



Strömsunds
Kommun
Straejmien tjjelte

Kallelse/ till

Underrättelse
Sammanträde

Kommunfullmäktige

2019

V 38

Onsdagen

18

September

Kommunfullmäktige kallas till sammanträde onsdagen den 18 september 2019, klockan 13.00 i Virveln på Folkets Hus, Strömsund.

Gruppledarträff kl 08.30 - Grelsgård, Folkets Hus

Ärenden enligt föredragningslista

För möjligheter till gruppsammanträden har följande lokaler bokats från klockan 9.00:

S-gruppen	Virveln, Folkets Hus
C+M-gruppen	Grelsgård, Folkets Hus
Rättvis demokrati	Virgo, kommunkontoret
Sverigedemokraterna	Svaningen, kommunkontoret

Vid förhinder ring 0670-161 06 eller maila vik-tor.sjodin@stromsund.se i så god tid som möjligt!



Plats och tid
För sammanträde

Onsdagen den 18 september, klockan 13.00, Virveln, Folkets Hus,
Strömsund

Sammanträdet inleds med **allmänhetens frågestund**. Då har allmänheten
möjlighet att ställa frågor till de politiska partierna.

Information

Kommunens Kvalitet i Korthet, KKiK

Information från Servanet AB.

1. Upprop

2. Val av protokollsjusterare samt tillkännagivande av tid och plats för protokollets justering

3. Sammanträdet kungörande

4. Information från kommunrevisionen

5. Beslut om ansvarsfrihet år 2018 för direktionen i Partner- skap Inland - Årsredovisning 2018

KS § 154/2019

Bilaga sid. 1-32 - endast i den digitala kallelsen

6. Redovisning av partistöd

KS § 155/2019

Bilaga sid. 33-38

7. Klimatanpassningsplan för Strömsunds kommun, 2019- 2030

KS § 156/2019

Bilaga sid. 39-80 - endast i den digitala kallelsen



8. Motionssvar om ett IT-gymnasium i Strömsund, ett lyft för kommunen

KS § 157/2019

Bilaga sid. 81-82

9. Motionssvar om översyn av kommunens administration

KS § 158/2019

Bilaga sid. 83

10. Svar på medborgarförslag om ideellt arbete för kommunledningen

KS § 159/2019

Bilaga sid. 84

11. Tillägg till översiktsplan - vindkraft

KS § 162/2019

Bilaga sid. 85-190 - endast i den digitala kallelsen

12. Begäran om tilläggsanslag för LSS-kostnader

KS § 163/2019

Bilaga sid. 191-193

13. Sammanträden med arbetsutskottet, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige 2020

KS § 165/2019

Bilaga sid. 194-196

14. Val av 8 nämndemän för tiden 1 januari 2020 – 31 december 2023



Ärendet bereds av valutskottet den 18 september 2019

15.Val av ledamot och ersättare till styrelsen för en gemensam nämnd för upphandling, lagerhållning och distribution av sjukvårdsmaterial mandatperioden 2019-2022

Ärendet bereds av valutskottet den 18 september 2019

16.Medborgarförslag - Förslag till Lekpark

Bilaga sid. 197-198

17. Eventuella motioner/medborgarförslag/interpellationer/ personval som kommit in efter utskick av kallelsen



18. Delgivningar

a) Redovisning av ej besvarade motioner

- Motion om bättre turisminformation i Strömsunds kommun
- Motion - Förskolebrevet på kommunens förskolor
- Motion - Kartlägg narkotikabruk genom mätningar i avloppsvattnet
- Motion om solceller på tak
- Motion om Strömsunds camping

b) Redovisning av ej besvarade medborgarförslag

- Medborgarförslag - Förlängning av trottoaren på Lagmansgatan från korsningen Strömsvägen fram till Rotnäset
- Medborgarförslag - Höj temperatur i bassängen i Gäddede
- Medborgarförslag - Ett hälsosamt och klimatsmart förslag är att satsa på cykeltramparna i Strömsund
- Medborgarförslag - Inför enprocentregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer
- Medborgarförslag - Gällande barnomsorg i Norråker

c) Rapportering från socialnämnden § 99/2019 enligt 16 kap 6 f § socialtjänstlagen av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § SoL samt enligt 28 f-g lag om stöd och service till vissa funktionshindrade av ej verkställda beslut enligt 9 § LSS



-
- e) Redovisning från kommunledningsförvaltningen över medel i kommunfullmäktiges anslag för oförutsedda behov

Budget 2019	1 040 000:-
Tjänsteperson i beredskap, KF § 8/201	-460 000:-
Åtgärder på Grevåkerskolan, KF § 36/2019	-125 000:-
Återstår	455 000:-

Elisabeth Lindholm
Ordförande

Viktor Sjödin
Sekreterare



Plats och tid Kommunkontoret, Strömsund, sammanträdesrum Almen,
kl. 8.15-16.00

Beslutande Susanne Hansson (s), ordförande
Göran Bergström (s)
Rebecca Sjöstedt (s)
Bertil Johansson (s)
Gudrun Hansson (s)
Bengt-Åke Persson (s)
Sara Edvardsson (s)
Peter Frost (v)
Kerstin Engkvist (c)
Göran Espmark (c)
Simon Högberg (m)
Håkan Espmark (m)
Göran Edman (rd)
Veronica Berglund (sd)
Maritha Granqvist (c), tjug ersättare

Övriga närvarande Se nästa sida

Utses att justera Kerstin Engkvist

Justeringens plats och tid Kommunkontoret, Strömsund, 2019-09-02

Sekreterare Paragrafer § 150-168
Viktor Sjödin

Ordförande
Susanne Hansson

Justerare
Kerstin Engkvist

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum 2019-08-27

Datum då anslag sätts upp 2019-09-02 Datum då anslag tas ned 2019-09-24

Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliet, Strömsund

Underskrift
Viktor Sjödin



Strömsunds
Kommun
Stræjmien tjælte

Övriga närvarande

Viktor Sjödin, sekreterare

Anneli Svensson, kommundirektör

Anders Bergman, miljö- och byggavdelningen, § 156, 162

Tomas Hedin, miljö- och byggavdelningen, § 156, 162

Malin Vennstrand, teknik- och serviceförvaltningen, § 160

Tord Engström, Jämtlands värme AB, § 152

Lennart Oscarsson, Jämtlands värme AB, § 152

Richard Persson, teknik- och serviceförvaltningen, § 166

Gudrun Öjbrandt, vård- och socialförvaltningen, § 166



§ 150

Ändring i föredragningslistan

Följande ärenden läggs till i föredragningslistan:

- Initiativärende - angående spolning i Strömsunds kommun

Kommunstyrelsens beslut

Föredragningslistan godkänns.



§ 151

Kommunstyrelsens ordförande informerar

27 juni - Träff med Ragunda kommun om framtida samarbeten.

28 juni - Kommunalrådsträff. Samarbeten i länet och digitalisering diskuterades.

14 juli - Prisutdelare för Blås Grönt på Dundermarkanden ca 100 ungdomar deltog.

16 augusti - Leader 3sam 10 årsjubileum på Joelmässan i Hammerdal

26 augusti- Samordningsförbundet genomförde informationsdag i Strömsund. Arbetsintegrerade sociala företag diskuterades.

26 augusti - Styrgruppsmöte öppen Arena, sista mötet före slutkonferens.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.



§ 152

Uppsiktsplikt och dialog Jämtlands värme AB

Thord Engström VD Jämtlands värme och Lennart Oscarsson (s) ordförande Jämtlands värme redovisar budget för första halvåret 2019.

Uppföljning av målet med andelen biobränsle har gått från 92 procent år 2012 till 97 procent 2019. Målet är att andelen ska överstiga 96 procent.

Projekt under 2019 är bland annat ombyggnation Skogmapannan i Hammerdal, anlägga ny tillfartsväg till pannan i Tåsjö och byte panntuber pannan i Strömsund.

Kommunstyrelsens beslut

Utifrån ägardirektivets verksamhetskrav och mål anser kommunstyrelsen att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt och finner inte anledning att vidta några åtgärder.



§ 153

Dnr 2019.53

53

Ansökan om ytterligare tilläggsanslag för strumpinfodring av ledningar

AVA-enheten beviljades av Kommunstyrelsen den 26 mars 2019, 1 200 000 kronor i tilläggsanslag för att strumpinfodra dagvatten- och avloppsledningar i Strömsunds tätort.

Efter upphandling har två anbud kommit. Ett anbud var inte komplett vilket innebar att det förkastades. Det andra anbudet var komplett men anbudssumman låg på 1 343 000 kronor.

Det innebär att arbetet kommer att kosta 143 000 kronor mer än beräknat och AVA-enheten ansöker därför om ytterligare tilläggsanslag med 143 000 kronor.

Beredning

Arbetsutskottet § 108/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

Kommunstyrelsens beslut

1. AVA-enheten beviljas ytterligare ett investeringsanslag på 143 000 kronor till förnyelse av ledningsnät.
2. Medel anvisas ur kommunstyrelsens konto för oförutsedda utgifter 2019.

Beslut skickas till

Teknik- och serviceförvaltningen



§ 154

Dnr 2019..270

042

Beslut om ansvarsfrihet år 2018 för direktionen i Partnerskap Inland - Årsredovisning 2018

Årsredovisningen 2018 för kommunalförbundet Partnerskap Inland - Akademi Norr - fastställdes av direktionen den 15 februari 2019.

Eftersom Partnerskap Inland - Akademi Norr är ett kommunalförbund med direktion så ska frågan om ansvarsfrihet prövas i varje medlemskommuns fullmäktige.

Av revisionsberättelsen framgår att revisorerna föreslår att direktionen för kommunalförbundet beviljas ansvarsfrihet för 2018 års verksamhet. Revisorerna tillstyrker att årsredovisningen godkänns.

Beredning

Arbetsutskottet § 109/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

Yrkande

Ordföranden föreslår att årsredovisningen godkänns.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Årsredovisningen godkänns.



§ 155

Dnr 2019.203

042

Redovisning av partistöd

Kommunfullmäktige beslutade den 11 december 2014, § 126, att anta regler för partistöd.

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning senast den 30 juni efter räkenskapsårets utgång och som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kapitlet, 31 §, första stycket i kommunallagen. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg.

Fullmäktige måste också fatta årliga beslut om utbetalning av partistödet. Fullmäktige får i de i förväg antagna reglerna för partistöd besluta om att stöd inte ska utbetalas till ett parti som inte i tid lämnar in en redovisning respektive granskningsrapport.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet, Moderaterna, Rättvis demokrati och Sverigedemokraterna har lämnat in redovisningar för 2018.

Partistödet är för närvarande 10 000 kronor till varje parti som är representerat i kommunfullmäktige. Dessutom utgår ett stöd på 18 000 kronor per mandat.

Beredning

Arbetsutskottet § 110/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag



§ 155 forts.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Redovisningarna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet, Moderaterna, Rättvis demokrati och Sverigedemokraterna godkänns.
2. Partistödet för 2020 betalas ut i januari 2020 till partierna med godkänd redovisning.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Gudrun Hansson (s), Peter Frost (v) och Göran Edman (rd) i handläggningen av ärendet.



§ 156

Dnr 2019.320

101

Klimatanpassningsplan för Strömsunds kommun, 2019-2030

Strömsunds kommun har i ett förvaltningsövergripande samarbete tagit fram en klimatanpassningsplan för kommunen. Planens syfte är att mildra negativa effekter och/eller kostnader för kommunens verksamheter, men också att ta tillvara nya möjligheter, till följd av klimatförändringarna.

Beredning

Arbetsutskottet § 111/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Klimatanpassningsplan för Strömsunds kommun, 2019-2030 godkänns.
 2. Uppföljning och redovisning sker i kommunstyrelsen.
- _____



§ 157

Dnr 2018.607

612

Motionssvar om ett IT-gymnasium i Strömsund, ett lyft för kommunen

I en motion till kommunfullmäktige i Strömsunds kommun har Oscar Hammar föreslagit att kommunen ska utreda möjligheterna att förlägga ett IT-gymnasium i Strömsunds kommun.

Beredning

Arbetsutskottet § 113/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att motionen bifalles i enlighet med upprättat förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Motionen bifalles. Bilaga

Motionssvar om ett IT-gymnasium i Strömsund, ett lyft för kommunen

I en motion till kommunfullmäktige i Strömsunds kommun har Oscar Hammar (s) föreslagit att kommunen ska utreda möjligheterna att förlägga ett IT-gymnasium i Strömsunds kommun.

Chefen för Framtids- och utvecklingsförvaltningen och förslagsställaren har träffats vid några tillfällen för att diskutera olika möjligheter att starta ett IT-gymnasium som bygger på något eller några av de nationella gymnasieprogram som redan erbjuds i kommunen.

Vi kan se att det finns förutsättningar för ett fortsatt arbete kring planering av en eventuell utbildnings utformning och budget, tänkbara yrkesutgångar, undersökning av intresse för utbildningen och möjligheter att hitta lärarkompetens.

Framtids- och utvecklingsförvaltningen fortsätter arbetet i samarbete med relevanta kompetenser inom området.

Den första återrapporteringen till kommunstyrelsens arbetsutskott sker vid mötet i december 2019.

STRÖMSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen



§ 158

Dnr 2019.86

001

Motionssvar om översyn av kommunens administration

Simon Högberg (m), Maria Sandberg (m), Lars-Erik Bergman (m) och Jan-Olof Olofsson (m) har den 21 februari 2019 lämnat in en motion om översyn av kommunens administration.

Motionärerna vill att Strömsunds kommun går igenom de system och plattformar som vi idag använder oss av inom administration, ärendehantering, betalning, löner etc och över vad kommunen behöver uppdatera samt gör en kartläggning av vad marknaden erbjuder inom digital välfärd.

Beredning

Arbetsutskottet § 114/2019.

Yrkande

*Ordföranden yrkar att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

*Simon Högberg (m) yrkar bifall till motionen. Maritha Granqvist (c) instämmer i det yrkandet.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på eget yrkande och Simon Högbergs yrkande och finner bifall till eget yrkande.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Motionen anses besvarad. Bilaga

Reservation

Kerstin Engkvist (c), Göran Espmark (c), Simon Högberg (m), Håkan Espmark (m) och Maritha Granqvist (c) reserverar sig mot beslutet.

Svar på motion om översyn av kommunens administration

Simon Högberg (m), Maria Sandberg (m), Lars-Erik Bergman (m) och Jan-Olof Olofsson (m) har den 21 februari 2019 lämnat in en motion om översyn av kommunens administration.

Motionärerna vill att Strömsunds kommun går igenom de system och plattformar som vi idag använder oss av inom administration, ärendehantering, betalning, löner etc och över vad kommunen behöver uppdatera samt gör en kartläggning av vad marknaden erbjuder inom digital välfärd.

Motionärerna vill också att kommunen avsätter en summa pengar för att anlita en extern utredare.

Ekonomi för Strömsunds kommun blir kärvare och det är därför viktigt att se över hur vi kan effektivisera vår verksamhet och hitta olika sätt att minska kostnaderna.

Vid budgetberedningarna har det bland annat gjorts en översyn av administrationen. Kommunens personal arbetar också löpande med att se över hur man kan förbättra och förenkla rutiner och administration. Just nu förbereds upphandling av ett gemensamt ärendehanteringssystem för de olika nämnderna och styrelsen i kommunen då alla nämnder saknar detta utom miljö- och byggnämnden.

Socialnämndens verksamheter tittar löpande på olika digitala lösningar för att förbättra för brukare och anställda och säljer även tjänster till andra kommuner detsamma gäller även löneadministrationen.

Ett bekymmer är att de administrativa delarna hela tiden ökar inom alla verksamheter eftersom det blir fler uppgifter som ska redovisas och kontrolleras både externt och internt.

Att ta in en extern person som ska utreda kommunen är en extra kostnad som vi inte har råd med och som känns onödig då vi själva har kunskapen.

STRÖMSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen

Strömsunds Kommun



§ 159

Dnr 2019.142

020

Svar på medborgarförslag om ideellt arbete för kommunledningen

Kenneth Sjödin har den 13 mars 2019 lämnat in ett medborgarförslag om att kommunledningen bör arbeta ideellt genom att till exempel inte ta emot arvode under ett kommunfullmäktigesammanträde. Detta menar han skulle ge ett stor symbolvärde i dagens hårt ansträngda ekonomi.

Beredning

Arbetsutskottet § 114/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att medborgarförslaget anses besvarat i enlighet med upprättat förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Medborgarförslaget anses besvarat. Bilaga

Svar på medborgarförslag om ideellt arbete för kommunledningen

Kenneth Sjödin har den 13 mars 2019 lämnat in ett medborgarförslag om att kommunledningen bör arbeta ideellt genom att till exempel inte ta emot arvode under ett kommunfullmäktige sammanträde. Detta menar han skulle ge ett stor symbolvärde i dagens hårt ansträngda ekonomi.

Strömsund kommun håller med om att vi idag har en ansträngd ekonomi och att det behövs mer ideellt arbete. Tyvärr brottas kommunen också med problemet att det är färre personer som vill ställa upp och ta på sig förtroendeuppdrag.

De som sitter i kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder är personer som har vanliga arbeten som de tar ledigt ifrån för att kunna vara med på sammanträdena. I Strömsunds kommun är det få politiker som har hel- eller deltidisarvoden. De som har det får inget extra arvode när de sitter i sammanträden eftersom det redan ingår i "lönen".

Det står varje förtroendevald fritt att inte ta emot arvode vid något eller flera sammanträden, däremot ha kommunen ingen möjlighet att tvinga någon från att avstå från arvode.

Det är viktigt att arbeta med frågan om hur vi får fler personer att engagera sig ideellt.

STRÖMSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen



§ 160

Dnr 2019.324

168

Strömsunds kommuns risk- och sårbarhetsanalys

Strömsunds kommun ska inför varje ny mandatperiod analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen samt hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Detta framgår av lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Genom att kommunen arbetar med risk- och sårbarhetsanalyser kan krisberedskapen utvecklas och förmågan att hantera allvarliga störningar stärkas.

Inte någon del av dokumentet som bifogas, som utgör Strömsunds kommuns risk- och sårbarhetsanalys är belagt med sekretess och är öppet för allmänheten att ta del av.

Beredning

Arbetsutskottet § 116/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

Kommunstyrelsens beslut

Risk- och sårbarhetsanalys för Strömsunds kommun fastställs. Bilaga

Risk- och sårbarhetsanalys för Strömsunds kommun

Datum den 27 augusti 2019

Fastställd av Kommunstyrelsen den 27 augusti 2019, § 160



Innehåll

1. Inledning	5
1.1 Kommunens uppgifter i krisberedskapssystemet	6
1.2 Mål	6
1.3 Risk- och sårbarhetsanalysens osäkerheter	8
2. Beskrivning av kommunen och dess geografiska område	8
2.1 Kommunens ansvarsområde och uppgifter	8
2.2 Kommunens organisation inklusive hel- eller delägda bolag och förbundssamarbeten	9
2.2.1 Politisk organisation	9
2.2.2 Kommunala bolag	10
2.2.3 Förvaltningsorganisation	11
2.2.4 Avdelningar i kommunen	12
2.2.5 Kommunalförbund	13
2.3 Övergripande beskrivning av Strömsunds kommuns geografiska område ur ett krisberedskapsperspektiv	14
2.3.1 Människors liv och hälsa	14
2.3.2 Samhällets funktionalitet	14
2.3.3 Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter	16
2.3.4 Miljö och ekonomiska värden	16
2.3.5 Nationell suveränitet	16
3. Beskrivning av arbetsprocess och metod	17
3.1 Arbetsprocess för risk- och sårbarhetsanalysarbetet	17
3.2 Metoder som använts i RSA-arbetet	19
3.3 Vägledning som använts i RSA-arbetet	20
3.4 Funktioner som medverkat i RSA-arbetet	21
3.5 Material och underlag som använts för arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen	21
3.6 Avgränsningar och motivering	21
3.7 Sekretess	22

4. Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område	23
4.1 Inom kommunens verksamhet	23
4.2 Inom kommunens geografiska område	24
5. Identifierade kritiska beroenden för Strömsunds kommuns samhällsviktiga verksamhet	26
6. Identifierade och analyserade risker för Strömsunds kommun och dess geografiska område	28
6.1 Riskmatris	28
6.1 Naturolyckor	30
6.1.1 Stormar	30
6.1.2 Skogsbränder	32
6.1.3 Snö	33
6.1.4 Höga vattenflöden och översvämningar	34
6.2 Andra olyckor	34
6.2.1 Bränder	35
6.2.2 Industrier och farliga ämnen	36
6.2.3 Dammbrott	36
6.2.4 Trafikolyckor och olyckor	37
6.2.5 Farligt gods	38
6.3 Antagonistiska hot och social oro	40
6.3.1 Ryktesspridning	40
6.3.2 Skjutning	41
6.3.3 Kriminalitet	42
6.3.4 Våldsbejakande extremism	43
6.3.5 Terrorism	43
6.3.6 Dataintrång	44
6.4 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem	46

6.4.1 Långvarigt elavbrott	46
6.4.2 Långvarigt avbrott i elektronisk kommunikation – (Rakel, fast telefoni, mobiltelefoni, TV, radio, IT)	47
6.4.3 Långvarigt avbrott i dricksvattenförsörjningen	48
6.4.4 Långvarigt avbrott i fjärrvärmeförsörjningen	49
6.4.5 Otjänligt vatten	49
6.5 Sjukdomar	50
6.5.1 Influensa, epidemi och pandemi	50
6.5.2 Epizooti och Zoonos.....	51
7. Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom Strömsunds kommun och dess geografiska område.....	53
8. Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat.....	53

1. Inledning

Det huvudsakliga syftet med att upprätta en risk- och sårbarhetsanalys är att skapa en säker och trygg miljö för de som vistas och bor i kommunen. Beslutsfattare och verksamhetsansvariga måste ha god kännedom om kommunens risker och sårbarheter, för att kunna verka för att minska antalet inträffade olyckor och andra oönskade händelser. En risk- och sårbarhetsanalys för kommunen fungerar även som underlag för att utveckla förmågan att kunna hantera oönskade händelser, eftersom god kännedom om vad som kan inträffa, ökar möjligheten att bygga upp en god krishanteringsförmåga.

Det är också viktigt att kommunens medborgare känner till de risker och sårbarheter som finns i kommunen, eftersom de utifrån lagstiftning har ett ansvar att förebygga och hantera olyckor som inträffar. Genom att informera medborgarna om kommunens riskbild kan riskmedvetenheten öka och därmed möjligheten att hantera en oönskad händelse.

Bakgrund

Enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, ska varje kommun identifiera, värdera och analysera de oönskade händelser som kan inträffa i kommunen. Det ska sedan sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har gett ut kompletterande föreskrifter (MSBFS 2015:5) om vad risk- och sårbarhetsanalysen ska innehålla och hur den ska rapporteras till länsstyrelsen.

Varje kommun ska också, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod, fastställa en plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser.

Syftet med risk- och sårbarhetsanalysen är att

- öka medvetandet och stärka kunskapen hos kommunens beslutsfattare och verksamhetsansvariga om vilka hot och risker som finns i kommunen,
- ge ett underlag för information om samhällets risker till allmänheten och kommunens anställda,
- ge underlag för samhällsplaneringen, samt
- bidra till en riskbild för hela samhället.

1.1 Kommunens uppgifter i krisberedskapssystemet

Risk- och sårbarhetsanalys

Strömsunds kommun ska inför varje ny mandatperiod analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen samt hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Planering

Kommunen ska också, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, fastställa en plan för hur kommunen ska hantera allvarigare och extraordinära händelser. Planen ska utgöra en del i kommunens styrdokument för krisberedskapsarbetet.

Geografiskt områdesansvar

Strömsunds kommun har ett lokalt geografiskt områdesansvar, som innebär att kommunen ska verka för att olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning före, under och efter en händelse. Kommunen har också ansvaret att samordna information till allmänheten och att ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med extraordinära händelser.

Utbildning och övning

Kommunen ansvarar för att anställda och förtroendevalda får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser.

Rapportering

I det pågående krisberedskapsarbetet så väl som vid samhällsstörningar ska kommunen hålla länsstyrelsen informerad om vidtagna åtgärder samt om läget.

Höjd beredskap

Strömsunds kommun ska vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap.

1.2 Mål

Målet med analysen är att kommunen ska ha:

- En god kunskap om och en samlad bild av risker och sårbarheter som kan påverka kommunens verksamhet.

- God kännedom och en samlad bild om samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område samt vilka kritiska beroenden som finns för dessa.
- En planering för hur risker och sårbarheter ska elimineras, minskas eller hanteras.
- En planering för hur kommunen ska hantera konsekvenserna av en extraordinär händelse.
- Möjlighet att verka för samordning av all krishantering, i det förebyggande arbetet och i ett akut skede, som berör aktörer inom kommunens geografiska område.

Resultatet av arbetet ska skapa en god säkerhetskultur för kommunens verksamheter. Strömsunds kommuns risk- och sårbarhetsanalys ska ge en övergripande bild av risker och sårbarheter inom kommunen och dess geografiska område. Sammanställningen ska sedan användas i arbetet med att ta fram förslag på åtgärder.

Målgrupp

Denna rapport är i huvudsak riktad till kommunens beslutsfattare och verksamhetsansvariga, för att skapa ett underlag för den fortsatta planeringen. Den utgör också en viktig källa för information till kommunens medborgare och anställda. Rapporten ska även rapporteras in till länsstyrelsen senast den 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige.

1.3 Risk- och sårbarhetsanalysens osäkerheter

I arbetet med riskidentifiering inom en kommun bör det tas i beaktning att det råder viss osäkerhet. Kommunal verksamhet speglas av komplexitet, då många verksamheter bedrivs över ett stort geografiskt område. Det kan därför uppstå osäkerheter i arbetet med värdering och bedömning av risker, identifiering av sårbarhet och analysering av hanteringsförmågan.

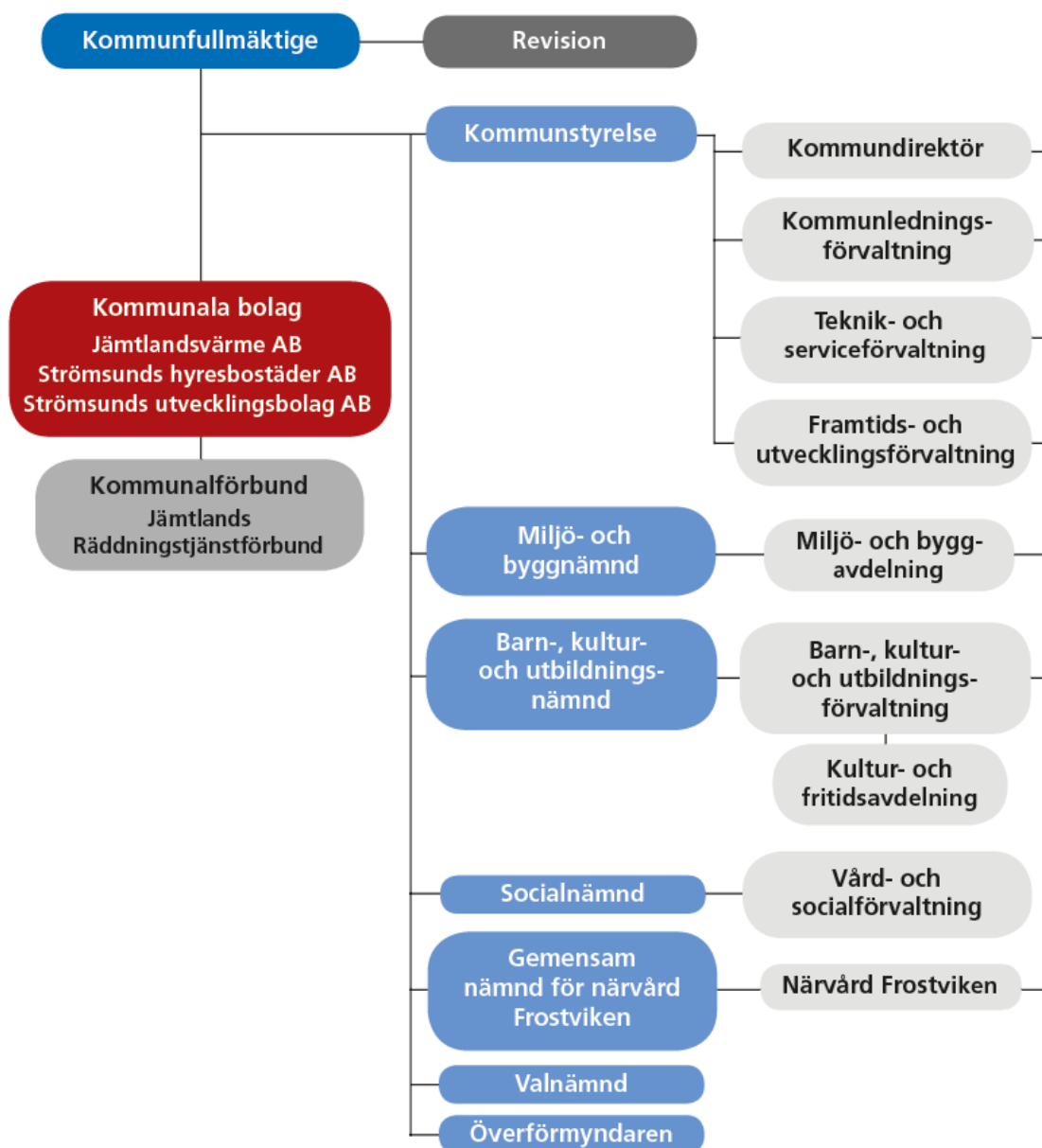
Samtliga som arbetat fram risk- och sårbarhetsanalysen är medvetna om att de antaganden, värderingar och bedömningar som gjorts är förknippade med osäkerheter. Det går inte att helt säkert veta om eller när något inträffar och vilka konsekvenser det kan få.

2. Beskrivning av kommunen och dess geografiska område

2.1 Kommunens ansvarsområde och uppgifter

Strömsunds kommun är en av landets 290 kommuner som har ansvar för funktioner som är viktiga i samhället, som socialtjänst (äldreomsorg, personer med funktionsnedsättning samt individ- och familjeomsorg), för-, grund- och gymnasieskola, plan- och byggfrågor, miljö- och hälsoskydd, avfallshantering och renhållning, vatten och avlopp, underhåll av kommunala gator och parker, räddningstjänst, ordning och säkerhet, civilt försvar, biblioteksverksamhet och bostäder.

2.2 Kommunens organisation inklusive hel- eller delägda bolag och förbundssamarbeten



2.2.1 Politisk organisation

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ.

Kommunfullmäktige kan liknas med kommunens riksdag. De avgör ärenden som är av övergripande och principiell natur eller som är särskilt

betydelsefulla. Strömsunds kommun har 35 ledamöter och 22 ersättare i kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige väljs via allmänna val vart fjärde år.

Alla kommuner måste ha en styrelse, en valnämnd, en krisledningsnämnd och en överförmyndarnämnd alternativt en överförmyndare, enligt kommunallagen.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och kan liknas vid kommunens regering med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. De har ett arbetsutskott som bereder ärenden före kommunstyrelsens beslut.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. Den har arbetsgivaransvaret för alla anställda i kommunförvaltningen. De ansvarar för gymnasieskola, vuxenutbildningsfrågor, sysselsättnings- och näringslivsfrågor, fastighetsfrågor, kommunens centrala informationsverksamhet, konsumentverksamheten samt alla behandlingar av personuppgifter inom sitt verksamhetsområde.

Kommunstyrelsen är arbetslöshetsnämnd, krisledningsnämnd, trafiknämnd och arkivmyndighet.

Övriga nämnder

Förutom kommunstyrelsen, finns det fem politiska nämnder i Strömsunds kommun, dessa är barn-, kultur- och utbildningsnämnden, miljö- och byggnämnden, gemensam nämnd för Närvård Frostviken, socialnämnden och valnämnden.

Nämnderna består av förtroendevalda som har särskilda ansvarsområden. De leder och samordnar sin verksamhet och styr vad förvaltningen ska utföra och hur budgeten ska fördelas, de ska också bevaka att målen uppfylls.

Kommunrevision

Kommunrevisionen har i uppdrag att granska kommunens verksamhet och de kommunala bolagen. De kontrollerar att kommunen sköter sitt uppdrag och tar ansvar för ekonomin. Strömsunds kommun har sju revisorer som är politiskt valda av kommunfullmäktige.

2.2.2 Kommunala bolag

Kommunen har tre helägda dotterbolag. Målsättningen för kommunala bolag är att erbjuda service och tjänster inom respektive område, och samtidigt bära

sina egna kostnader eller ge vinst. Strömsunds kommun har bolag med verksamhet inom fjärrvärme, bostäder och näringslivsutveckling:

- Jämtlandsvärme AB (JVAB)
- Strömsunds hyresbostäder AB (SHB)
- Strömsunds utvecklingsbolag AB (Suab)

2.2.3 Förvaltningsorganisation

Det finns fem förvaltningar i Strömsunds kommun med ett antal enheter samt tre avdelningar med olika ansvarsområden. De utför det arbete som politikerna fattat beslut om.

Kommunledningsförvaltningen

Kommunledningsförvaltningen samordnar, utvecklar och stödjer kommunens förvaltningar och bolag. De har bland annat ansvar för övergripande frågor som rör ekonomi, HR, kansli, kvalitet och kommunikation.

Strömsund turism ingår i kommunledningsförvaltningen och ansvarar för kommunens turismfrågor, driver Strömsunds camping och Folkets hus i Strömsund samt ger extern information och konsumentrådgivning.

Barn-, kultur- och utbildningsförvaltningen

Barn-, kultur- och utbildningsförvaltningen ansvarar för förskolan, förskoleklassen, grundskolan, fritidshemmen och kultur- och fritidsverksamheten i kommunen. Förvaltningen består av nio grundskolor, som är fördelade på sju rektorsområden.

Förskoleverksamheten består av 17 förskolor, som är fördelade på fem förskoleområden.

Teknik- och serviceförvaltningen

Teknik- och serviceförvaltningen sköter drift och underhåll av kommunens fastigheter, VA-anläggningar, avfall och återvinning, gator, vägar, parker och industrispår. Övriga uppdrag innefattar att förvalta kommunens skog, ha teknisk beredskap, köp och försäljning av mark och fastigheter, åtgärder för bostadsanpassning, färdtjänstären, parkeringstillstånd för funktionsnedsatta, reception/kundtjänst, IT, försäkringsavtal, lokalvård samt kostverksamhet.

Teknik- och serviceförvaltningen samordnar Strömsunds kommuns arbete med krisberedskap, men samtliga förvaltningar har ett ansvar att verka för att minska sårbarheten i verksamheterna och att ha en god förmåga att hantera en

inträffad krissituation. Även funktionen tjänsteperson i beredskap (TiB) leds av förvaltningen.

Framtids- och utvecklingsförvaltningen

Framtids- och utvecklingsförvaltningen ansvarar för gymnasieskola, vuxenutbildning, Lärcentrum och Akademi Norr. De ger inflyttarservice till nyinflyttade och blivande kommuninvånare och ansvarar även för att introducera nyanlända invånare genom kommunens flyktmottagning.

Vård- och socialförvaltningen

Vård- och socialförvaltningens uppdrag är att ge vård och omsorg till äldre och funktionsnedsatta samt att ge olika typer av stöd till personer och familjer. Förvaltningen ansvarar för hemsjukvård, det vill säga hälso- och sjukvård i hemmet som personalen ger.

2.2.4 Avdelningar i kommunen

Kultur- och fritidsavdelningen

Avdelningen ansvarar för kultur- och fritidsfrågor och har till uppgift att stötta, främja och samordna kultur- och fritidsintressen samt ungdoms- och idrottsverksamhet i kommunen.

Miljö- och byggavdelningen

Miljö- och byggavdelningen är underställd miljö- och byggnämnden. Nämnden fullgör kommunens uppgifter i frågor som rör skydd av miljö och hälsa enligt speciallagstiftningar. Nämnden fullgör också kommunens uppgifter inom plan- och byggområdet och vad som i lag, författning etc. sägs om byggnadsnämnd. Miljö- och byggnämnden ska genom planläggning, lämplighetsprövning och rådgivning främja en från allmän synpunkt god bebyggelseutveckling, verka för en god hushållning med naturresurserna inom kommunen, samt lämna råd och service till myndigheter, företag och kvinnor och män, flickor och pojkar. Miljö- och byggnämnden ska informera om miljö- och hälsoskydd samt plan- och byggfrågor enligt ansvarsområdet. Nämnden ska även bedriva ett aktivt samarbete med statliga och övriga kommunala myndigheter i miljö- och hälsoskyddsfrågor, plan- och byggfrågor, samt frågor som rör hushållning med naturresurser.

Arbetet med skydd av människors hälsa och miljö

Miljö- och byggavdelningens arbete med miljö- och hälsoskyddsfrågor sker utifrån miljöbalken och dess följdförfattningar samt livsmedelslagstiftningen.

Miljöbalken finns för att;

- skydda människors hälsa och miljön mot skador och olägenheter,
- bevara och vårda värdefulla natur- och kulturmiljöer,

- bevara den biologiska mångfalden
- tillse att mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att långsiktig god hushållning tryggas
- återanvändning och återvinning, liksom hushållning med material råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås

Miljö- och byggavdelningen kontrollerar att livsmedelsföretagarna i kommunen följer livsmedelslagstiftningen, vilken syftar till att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och för konsumenternas intressen när det gäller livsmedel.

Arbetet med plan- och byggfrågor

Plan- och bygglagen innehåller bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att, med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.

Miljö- och byggavdelningen upprättar och underhåller byggnads- och adressregister samt administrerar kommunens arbete med geografiskt informationssystem, GIS.

Arbete med alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Avdelningen prövar också ansökningar om tillstånd enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter, samt har tillsynsansvar över serveringstillstånd, tobak, folköl och vissa receptfria läkemedel. Detta arbete utförs för socialnämnden.

2.2.5 Kommunalförbund

Räddningstjänstförbundet Jämtland

Räddningstjänsten Jämtland är ett kommunalförbund där kommunerna Berg, Bräcke, Härjedalen, Krokom, Ragunda, Strömsund och Östersund samverkar. Samarbetet inleddes 2004, och syftet med förbundet är att optimera de resurser som finns utspridda i kommunerna.

Förbundets beslutande församling kallas för direktion, och består av förtroendevalda från de olika medlemskommunerna. Kommunerna har i och med bildandet av förbundet, överlämnat ansvaret för de uppgifter som fastställs i förbundsordningen till direktionen.

Förbundet ska identifiera risker, förhindra olyckor och medverka till en miljö där människor känner sig trygga. De ska genomföra räddningsinsatser på ett professionellt sätt, med bra utrustning och med största möjliga miljöhänsyn.

Strömsunds kommuns deltidstationer finns i Backe, Gäddede, Hammerdal, Hoting och Strömsund.

2.3 Övergripande beskrivning av Strömsunds kommuns geografiska område ur ett krisberedskapsperspektiv

Strömsunds kommun är den nordligaste av Jämtlands läns åtta kommuner. Den gränsar till tre andra kommuner i Jämtlands län och har Krokoms kommun till väst och Ragunda kommun och Östersunds kommun i söder. I norr gränsar kommunen till Dorotea kommun och Vilhelmina kommun som ligger i Västerbottens län och i öst till Sollefteå kommun i Västernorrlands län. Den gränsar även till Norge i nordväst till de norska kommunerna Røyrvik och Lierne i Trøndelag fylke. Riksgränsen består av fjäll med några vägövergångar.

Strömsunds kommun hade år 2018 enligt Statistiska Centralbyrån 11 703 invånare.¹ Befolkningstätheten är låg, cirka en invånare per km². Omkring 60 procent av befolkningen bor i tätorter, vilket innebär att det finns stora obebodda områden i kommunen. Centralorten, Strömsund, med drygt 3 700 invånare, är belägen vid Ströms Vattudal. Andra större tätorter är Hammerdal (cirka 1 200 invånare), Hoting (cirka 700 invånare), Backe (cirka 600 invånare) och Gäddede (cirka 400 invånare).

2.3.1 Människors liv och hälsa

Region Jämtland Härjedalen driver hälso- och sjukvård i länet. I Strömsunds kommun bedriver Region Jämtland Härjedalen Backe hälsocentral och Strömsunds hälsocentral. Men även Närvård Frostviken finns beläget i Gäddede, som är ett samarbetsavtal mellan Strömsunds kommun och Region Jämtland Härjedalen. Verksamheten omfattar bland annat primärvård vid hälsocentral och ambulans. Även Nya Närvården AB finns i Hoting och Strömsund. Ambulansstationer finns i Gäddede och Strömsund.

Jämtlands räddningstjänstförbund åker förutom på vanliga larm som bränder och trafikolyckor, även på IVPA-larm (i väntan på ambulans) och utgör ytterligare en livräddande insats.

2.3.2 Samhällets funktionalitet

Inom Strömsunds kommun finns samhällsviktig verksamhet inom både den privata och offentliga sektorn.

Genom kommunen passerar E45 i nord-sydlig riktning, en europaväg från Gelas på Sicilien till Karesuando i norra Sverige. Vägen är utpekad som

¹ Statistiska centralbyrån, 2018 www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/kommuner-i-siffror/#?region1=2313®ion2 (Hämtad 2019-07-25)

riksintresse av Trafikverket och är även av särskild nationell och internationell betydelse. Väg 342 sträcker sig från kommunens östra till västra delar. Väg 346 och E45 är rekommenderad färdväg för farligt gods. E45an går igenom tätorterna Hammerdal, Strömsund och Hoting och blandas med gång- och cykeltrafik, samt med lokal centrumtrafik. Inlandsbanan ger tillgång till järnvägskapacitet i kommunen och är en viktig förutsättning för industri och turism. På järnvägen transporteras framförallt timmer och massaved samt flis och torv, flera dagar i veckan. Godstågen går mellan orter i söder och norr och vidare från inlandet ut till kusten via de tvärbanorna som ansluter till Inlandsbanan. Kommunens viktigaste flygplatser är Åre-Östersunds flygplats på Frösön och Vilhelmina flygplats.

Väg 346 är av särskild betydelse för regional eller interregional trafik och är av Trafikverket utpekad som riksintresse, på grund av att den är en viktig förbindelse mellan kusten Sundsvall/ Härnösand och norra Jämtland/Västerbottensfjällen. Vägen är även ett stråk för godstransporter nationellt och regionalt i öst-västlig riktning i norra Jämtland. Vägen har koppling till järnvägen Forsmo-Hotingbanan och är rekommenderad färdväg för farligt gods.

Väg 342, vildmarksvägen, via Strömsund och Gäddede, är en viktig transportled i öst-västlig riktning, framförallt för transporter mellan Norge och Sverige. Vägen är även av stort riksintresse, då vildmarksvägen fortsätter norrut från Gäddede, över kalvfjäll, vid Stekenjokk, och vidare in i Västerbotten till Klimpfjäll i Vilhelmina kommun. Vägen är avstängd under vinterhalvåret och öppnar under juni månad.

E45 och väg 346 är utpekade som riksintresse för vägtrafik.

Under högsäsong så som vinter och sommar, ökar antalet transporter på vägarna eftersom det är många besökande turister som vill ta del av Strömsunds kommun.

Vatten och avlopp

Kommunen ansvarar för vatten och avlopp och arbetar med tre olika typer av vatten: dricksvatten, avloppsvatten och dagvatten. De flesta invånarna i kommunens tätorter är anslutna till det kommunala vattnet och avloppet. Men det finns även de som har eget vatten och avlopp. Kommunen har för närvarande fem beslutade vattenskyddsområden, som är till för att minska risken för olyckor och mildra konsekvenserna om en olycka sker.

Avfall

Kommunen sköter även tömning och transport av hushållssopor för drygt 6 000 åretruntbostäder. Det finns fem åretruntöppna återvinningscentraler i kommunen.

Energi och uppvärmning

Strömsunds kommun har ett kommunalt bolag, Jämtlandsvärme AB, som arbetar för att ge värme till hushållen i Strömsunds kommun.

Kraftnät

Kommunens elnät drivs av E.ON och Blåsjönnät AB. E.ON har senaste åren investerat i kommunen för att öka leveranssäkerheten.

Bredband och IT

Kommunen har beslutat att bygga ett bredbandsnät med optofiber. Utbyggnaden av det ortssammanbindande nätet är påbörjad.

2.3.3 Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter

Detta skyddsvärde handlar om människors tilltro till demokratin och rättsstaten samt förtroende för samhällets institutioner och det politiska beslutsfattandet, ledningsförmåga på olika nivåer, avsaknad av korruption och rättsövergrepp.

Strömsunds kommun ligger inom Polismyndighetens region Nord, polisområde Jämtland Härjedalen. En bemannad polisstation finns i Strömsunds tätort.

2.3.4 Miljö och ekonomiska värden

Kommunen har en översiktsplan som bland annat syftar till att skapa beredskap för framtida förändringar och att säkerställa olika typer av bevarandevärden inom kommunen.

2.3.5 Nationell suveränitet

Med nationell suveränitet menas kontroll över nationens territorium och över de politiska beslutsprocesserna i landet samt säkrande av nationens försörjning med förnödenheter. Militärregion Nord omfattar länen Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland.

De regionala staberna har som uppgift att leda bevaknings- och skyddsuppgifter, genomföra civil-militär samverkan samt stöd till samhället. De regionala cheferna med stab ska stödja samhällets krisberedskap både vid händelser i fred, vid kris vid och krig.

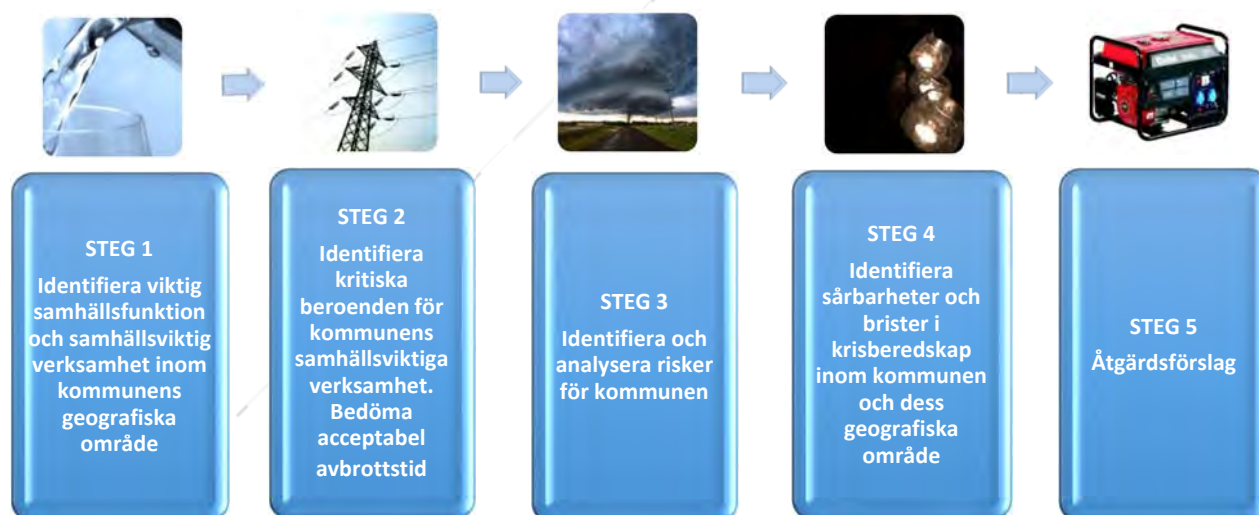
3. Beskrivning av arbetsprocess och metod

3.1 Arbetsprocess för risk- och sårbarhetsanalysarbetet

Med utgångspunkt i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser har Strömsunds kommun använt sig av ROSA-metoden, som Växjö kommun har arbetat fram. Metoden har tagits fram så att den ska kunna tillämpas och användas av andra kommuner. Strömsunds kommun har tagit idéer från metoden och utvecklat en egen process för arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen. Grundidén i ROSA-metoden är att det inte går att identifiera alla de tusentals specifika händelser som kan inträffa i en kommun. Metoden bygger på scenarier efter att de viktigaste riskerna och hoten har identifierats.

Strömsunds kommuns analys utgår från gemensamma begrepp, definitioner och exempel på händelser och som används i kommunens RSA-arbete.

Strömsunds kommuns RSA-process:



I Strömsunds kommun har säkerhetssamordnaren startat upp arbetet med att ha en information för kommunens ledningsgrupp om kommuners krisberedskap, vad arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen innebär samt hur arbetet ska bedrivas. Därefter har säkerhetssamordnaren startat upp riskhanteringsgruppen med representanter från samtliga förvaltningar, Strömsunds hyresbostäder och Jämtlandsvärme AB.

Vid det första mötet med riskhanteringsgruppen informerades gruppen om det svenska krishanteringssystemet, kommunens ansvar vad gäller krisberedskap, kommande arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen samt syftet med arbetet. Vi gick också igenom syftet med gruppen, vad gruppen ska arbeta med samt uppgifter och mandat som representanterna har.

Vid ett andra arbetsmöte identifierades viktiga samhällsfunktioner och samhällsviktiga verksamheter på övergripande nivå inom kommunen och dess geografiska område. Detta gjordes tillsammans i diskussioner med hjälp av MSBs vägledning för samhällsviktig verksamhet.²

Vid ett tredje arbetsmöte identifierades beroenden för de samhällsviktiga verksamheterna.

Vid det fjärde arbetsmötet identifierades de hot och risker som kan inträffa i kommunen. Detta gjordes genom att gruppen fick brainstorma fram risker på post-it lappar utifrån kategorierna:

- Naturolyckor
- Andra olyckor
- Teknisk infrastruktur- och försörjningssystem
- Antagonistiska hot och social oro
- Sjukdomar

Dessa sammanställdes och numrerades därefter. Sedan delades representanterna in i grupper där de tilldelades cirka fyra till fem risker vardera att gå vidare med för att göra en riskbedömning. Där fick de i uppgift att utveckla riskerna till en scenariorubrik om högst två-tre ord. Till exempel om den identifierade risken var storm så utvecklades den till rubriken "Kraftig storm". Uppgiften innehöll också att bedöma sannolikhet och konsekvens på en skala mellan 1-5 samt att anteckna vad sannolikhet- och konsekvensbedömningen baseras på.

Efter det fick grupperna presentera sina rubriker och bedömningar och sedan gick gruppen gemensamt igenom varje riskbedömning för att komma fram till konsensus. Vi placerade sedan in bedömningarna i en riskmatris, och valde ut 12 risker som sedan utvecklades till scenarier av säkerhetssamordnaren.

På det fjärde arbetsmötet presenterades 12 scenarier, där vi diskuterade utformning i stort och ändrade tills alla var överens. Därefter beslutade vi vilket

² Vägledning för samhällsviktig verksamhet. Att identifiera samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden samt bedöma acceptabel avbrottstid, MSB620 – januari 2014.

scenario som vi skulle gå vidare med för att analysera djupare i varje verksamhet. Riskscenarierna finns att läsa i bilaga 2.

Utifrån det scenario vi valde att prioritera för att analysera djupare fick gruppen i uppgift att presentera riskscenariot i sin förvaltning eller bolag och diskutera om verksamheten och kommunen kan hantera händelsen med avseende på till exempel information internt och externt, ledningsförmåga, skola, omsorg, resurser med mera, samt om det finns några svaga punkter inom verksamheten. För att kunna svara på dessa frågor, gavs gruppen stödfrågor att svara på för att lättare komma igång med diskussioner. Nedan visas de stödfrågor som gruppen kunde använda sig av:

- Hur påverkas er verksamhet av händelsen?
- Vilka konsekvenser får händelsen? Vad händer till exempel med verksamheten om ett beroende till verksamheten inte fungerar?
- Vad behöver verksamheten för att kunna upprätthålla sin leverans? Saknas det några resurser?
- Finns det alternativa sätt att tillgodose behov, utan den verksamhet eller resurs man är beroende av?
- Hur länge kommer verksamheten klara sig utan den verksamhet eller resurs den är beroende av vid händelser?
- Hur kommer kommunen i stort att klara händelsen?

Nedanstående skala fick förvaltningarna använda som stöd i bedömningen hur påverkad den samhällsviktiga verksamheten var av scenariot:

Nivå	Påverkan
1	Mycket liten påverkan
2	Liten påverkan
3	Normal påverkan
4	Stor påverkan
5	Mycket stor påverkan

Vid det femte arbetsmötet presenterade varje representant förmågor, sårbarheter och brister som identifierats i diskussionerna om kommunens krishanteringsförmåga. Mötet avslutades med förslag på åtgärder.

3.2 Metoder som använts i RSA-arbetet

Sannolikhet- och konsekvensskalorna som har använts i arbetet med att bedöma identifierade risker, baseras på Länsstyrelsen Jämtlands läns rekommendationer.³

³ Kommentarer till MSB:s föreskrifter för risk- och sårbarhetsanalyser, 2015-03-09, diarienummer 451-2049-2015, Länsstyrelsen Jämtlands län.

Sannolikhetskalan delas in i:

Nivå	Sannolikhet	Tidsintervall
1	Mycket låg sannolikhet	1 gång per 100 år (eller mindre)
2	Låg sannolikhet	1 gång per 50-100 år
3	Medelhög sannolikhet	1 gång per 10-50 år
4	Hög sannolikhet	1 gång per 1-10 år
5	Mycket hög sannolikhet	1 gång per år (eller mer)

Konsekvensskalan delas in i: *(det räcker att en av indikatorerna i beskrivningen är uppfylld)*

Nivå	Konsekvenser	Beskrivning
1	Mycket begränsade	Små direkta hälsoeffekter, mycket begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot enskild samhällsfunktion.
2	Begränsade	Måttliga direkta hälsoeffekter, begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot flera samhällsinstitutioner.
3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.

3.3 Vägledningar som använts i RSA-arbetet

- MSBFS 2015:5 Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser
- Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser, MSB245, april 2011
- Vägledning för samhällsviktig verksamhet. Att identifiera samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden samt bedöma acceptabel avbrottstid, MSB620, januari 2014.
- ROSA – en metod för risk- och sårbarhetsanalyser, Länsstyrelsen Kronobergs län, 2003-10-27.
- Handbok för kommunalt RSA-arbete, Länsstyrelsen Västra Götalands län, FOI, FOI-R – 4656 – SE, December 2018.

3.4 Funktioner som medverkat i RSA-arbetet

- Kommundirektör med ledningsgrupp.
- Representanter från teknik- och serviceförvaltningen, barn- kultur- och utbildningsförvaltningen, vård- och socialförvaltningen, framtids- och utvecklingsförvaltningen, miljö- och byggavdelningen och kommunledningsförvaltningen.
- Representanter från Strömsunds hyresbostäder AB och Jämtlandsvärme AB.
- Säkerhetssamordnare.

3.5 Material och underlag som använts för arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen

I arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen har följande material använts:

- Strömsunds kommuns tidigare risk- och sårbarhetsanalys.
- Strömsunds kommuns webbplats och informationsmaterial.
- Strömsunds kommuns översiktsplan.
- Riskanalyser inom kommunens förvaltningar och bolag.
- Andra kommuners risk- och sårbarhetsanalyser.
- Befolkningsstatistik från SCB.
- Styrel.
- Regionala analyser.
- Nationella analyser och underlag.

3.6 Avgränsningar och motivering

Detta är resultatet av Strömsunds kommuns risk- och sårbarhetsanalys enligt 2 kap. 1§ i lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, och omfattar extraordinära händelser utifrån sitt geografiska områdesansvar avseende perioden fram till och med år 2022. Rapporten följer dispositionen som anges i 4 §, MSBFS 2015:5, föreskrifter om risk- och sårbarhetsanalyser. Strömsunds kommun har valt att inte integrera klimatanpassning så mycket i risk- och sårbarhetsanalysen, utan har arbetat fram en separat klimatanpassningsplan. Klimatanpassningsplanen kan ses som ett parallellt dokument till kommunens risk- och sårbarhetsanalys.

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor har inte beaktats i denna risk- och sårbarhetsanalys. Den har hanterats i särskild ordning av Jämtlands räddningstjänstförbund som upprättat ett handlingsprogram utifrån de fastställda kraven.

I arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen och i denna rapport används vedertagna begrepp och skalor för bedömningar vilka återfinns i bilaga 1.

3.7 Sekretess

Inte någon del av detta dokument, som utgör Strömsunds kommuns risk- och sårbarhetsanalys är belagt med sekretess och är öppet för allmänheten att ta del av. Det finns fyra bilagor som innefattar sekretess.

4. Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område

Nedan redovisas en bild av identifierad samhällsviktig verksamhet som finns inom kommunens geografiska område. Sådan verksamhet ägs och bedrivs inte enbart av det offentliga, utan även privata aktörer har ett ansvar.

Med samhällsviktig verksamhet avses en verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

4.1 Inom kommunens verksamhet

Samhällssektor	Viktig samhällsfunktion	Samhällsviktig verksamhet
Energiförsörjning	Värmeförsörjning	Fjärrvärmeverk och ledningar
Finansiella tjänster	Betalningar, löneutbetalningar	Ekonomienheten
Hälso- och sjukvård samt omsorg	Akutsjukvård Primärvård och hemsjukvård Funktionsnedsatta och äldre Individ- och familjeomsorg Smittskydd Omsorg om barn	Ambulans Hälsocentral, äldreboenden, särskilt boende, gruppboenden, hemtjänst, personlig assistans, hemsjukvård Socialtjänst Hälsoskydd Förskolor inkl. "nattis", fritidshem, dagbarnvårdare
Information och kommunikation	IT-infrastruktur Produktion och distribution av information internt och externt Elektronisk kommunikation	IT-enheten Kommunens webbplats Sociala medier Kommunväxeln Rakel
Kommunalteknisk försörjning	Dricksvattenförsörjning Avlopp Renhållning	Vattenverk Vattentäkt Ledningsnät för vatten och avlopp

	Väghållning Lokalvård Fastighetsförvaltningen	Reningsverk Slamhantering Vägunderhåll (snöröjning, sandning mm) Lokalvård Fastighetsförvaltningen Teknisk beredskap
Livsmedel	Distribution av livsmedel Kontroll av livsmedel	Produktionskök Miljö- och hälsoskydd
Offentlig förvaltning - Ledningsfunktioner - Stödfunktioner	Lokal ledning	Kommunens krisledning och krisledningsplats
Skydd och säkerhet	Räddningstjänst Krisledning	Jämtlands räddningstjänstförbund Brandstationer Tjänsteperson i beredskap (TiB)

4.2 Inom kommunens geografiska område

Samhällssektor	Viktig samhällsfunktion	Samhällsviktig verksamhet
Energiförsörjning	Elförsörjning Drivmedelsförsörjning	Elnätföretagens verksamhet Drivmedelsföretagens verksamhet (Bensinstationer, depåer mm)
Finansiella tjänster	Betalningar Tillgång till kontanter	Kontanthanterare Värde transporter Banker
Handel och industri	Detaljhandel	Bensinmackar Apotek
Hälso- sjukvård samt omsorg	Akutsjukvård Primärvård Läkemedels- och materielförsörjning	Ambulans Hälsocentraler Apotek
Information och kommunikation	Fast telefoni Mobil telefoni Internet Radio- och tv-kommunikation Post	Servanets verksamhet (fiberdragningar), Teleoperatörers verksamhet Rakel VMA Radiomaster Postnords verksamhet

Livsmedel	Distribution av livsmedel Tillverkning av livsmedel Primärproduktion Kontroll av livsmedel	Livsmedelsbutiker Leverantörer av livsmedel Livsmedelsverket, Länsstyrelsen
Offentlig förvaltning	Begravningsverksamhet	Begravningsbyråer Bårhus Transporter
Skydd och säkerhet	Polis (fjällräddning) Bevaknings- och säkerhetsverksamhet Alarmeringstjänst Militär verksamhet	Polismyndigheten Bevakningsföretag SOS Alarm Hemvärnet
Transporter	Kollektivtrafik Järnvägstransport Vägtransport	Länstrafiken Järnvägsföretags verksamhet Trafikverket Speditionsföretag

5. Identifierade kritiska beroenden för Strömsunds kommuns samhällsviktiga verksamhet

Kommunen har utifrån den samhällsviktiga verksamhet som kommunen själv förvaltar, identifierat kritiska beroenden. Med kritiska beroenden menas sådant som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera. Vid ett bortfall av eller en störning i leveransen av sådana beroenden kan följden bli att en extraordinär händelse inträffar. Kritiska beroenden kan betraktas som sårbarheter som varje verksamhet bör känna till och kunna hantera⁴.

När identifieringen genomfördes delades beroendena in i fem olika kategorier, enligt nedan:

- Infrastruktur.
- Verksamhetsnära system.
- Personal.
- Kapital, varor och tjänster.
- Information.

En övergripande sammanställning av de beroenden som kommunens verksamheter identifierat visar att fler beroenden är externa än interna. Identifieringen visar att infrastruktur och personal är de beroenden som är mest kritiska för verksamheterna. Inom området infrastruktur har bland annat elförsörjning, elektroniska kommunikationer, drivmedel och stora delar av kommunal teknisk försörjning identifierats. Inom området personal har verksamheterna identifierat att det vid en händelse kan vara en lägre bemanning än vardagen, men det handlar inte bara om bemanningen, utan också om att ha rätt personal, mandat och kompetens.

Även kategorin varor och tjänster är ett område som de flesta verksamheter är beroende av i form av till exempel livsmedel och läkemedel. Tjänster kan till exempel omfatta samarbeten med upphandlade leverantörer, samarbeten med grannkommuner och andra myndigheter samt samhällstjänster.

Inom kategorin verksamhetsnära system har tillgång till vissa datasystem identifierats, där tillgången är väldigt viktig för många av kommunens verksamheter, främst inom vård- och socialförvaltningen.

Kategorin information handlar till mestadels om att kunna dela lägesbilder, sprida eller motta information för att kunna bedriva verksamheten, och har främst identifierats inom lokal ledning, men också inom verksamheterna för att kunna planera för sin verksamhet den kommande tiden.

⁴ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, 2015, MSBs föreskrifter om kommuner och landstings risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS: 2015:5

En slutsats att dra är att de allra flesta verksamheter är beroende av personal, vilket bedöms som det mest kritiska av gruppen. Utan personal fungerar inte verksamheterna. En annan slutsats som dragits är att alla verksamheter är beroende av varandra, därför är det av stor vikt att verksamheterna samverkar före, under och efter i risk- och krishanteringsarbetet.



6. Identifierade och analyserade risker för Strömsunds kommun och dess geografiska område

Nedan redovisas en bild över identifierade och värderade risker. Syftet är att identifiera de risker som finns inom Strömsunds kommuns geografiska område, som skulle kunna utvecklas till extraordinära händelser och som innebär en risk för människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet och grundläggande värden.

Värderingen har, som nämnts under kapitel 3.2 "Metoder som använts i RSA-arbetet", skett utifrån rekommendationer från Länsstyrelsen i Jämtlands län, och ska enbart ses som en uppskattning. Anledningen är att det för extraordinära händelser i många fall är omöjligt att bedöma sannolikheten.

Vid identifieringen delades riskerna in i följande riskområden:

- Naturolyckor
- Andra olyckor
- Teknisk infrastruktur och försörjningssystem
- Antagonistiska hot och social oro
- Sjukdomar

6.1 Riskmatris

Riskmatrisen på sida 25 har valts att användas vid värdering av identifierade risker. Det är två sammanlagda skalor som används för bedömning av hur troligt det är att en risk inträffar och vad konsekvenserna blir. Riskmatrisen lägger större vikt vid konsekvenserna än vid sannolikheten när den sammantagna risken värderas.

Riskmatrisen ger en överskådlig redovisning av den sammantagna riskbilden och har utgjort ett underlag för prioritering för vilka risker riskhanteringsgruppen valde att gå vidare med och utveckla till riskscenarier, för att göra fördjupade analyser på. Den röda färgen beskriver att risken är oacceptabel och den gröna att risken är acceptabel.

Att använda en riskmatris kan vara problematiskt på grund av att det är relativt lätt att styra resultatet. Trots detta är riskmatrisen ett vanligt verktyg som lämpar sig väl för att ge en grov överblick av samtliga risker som har identifierats. Det är också viktigt att komma ihåg att risk- och sårbarhetsanalysen omfattar extraordinära händelser, vilket innebär att de identifierade riskerna kommer att ge allvarliga konsekvenser, och hamnar då oftast längre till höger i matrisen än till vänster. Nedan presenteras kommunens värdering av identifierade risker.

Nedan redovisas de identifierade riskerna och bedömning av riskerna inplacerade i riskmatrisen.

Naturolyckor	Andra olyckor
1.1 Kraftig storm	2.1 Större brand i fastighet
1.2 Större skogsbrand	2.2 Utsläpp giftigt ämne
1.3 Kraftigt snöfall	2.3 Allvarligt dammbrott
1.4 Höga vattenflöden/ översvämningar	2.4 Större allvarlig trafikolycka
	2.5 Olycka farligt gods

Antagonistiska hot och social oro	Teknisk infrastruktur och försörjningssystem
3.1 Ryktesspridning	4.1 Långvarigt elavbrott
3.2 Skjutning	4.2 Långvarigt avbrott i elektronisk kommunikation
3.3 Grov kriminalitet	4.3 Långvarigt avbrott i dricksvattenförsörjningen
3.4 Våldsbejakande extremism	4.4 Långvarigt fjärrvärmeavbrott
3.5 Terror	4.5 Otjänligt vatten
3.6 Dataintrång	

Sjukdomar
5.1 Stort influensautbrott
5.2 Pandemi
5.3 Epidemi
5.4 Epizooti
5.5 Zoonos

Mycket hög 5			3.4		
Hög 4			3.1	2.5, 5.1, 5.3	1.1, 1.4
Medelhög 3		3.3	1.3, 2.2, 2.4	3.6, 4.1, 4.2, 5.2	2.1
Låg 2				1.2, 3.2, 4.4, 4.3	2.3, 4.5
Mycket låg 1					3.5
Sannolikhet	Mycket begränsade konsekvenser 1	Begränsade konsekvenser 2	Allvarliga konsekvenser 3	Mycket allvarliga konsekvenser 4	Katastrofala konsekvenser 5
Konsekvens					

Sannolikheten för epizooti⁵ och zoonos⁶ är svårt att bedöma, då dessa innefattar flera olika sjukdomar som kan smitta från djur till människa, och som är olika utbredda. Konsekvenserna kan också variera mellan mycket begränsade konsekvenser till katastrofala konsekvenser beroende på vilken smitta det handlar om.

6.1 Naturolyckor

Idag ser vi att vi har snabba klimatförändringar att vänta de närmaste årtiondena, vilket kommer påverka samhället på olika sätt. Genom att stegvis anpassa samhället efter klimatförändringarna kan vi i viss utsträckning hantera konsekvenserna som klimatförändringarna för med sig. Om vi inte klarar av att anpassa samhället i lagom takt och omfattning, kommer risken för olika typer av olyckor, störningar och problem, att öka. Resultatet kan bli att klimatförändringarna förstärker olika slags hot och risker, vilket gör att arbetet inom samhällsskydd och beredskap blir ännu viktigare.

Det förändrade klimatet påverkar samhällsskydd och beredskap genom att det bidrar till ökad risk för extrema väderhändelser och naturolyckor.

Klimatförändringarna kan indirekt även öka risken för störningar och avbrott i samhällsviktiga verksamheter. Större påfrestningar på bebyggelse och infrastruktur ökar risken för skador och förstörelse.

Om extrema väder, skogsbränder, översvämningar och andra naturolyckor blir mer vanliga ökar inte bara kraven på den direkt hanterande räddningstjänsten, utan även kraven på geografiskt områdesansvariga och krisberedskapen i stort, till exempel i form av ledning, samordning, information och prioritering av resurser.⁷

6.1.1 Stormar

Under senare tid har omfattningen av stormskador ökat i Sverige, men även i Europa. Ett exempel är stormen Gudrun som inträffade år 2005, med omfattande skador på skog, byggnader, infrastruktur, annan egendom, olyckor och då 18 personer miste livet.

Det är osäkert hur stormarna kommer att se ut framöver, men det går inte att utesluta att det kan bli blåsigare. Stormarna skulle kunna bli både mer intensiva och med högre vindhastigheter samt omfatta större geografiska områden.⁸

⁵ Epizooti innebär en allvarlig smittsam djursjukdom som kan utgöra ett hot mot människors eller djurs hälsa. Exempel på epizootier är fågelinfluensa, mjältbrand, mul- och klövsjuka och tuberkulos m.fl.

⁶ Zoonoser är sjukdomar eller smittämnen som kan spridas mellan djur och människor på ett naturligt sätt. Exempel på zoonoser är fästingspridda sjukdomar, rabies, toxoplasmos m.fl.

⁷ Wahlberg, Maria, Jacobsson, Kristin, Jansson, Benny, Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, en översikt, MSB, 2012.

⁸ Postgård, Ulrika, Skador och effekter av storm – en kunskapsöversikt, MSB, 2013.

År 2013 drabbades Jämtlands län och värst Strömsunds kommun av stormen Hilde, som medförde stora skador på skog, bebyggelse och infrastruktur. Många var utan ström och telefoni en längre tid.

Viktiga samhällsfunktioner som kan beröras av risken:

- Dricksvattenförsörjning.
- Elförsörjning.
- Värmeförsörjning.
- Hälso- och sjukvård samt omsorg.
- Kommunikation.
- Livsmedelsförsörjning.
- Transporter.
- Vägar.
- Räddningstjänst, polis och ambulans.

Kritiska beroenden som kan beröras av risken

- El och värme.
- Dricksvatten och avlopp.
- Personal.
- IT.
- Vaghållning.
- Livsmedel.
- Kommunikation och information.
- Drivmedel.
- Journalsystem.

Risken kan få konsekvenser på eller för

- Skador på fastigheter, skog och infrastruktur
- Människors liv och hälsa
- Svårt att bedriva de samhällsviktiga verksamheterna utan personal och kompetens

Sannolikheten för att en kraftig storm ska uppstå bedöms som hög.

4	Hög	1 gång per 1-10 år
---	-----	--------------------

Konsekvenserna av en kraftig storm bedöms kunna bli katastrofala. Den fullständiga analysen av scenario kraftig storm finns i sekretessbelagd bilaga.

5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.
---	--------------	--

6.1.2 Skogsbränder

Varje år inträffar mellan 3 000 och 4 000 bränder i skog och mark i Sverige, omfattningen varierar men oftast berörs över 2000 hektar årligen.

Människors aktiviteter utomhus, som till exempel att elda gräs, grilla, barns lek med eld eller anlagda bränder, är den främsta orsaken till att gräs- och skogsbränder uppstår. Men det beror också på miljön och vädret. Gnistbildning som uppstår från till exempel tåg och skogsmaskiner kan göra att det uppstår brand i skog och mark, även åska och blixtnedslag gör att bränder uppstår.⁹

Risken för skogsbränder ökar med ett varmare klimat, både ytan samt skogsbrändernas antal kan komma att öka, samt förlängd brandrisksäsong. Framkomlighet på vägar och järnvägar kan begränsas av skogsbränder, det kan också skada system för kraftmatning, system med luftledningar, master och även eldistribution.¹⁰

Skogsbränder sker under sommaren, oftast under perioden maj-juli. Risken för antändning och spridningshastigheten beror då på förutsättningarna i vädret och miljön. Gräsbränder förekommer framförallt tidigt under våren, när snön har smält bort torkar marken upp fort och torrt fjolårsgräs kan därför lätt antändas.¹¹

Under sommaren 2018 drabbades bland annat Jämtlands län av stora svårsläckta skogsbränder, och flera byar fick utrymmas. Temperaturen var väldigt hög under lång tid och det förekom inte så mycket nederbörd, vilket gjorde att brandrisken tidvis nådde rekordhöga nivåer.¹² I Strömsunds kommun finns det stora områden med skog, vilket kan bli problematiskt för räddningstjänsten, om en skogsbrand uppstår långt ifrån farbara vägar. Spridningsrisken är därmed stor.

Utifrån den utredning av hanteringen av skogsbränderna som presenterades den 7 februari 2019, står det att insatserna i stort sett fungerade bra men att fler aktörer behöver bli snabbare på att agera på uppkomna bränder.¹³

Sannolikheten för att större skogsbränder ska uppstå bedöms som låg.

⁹ SMHI, 2018 www.smhi.se/kunskapsbanken/brandrisker-idag-och-imorgon-1.87501 (Hämtad 2019-07-25)

¹⁰ Wahlberg, Maria, Jacobsson, Kristin, Jansson, Benny, Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, en översikt, MSB, 2012.

¹¹ SMHI, 2018 www.smhi.se/kunskapsbanken/brandrisker-idag-och-imorgon-1.87501 (Hämtad 2019-07-25)

¹² Krisinformation.se, 2018 www.krisinformation.se/handelser-och-storningar/2018/brandrisk2018 (Hämtad 2019-07-25)

¹³ Krisinformation.se, 2019 <https://www.krisinformation.se/nyheter/2019/februari/utredning-om-sommarens-skogsbrander-klar> (Hämtad 2019-07-25)

2	Låg	1 gång per 50-100 år
---	-----	----------------------

Konsekvenserna av större skogsbränder bedöms kunna bli mycket allvarliga. Djupgående analys av riskscenario "Större skogsbrand" är ännu inte genomförd.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.1.3 Snö

Snö i stora mängder kan orsaka skador på byggnader, ledningar och träd, vägar kan bli svårframkomliga och kommunikationer får stängas ner. Problemen brukar bli värre tillsammans med kraftig vind samt om snön är blöt och tung.¹⁴

Snötäckets varaktighet beräknas minska i samband med klimatförändringarna. Trots det så förekommer det fortfarande år då det kommer stora mängder snö på kort tid, som får negativa konsekvenser på viktiga samhällsfunktioner. Den 1-3 februari 2018, orsakade blåst och stora snömängder problem utmed Norrlandskusten. Det största uppmätta snödjupet blev 175 centimeter i Gåltjärn i Ångermanland den 2 februari. Blåsten medförde drivbildning och trafikläget var besvärligt. Även Jämtland hade rikligt med snö under vintersäsongen 2017/2018, men snön föll i omgångar, vilket gjorde att snöfallet gick att hantera med normala resurser.

Strömsunds kommun har drabbats av störningar i samband med snöfall och även tillsammans med hård vind. Konsekvenserna har bland annat inneburit strömbavbrott på grund av träd på ledning, isbildning på ledningar med mera. Eftersom elbolagen satsar mer på att vädersäkra elnätet, förväntas störningar i elleveransen minska i kommunen framöver. Den stora utmaningen kan istället då vara extremväder som klimatförändringarna för med sig, vilket skulle kunna resultera i andra typer av skador på elnätet.

Sannolikheten för att kraftiga snöfall ska uppstå bedöms som medelhög.

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år
---	----------	---------------------

Konsekvenserna av kraftiga snöfall bedöms kunna bli allvarliga. Djupgående analys av riskscenario "Kraftigt snöfall" är ännu inte genomförd.

3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	------------	--

¹⁴ SMHI, 2017 www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/sno-1.34086 (Hämtad 2019-07-25)

6.1.4 Höga vattenflöden och översvämningar

Ett mildare vinterklimat ökar risken för extrema väder som till exempel översvämningar och skyfall. Ökad nederbörd, översvämningar, förändrade grundvattennivåer och skyfall ökar risken för översvämningar av bebyggelser och byggnader, överbelastning av ledningar för avlopp, vilket kan leda till källaröversvämningar och ökat behov av bräddning av avloppsvatten med åtföljande hälsorisker.

Det innebär även en ökad risk för översvämningar av vägar och tunnlar och att dessa samt broar och vägbankar riskerar att spolats bort. Även anläggningar och ledningsnät kan bli översvämmade om det är höga flöden i vattendrag och sjöar. De kan också rasera elstolpar och nätstationer och de elektroniska kommunikationerna är väldigt elberoende och påverkas av avbrott i elförsörjningen.

Risken för skador på vattenledningar och föroreningar av dricksvattnet ökar på grund av ökad risk för översvämningar. Det finns även en risk att betesmarker förorenas vid översvämningar. Översvämningar riskerar också skador på anläggningar för kraftproduktion och fjärrvärmenäten.¹⁵

Efter en snörik vinter 2009/2010, så kom vårfloden under 2010 i Sveriges nordligaste delar igång i mitten av maj efter ett temperaturomslag till högsommarvärme och stora regnmängder. I Strömsunds kommun har främst oreglerade vattendrag svämmat över i samband med vårfloden när det har varit en snörik vinter, samt då avsmältningen i skog och fjäll skett samtidigt.

Sannolikheten för att höga flöden och större översvämningar ska uppstå bedöms som hög.

4	Hög	1 gång per 1-10 år
---	-----	--------------------

Konsekvenserna av höga flöden och större översvämningar bedöms kunna bli katastrofala. Djupgående analys av riskscenario "Höga vattenflöden" är ännu inte genomförd. Erfarenheter från våren 2010 då det var höga flöden i Hammerdalssjön i Strömsunds kommun finns i bilaga.

5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.
---	--------------	--

6.2 Andra olyckor

¹⁵ Wahlberg, Maria, Jacobsson, Kristin, Jansson, Benny, Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, en översikt, MSB, 2012.

År 2010 skrev MSB i "Olyckor och kriser 2009/2010 (MSB 0170-10) att dödsfall orsakat av olyckor minskat sedan 1970-talet men att det efter 1990-talet ökat. Stora olyckor, där fem eller flera personer omkommer, har minskat både vad gäller antal och omfattning. De flesta större olyckorna sker i vägtrafiken. Sannolikheten för att människor ska omkomma i olyckor i samband med kriser eller extraordinära händelser är väldigt låg.¹⁶

6.2.1 Bränder

Varje år inträffar cirka 30 000 bränder i Sverige, varav cirka 100 bränder med dödlig utgång. Under år 2017 miste 113 personer livet på grund av bränder.¹⁷ Personer över 65 år är överrepresenterade av befolkningen som löper störst risk att dö i bränder. Att bo kvar i sin egen lägenhet eller hus kan vara en trygghet för många äldre men det innebär också en fara om man inte kan hantera riskerna med bränder.¹⁸

När det gäller skolbränder, sticker Sverige ut som ett av de värst drabbade länderna i världen vad gäller anlagda bränder. Det kan handla om vandalisering som utförs av unga killar i grupp men även av tjejer. Motivet kan vara förstörelse, hat eller att man vill slippa ett prov eller läxförhör.¹⁹

I Jämtlands län har det inträffat fem stora bränder under 2000-talet i offentliga byggnader, som har kostat totalt cirka 89 miljoner kronor. De byggnader som bland annat brunnit är Brunflobadet 2007, Racklöfska skolan 2008, Lövstaskolan 2008, Svegs ishall 2010 samt Hackås skola 2012.

År 1987 anlades en brand på Hjalmar Strömerskolan i Strömsund av en elev.

Jämtlands räddningstjänstförbund samverkar tillsammans inom projektet ZamZynZ med polisen, kommunerna, regionförbundet, länsförsäkringar Jämtland och Brandskyddsföreningen Jämtland. Arbetssättet ska motverka bränder i skolmiljöer som är anlagda av barn och ungdomar.

Sannolikheten för att en större brand i fastighet ska uppstå bedöms som medelhög.

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år
---	----------	---------------------

¹⁶ Olyckor och kriser 2009/2010 (MSB 0170-10)

¹⁷ Brandskyddsföreningen, 2017 www.brandskyddsforeningen.se/om-oss/pressrum/dodsbrandstatistik/statistik-per-ar/ (Hämtad 2019-07-25)

¹⁸ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2016 www.msb.se/sv/Om-MSB/Nyheter-och-press/Nyheter/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/Doda-i-brander-minskar---en-trend/ (Hämtad 2019-07-25)

¹⁹ Höjer, Henrik, Forskning och Framsteg, 2012-08-07 <https://fof.se/tidning/2012/7> (Hämtad 2019-07-25)

Konsekvenserna av en större brand i fastighet i Strömsunds kommun bedöms kunna bli katastrofala. Djupgående analys av riskscenario "Större brand i fastighet" är ännu inte genomförd.

5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.
---	--------------	--

6.2.2 Industrier och farliga ämnen

I Strömsunds kommun finns det anläggningar som hanterar farliga ämnen, men de är inte många. En del anläggningar omfattas av Sevesolagstiftningen. Sevesolagstiftningen ska förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Skulle anläggningar med farliga ämnen börja brinna har vi bedömt att det kan få allvarliga konsekvenser. Det kan få konsekvenser för människors liv och hälsa, vårt dricksvatten, förorenad mark med mera.

Exempel på anläggningar som finns i kommunen som hanterar farliga ämnen är bland annat industriföretag, företag som lagrar mycket stora mängder däck, drivmedelsstationer samt återvinningscentraler. Det finns ett antal täkter i kommunen som omfattas av Sevesolagstiftningen.

Sannolikheten för att ett utsläpp med giftigt ämne ska uppstå bedöms som medelhög.

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år
---	----------	---------------------

Konsekvenserna av ett utsläpp av giftigt ämne i Strömsunds kommun bedöms kunna bli allvarliga.

3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	------------	--

6.2.3 Dammbrott

Det finns cirka 1 000 dammanläggningar i Sverige bland Sveriges Energis medlemsföretag. Som nämnts tidigare rinner Faxälven genom Ströms Vattudal, som ingår i Ångermanälvens avrinningsområde, samt Fjällsjöälven som rinner genom Tåsjöbygden och är en biflod till Ångermanälven. En stor risk i kommunen är dammar för kraftproduktion.

Kommunen samarbetar med aktörer inom Ångermanälvens hela avrinningsområde, för att klarlägga var det finns risk för att vattennivån höjs vid höga flöden. En beredskapsplan finns framtagen av Länsstyrelsen i Västernorrland, vars syfte är att ge en övergripande beskrivning av

konsekvenser, ansvar och roller, samt samverkan och planering av åtgärder och då främst utrymningsplanering. Det åligger respektive organisation i området att utarbeta egna planer.

Sannolikheten för ett dammhaveri inom kommunen bedöms som mycket låg.

1	Mycket låg	1 gång per 100 år (eller mindre)
---	------------	----------------------------------

Skulle ett dammhaveri ändå inträffa på någon av de större regleringsdammarna bedöms det kunna få katastrofala konsekvenser. Denna bedömning gör även länsstyrelsen, som klassificerat dammarna som en så kallad "tvåfyra", som innebär att ägaren till en sådan anläggning eller den som utövar verksamhet vid anläggningen är skyldig att hålla och bekosta särskild beredskap för att hindra eller begränsa skador vid en olycka. Djupgående analys av riskscenario "Allvarligt dammbrott" är ännu inte genomförd.

5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.
---	--------------	--

6.2.4 Trafikolyckor och olyckor

Under år 2017 omkom 253 personer i vägtrafikolyckor. Under år 2018 omkom elva personer i vägtrafikolyckor i Jämtlands län, en ökning med en person jämfört med år 2017.²⁰ Som nämnts tidigare går Europaväg 45 genom Strömsunds kommun, vilket innebär att det både transporteras farligt gods men också en hel del turistbussar under sommarsäsongen, men också under vinterhalvåret när skidsäsongen är igång.

Det är sannolikt att allvarliga olyckor kommer att ske i vår kommun och att konsekvenserna kan bli allvarliga, främst för människors liv och hälsa. Kommunen har erfarenhet av mindre dödsolyckor i kommunen där Posom²¹ (psykiskt och socialt omhändertagande) har aktiverats för att ge krisstöd till bland annat anhöriga och vittnen. Vid en större olycka med många skadade och döda, ställs det stora krav på kommunens krishanteringsarbete vad gäller samordning och samverkan inom det geografiska området.

Sannolikheten för att en större trafikolycka med många inblandade ska uppstå bedöms som hög.

4	Hög	1 gång per 1-10 år
---	-----	--------------------

²⁰ Transportstyrelsen, 2019 www.transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/statistik/Olycksstatistik/official-statistik-polisrapporterad/ (Hämtad 2019-07-25)

²¹ Krisstöd för de människor som berörs av olyckor eller större katastrofer, utan att själva vara skadade, till exempel anhöriga och vittnen.

Konsekvenserna av att en större trafikolycka med många inblandade inträffar i Strömsunds kommun bedöms kunna bli allvarliga.

3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	------------	--

6.2.5 Farligt gods

Det transporteras farligt gods genom Strömsunds kommun och det sker främst på E45:an. Det är framförallt drivmedel, det vill säga brandfarliga vätskor som är den största mängden farligt gods. Men det förekommer även brandfarliga fasta ämnen, giftiga ämnen och frätande ämnen.²²

Om en olycka med farligt gods skulle inträffa i Strömsunds kommun skulle konsekvenserna kunna bli att stora mängder giftiga eller farliga ämnen sprids i miljön, vilket kan påverka människors liv och hälsa inom det berörda området. Beroende på vad det är som transporteras, vilken mängd och andra omständigheter, varierar konsekvenserna om en olycka skulle ske.

Konsekvenserna av en olycka med farligt gods kan innebära att dricksvattenförsörjningen kontamineras av kemikalier och petroleumprodukter. Livet i sjöar och vattendrag kan skadas eller dö av till exempel formalin, klorättiksyra och ammoniak, som är giftiga ämnen för organismer och växter.

De konsekvenser som människor kan drabbas av skulle kunna vara dödliga skador, om personer befinner sig utomhus på över hundra meters avstånd vid en explosion. Det kan också bildas ett brandfarligt gasmoln som kan spridas och antändas en bit ifrån platsen där olyckan inträffat. Transporter som har giftiga gaser som till exempel klor, kan vid en olycka bilda gasmoln som skulle kunna spridas längre sträckor, men är också beroende på vädret.²³

År 1997 inträffade en allvarlig olycka med farligt gods i Kälarne i Bräcke kommun, då ett godståg spårade ut. Tåget var lastat med bland annat ammoniak, acetaldehyd, etylenoxid, svaveloxid och frätande syra. Centrala Kälarne evakuerades då det fanns risk för att en vagn med stora mängder ammoniak skulle börja läcka i samband med bärgning och utsätta människor i närheten för giftig gas.²⁴

²² Översiktsplan, Strömsunds kommun, antagen av kommunfullmäktige 2014-06-11

²³ Länsstyrelsen (2018), Kartläggning av transporter med farligt gods i Jämtlands län, Diarienummer: 450-8189-2018.

²⁴ Sveriges radio (2017), www.sverigesradio.se/sida/avsnitt/1082891?programid=3103 (Hämtad 2019-07-25)

Sannolikheten för att en olycka med farligt gods ska uppstå bedöms som hög.

4	Hög	1 gång per 1-10 år
---	-----	--------------------

Konsekvenserna av att en olycka med farligt gods inträffar i Strömsunds kommun bedöms kunna bli mycket allvarliga.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.3 Antagonistiska hot och social oro

Antagonistiska hot och social oro är ämnen som vi påminns om daglig dags. Nya säkerhetshot som vi står inför idag är bland annat cyberattacker, spionage, IT-brottslighet, digitala propagandakrig som kan inverka på antagonistiska hot och social oro. Säkerhetspolisen har även de senaste åren redogjort för den våldsbejakande extremismen i Sverige.

Antagonistiska hot kan beskrivas som hot som uppstår på grund av mänskligt agerande som fördelar sig längs en bred skala av händelser. Det kan sträcka sig från organiserad brottslighet till konflikter mellan stater. En allvarlig form av antagonistiskt hot är terrorhot.

Social oro kan beskrivas uppstå när en social obalans i samhället möter sociala risker och resulterar i händelser som påverkar samhällets institutioner och skapar obalans i det offentliga rummet. I ett samhälle med social obalans finns det risk att situationen kan övergå till social oro. Det kan ske väldigt fort och sprida sig över stora geografiska områden. En internationell händelse kan skapa oro lokalt och en lokal händelse kan få internationell spridning.

6.3.1 Ryktesspridning

Rykten är obekräftade uppgifter som sprids på grund av osäkerhet i situationen och individen. Det är bland annat massmedier, samhällskulturen och värderingar som påverkar ryktesspridningen samtidigt som individens ångest, osäkerhet och godtrogenhet är viktiga faktorer som underlättar spridningen av rykten. Det kan finnas både positiva och negativa rykten. Positiva rykten uttrycker en förhoppning om en positiv eller önskvärd utkomst, medan negativa rykten fokuserar på de hemska eller oönskade konsekvenserna.

Ett exempel på ryktesspridning som fick negativa konsekvenser är Instagram-upploppet i Göteborg 2012. Ett konto skapades på Instagram i syfte att publicera skvaller och elakheter genom tips. Följarna till kontot steg snabbt, från noll till cirka 8 000 följare på drygt ett dygn. Kontot ledde till upplopp, misshandel och brustna relationer.²⁵ Här är ett typexempel på när social oro uppstår fort och sprids snabbt.

²⁵ Sveriges radio, P3 dokumentär "Instagramupploppen Göteborg", 29 maj 2015.

Att ryktesspridning skulle inträffa i Strömsunds kommun bedöms som högt sannolikt. En händelse som Instagram-upploppet i Göteborg skulle kunna inträffa i Strömsunds kommun. Det kan också handla om ryktesspridning som uppkommer efter en händelse som inträffat, till exempel som vid terrorattacken på Drottninggatan i Stockholm april 2017, då det spreds i olika medier att det pågick skjutningar i en annan del av Stockholm strax efter vansinneskörningen på Drottninggatan, som sedan visade sig inte stämma. Precis efter att en händelse ägt rum finns det oftast väldigt lite bekräftad information, därför kan obekräftade uppgifter som skrivs i medier, senare visa sig vara felaktiga.

Sannolikheten för att ryktesspridning ska uppstå bedöms som hög.

4	Hög	1 gång per 1-10 år
---	-----	--------------------

Konsekvenserna av ryktesspridning bedöms kunna leda till allvarliga konsekvenser för en eller flera människors liv.

3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	------------	--

6.3.2 Skjutning

BRÅs (brottsförebyggande rådet) statistik över anmälda brott för år 2018 visar att fullbordat mord och dråp samt misshandel med dödlig utgång med användning av skjutvapen i Sverige, mot kvinnor var sex stycken, motsvarande 103 stycken för män. Försök till mord med användning av skjutvapen mot kvinnor var 44 stycken, och motsvarande 245 stycken mot män.²⁶ I Strömsunds kommun finns inget brott anmält under dessa kategorier under 2018.²⁷

Sannolikheten att skjutningar ska inträffa i kommunen bedöms som låg men som skulle kunna få mycket allvarliga konsekvenser om det inträffade, särskilt om det är många skadade eller döda.

Sannolikheten för att en eller flera skjutningar ska uppstå bedöms som låg.

2	Låg	1 gång per 50-100 år
---	-----	----------------------

²⁶ BRÅ, Anmälda brott årsvis, 2019 www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html (Hämtad 2019-07-25)

²⁷ BRÅ, Anmälda brott i kommunerna, 2019 www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html (Hämtad 2019-07-25)

Konsekvenserna av en eller flera skjutningar bedöms kunna leda till mycket allvarliga konsekvenser för en eller flera människors liv. Djupgående analys av riskscenario "skjutning" är ännu inte genomförd.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.3.3 Kriminalitet

Att begå en kriminell handling innebär att på något sätt bryta mot lagen. Utan riktig kontroll över sitt område, på grund av en gränslösare värld, gör det lättare för den organiserade brottsligheten. Det kan handla om narkotika-, vapen-, och människohandel som utförs av kriminella organisationer i större eller mindre skala. En del terrorgrupper finansierar sin verksamhet genom olika typer av organiserad kriminalitet.²⁸

"Organiserad brottslighet utförs av någon form av kriminell grupp som begår brott i syfte att göra vinst. Eftersom syftet framförallt är att tjäna pengar är vissa brott mer givna än andra." Den organiserade brottsligheten är ofta inriktad på häleri och smuggling av olika eftertraktade varor och agerar på en marknad. Det handlar främst om alkohol, cigaretter och narkotika men även prostitution förekommer, som kan drivas i organiserad form. Den organiserade brottsligheten är en kriminell affärsverksamhet där brotten begås systematiskt och för vinnings skull.²⁹

I Strömsunds kommun förekommer ovanstående brott, precis som i övriga Sverige, det finns problem med bland annat narkotika, alkohol och tobak. Strömsunds kommun har dock inga problem med att den organiserade brottsligheten har gått över i grova våldshandlingar, som skjutningar och grovt våld. Kommunen samverkar tillsammans med polisen i det brottsförebyggande arbetet och arbetar för att minska de problem som identifieras utifrån en gemensam lägesbild.

Sannolikheten för att grov kriminalitet ska uppstå bedöms som medelhög.

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år
---	----------	---------------------

Konsekvenserna av kriminalitet bedöms som begränsade.

2	Begränsade	Måttliga direkta hälsoeffekter, begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot flera samhällsinstitutioner.
---	------------	--

²⁸ Krisberedskapsmyndigheten, Att förbereda sig på det värsta <https://www.msb.se/RibData/Files/pdf/21544.pdf> (Hämtad 2019-07-25)

²⁹ BRÅ, 2019, www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/organiserad-brottslighet.html (Hämtad 2019-07-25)

6.3.4 Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning. Det handlar om att bejaka och bruka våld för att förverkliga extrema ideologiska åsikter och idéer. Den våldsbejakande extremismen kan ta sig olika uttryck – från att på olika sätt stödja eller uppmana andra till att utföra våldshandlingar och attentat – till att delta i finansiering, planering, förberedelse och genomförande av olika våldshandlingar.³⁰

I Strömsunds kommun finns det personer som har kopplingar till extremistmiljöer främst inom högerextremism och den islamistiska våldsbejakande extremismen, vilket i sig kan väcka alla sorters extremism.

Kommunerna har ett ansvar att arbeta förebyggande kring dessa frågor och att arbeta efter en handlingsplan. Strömsunds kommun har en "lokal plan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism – med handlingsplan" som uppdaterades den 13 juni 2018. Den finns att läsa på Strömsunds kommuns webbplats. Kommunen har utsett en lokal samordnare mot våldsbejakande extremism som driver arbetet framåt och som arbetar förebyggande i samverkan med olika relevanta aktörer, bland annat polis, säkerhetspolis, berörda verksamheter i kommunen, myndigheter med flera. En samverkansgrupp i kommunen träffas regelbundet för att arbeta förebyggande tillsammans kring dessa frågor.

Sannolikheten för att det ska finnas våldsbejakande extremism i Strömsunds kommun bedöms som mycket hög.

5	Mycket hög	1 gång per 1-10 år
---	------------	--------------------

Konsekvenserna av våldsbejakande extremism bedöms som allvarliga.

3	Allvarliga	Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	------------	--

6.3.5 Terrorism

Inom svensk lagstiftning definieras terroristbrott som handlingar som allvarligt kan skada en stat eller mellanstatlig organisation om de syftar till att:

1. Injaga allvarlig fruktan hos en befolkning eller befolkningsgrupp.
2. Tvinga offentliga organ eller en mellanstatlig organisation att vidta eller avstå från att vidta en åtgärd.

³⁰ Nationell strategi mot våldsbejakande extremism, 2016-06-29, Diarienummer: Ku2016/01651/D

3. Destabilisera eller förstöra grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturer.³¹

Terrorismens internationalisering betyder ökad rörlighet för personer som är knutna till terroristorganisationer samt att dess verksamhet är global. Genom dagens informationsteknik är det lättare för terroristorganisationer att sprida sina idéer och budskap över hela världen.

Under 2000-talet har två terroristhandlingar utförts, bombdådet i Stockholm 2010 då en person sprängde sig själv till döds och attacken på Drottninggatan i Stockholm 2017, då fyra människor dog och 15 skadades. Innan dess var senaste händelsen år 1976 då RAF-terrorister försökte kidnappa arbetsmarknadsminister Anna-Greta Leijon. Sverige har haft nio händelser sedan början av 1900-talet, alltså över en 100 års-period. Det är vid två av dessa händelser som personer har omkommit, totalt nio personer. I ett globalt perspektiv är det låga siffror, då över 60 000 människor har dödats och skadats i terrorattacker i världen bara under år 2015.³²

Att ett terrorattentat skulle inträffa i Strömsunds kommun bedöms som mycket låg sannolikhet.

1	Mycket låg	1 gång per 100 år (eller mindre)
---	------------	----------------------------------

Skulle ett terrorattentat ändå inträffa i Strömsunds kommun så skulle det få katastrofala konsekvenser på bland annat människors liv och hälsa, stor påverkan på samhällets funktionalitet och vår demokrati.

5	Katastrofala	Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.
---	--------------	--

6.3.6 Dataintrång

Idag bearbetas, lagras, kommuniceras och mångfaldigas en större mängd information. För att vår vardag ska fungera, används mängder av information av individer och samhället. Dagens informationshantering utförs i hög grad med stöd av IT och över Internet. Beroendet av informationsteknik (IT) innebär ökade risker, så som dataintrång, bedrägerier och spridning av skadlig kod. De aktörer som ligger bakom detta utgörs av enskilda individer, organiserad brottslighet, terrorister och statsmakter.³³

³¹ Säkerhetspolitik.se, 2015 www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Terrorism/Vad-ar-terrorism/ (Hämtad 2019-07-25)

³² Johansson, Roland, Göteborgsposten, www.gp.se/nyheter/sverige/terrordåd-i-sverige-genom-tiderna-1.4237313 (Hämtad 2019-07-25)

³³ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2018 www.msb.se/sv/Forebyggande/Informationssakerhet/Informationssakerhet-i-samhallet/ (Hämtad 2019-07-25)

Dataintrång handlar om att utan lov eller tillstånd, ge sig själv tillgång till information som lagras digitalt. Hackande, spridande av virus och överbelastningsattacker är några exempel på handlingar som utgör brott enligt paragrafen om dataintrång. Systemet kan alltså stå helt öppet utan krav på autentisering och man begår ett brott.³⁴

Cyberattacker, kan gälla dataintrång, olika former av sabotage eller att utnyttja it-systemet för att angripa tredje part. Just cyber används ofta när det gäller krig och terrorism, och därför förekommer cyberattack ofta när det misstänks att vanliga hackare inte ligger bakom.³⁵

Att ett dataintrång skulle inträffa i Strömsunds kommun bedöms som medelhög sannolikhet.

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år
---	----------	---------------------

Skulle ett dataintrång eller cyberattack ske mot system i Strömsunds kommuns verksamheter kan det få mycket allvarliga konsekvenser. Skulle ett intrång eller cyberattack ske mot system i kommunens verksamheter kan det få mycket allvarliga konsekvenser. Känslig information kan läcka ut till individer eller statsmakter som inte ska ha tillgång till den, vilket kan minska tilliten till kommunen. Det kan leda till stora störningar i olika system som verksamheterna och invånarna är beroende av, men det kan också innebära fara för människors liv och hälsa. Strömsunds kommun arbetar för att stärka både informationssäkerheten och säkerhetsskyddet i verksamheterna. Djupgående analys av riskscenario "dataintrång i styr- och övervakningssystem" är ännu inte genomförd.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

³⁴ Sentor, 2019 www.santor.se/kunskapsbank-it-sakerhet/dataintrang/ (Hämtad 2019-07-25)

³⁵ IT-ord, 2017 <https://it-ord.idg.se/ord/cyberattack/> (Hämtad 2019-07-25)

6.4 Teknisk infrastruktur och försörjningssystem

6.4.1 Långvarigt elavbrott

Idag är så gott som alla verksamheter beroende av elförsörjningen. Är det avbrott i elen, riskerar även andra system att påverkas, till exempel vatten, värme, kommunikation, finansiella system med mera.

Långvariga elavbrott skulle kunna få stora konsekvenser för många av kommunens verksamheter. Exempel på verksamheter som är beroende av el är bland annat livsmedelssektorn, avloppssystem, drivmedelsförsörjning, äldreomsorg, transportsektorn med mera. Telenätet påverkas vid längre elavbrott, då det blir störningar eller helt avbrott, bara efter några timmar. Strömsunds kommun har de senaste åren varit drabbad av återkommande och långvariga elavbrott. För varje timme som går blir konsekvenserna större för verksamheterna. Det är dock ovanligt med avbrott som överstiger flera dygn.

Elleverantören E.ON har senaste åren investerat i kommunen för att öka leveranssäkerheten på grund av de återkommande elavbrotten. Under år 2019 satsar E.ON 27 miljoner kronor i Strömsunds kommun, vilket ger 45 kilometer ombyggt lokalnät. Från år 2016 till år 2019 förväntas bolaget ha investerat i 101 miljoner kronor i kommunen.

Efter stormen Mats den 24 februari 2019, var ett av kommunens äldreboenden utan el och värme i cirka 14 timmar. Avbrottet orsakade inga allvarliga problem, då lokalen hållit sig varm och personalen varit väl förberedd. Hade avbrottet varat längre och det hade varit minusgrader, hade det dock kunnat få mycket allvarliga konsekvenser.

Kommunen har prioriterat de samhällsviktiga verksamheterna inom sitt geografiska område, som behöver el vid en eventuell eleffektbrist, i samband med planeringsprocessen för Styrel. Styrel är en planeringsprocess där statliga myndigheter, länsstyrelser, kommuner, privata aktörer och elnätsföretag samarbetar för att ta fram underlag för att kunna prioritera samhällsviktiga el-användare vid en manuell förbrukningsfrånkoppling. Syftet är att lindra samhällskonsekvenserna som uppstår om det behövs en manuell förbrukningsfrånkoppling (FMK) vid en eleffektbrist. Elnätsföretagen måste då på väldigt kort varsel koppla från vissa delar av nätet för att inte elförsörjningen i hela landet ska kollapsa.³⁶

Sannolikheten för att ett långvarigt elavbrott skulle inträffa, som sträcker sig över flera dygn för de samhällsviktiga verksamheterna bedöms som medelhög.

³⁶ Energimyndigheten, 2016 www.energimyndigheten.se/trygg-energiforsorjning/el/eleffektbrist/ (Hämtad 2019-07-25)

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år (eller mindre)
---	----------	------------------------------------

Skulle ett långvarigt elavbrott som sträcker sig över flera dygn inträffa, kan det få mycket allvarliga konsekvenser för människors liv och hälsa, stora störningar i samhällets funktionalitet och även misstro mot flera samhällsinstitutioner bedöms kunna uppstå.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.4.2 Långvarigt avbrott i elektronisk kommunikation – (Rakel, fast telefoni, mobiltelefoni, TV, radio, IT)

Långvariga avbrott i elektroniska kommunikationer som telefoni och bredband med mera får snabbt konsekvenser eftersom det till exempel inte går att handla eller tanka bilen, och de flesta butiker måste stänga eftersom de inte kan ta betalt. Reservkraften som behövs för att kunna upprätthålla de elektroniska kommunikationerna under ett längre elavbrott, är inte lika uppbyggt på landsbygden som i storstäderna, vilket innebär att Strömsunds kommun med mycket landsbygd kommer att påverkas snabbare och i större utsträckning än i tätorter.

Kommunen har erfarenhet av längre bortfall i elektronisk kommunikation i bland annat telefoni och IT, på grund av oväder men också av grävda fiberkablar. Bara efter någon timme efter att ett strömavbrott inträffat så blir det även störningar eller avbrott i telefonin eftersom det inte finns tillräckligt med reservkraft på en del ställen i kommunen.

Sannolikheten för att ett långvarigt avbrott i elektronisk kommunikation skulle inträffa, som sträcker sig över flera dygn bedöms som medelhög.

3	Medelhög	1 gång per 10-50 år (eller mindre)
---	----------	------------------------------------

Skulle ett långvarigt avbrott i elektronisk kommunikation som sträcker sig över flera dygn inträffa, kan det få mycket allvarliga konsekvenser för människors liv och hälsa, stora störningar i samhällets funktionalitet och även misstro mot flera samhällsinstitutioner bedöms kunna uppstå.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.4.3 Långvarigt avbrott i dricksvattenförsörjningen

Konsekvenserna kan bli stora när det blir avbrott i dricksvattenförsörjningen. Människan är beroende av dricksvatten för att överleva och att det finns i en viss mängd och med bra kvalitet. Vi förbrukar cirka 140 liter vatten per person och dygn i Sverige, till personlig hygien, toalettspolning, disk, tvätt, mat och dryck med mera. Enligt MSB behöver varje person minst tre till fem liter per dygn under en krissituation, vilket räcker till dryck och det allra nödvändigaste de första dagarna, därefter behövs det mer. Finns det husdjur i hemmen så går det åt mer vatten även till dem.³⁷

Vattentillgången är även en förutsättning för att avloppssystemen ska fungera som vanligt. Toaletter och andra avloppsfunktioner kommer bland annat vara det som först skapar problem, om det är brist på vatten i systemen.

Strömsunds kommun anses ha en god förmåga att kunna upprätthålla och leverera dricksvatten i kommunen. Det som kan bli problem vid längre strömbavbrott är att få drivmedel till reservkraften, vilket då kan leda till att det inte går att få fram rent vatten. Kommunen har dock möjlighet att köra ut vattentankar, men vid en krissituation kommer mängden vatten per person att begränsas. Kommunen saknar idag en nödvattenförsörjningsplan, en sådan bör tas fram för att höja förmågan ytterligare.

Kommunen har också möjlighet att ta hjälp av VAKA vid en större dricksvattenkris. VAKA är en nationell vattenkatastrofgrupp som består av personer från hela Sverige. De ska vara ett stöd till kommuner och regioner när de drabbas av kriser av lite mer besvärligt slag.³⁸

Sannolikheten för att ett långvarigt avbrott i dricksvattenförsörjningen skulle inträffa, som sträcker sig över flera dygn bedöms som låg.

2	Låg	1 gång per 50-100 år (eller mindre)
---	-----	-------------------------------------

Skulle ett långvarigt avbrott i dricksvattenförsörjningen som sträcker sig över flera dygn inträffa, kan det få mycket allvarliga konsekvenser för människors liv och hälsa, stora störningar i samhällets funktionalitet och även misstro mot flera samhällsinstitutioner bedöms kunna uppstå.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

³⁷ Svenskt vatten, 2019 www.svensktvatten.se/fakta-om-vatten/dricksvattenfakta/ (Hämtad 2019-07-25)

³⁸ Krisinformation.se, 2019 www.krisinformation.se/detta-gor-samhallet/samhallets-ansvar/kommuner/dricksvattenforsorjning (Hämtad 2019-07-25)

6.4.4 Långvarigt avbrott i fjärrvärmeförsörjningen

Skulle ett långvarigt avbrott i fjärrvärmeförsörjningen ske under vintersäsong när det är kallt kan det få mycket allvarliga konsekvenser för människors liv och hälsa, då villor, vårdhem, skolor och andra offentliga inrättningar står utan värme.

Strömsunds kommun klarar av att driva anläggningarna med hjälp av reservkraft, men en del av kommunens samhällsviktiga verksamheter kan i dagsläget inte ta emot värmen in i fastigheten. Personal måste kunna ta sig till anläggningarna för att fylla på reservkraftverken. När det är teleavbrott måste personalen fysiskt kunna åka till bränsleleverantören för beställning. Om vägarna inte är framkomliga är risken stor att anläggningarna fryser sönder då det inte är möjligt att ta sig fram. Larm och kommunikation kommer inte att fungera vid ett avbrott i fibern.

Sannolikheten för att ett långvarigt avbrott i fjärrvärmeförsörjningen skulle inträffa, som sträcker sig över flera dygn bedöms som låg.

2	Låg	1 gång per 50-100 år (eller mindre)
---	-----	-------------------------------------

Skulle ett långvarigt avbrott i fjärrvärmeförsörjningen som sträcker sig över flera dygn inträffa, kan det få mycket allvarliga konsekvenser för människors liv och hälsa, stora störningar i samhällets funktionalitet och även misstro mot flera samhällsinstitutioner bedöms kunna uppstå.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.4.5 Otjänligt vatten

Mikrobiologiska föroreningar kan ge mag- och tarmsjukdomar och andra akuta hälsoeffekter. Mikroorganismer kan i sällsynta fall orsaka allvarliga kroniska skador hos vissa människor. Kemiska ämnen i dricksvatten kan på längre sikt innebära effekter på hälsan, till exempel olika cancerformer. Ibland kan också akuta effekter förekomma.

Klimatförändringarna kommer i framtiden att ge problem för den framtida vattenförsörjningen, på grund av att riskerna för smittspridning och förorening av dricksvattentäkter blir större.³⁹

De typer av bakterier som finns är escherichia coli (E. coli), koliforma bakterier, mikroorganismer.

³⁹ Livsmedelsverket, 2019 www.livsmedelsverket.se/livsmedel-och-innehall/mat-och-dryck/dricksvatten/egen-brunn/dricksvattenkvalitet---egen-brunn (Hämtad 2019-07-25)

I november 2010 drabbades Östersunds kommun av cryptosporidium, där cirka 27 000 personer bedöms ha blivit infekterade. Under tre månader fick invånarna i kommunen koka sitt kranvatten, till dess att det gick att konstatera att det inte förekom några parasiter i vattnet längre.⁴⁰

Sannolikheten för att det skulle uppstå otjänligt vatten i någon av Strömsunds kommuns vattentäcker bedöms som låg.

2	Låg	1 gång per 50-100 år (eller mindre)
---	-----	-------------------------------------

Konsekvenserna bedöms kunna bli katastrofala om det otjänliga vattnet påverkar en stor mängd människor som insjuknar och i värsta fall leder till döden. Det kommer även att bli störningar i samhällets funktionalitet. Djupgående analys av scenariot "olycka farligt gods" där dricksvattnet blir otjänligt har ännu inte genomförts.

5	Katastrofala	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	--------------	---

6.5 Sjukdomar

6.5.1 Influensa, epidemi och pandemi

Influensa är en luftvägsinfektion som dyker upp varje vintersäsong. Det brukar vara många som drabbas, vilket leder till hög sjukfrånvaro men också överdödlighet bland äldre personer. Influenzaviruset kan förändra sig och kan orsaka större epidemier en del år. Exempel på epidemiska utbrott är bland annat pest, Ebola, kolera med flera. Influenzavirus från andra djurarter kan förändras, vilket gör att det kan infektera människor, det innebär att en pandemi kan uppstå.⁴¹ En pandemi innebär en stor spridning av en ny typ av influensavirus som troligtvis kommer påverka stora delar av samhället. Influenzavirus som orsakat pandemier har oftast kommit från fåglar som anpassats vidare till grisar eller blandats med säsongsinfluenzavirus. Våren 2009 upptäcktes A(H1N1)pdm09 i Mexico, som snabbt spred sig över hela världen. I augusti 2010 befann sig världen i en postpandemisk fas, och den betraktas idag som en av de cirkulerande säsongsinfluensorna.⁴²

⁴⁰ Folkhälsomyndigheten, 2014 www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/utbrottsarkiv/cryptosporidium-ostersund-2010/ (Hämtad 2019-07-25)

⁴¹ Folkhälsomyndigheten, 2017 www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/influensa/ (Hämtad 2019-07-25)

⁴² Folkhälsomyndigheten, 2018 www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/krisberedskap/pandemiberedskap/pandemisk-influensa/ (Hämtad 2019-07-25)

Under säsongen 2017-2018 nådde antalet rapporterade fall av influensa, en mycket hög nivå. Den dominerades av influensa B/Yamagata med en efterföljande våg av influensa A.⁴³

Sannolikheten för att ett stort influensautbrott och epidemi skulle inträffa bedöms som hög, medan sannolikheten för att en pandemi ska inträffa bedöms som medelhög.

3-4	Medelhög - Hög	1 gång per 1-10 år, 1 gång per 10-50 år (se matris)
-----	----------------	--

Om Strömsunds kommun drabbas av en epidemi eller pandemi och om många medarbetare blir sjuka samtidigt inom samhällskritiska verksamheter så kan konsekvenserna bli mycket allvarliga både för verksamheter och för samhället i stort. Strömsunds kommun har upprättat en plan för hantering av en epidemi eller pandemi, som kommunstyrelsen antog 16 september 2014. Djupgående analys av scenariot "pandemi" har ännu inte genomförts.

4	Mycket allvarliga	Mycket stora direkta eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende.
---	-------------------	---

6.5.2 Epizooti och Zoonos

Epizooti innebär en allvarlig smittsam djursjukdom som kan utgöra ett hot mot människors eller djurs hälsa. Exempel på epizootier är fågelinfluensa, mjältbrand, mul- och klövsjuka och tuberkulos med flera.⁴⁴

Zoonoser är sjukdomar eller smittämnen som kan spridas mellan djur och människor på ett naturligt sätt. Exempel på zoonoser är fästingspridda sjukdomar, rabies, toxoplasmos med flera.⁴⁵

I och med att människor, djur, foder och animaliska produkter transporteras allt längre och oftare, så ökar riskerna för att mer omfattande epidemier och zoonoser ska bryta ut.

Överföringen av sjukdom från djur till människa kan ske på flera sätt, bland annat genom livsmedel, direkt kontakt med smittbärande djur och indirekt kontakt med smittbärande djur, till exempel insektsbett.

Socialstyrelsen har uppdrag genom smittskyddslagen, att vara samordnande myndighet i nationellt smittskyddsarbete inom folkhälsan. Jordbruksverket

⁴³ Folkhälsomyndigheten, 2019 www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/statistikdatabaser-och-visualisering/sjukdomsstatistik/inflyensa/ (Hämtad 2019-07-25)

⁴⁴ Statens veterinärmedicinska anstalt, 2018 www.sva.se/djurhalsa/epizootier (Hämtad 2019-07-25)

⁴⁵ Statens veterinärmedicinska anstalt, 2018 www.sva.se/djurhalsa/zoonoser (Hämtad 2019-07-25)

har motsvarande uppdrag när det gäller den veterinära sidan. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, är en expertmyndighet som främjar djurs och människors hälsa, svensk djurhållning och vår miljö genom diagnostik, forskning, beredskap och rådgivning.⁴⁶

Sannolikheten för epizooti och zoonos är svårt att bedöma, då dessa innefattar flera olika sjukdomar som kan smitta från djur till människa, och som är olika utbredda. Konsekvenserna kan också variera mellan mycket begränsade konsekvenser till katastrofala konsekvenser beroende på vilken smitta det handlar om. Djupgående analys av scenariot "smitta mellan djur och människa" har ännu inte genomförts.

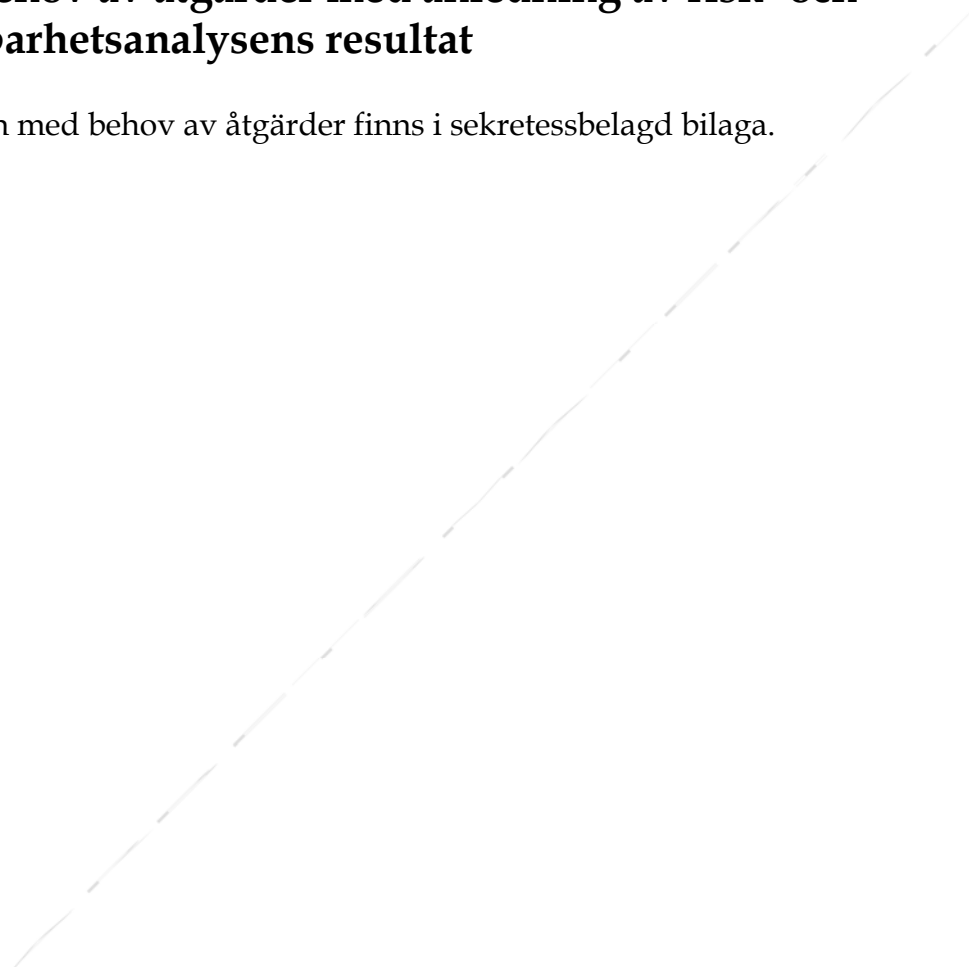
⁴⁶ Säkerhetspolitik, 2015 www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Epidemier-och-epizootier/Zoonoser-och-epizootier/ (Hämtad 2019-07-25)

7. Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom Strömsunds kommun och dess geografiska område

Beskrivningen av Strömsunds kommuns identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område finns i en sekretessbelagd bilaga.

8. Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat

Listan med behov av åtgärder finns i sekretessbelagd bilaga.



9. Referenslista

Brandskyddsföreningen, 2017 www.brandskyddsforeningen.se/om-oss/pressrum/dodsbrandstatistik/statistik-per-ar/ (Hämtad 2019-07-25)

BRÅ, 2019 www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/organiserad-brottslighet.html (Hämtad 2019-07-25)

BRÅ, Anmällda brott i kommunerna, 2019 www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html (Hämtad 2019-07-25)

BRÅ, Anmällda brott årsvis, 2019 www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html (Hämtad 2019-07-25)

Energimyndigheten, 2016 www.energimyndigheten.se/trygg-energiforsorjning/el/eleffektbrist/ (Hämtad 2019-07-25)

Folkhälsomyndigheten, 2014 www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/utbrotsarkiv/cryptosporidium-ostersund-2010/ (Hämtad 2019-07-25)

Folkhälsomyndigheten, 2017 www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/influensa-/ (Hämtad 2019-07-25)

Folkhälsomyndigheten, 2018 www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/krisberedskap/pandemiberedskap/pandemisk-influensa/ (Hämtad 2019-07-25)

Folkhälsomyndigheten, 2019 www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/statistikdatabaser-och-visualisering/sjukdomsstatistik/influensa/ (Hämtad 2019-07-25)

Höjer, Henrik, Forskning och Framsteg, 2012-08-07 <https://fof.se/tidning/2012/7> (Hämtad 2019-07-25)

IT-ord, 2017 <https://it-ord.idg.se/ord/cyberattack/> (Hämtad 2019-07-25)

Johansson, Roland, Göteborgsposten, www.gp.se/nyheter/sverige/terrordåd-i-sverige-genom-tiderna-1.4237313 (Hämtad 2019-07-25)

Kommentarer till MSB:s föreskrifter för risk- och sårbarhetsanalyser, 2015-03-09, diarienummer 451-2049-2015, Länsstyrelsen Jämtlands län.

Krisberedskapsmyndigheten, Att förbereda sig på det värsta
<https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/21544.pdf> (Hämtad 2019-07-25)

Krisinformation.se, 2018 www.krisinformation.se/handelser-och-storningar/2018/brandrisk2018 (Hämtad 2019-07-25)

Krisinformation.se, 2019 www.krisinformation.se/detta-gor-samhället/samhällets-ansvar/kommuner/dricksvattenforsorjning (Hämtad 2019-07-25)

Krisinformation.se, 2019
<https://www.krisinformation.se/nyheter/2019/februari/utredning-om-sommarens-skogbrander-klar> (Hämtad 2019-07-25)

Livsmedelsverket, 2019 www.livsmedelsverket.se/livsmedel-och-innehall/mat-och-dryck/dricksvatten/egen-brunn/dricksvattenkvalitet---egen-brunn (Hämtad 2019-07-25)

Länsstyrelsen (2018), Kartläggning av transporter med farligt gods i Jämtlands län,
 Diarienummer: 450-8189-2018.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, 2015, MSBs föreskrifter om kommuner och landstings risk- och sårbarhetsanalyser, MSBFS: 2015:5

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2016 www.msb.se/sv/Om-MSB/Nyheter-och-press/Nyheter/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/Doda-i-brander-minskar---en-trend/ (Hämtad 2019-07-25)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, 2018
www.msb.se/sv/Forebyggande/Informationssakerhet/Informationssakerhet-i-samhället/ (Hämtad 2019-07-25)

Nationell strategi mot våldsbejakande extremism, 2016-06-29, Diarienummer: Ku2016/01651/D

Olyckor och kriser 2009/2010 (MSB 0170-10)

Postgård, Ulrika, Skador och effekter av storm – en kunskapsöversikt, MSB, 2013.

Sentor, 2019 www.sentor.se/kunskapsbank-it-sakerhet/dataintrang/ (Hämtad 2019-07-25)

SMHI, 2017 www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/sno-1.34086 (Hämtad 2019-07-25)

SMHI, 2018 www.smhi.se/kunskapsbanken/brandrisker-idag-och-imorgon-1.87501 (Hämtad 2019-07-25)

Statens veterinärmedicinska anstalt, 2018 www.sva.se/djurhalsa/epizootier (Hämtad 2019-07-25)

Statens veterinärmedicinska anstalt, 2018 www.sva.se/djurhalsa/zoonoser (Hämtad 2019-07-25)

Statistiska centralbyrån, 2018 www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/kommuner-i-siffror/#?region1=2313®ion2 (Hämtad 2019-07-25)

Svenskt vatten, 2019 www.svensktvatten.se/fakta-om-vatten/dricksvattenfakta/ (Hämtad 2019-07-25)

Sveriges radio, P3 dokumentär "Instagramuppluppen Göteborg", 29 maj 2015.

Sveriges radio (2017),
www.sverigesradio.se/sida/avsnitt/1082891?programid=3103 (Hämtad 2019-07-25)

Säkerhetspolitik, 2015 www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Epidemier-och-epizootier/Zoonoser-och-epizootier/ (Hämtad 2019-07-25)

Säkerhetspolitik.se, 2015 www.sakerhetspolitik.se/Hot-och-risker/Terrorism/Vad-ar-terrorism/ (Hämtad 2019-07-25)

Transportstyrelsen, 2019
www.transportstyrelsen.se/sv/vagtrafik/statistik/Olycksstatistik/officiell-statistik-polisrapporterad/ (Hämtad 2019-07-25)

Vägledning för samhällsviktig verksamhet. Att identifiera samhällsviktig verksamhet och kritiska beroenden samt bedöma acceptabel avbrottstid, MSB620 – januari 2014.

Wahlberg, Maria, Jacobsson, Kristin, Jansson, Benny, Klimatförändringarnas konsekvenser för samhällsskydd och beredskap, en översikt, MSB, 2012.

Översiktsplan, Strömsunds kommun, antagen av kommunfullmäktige 2014-06-11



Bilaga 1 – Definitioner och begrepp

Kritiska beroenden	Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera. Sådana beroenden karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i levererande verksamheter relativt omgående leder till funktionsnedsättningar, som kan få till följd att en extraordinär händelse inträffar.
Risk	En sammanvägning av sannolikheten för att en händelse ska inträffa och de konsekvenser händelsen kan leda till.
Samhällsviktig verksamhet	En verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor. - Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället. - Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt. <i>(Med samhällsviktig verksamhet avses de verksamheter, anläggningar, noder, infrastrukturer och tjänster som är av avgörande betydelse för upprätthållandet av viktiga samhällsfunktioner.</i> <i>Endast verksamhet som absolut behövs för upprätthållandet av viktiga samhällsfunktioner vid allvarliga händelser eller kriser bör identifieras som samhällsviktig.</i> <i>Samhällsviktig verksamhet kan vara av nationell, regional eller lokal betydelse. Lokalt samhällsviktig verksamhet är verksamhet som vid ett bortfall eller en störning i verksamheten kan leda till allvarliga lokala konsekvenser.)</i>
Sårbarhet	De egenskaper eller förhållanden som gör ett samhälle, ett system, eller egendom mottagligt för de skadliga effekterna av en händelse.
Krisberedskap	Förmågan att genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris förebygga, motstå och hantera krissituationer.

Samhällssektor och viktig samhällsfunktion (exempel)	1. Energiförsörjning - Produktion av el, distribution av el, produktion och distribution av fjärrvärme, produktion och distribution av bränslen och drivmedel 2. Finansiella tjänster - Betalningar, tillgång till kontanter, centrala betalningssystemet, värdepappershandel 3. Handel och industri - Bygg- och entreprenadverksamhet, detaljhandel, tillverkningsindustri 4. Hälso- och sjukvård samt omsorg - Akutsjukvård, läkemedels- och materielförsörjning, omsorg om barn, funktionshindrade och äldre, primärvård, psykiatri, socialtjänst, smittskydd för djur och människor 5. Information och kommunikation - Telefoni (mobil och fast), Internet, radiokommunikation, distribution av post, produktion och distribution av dagstidningar, webbaserad information, sociala medier 6. Kommunalteknisk försörjning - Dricksvattenförsörjning, avloppshantering, renhållning, väghållning 7. Livsmedel - Distribution av livsmedel, primärproduktion av livsmedel, kontroll av livsmedel, tillverkning av livsmedel 8. Offentlig förvaltning - Lokal ledning, regional ledning, nationell ledning, begravningsverksamhet, diplomatisk och konsulär verksamhet 9. Skydd och säkerhet - Domstolsväsendet, åklagarverksamhet, militärt försvar, kriminalvård, kustbevakning, polis, räddningstjänst, alarmeringstjänst, tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll, bevaknings- och säkerhetsverksamhet 10. Socialförsäkringar - Allmänna pensionssystemet, sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen 11. Transporter - Flygtransport, järnvägstransport, sjötransport, vägtransport, kollektivtrafik.
Skyddsvärden	• Befolkningens liv och hälsa. • Samhällets funktionalitet.

	• Grundläggande värden som rättssäkerhet och demokrati. • Skador på egendom. • Skador på miljö.
Sannolikhet	• Mycket låg: 1 gång per 100 år (eller mindre) • Låg: 1 gång per 50- 100 år • Medelhög: 1 gång per 10-50 år • Hög: 1 gång per 1-10 år • Mycket hög: 1 gång per år (eller mer) • Går ej att bedöma: Sannolikheten kan ej bedömas.
Konsekvens	• Mycket begränsade konsekvenser – Små direkta hälsoeffekter, mycket begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot enskild samhällsinstitution. • Begränsade konsekvenser – Måttliga direkta hälsoeffekter, begränsade störningar i samhällets funktionalitet, övergående misstro mot flera samhällsinstitutioner. • Allvarliga konsekvenser – Betydande direkta eller måttliga indirekta hälsoeffekter, allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende • Mycket allvarliga konsekvenser – Mycket stora eller betydande indirekta hälsoeffekter, mycket allvarliga störningar i samhällets funktionalitet, bestående misstro mot flera samhällsinstitutioner eller förändrat beteende. • Katastrofala konsekvenser – Katastrofala direkta eller mycket stora indirekta hälsoeffekter, extrema störningar i samhällets funktionalitet, grundmurad misstro mot samhällsinstitutioner och allmän instabilitet.
Status (åtgärd)	• Planerade. • Pågående. • Genomförda. • Ytterligare behov.

Bilaga 2 – Scenariobeskrivningar

1. Scenariobeskrivning – kraftig storm

SMHI har gått ut med en klass 3-varning gällande stormbyar och snöfall som kan ge mycket kraftig drivbildning i Jämtlands län och kringliggande län. Snöstormen drar in västerifrån över Jämtland, och Strömsunds kommun drabbas hårt över hela sitt geografiska område. Konsekvenserna blir stora vad gäller skador på byggnader, vägar som är svåra att ta sig fram på grund av nedblåsta träd över vägbanor och mycket snö. Det är också strömlöst i stort sett i hela kommunen på grund av träd över elledningar, dessutom har mobiltelefonmaster slagits ut. När stormen avtagit konstateras det att många byar i kommunen och länet kommer att vara utan el och telefoni i minst en vecka.

2. Scenariobeskrivning – Större skogsbrand – analys ej genomförd

Det har varit väldigt torrt under en längre period och SMHI har gått ut med en varning om extremt höga temperaturer, att det är stor antändningsrisk och att eld kan spridas lätt i skogsmark. Det kommer in ett åskoväder och räddningstjänsten är ute på flertal skogsbränder i Strömsunds kommun och i grannkommunerna. En skogsbrand i Strömsunds kommun sprider sig kraftigt och hotar närliggande bebyggelse. Cirka 100 människor måste evakueras. E45an och andra vägar bli avstängda i brandområdet, då branden "hoppat". El har slagits ut. Släckningsarbetet kommer pågå i flera veckor och räddningstjänst och polis är hårt belastade.

3. Scenariobeskrivning – Kraftigt snöfall – analys ej genomförd

SMHI har tidigare gått ut med en klass 3 varning om mycket stora snömängder med drivbildning. Och mycket riktigt så drar ett kraftigt snöfall in över Strömsunds kommun och det har kommit mycket snö på cirka tio timmar. Snöfallet har medfört stora trafikproblem då snöröjarna inte hinner med. Det är avbrott i el- och teleförsörjningen. Det är också begränsad framkomlighet för blåljus.

4. Scenariobeskrivning – Höga vattenflöden – analys ej genomförd

Efter en sommar med extremt höga temperaturer har nu ett åskoväder dragit in med ett skyfall och det har kommit 40-60 millimeter. Det har lett till översvämningar på flera orter i Strömsunds kommun, och mer regn väntas kommande dagar. Flera fastigheter är översvämmade och vägar är avstängda. Åskan har orsakat elavbrott på många platser i kommunen och avloppsnätet har blivit fullt, så vatten har runnit upp bakvägen genom toalettstolar.

5. Scenariobeskrivning – större brand i fastighet – analys ej genomförd

En större brand har inträffat i en av kommunens fastigheter där det befinner sig många människor. Flera personer har skadats och dödsfall befaras. Evakuering är påbörjad. Media rapporterar om händelsen.

6. Scenariobeskrivning - allvarligt dammbrott - analys ej genomförd

Ett dammhaveri har inträffat i Dabbsjödammen på grund av sabotage, vilket har lett till mycket höga vattennivåer i Tåsjön och Fjällsjöälven. Ett stort antal fastigheter har drabbats. Människor flyr. E-Ons elnät har slagits ut, då de har regionledning, ställverk och lokalnät i närheten av Fjällsjöälven på hela sträckan. Tele- och IT-nätet är också utslaget. Även vägar och broar har slagits ut och kommer inte gå att nyttja under ett par veckors tid. Flödena rör sig nu ner mot Ångermanälven och Västernorrland och kommer passera flera större samhällen, där det finns risk för stora skador och där människor kommer behöva evakueras.

7. Scenariobeskrivning - Större trafikolycka med många inblandade - analys ej genomförd

En allvarlig trafikolycka har inträffat mellan en buss och en timmerbil i kommunen under julimånad. Det är cirka 50 norska ungdomar som är på väg på fotbollscup i Sverige, men även ett tiotal vuxna. På olycksplatsen är det kaos, då många är chockade och minst 30 personer uppges vara allvarligt skadade och tio personer uppges vara döda. Även media har börjat komma till olycksplatsen, samt föräldrar från Norge.

8. Scenariobeskrivning - olycka farligt gods - analys ej genomförd

Det är mitt i sommaren under juli då en lastbil lastad med farligt gods kör av vägen vid Kycklingvattnet, utanför Gäddede. Fordonet har läckt ut stora mängder giftigt ämne och har förorenat dricksvattnet. Trafiken påverkas också då vägen är avstängd.

9. Scenario - Skjutning - analys ej genomförd

Larm inkommer om att en skjutning pågår på en skola i kommunen. Flera uppges vara skadade. Sjukvård och blåljus belastas kraftigt. Det blir ett stort medialt intresse samt ryktesspridning och misstro mot instanser i samhället. En konsekvens blir också social oro, då invånare i Strömsunds kommun är rädda och oroliga för att gå ut samt för att ha sina barn i skolan. Gärningsmannen tros ha kopplingar till våldsbejakande extremism.

10. Scenariobeskrivning - Dataintrång i styr- och övervakningssystem - analys ej genomförd

Efter en lång tid av störningar i vattenförsörjning och fjärrvärme under höst och vinter, är nu driften helt utslagen under júlhelgen. I felsökningen upptäcker en anställd att ett dataintrång har skett i styr- och övervakningssystemen för vatten och fjärrvärme. Det finns ingen prognos för när problemet är åtgärdat.

11. Scenariobeskrivning – Pandemi, analys ej genomförd

Folkhälsomyndigheten går ut med information om att en ny influensa, värre än svininfluensan, sprids över världen och nu har kommit till Sverige. Många har redan insjuknat. Dödsfall har konstaterats på flera platser i landet. Ett vaccin beräknas vara på plats i Sverige inom fyra till fem månader. Efter två månader har hälften av kommunens personal insjuknat, sjukvården och andra verksamheter i kommunen är hårt belastade. Toppen av influensan beräknas avta när vaccinet finns på plats.

12. Scenariobeskrivning – Smittsam sjukdom mellan djur och människa, analys ej genomförd

En ny sjukdom som sprids mellan djur och människor har fått fäste i Sverige. Smittvägarna är oklara. Flera människor har blivit drabbade. Sjukdomen påverkar det centrala nervsystemet och ger beteendeförändringar. Flera dödsfall har också konstaterats. Stor oro i samhället, och misstro mot varandra och myndigheter. Människor vill inte gå till arbete, skola eller vistas i stora folksamlingar.





§ 161

Dnr 2019.190

805

Tillväxt Frostviken - Ansökan om föreningsbidrag

Tillväxt Frostviken har i en skrivelse den 12 april ansökt om föreningsbidrag om 57 000 kronor.

Bidraget skulle gå till bland annat arvode, milersättningar och ekonomistyrning

Kommunen har en ansträngd ekonomi.

Beredning

Arbetsutskottet § 73/2019.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag

Kommunstyrelsens beslut

Ansökan avslås

Beslut skickas till
Tillväxt Frostviken



§ 162

Dnr 2019.165

212

Tillägg till översiktsplan - vindkraft

Kommunstyrelsen har gett miljö- och byggavdelningen uppdraget att revidera de fördjupade översiktsplanerna för vindkraft från kommunfullmäktige den 27 april 2005 § 25 den 10 juni 2009 § 40.

Syftet med revideringen är att:

- sammanföra planerna till en plan,
- förändra planerna efter den teknikutveckling som skett inom området,
- förbereda planerna för att sammanföras med den kommunövergripande översiktsplanen vid nästa revidering.

Arbetet har föregåtts av en medborgarenkät, utförd i början av 2019. I enkäten har man utvärderat hur boende i kommunen upplever vindkraft och vilka konsekvenser vindkraften medför. Att genomföra enkäten är ett ställningstagande i den kommunövergripande översiktsplanen från 2014.

Miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalkens 6 kapitel är utförd på samma sätt och med samma matris som för den kommunövergripande översiktsplanen från 2014:

Planen har efter samråd varit utställd från den 10 juni till den 15 augusti 2019, efter KS beslut § 132 2019-05-28. Tre yttranden har kommit in under utställningstiden. Ett granskningsutlåtande, med de olika synpunkterna har upprättats. De inkomna förslagen har inte föranlett några ändringar av planen.

Länsstyrelsen har inkommit med sitt yttrande sju dagar efter sista svarsdag. Vilket gör att miljö- och byggavdelningen inte har kunnat Länsstyrelsens svar i beaktade.



§ 162 forts.

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen godkänner Tillägget till översiktsplan – vindkraft med följande tillägg och ändringar efter inkomna yttranden.

1. Ett förtydligande av varför Frostberget, som är ett utpekat riksintresse för vindkraft, inte har pekats ut för storskalig vindkraftsproduktion förs in i planen.
2. En skrivning att samråd ska hållas med berörda myndigheter förs in i planen.
3. En skrivning om kommunens syn på miljökvalitetsnormerna förs in i planen.
4. Ett tydliggörande i planen, att de icke tillståndspliktiga verken ska hanteras på ett likartat sätt som de tillståndspliktiga, görs.
5. Under områdesbeskrivningarna i konsekvensbeskrivningen läggs en skrivning till på Mångmansberget (område D) att påverkan på naturvärden ska analyseras vid en eventuell prövning.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Tillägget till översiktsplan – vindkraft godkänns med ovanstående ändringar



§ 163

Dnr 2019.337

041

Begäran om tilläggsanslag för LSS-kostnader

Den gemensamma nämnden för närvård Frostviken begär tilläggsanslag för LSS-kostnader samt en begäran om en ramökning för kommande år och så länge behovet finns.

Yrkande

Ordföranden föreslår att ansökan om tilläggsanslag avslås och närvård Frostviken måste aktivt arbeta med att minska kostnaderna och redovisa åtgärder av detta arbete vid varje budgetuppföljning.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Ansökan om tilläggsanslag avslås.
2. Närvård Frostviken måste aktivt arbeta med att minska kostnaderna och redovisa åtgärder av detta arbete vid varje budgetuppföljning.



§ 164

Dnr 2019.337

041

Remiss av Sametingets rapports Samiskt språkcentrums utvecklingsmöjligheter för att främja fler samiska språk

Regeringens skrivelse 2017/18:282 lyfter upp behovet av att utarbeta ett långsiktigt och samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken. Här framhålls att organisering av språkcentrum eller motsvarande funktioner för att främja de nationella minoritetsspråken bör utredas för att kunna ingå i handlingsprogrammet.

Sametinget har fått i uppdrag att utreda hur Samiskt språkcentrums verksamhet kan utvecklas för att främja fler samiska varieteter.

Sametinget ska i genomförandet av uppdraget samråda med samiska civilsamhällesorganisationer och inhämta synpunkter från berörda myndigheter och organisationer.

Yrkande

Ordföranden föreslår att yttrande avges enligt upprättat förslag, efter språkliga förbättringar.

Kommunstyrelsens beslut

Yttrande avges enligt upprättat förslag. Bilaga

Beslut skickas till
Kulturdepartementet

2019-08-27

Vårt dnr 2019.325
Ert dnr Ku2019/00736

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss av Sametingets rapport Samiskt språkcentrums utvecklingsmöjligheter för att främja fler samiska språk

Behovet av att utarbeta ett långsiktigt och samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken lyfts genom regeringens skrivelse 2017/18:282 och att språkcentrums organisering för att främja de nationella minoritetsspråken bör utredas för att ingå i programmet.

Sametinget har fått i uppdrag att utveckla verksamheten inom Samiskt språkcentrum i syfte att främja fler samiska varieteter.

På sydsamiskt område etablerades språkcentrum 2010 och Sametinget anförde behov av språkcentrum även på nord- och lulesamiskt område. Enligt SOU 2006:19 (s.219) står det "Efter hand bör etableringar även ske i de lule- och nord-samiska områden, så att språkarbetet kan stärkas även där".

Strömsunds kommun anser att de nationella minoritetsspråken långsiktigt ska bevaras och utvecklas. De samiska språken (varieteter) ska främjas särskilt genom utveckling av Samiskt språkcentrum, då samerna är Sveriges urfolk. Inrättandet av språkcentrum i Staare/Östersund och Dearn/Tärnaby bör kompletteras med två nya språkcentrum inom nord- och lule/pitesamiskt område. Detta kommer att ge ökad genomslagskraft när det gäller samiska språket. Nuvarande språkcentrum får inte påverkas negativt ur ekonomisk synpunkt.

Strömsunds kommun anser att utökad lokalisering och den geografiska närheten av språkcentrums verksamhet förstärker språkrevitaliseringen.

Strömsunds kommun anser att föreslagen budget för två nya språkcentrum också likvärdigt gäller de redan befintliga språkcentrumen och följer uppräknings av pris- och lönekostnader.

Strömsunds kommun instämmer delvis till att samiska förvaltningskommuner ska åläggas att arbeta mer aktivt för att revitalisera de samiska språken och att involvera samiska barns undervisning i samiska språken. Detta görs redan idag utifrån de resurser och behov som kommunen har.

Ytterligare åtaganden för samiska förvaltningskommuner kräver en höjning av statsbidraget.

Strömsunds Kommun

Storgatan 15 • Box 500 • 833 24 Strömsund • kommun@stromsund.se
Telefon 0670-161 00 vx • Telefax 0670-161 05 • Bankgiro 991-1918

2019-08-27

Vårt dnr 2019.325

Ert dnr Ku2019/00736

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

STRÖMSUNDS KOMMUN
Kommunstyrelsen



§ 165

Dnr 2019.340

006

Sammanträden med arbetsutskottet, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige 2020

Kommunledningsförvaltningen/kansli har upprättat förslag till sammanträdesdagar år 2020.

	<i>Arbetsutskottet</i>	<i>Kommunstyrelsen</i>	<i>Kommunfullmäktige</i>
Januari	14	28	-
Februari	11	25	19
Mars	17	31	-
April	7	21	22
Maj	5	19	-
Juni	2	16	9
Juli	-	-	-
Augusti	11	25	-
September	8	22	16
Oktober	6	21	-
November	3	17	11
December	1	15	9

Yrkande

Ordföranden föreslår att kommunstyrelsen beslutar enligt upprättat förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Upprättat förslag till sammanträdesplan 2020 för kommunstyrelsens sammanträden godkänns.
2. Planen redovisas för kommunfullmäktige för fastställelse av sammanträdesdagar.



§ 166

Dnr 2019.338

640

Initiativärende - angående spolning i Strömsunds kommun

Göran Edman har lämnat in ett initiativärende om legionella på Briskmarksgården.

Richard Persson redovisar händelseförloppet från anmälan från VSF den 7 juni.

Gudrun Öjbrandt redovisar hur arbetet fortlöpte på Briskmarksgården under tiden.

Det har tillsatts en internutredning för att upptäcka möjliga brister i verksamheten.

Yrkande

Ordföranden föreslår att uppdra till kommundirektören att redogöra för vidtagna åtgärder.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen uppdrartill kommundirektören att redogöra för vidtagna åtgärder.

Beslut skickas till
Kommundirektören



§ 167

Delegationsbeslut

- a) Arbetsutskottets delegationsbeslut § 106-118
- b) Handläggare fastighetsförsäljning Karin Stierna delegationsbeslut om fastighetsförsäljning (nr 1)
- c) HR chef Ingela Sonidsson delegationsbeslut om tjänstledighet för enskilda angelägenheter under 2017-2018
- d) HR chef Ingela Sonidsson delegationsbeslut om tjänstledighet för facklig verksamhet under 2018 uppdelat på hel och halvtid.
- e) Bredbandsamordnaren Ann-Louise Hansson delegationsbeslut om undertecknande av markupplåtelseavtal
- f) Ekonomichef Veronica Hjorter Stenklyft delegationsbeslut om kontokredit (nr. 1)
- g) Kommundirektören Anneli Svenssons delegationsbeslut om marknadsföringsbidrag (nr 1/2019)
- h) AVA-chef Helen Löfgren-Larsson delegationsbeslut om grundavgift (nr 7-13/2019)

Kommunstyrelsens beslut

Delegationsbesluten läggs till handlingarna.



§ 168

Delgivningar

- a) Redovisning från kommunledningsförvaltningen över kvarstående medel i kommunstyrelsens anslag för oförutsedda behov:

Budget 2019	300 000:-
Tilläggsanslag av ledningar, KS § 153/2019	143 000:-

Kvarstår **157 000:-**

- b) Redovisning från kommunledningsförvaltningen över kvarstående medel i kommunstyrelsens utvecklingspott:

Budget 2019	1 000 000:-
Bygdens intresseförening 2019, KS § 231/2018	-120 000:-
Strömsunds skoterallians 2019, KS § 22/2019	-100 000:-
Fiberutbyggnad 2019, KS § 147/2019	-369 000:-

Kvarstår **411 000:-**

Kommunstyrelsens beslut

Delgivningarna läggs till handlingarna.



**AKADEMI
NORR**

Datum
2019-06-28

Kommunfullmäktige i
Arjeplog, Arvidsjaur, Sorsele, Malå,
Norsjö, Storuman, Lycksele, Vilhelmina,
Åsele, Dorotea, Strömsund, Sollefteå och
Kramfors kommuner

Beslut om ansvarsfrihet år 2018 för direktionen i Partnerskap Inland – Akademi Norr

Årsredovisningen för kommunalförbundet Partnerskap Inland - Akademi Norr avseende år 2018 fastställdes av direktionen 2019-02-15.

Eftersom Partnerskap Inland – Akademi Norr är ett kommunalförbund med direktion så skall frågan om ansvarsfrihet prövas i varje medlemskommuns fullmäktige.

Av upprättad revisionsberättelse framgår att revisorerna föreslår att direktionen för kommunalförbundet beviljas ansvarsfrihet för 2018 års verksamhet, samt att kommunförbundets årsredovisning för 2018 godkänns.

Protokollsutdrag sänds till:

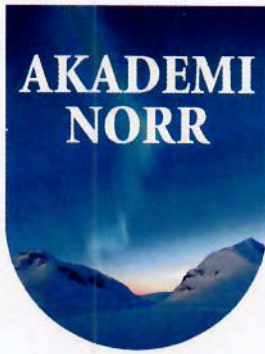
Partnerskap Inland – Akademi Norr
923 81 Storuman
eller
gudrun.viklund@akademinorr.se

Vänligen

Gudrun Susann Viklund
Projektadministratör

Bilagor:

Årsredovisning för Partnerskap Inland – Akademi Norr 2018
Revisionsberättelse för år 2018
Protokoll från direktionsmöte 2019-02-15



**KOMMUNALFÖRBUNDET
PARTNERSKAP INLAND – AKADEMI NORR**

ÅRSREDOVISNING 2018



KOMMUNALFÖRBUNDETS DIREKTION OCH LEDNING	2
VERKSAMHETSPLAN FÖR PARTNERSKAP INLAND AKADEMI NORR 2018.....	2
MÅL	2
DELMÅL.....	2
HORISONTELLA MÅL.....	2
EKONOMISKA MÅL	3
VERKSAMHET 2018	3
VERKSAMHET OCH AKTIVITETER 2018.....	4
FÖRVÄNTAD UTVECKLING	5
PÅGÅENDE PROJEKT.....	5
<i>Stärkt Attraktiv Mottagning</i>	<i>5</i>
<i>Vindkraft-Generator för tillväxt.....</i>	<i>6</i>
<i>Fulltäckning.....</i>	<i>6</i>
<i>Integration i norr.....</i>	<i>6</i>
<i>YH-Nord.....</i>	<i>6</i>
KOMMUNALFÖRBUNDETS FÖRVALTNING OCH MÅLUPPFYLLELSE.....	7
FÖRVALTNING	7
MÅLUPPFYLLELSE	7
FRAMTIDA VERKSAMHET OCH MÅL.....	7
EKONOMISKA MÅL	8
<i>Balanskravsutredning.....</i>	<i>8</i>
<i>Finansiell analys.....</i>	<i>8</i>
<i>Personal.....</i>	<i>9</i>
REDOVISNINGSPRINCIPER	9
KOMMUNALFÖRBUNDETS BUDGETUPPFÖLJNING 2018 EXKLUSIVE PROJEKT.....	10
FINANSIELLA NYCKELTAL	11
RESULTATRÄKNING	12
NOTER RESULTATRÄKNING	13
BALANSRÄKNING	14
NOTER BALANSRÄKNING	15
KASSAFLÖDESANALYS.....	16

Förvaltningsberättelse för kommunalförbundet Partnerskap Inland – Akademi Norr

Perioden 2018-01-01 – 2018-12-31.

Kommunalförbundets direktion och ledning

Direktionen består av kommunstyrelsens ordförande, i något fall kommunstyrelsens vice ordförande, i de 13 ingående medlemskommunerna.

I presidiet ingår:

Ordförande: Britta Flinkfeldt, Arjeplog

Förste vice ordförande: Tomas Mörtzell, Storuman

Andre vice ordförande: Susanne Hansson, Strömsund

Verksamhetschef: Christer Lindblom

Verksamheten inom Akademi Norr har under året bedrivits enligt de planer som fastställts och genom de projekt som förbundet är engagerade i.

Verksamhetsplan för Partnerskap Inland Akademi Norr 2018

Mål

Vår region ges bästa möjliga förutsättningar för utveckling och tillväxt.

Delmål

Vi har god tillgång till eftergymnasial utbildning i medlemskommunerna

Vi kan erbjuda kostnadseffektiv kompetensutveckling till såväl offentlig som privat sektor

Akademi Norr och LC är en naturlig samverkanspart i frågor som rör kompetensutveckling

Vi skapar goda underlag för strategiska beslut

I samtliga medlemskommuner finns välfungerande lärcentrum och bra teknik för kompetensutveckling är tillgänglig för alla

Horisontella mål

Målsättningen är att ingen individ ska diskrimineras utifrån härkomst, religion, kön, ålder, sexualitet, politisk tillhörighet eller socioekonomisk bakgrund.

Ekonomiska mål

Bedriva förbundets verksamhet inom ramen för fastställd budget.

Inte uppta långfristiga lån för förbundets verksamhet.

Tillgodose direktionens möjligheter att styra och leda verksamheten mot förbundets syfte och mål.

Verksamhet 2018

Att tillsammans med lärcentrum göra högre utbildning tillgänglig i medlemskommunerna och samtidigt verka för en ökad motivation bland innevånarna för att utbilda sig.

Bibehålla och utveckla kontakterna med universitet och utbildningssamordnare för att få till stånd ett ökat antal utbildningar som är tillgängliga för boende i våra medlemskommuner utan att de behöver flytta till campusorter. Marknadsföra och kommunicera de universitets- och yrkeshögskoleutbildningar som efterfrågas av arbetsgivare i medlemskommunerna.

Vi ska tillsammans med lärcentrum och i samverkan med kommunernas näringslivsfunktioner utveckla vår förmåga att identifiera kompetensutvecklingsbehov och erbjuda kompetensutveckling till yrkesverksamma i både offentlig och privat sektor.

Underhålla och förstärka funktionella nätverk inom Akademi Norr som t.ex. nätverk för lärcentrum, kommun- och näringslivschefer. Det är också viktigt att aktivt verka för att utveckla nya nätverk och samarbeten med andra aktörer som kan bidra till kommunalförbundets måluppfyllelse.

Vi ska arbeta med påverkan av beslutsfattare nationellt, regionalt och lokalt i frågor som rör kompetensutveckling. Samt marknadsföra det arbete som görs.

Vi ska sammanställa och analysera statistik om arbetsmarknadsläget och bevaka utvecklingstrender både inom teknikutveckling och kompetensutvecklingsområdet.

Arbeta fram och ansöka om nya projekt utifrån medlemskommunernas behov som överensstämmer med kommunalförbundets uppsatta mål.

Genomföra beslutade projekt.

Vi ska tillsammans med lärcentrum arbeta för att förbättra förutsättningarna för kompetensutveckling i medlemskommunerna.

Kvalitetssäkra lärcentrum i förhållande till vad som krävs för att kunna genomföra tentamina enligt lärosätens direktiv.

Påverka och stödja tekniker som bidrar till bättre förutsättningar för kompetensutveckling.

Administrera kommunalförbundets verksamhet, genomföra direktionsmöten regelbundet. Informera kommunerna om hur arbetet fortskrider genom besök i medlemskommunernas kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelse.

Verksamhet och aktiviteter 2018

Utvecklingsarbetet med högre utbildning är en del av kommunalförbundets reguljära verksamhet och alla kommunalförbundets medlemskommuner har en etablerad stödstruktur i form av ett lärcentrum. Utbildningsnivån för befolkningen i våra kommuner ligger under genomsnittet i Sverige. Många arbetsgivare (inte minst kommunerna själva) har svårt att rekrytera högre utbildad arbetskraft. Vi ser ett fortsatt behov av att utveckla infrastrukturen för akademisk utbildning samt att utbildningarna i sig behöver ha en större flexibilitet i upplägg och form som gör att de kan anpassas efter den lokala arbetsmarknadens specifika behov och förutsättningar.

Samarbetet med socionomprogrammet vid Umeå universitet är ett sådant exempel. Utbildningen erbjuds sedan hösten 2016 som en flexutbildning. Den 17 september 2018 öppnades möjligheten att söka socionomprogrammet som distansutbildning. Det gör det möjligt att läsa hela utbildningen på valfri ort med ett fåtal campusförlagda träffar per kurs. Förutom detta så bygger modellen på att det finns ett närmare samarbete mellan universitetet, arbetsgivare och studenterna. Konkret kan det till exempel innebära att arbetsgivare tillhandahåller praktikplatser, examensjobb, handledare och mentorer. En del utbildningsmoment kan också komma att genomföras och förläggas hos någon arbetsgivare.

Under våren genomfördes tre informationstillfällen. Akademi Norr arrangerade och videosände informationen om sjuksköterskeutbildningen vid Umeå universitet och Lärarutbildningarna vid Luleå tekniska universitet. Även information om yrkeshögskoleutbildning genomfördes. Det var Vindkraftstekniker i Strömsund och Vattenkraftstekniker i Jokkmokk.

Under hösten informerade vi om Socionomutbildningen som nu erbjuds som distansutbildning. Universitetet stod för informationen och lärcentrum bjöd in presumtiva studenter till information i respektive kommun.

Akademi Norr har också haft kontakt med ett par yrkeshögskoleanordnare för att undersöka möjligheten att skapa utbildningar som kan erbjudas i våra medlemskommuner.

Under året har också uppdragsutbildningar genomförts där Akademi Norr upphandlat utbildare och arrangerat utbildningen. Akademi Norr har också upphandlat utbildningar där lärcentrum arrangerat utbildningen.

Under året har tio nätverksmöten genomförts med lärcentrum i medlemskommunerna. Vid ett par av dessa har även Örnsköldsviks kommun deltagit för att se om vi kan skapa ett samarbete.

Tre sammanträden med direktionen för Akademi Norr har hållits och fyra möten med direktionens arbetsutskott.

Akademi Norr samordnade statsbidragsansökan för lärcentrum avseende 2018. Tio av Akademi Norrs kommuner ingick i ansökan och även Skellefteå kommun. Ansökan resulterade i avslag. Vid en analys av vilka kommuner som tilldelats statsbidraget framkom att endast en ansökan norr om Hudiksvall beviljats. Det föranledde Akademi Norr att göra en skrivelse med frågor till Skolverket som var handläggande myndighet men också till minister för högre utbildning och forskning, landsbygdsministern och gymnasie- och kunskapsministern. Skrivelsen sändes även för kännedom till riksdagspolitiker i de fyra nordliga länen.

Projektet *Stärkt Attraktiv Mottagning SAM* har i princip slutförts under året. Slutdatum för projektet är 2019-01-08. Projektets projektledare avslutade sin anställning 2018-02-15 och projektledningen har sedan dess skötts av verksamhetschef och administratör i Akademi Norr

En projektansökan har gjorts under året. Projektet kallades *Karriärlyftet* och var riktad till ESF. Syftet var att erbjuda ledarskapsutbildningar till presumtiva chefer och chefer inom kommunal verksamhet. Projektet blev dock inte prioriterat.

Vid nio tillfällen har informationer genomförts i medlemskommunernas olika nämnder.

Förväntad utveckling

I den antagna strategin för Akademi Norr lyfts de sedan tidigare viktiga arbetsområdena, att möjliggöra högre utbildning i Akademi Norr området och att vara en sammanhållande funktion för lärcentrum i medlemskommunerna, som fortsatt viktiga arbetsområden. Med utgångspunkt i de kompetensbehov som finns i medlemskommunerna fokuserar strategin även annan eftergymnasial utbildning, t.ex. yrkeshögskola. I strategin betonas också utbildningsmäklari/uppdragsutbildning, som ett viktigt uppdrag för Akademi Norr.

Förväntat är alltså att Akademi Norr fortsätter sitt arbete med att möjliggöra högre utbildning i Akademi Norr området och att vara en sammanhållande funktion för lärcentrum i medlemskommunerna men också att Akademi Norr tar ett större ansvar för att yrkeshögskoleutbildningar erbjuds bland medlemskommunerna och genomför ett ökande antal uppdragsutbildningar.

Om verksamheten förändras i enlighet med förväntan kan ekonomin för kommunalförbundet påverkas. Kommunalförbundets basverksamhet ökar och finansieringen från medlemskommunerna kan behöva förstärkas.

Pågående projekt

Stärkt Attraktiv Mottagning

Projektet startade den 15 maj 2017. De kommuner som deltar i projektet är Arjeplog, Arvidsjaur, Lycksele, Norsjö, Storuman och Dorotea.

Projektets syfte är att kompetensutveckla anställda som direkt eller indirekt möter asylsökande, ensamkommande barn eller utrikesfödda med särskilda behov i sitt arbete. Projektet ska leda till att stärka anställdas arbetssituation och utveckla verksamheterna i integrationens olika skeden.

Under 2018 genomfördes 18 utbildningstillfällen fördelade mellan alla deltagande kommuner.

En temadag genomfördes den 30 augusti i Lycksele. Mottagarutredningen, 4R-metoden och goda exempel från kommunerna var teman som togs upp.

Den 4 december hölls en samverkansdag. Syftet med dagen var att öka samverkan inom arbetet med mottagande och integration. Exempel på frågor som lyftes var. Hur arbetar vi idag? Hur skulle vi vilja arbeta? Hur når vi dit?

Ett implementeringsmöte genomfördes den 19 december. Syftet med den dagen var att identifiera framgångsfaktorer inom projektet och utarbeta implementeringsplaner för de viktigaste.

En film som kort beskriver asylprocessen och den första delen av integreringsprocessen har tagits fram. Den kan ses på: <https://youtu.be/xw5enLGf6N4>.

Filmen har även översatts till Dari, Tigrinja och Arabiska.

Projektledningen har också besökt kommunstyrelsen och andra nämnder i kommunerna med ansvar för asyl och integration för att informera om hur arbetet fortskrider.

Vindkraft-Generator för tillväxt

Tillsammans med Energimyndigheten driver Sollefteå kommun ett projekt för att öka den regionala nyttan av såväl genomförda som planerade vindkraftsinvesteringar i Norrlands inland. Projektet pågår under perioden 2017-07-01 till och med 2019-12-31 i nära samverkan med bland andra berörda kommuner i regionen och olika branschföretag. Akademi Norr deltar som projektpart och ingår i ledningsgruppen.

Fulltäckning

Projektet ska lösa tre utmaningar:

- 1) innanförskap: även glesbygden ska ha 100 Mbit/s, vilket vi kan åstadkomma till låg kostnad med rätt teknik;
- 2) säkerhet: bofasta och turister ska ha mobiltäckning överallt;
- 3) värdeökning: turism, jord- och skogsbruk, kraft, gruvor och andra näringar ska inte hämmas av brist på kommunikation.

Akademi Norr deltar som projektpart och ingår i ledningsgruppen.

Integration i norr

Syftet med projektet är att i tre glesbygdskommuner beskriva och analysera nyanländas behov av stöd för att (1) genomföra Komvux- eller SFI-studier för att påbörja kompletterande utbildning, fokus på universitetsstudier, (2) genomföra universitetsstudier, (3) upprätta nätverk, för att etablera sig på den lokala arbetsmarknaden. Akademi Norr deltar som projektpart och på tre lärcentrum bland medlemskommunerna kommer observationer och intervjuer att genomföras.

YH-Nord

Yh-Nord är ett länsöverskridande projekt för yrkeshögskolan. Projektet bedrivs i samverkan mellan Region Norrbotten och Region Västerbotten. Fokus i projektet ligger på att skapa en starkare koppling mellan utbildning och arbetsmarknad så att en effektiv och väl fungerande kompetensförsörjning möjliggörs. Akademi Norr deltar som projektpart och ingår i ledningsgruppen.

Kommunalförbundets förvaltning och måluppfyllelse

Förvaltning

Regelbundna möten har under perioden genomförts med direktionen, kommunchefer och lärcentrum i syfte att diskutera och besluta om inriktning och löpande verksamhet för kommunalförbundet. Direktionens arbetsutskott har också sammanträtt vid några tillfällen

Kommunalförbundet har gjort en investering till en summa av 11 212 kr under perioden. Investeringen består av Videokonferensutrustning.

Inga långfristiga lån har upptagits.

Måluppfyllelse

Arbetet under perioden har omfattat mål, delmål, horisontella mål och ekonomiska mål.

Direktionen anser att både den löpande verksamheten med fokus på eftergymnasial utbildning och den projektverksamhet som förbundet beskriver väl svarar mot förbundets syfte och de målsättningar som är uppsatta för verksamhetsåret genom;

- Att arbetet med att göra högre utbildning möjlig i medlemskommunerna fortsätter och utvecklas
- Att dialog med yrkeshögskolor har påbörjats liksom arbetet med att möjliggöra fler yrkeshögskoleutbildningar för innevånarna i medlemskommunerna.
- Att projektet *Stärkt attraktiv mottagning* har genomförts enligt plan.

Direktionen anser att måluppfyllelsen är god utifrån satta mål och de resurser som är avsatta för den löpande verksamheten.

Framtida verksamhet och mål

Akademi Norrs verksamhet har förändrats ur flera aspekter sedan starten år 2000. Målen för verksamheten har dock inte riktigt hängt med i den förändringen. Under 2016 påbörjades ett arbete med att förtydliga och i någon mån förändra målen för verksamheten. Arbetet har gått vidare och utmynnat i en strategi för det fortsatta arbetet.

Vid starten av Akademi Norr låg fokus enbart på högre utbildning. Utbildningarna var oftast ortsbundna och krävde fysisk närvaro på studieorten. Under en period genomfördes många utbildningar med studieort i Akademi Norr området. En del utbildningar distansanpassades och kunde genomföras oberoende av bostadsort. De senaste åren har allt fler utbildningar åter förlagts med lärosätens campusorter som studieort. Akademi Norr bör tillsammans med lärosäten arbeta med att hitta nya sätt att med hög kvalitet genomföra högre utbildning. Sätt som möjliggör deltagande oberoende av bostadsort.

Våra egna behovskartläggningar i kombination med länens prognoser visar på att företag och kommuner står inför stora utmaningar att rekrytera kompetens under de närmaste åren. De stora rekryteringsbehoven består framförallt av en kraftig generationsväxling. För att kunna möta kompetensbehoven i regionen behöver vi förändra vårt sätt att arbeta och även beakta de kompetensbehov som inte kräver högre utbildning.

Rekrytering av arbetskraft sker till övervägande del lokalt, vilket understryker vikten av balans mellan utbud och efterfrågan när det gäller den lokala arbetskraften. En ökad rörlighet är önskvärd, men även genomförda kompetensutvecklingsinsatser blir viktiga för att skapa en balans mellan det utbud och den efterfrågan som kommer att finnas. Att kompetensutveckla redan anställd personal blir

Kommunalförbundet Partnerskap Inland – Akademi Norr Årsredovisning 2018

också en faktor för att tillgodose kompetensbehoven i företag och andra organisationer. Akademi Norr har påbörjat arbetet med att utarbeta strukturer och affärsmodell för att erbjuda företag och andra organisationer kompetensutveckling med hjälp av kortare kurser.

Ekonomiska mål

Årets överskott på 85 939 kr har uppstått främst genom att lönekostnader har finansierats med projektmedel men också överskott från uppdragsutbildning.

Direktionen anser att de ekonomiska målen och målen för god ekonomisk hushållning för verksamhetsåret har nåtts.

Direktionen anser också att balanskravet har uppnåtts.

Balanskravsutredning

Årets resultat enligt resultaträkningen	85 939 kr
reducering av samtliga realisationsvinster (-)	0
justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet (+)	0
justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet (+)	0
orealiserade förluster i värdepapper (+)	0
justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper (-)	0
Årets resultat efter balanskravsjustering	85 939 kr
reservering av medel till resultatutjämningsreserv (-)	0
användning av medel från resultatutjämningsreserv (+)	0
Balanskravsresultat	85 939 kr

Finansiell analys

Kommunalförbundet Partnerskap Inland-Akademi Norr bildades år 2000. Det innebär att inga pensionsåtaganden som avser tiden före 1998 finns.

Inga större investeringar är planerade. För större investeringar krävs också medlemskommunernas godkännande (Förbundsordningen §6).

Storleken på det egna kapitalet fastställdes på direktion mötet 2017-11-23 till lägst 2,5 Mkr. Att det finns en buffert för kostnader i samband med en avveckling av kommunalförbundet är det främsta skälet till den fastställda lägsta storleken på det egna kapitalet. Det egna kapitalet uppgår i årsbokslutet 2018 till 3 950 401 kr.

Direktionen anser att både den löpande verksamheten med fokus på eftergymnasial utbildning och den projektverksamhet som förbundet beskriver väl svarar mot förbundets syfte och de målsättningar som är uppsatta för verksamhetsåret.

Kommunalförbundet Partnerskap Inland – Akademi Norr

Årsredovisning 2018

Personal

Kommunalförbundet har under året haft 3 personer anställda.

Funktion och namn	Omfattning	Anställning
Verksamhetschef Christer Lindblom	100%	Tillsvidareanställd
Administratör Gudrun Viklund	100%	Tillsvidareanställd
Projektledare Martin Bergvall	100%	Tillsvidareanställd till den 15 februari

Kommunalförbundet har tecknat avtal med Fora för avtalsenliga försäkringar som avser personalen.

Kommunalförbundet har inga andra pensionsförpliktelser utöver de som är lagstadgade eller förpliktade genom kollektivavtal.

KPA Pension är kommunalförbundets försäkringsgivare för den förmånsbestämda tjänstepensionsförsäkringen, försäkring för pension till efterlevande och premiebefrielseförsäkring när det gäller långvarig sjukdom hos anställda.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisningen bygger på Lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning. Detta innebär att redovisningen sker på ett sätt som i allt väsentligt överensstämmer med god redovisningssed.

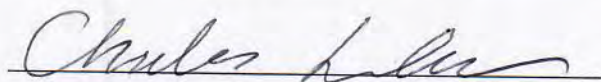
Förutbetalda intäkter

Har i huvudsak periodiserats och inte tillgodogjorts periodens redovisning.

Upplupna intäkter

Har i huvudsak periodiserats och tillgodogjorts periodens redovisning.

Lycksele den 7/2 - 2019



Christer Lindblom, Verksamhetschef

Kommunalförbundets budgetuppföljning 2018 exklusive projekt

	Budget	Utfall
Intäkter		
Medlemsavgifter	1 050 000	1 050 000
Uppdragsutbildningar		305 000
Försålda tjänster		24 288
Totala intäkter	1 050 000	1 379 288
Kostnader		
Egen personal, löner inkl lönebikostnader	625 000	786 495
Resekostnader	100 000	81 368
Representation	20 000	3 214
Lokalhyror	35 000	31 372
Kurs- och konferenskostnader	45 000	89 193
Konsulttjänster	50 000	219 239
Tele- och datakommunikationer, portokostnader	20 000	10 823
Datakostnader (program, licenser etc.)	20 000	1 529
Kontors- och förbrukningsmaterial	20 000	117
Marknadsföring, annonsering och web	60 000	10 637
Revision	45 000	28 000
Finansiella kostnader (bank, räntor etc.)	10 000	2 347
Pacta arbetsgivarorganisation	0	11 100
Avskrivningar	0	17 916
Totala kostnader	1 050 000	1 293 349
Resultat		85 939

Finansiella nyckeltal

Resultat och kapacitet	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Årets resultat (kkkr.)	-306	550	-694	36	308	86
Årets resultat/intäkter	5 %	6%	-26%	1%	4%	2%
Kostnader/intäkter	105 %	94%	126%	99%	96%	98%
Årets resultat/eget kapital	8 %	13%	-20%	1%	8%	2%
Soliditet	64 %	71%	88%	85%	79%	89%

Risk och kontroll	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kassalikviditet	270 %	347%	836%	656%	475%	930%

Resultat och kapacitet

Under 2018 tog kommunalförbundets kostnader i anspråk 98 % av intäkterna. Detta innebar ett positivt resultat på 86 kkr. Resultatet är 222 kkr sämre än 2017 års resultat. Årets resultat har ökat det egna kapitalet med 2 %.

Soliditeten uppgick 2018 till 89 % vilket var en ökning från föregående år med 10 procentenheter. Förklaringen till detta är att skulderna minskade med 46 procentenheter.

Risk och kontroll

Kommunalförbundets likviditet i form av kassalikviditet ökade med 455 procentenheter från 475 % 2017 till 930 % 2018. Riskerna på kort sikt bedöms vara tillfredsställande när de kortfristiga tillgångarna överstiger de kortfristiga skulderna.

Kommunalförbundet Partnerskap Inland – Akademi Norr
Årsredovisning 2018

RESULTATRÄKNING

	Not	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Erhållna bidrag		2 691 061	6 043 131
Medlemsavgifter		1 050 000	1 000 000
Försäljning		329 288	0
Summa verksamhetens intäkter	1	4 070 349	7 043 131
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Löner		-1 619 211	-2 918 411
Köp av verksamhet	2	-1 870 423	-2 517 299
Övriga kostnader	3	-474 512	-1 270 110
Avskrivningar		-17 916	-23 296
Summa verksamhetens kostnader		-3 982 062	-6 729 116
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		88 287	314 015
Finansiella intäkter	4	0	0
Finansiella kostnader	5	-2 348	-6 016
RESULTAT FÖRE EXTRA ORD POSTER		85 939	307 999
Extra ordinära intäkter		0	0
Extra ordinära kostnader		0	0
RESULTAT		85 939	307 999

NOTER RESULTATRÄKNING

Not		BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017
1	VERKSAMHETENS INTÄKTER		
	EU-bidrag	2 691 061	5 471 148
	Medlemsavgift	1 050 000	1 000 000
	Uppdragsutbildningar	305 000	339 763
	Försålda tjänster	24 288	232 220
	SUMMA	4 070 349	7 043 131
2	VERKSAMHETENS KOSTNADER		
	Entreprenader och köp av verksamhet		
	<i>Storumans kommun</i>	10 748	16 072
	<i>Övriga medlemskommuner</i>	60 000	0
	<i>Revision</i>	28 000	45 700
	<i>Övriga tjänsteköp</i>	1 771 675	2 455 527
		1 870 423	2 517 299
3	Övriga kostnader		
	<i>Datatillbehör</i>	1 529	19 917
	<i>Lokalhyror</i>	56 651	121 586
	<i>Trycksaker, kontors- och förbrukningsmaterial</i>	117	2 812
	<i>Tele- data kommunikation och porto</i>	18 924	37 122
	<i>Transporter, hotell och resor</i>	134 446	479 125
	<i>Konferenskostnader</i>	215 390	506 178
	<i>Direktionsmöten</i>	22 145	43 802
	<i>Representation</i>	3 573	14 110
	<i>Annonser, reklam och information</i>	10 637	35 448
	<i>Medlemsavgifter</i>	11 100	10 010
		474 512	1 270 110
4	FINANSIELLA INTÄKTER		
	Ränteintäkter		
	SUMMA	0	0
5	FINANSIELLA KOSTNADER		
	Räntekostnader	1	64
	Dröjsmålsräntor	0	860
	Bankkostnader	2 347	5 092
	SUMMA	2 348	6 016

BALANSRÄKNING

	Not	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar		0	0
Maskiner och inventarier		21 192	35 371
Övriga materiella tillgångar		0	0
Finansiella tillgångar		0	0
Summa anläggningstillgångar	6	21 192	35 371
Omsättningstillgångar			
Förråd, lager och exploateringsfastigheter		0	0
Kortfristiga fordringar	7	729 703	2 215 084
Kassa och bank		3 672 741	2 635 103
Summa omsättningstillgångar		4 402 444	4 850 187
SUMMA TILLGÅNGAR		4 423 636	4 885 558
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ingående eget kapital		3 864 462	3 556 463
Årets resultat		85 939	307 999
Summa eget kapital		3 950 401	3 864 462
Skulder			
Långfristiga skulder		0	0
Kortfristiga skulder	8	473 235	1 021 096
Summa skulder		473 235	1 021 096
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		4 423 636	4 885 558

NOTER BALANSRÄKNING

Not		BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017
6	ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
	Ingående anskaffningsvärde	681 942	684 123
	Årets anskaffning	11 212	5 999
	Årets utrangering/försäljning	-16 843	-8 180
	Utgående anskaffningsvärde	676 311	681 942
	Ingående avskrivningar	-646 571	-628 729
	Årets avskrivning	-17 916	-23 296
	Årets utrangering/försäljning	9 368	5 454
	Utgående ack avskrivningar	-655 119	-646 571
	Bokfört värde	21 192	35 371
7	FORDRINGAR		
	Kundfordringar	4 397	599 681
	Skattekonto	57 599	90 757
	Momsfordran	135 630	130 015
	Förutbetalda kostnader	760	0
	Upplupna intäkter	517 850	0
	Interimsfordringar automat	13 467	1 394 631
	SUMMA	729 703	2 215 084
8	KORTFRISTIGA SKULDER		
	Leverantörsskulder	54 371	595 362
	Utgående moms	113 691	72 523
	Preliminär skatt	29 578	47 288
	Preliminär löneskatt	90 276	71 198
	Semesterlöneskuld	18 298	24 709
	Beräknad lagstadgad arbetsgivaravgift	28 021	48 492
	Beräknade pensionsavgifter	49 000	93 400
	Förutbetalda intäkter	90 000	68 124
	SUMMA	473 235	1 021 096

Kommunalförbundet Partnerskap Inland – Akademi Norr
Årsredovisning 2018

KASSAFLÖDESANALYS

	Not	BOKSLUT 2018	BOKSLUT 2017
Den löpande verksamheten			
Verksamhetens intäkter		4 070 349	7 043 131
Verksamhetens kostnader		-3 982 062	-6 729 116
Justering av kassaflödet			0
Verksamhetens nettokostnader		88 287	314 015
Finansiella intäkter		0	0
Finansiella kostnader		-2 348	-6 016
Extra ordinära intäkter			
Extra ordinära kostnader			
Årets resultat		85 939	307 999
Av- och nedskrivningar som belastat resultatet		17 916	23 296
Kassaflödets förändring i rörelsekapitalet		103 855	331 295
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Ökning (-)/minskning (+) förråd		0	0
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar		1 485 381	-852 935
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder		-547 861	391 555
Summa Kassaflöde från förändring i rörelsekapitalet		937 520	-461 380
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-11 212	-5 999
Försäljning av inventarier		7 475	2 727
Investeringsnetto		-3 737	-3 272
Finansieringsverksamheten			
Utlåning		0	0
Upplåning		0	0
Finansieringsnetto		0	0
Årets förändring av likvida medel		1 037 638	-133 357
Likvida medel vid årets början		2 635 103	2 768 460
Likvida medel vid årets slut		3 672 741	2 635 103

**Revisorerna i Kommunalförbundet
Partnerskap Inland – Akademi Norr**

Kommunfullmäktige i följande medlemskommuner:
Arjeplog, Arvidsjaur, Dorotea, Lycksele
Malå, Norsjö, Sorsele, Storuman, Vilhelmina
Åsele, Kramfors, Sollefteå och Strömsund

Revisionsberättelse för år 2018

Vi har granskat kommunalförbundets verksamhet under år 2018.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivits enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas roll är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt pröva om verksamheten bedrivits enligt det uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har så långt som möjligt bedömt ändamålsenlighet, effektivitet och den interna kontrollen i verksamheten. Vi har även granskat räkenskaperna och om redovisat resultat är förenligt med de mål som fastställts av direktionen. Vi har i prioriteringar av granskningsinsatser, utgått från en bedömning av risk och väsentlighet och omsatt detta i en revisionsplan för året. Vår granskning visar följande:

Vi bedömer:

- att** verksamheten i huvudsak har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- att** räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.
- att** resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med förbundets mål för ekonomi och verksamhet.

Vi tillstyrker:

- att** förbundsdirektionen och de förtroendevalda i detta organ beviljas ansvarsfrihet för 2018 års verksamhet.
- att** kommunalförbundets årsredovisning för 2018 godkänns.

Storuman den 11 juni 2019



Solveig Holmner



Britt-Inger Pettersson

Av kommunfullmäktige i Storumans kommun utsedda revisorer i kommunalförbundet.

**PARTNERSKAP INLAND-
AKADEMI NORR**
PROTOKOLL

1 (13)

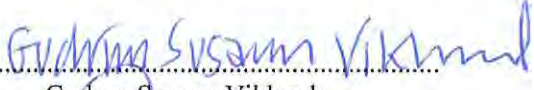
Direktionen

2019-02-15

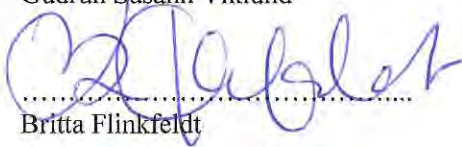
Plats och tid Åsele Wårdshus, Åsele 2019-02-15 kl 8.30-12.00

Beslutande	Britta Flinkfeldt	ordförande	§ 1-12	Arjeplog
	Sara Lundberg		§ 1-12	Arvidsjaur
	Arne Hellsten	ersättare	§ 1-12	Malå
	Magnus Eriksson		§ 1-12	Norsjö
	Roland Sjögren		§ 1-12	Lycksele
	Tomas Mörtzell		§ 1-12	Storuman
	Ivan Larsson		§ 1-12	Vilhelmina
	Andreas From		§ 2-12	Åsele
	Nicke Grahn		§ 2-12	Dorotea
	Susanne Hansson		§ 1-12	Strömsund
	Johan Andersson		§ 1-12	Sollefteå
	Thomas Näsholm		§ 1-12	Kramfors
Övriga	Christer Lindblom	verksamhetschef	§ 1-12	Akademi Norr
	Guðrun Susann Viklund	sekreterare	§ 1-12	Akademi Norr
	Lilly Bäcklund	ersättare	§ 2-12	Lycksele
	Karin Malmfjord	ersättare	§ 1-12	Storuman
	Jim Danielsson	ersättare	§ 2-12	Åsele
	Greger Lindqvist	ersättare	§ 2-12	Dorotea
	Åsa Sjödén	ersättare	§ 2-12	Sollefteå
	Peter Andersson	kommunchef	§ 1-12	Arjeplog
	Ulf Starefeldt	kommunchef	§ 1-12	Arvidsjaur
	Ingela Gotthardsson	kommunchef	§ 2-12	Lycksele
	Karl-Johan Ottosson	kommunchef	§ 2-12	Vilhelmina
	Nils-Petter Grenholm	kommunchef	§ 2-12	Åsele
	Lena Finne Jansson	chef kompetensenheten	§ 1-12	Örnsköldsvik
	Fridha Eriksson Nyström	koordinator	§ 2-12	Region 10
Utses att justera	Andreas From			
	Susanne Hansson	ersättare		

Underskrift Sekreterare


 Guðrun Susann Viklund

Ordförande


 Britta Flinkfeldt

Justerande


 Andreas From

**PARTNERSKAP INLAND-
AKADEMI NORR****PROTOKOLL**

2 (13)

Direktionen

2019-02-15

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla.

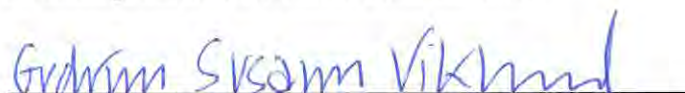
Organ Direktionen för Akademi Norr

Sammanträdesdatum 2019-02-15

Datum då anslaget sätts upp 2019-03-04 Datum då anslaget tas ned 2019-03-26

Förvaringsplats för protokollet Utvecklingsenheten, Storumans kommunkontor

Underskrift


Gudrun Susann Viklund

Justering (sign)

Expediering



AN § 1

Dialog med universiteten

Under eftermiddagen 2019-02-14 hade direktionen en dialog med våra närmaste universitet.

Cathrine Norberg, Prorektor, Luleå tekniska universitet – deltog via teknik
Heidi Hansson, Vicerektor, Umeå universitet – deltog via teknik
Anders Fällström, Rektor, Mittuniversitetet – på plats
Anna-Lena Perdahl, Universitetsstrateg, Mittuniversitetet – på plats

I dialog med varandra diskuterades följande:

- STRUT (styr- och regleringsutredningen)
- Bristen på studenter – det faktum att det är svårt att fylla utbildningsplatser. Hur gör vi för att öka övergången till högre utbildning?
- Problem med att hitta praktikplatser
- Lärosätena har själva svårt att rekrytera lärare
- Universiteten måste bli bättre på att komplettera varandra
- Mera samarbete mellan universiteten och andra aktörer inom utbildning
- Viktigt att få tillräckligt bra kvalitet på utbildningarna och bra forskaranknytning
- Forskningsnärvaro i kommunerna
- Lärcentrum viktigt ur ett socialt sammanhang

Vi kom överens om att jobba vidare med:

- Ändra attityder till högre utbildning
- Långsiktiga planer för utbildningar, man ska veta att man kan söka typ varje termin eller höst
- Stärka upp lärcentrums roll för studenterna
- Samverkan mellan lärosätena, Akademi Norr och Lapplands kommunalförbund och vad detta kan ge i universitetens arbete med forskningsöverbyggnaden.
- Påverkan för remissen av STRUT (Styr- och resursutredningen)
- Att den gemensamma operativa gruppen återupplivas och arbetar för att driva frågorna framåt.

Direktionen

2019-02-15

AN § 2

Mötets öppnande

Britta Flinkfeldt, ordförande för direktionen öppnar dagens möte.

AN § 3

Dagordning

Dagordning för mötet godkändes av direktionen.

AN § 4

Föregående protokoll

Protokoll från direktionsmötet 2018-10-11 godkändes.



Justering (sign)

Expediering

Direktionen

2019-02-15

AN § 5

AN/2018:3

Ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017

Vid direktionens möte 2018-02-22 godkändes årsredovisningen 2017 för Kommunalförbundet Partnerskap Inland-Akademi Norr. Årsredovisningen har skickats till medlemskommunernas fullmäktige där frågan om ansvarsfrihet ska prövas.

Alla tretton medlemskommuner har beslutat och gett direktionen för kommunalförbundet ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2017.

Direktionen beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

Justering (sign)

Expediering

**PARTNERSKAP INLAND-
AKADEMI NORR****PROTOKOLL**

6 (13)

Direktionen

2019-02-15

AN § 6

AN/2018:12

Val av valberedning

Efter valet hösten 2018 och med de förändringar av ledamöter i kommunalförbundets direktion som detta medfört saknas en valberedning. Alltså ska en ny valberedning på tre ledamöter väljas.

Mötet nominerar:

Sara Lundberg, Arvidsjaur

Magnus Eriksson, Norsjö

Nicke Grahn, Dorotea

Direktionen beslutar

att välja Sara Lundberg, Magnus Eriksson och Nicke Grahn till valberedning i kommunalförbundet för mandatperioden 2019-2022.

Justering (sign)

Expediering

Direktionen

2019-02-15

AN § 7

AN/2018:11

Granskning delårsrapport januari-augusti 2018

Delårsrapport januari-augusti 2018 för Kommunalförbundet Partnerskap Inland-Akademi Norr har upprättats.

Resultatet för kommunalförbundets verksamhet för period januari-augusti 2018 visar på ett positivt resultat på 52 076 kronor. Det positiva resultatet är inte så stort och beror främst på att övriga kostnader har varit lägre än budgeterat. Prognosen för hela 2018 är att kommunalförbundet kommer att nå ett resultat i balans vid årets slut. Den bedömningen görs utifrån att uppdragsutbildningarna ger mer intäkter än budgeterat och att övriga kostnader hålls på en låg nivå.

Direktionen beslutade 2018-10-11 § 37 att fastställa delårsrapporten januari-augusti 2018 för Kommunalförbundet Partnerskap Inland-Akademi Norr och skicka den till revisorerna och medlemskommunerna för kännedom.

Kommunrevisorerna har översiktligt granskat förbundets delårsrapport per 2018-08-31. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad. Den är mer inriktad på analys och mindre på detaljgranskning. Granskningsresultatet och underlag för gjorda bedömningar framgår av revisionsrapport November 2018 som utarbetats av PwC.

I utlåtande från januari 2019 gör kommunrevisorerna följande bedömning:

- Delårsrapporten i stort är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.
- Det prognostiserade resultatet är förenligt med de verksamhetsmässiga och de finansiella mål som direktionen fastställt i budget 2018.

Direktionen beslutar

att direktionen tagit del av revisorernas granskning av delårsrapporten 2018.

Justering (sign)

Expediering

Direktionen

2019-02-15

AN § 8

AN/2019:1

Årsredovisning 2018

Årsredovisningen ska enligt lagen om kommunal redovisning innehålla förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning, finansieringsanalys och sammanställd redovisning. Den ska upprättas av direktionen för kommunalförbundet Partnerskap Inland-Akademi Norr.

Kommunalförbundets resultat för 2018 är positivt med 85 939 kronor. Det positiva resultatet beror främst på att lönekostnader har finansierats med projektmedel men också överskott från uppdragsutbildning.

Direktionen beslutar

att fastställa det upprättade förslaget till årsredovisning 2018 för Kommunalförbundet Partnerskap Inland-Akademi Norr och överlämna den till revisionen för granskning och därefter till kommunfullmäktige i medlemskommunerna för att pröva frågan om ansvarsfrihet.

Justering (sign)

Expediering

Direktionen

2019-02-15

AN § 9

AN/2018:6

Budget 2019

Ett förslag på och verksamhetsplan för 2019 tillstyrktes vid direktionens möte 2018-06-07. Förslaget har varit ute i medlemskommunerna så de haft möjlighet att yttra sig. Ingen av kommunerna har kommit med några synpunkter. Budget och verksamhetsplan för 2019 kan alltså fastställas.

Direktionen beslutar

att fastställa budget och verksamhetsplan för 2019.

Justering (sign)

Expediering

Direktionen

2019-02-15

AN § 10

AN/2019:2

Uppdragsutbildning som del av finansiering för kommunalförbundet

Vid tidigare diskussioner om hur kommunalförbundet ska finansieras har direkt-
ionen framfört att uppdragsutbildning kan vara en del av finansieringen. Det har
också diskuterats att medlemskommunerna i större utsträckning ska anlita Akademi
Norr vid kompetensinsatser för personal. Det har inte tagits något formellt beslut i
denna fråga, så därför bör frågan tas upp till diskussion och ett beslut fattas.

Direktionen beslutar

att uppdragsutbildning ska ingå som en del av finansieringen för kommunalförbun-
det.

att när uppdragsutbildning ska genomföras i medlemskommunerna bör i första hand
lärcentrum användas som anordnare. Lärcentrum tillsammans med Akademi Norr
marknadsför möjligheterna till utbildningar inom kommungruppen.

Justering (sign)

Expediering

AN § 11

Aktuellt i Akademi Norr

Verksamhetschef Christer Lindblom informerar om följande:

- Socionomutbildning, Umeå universitet
- Träff med lärosäten Luleå tekniska universitet, Umeå Universitet, Mittuniversitetet, Lapplands kommunalförbund och Lapplands Lärcentra.
 - o I samverkan mellan Mittuniversitetet och 15 kommuner i Jämtlands och Västernorrlands län samt i Hälsingland erbjuds möjligheten till verksamhetsintegrerad utbildning inom Grundlära­rprogrammet årkurs 4-6. De kommuner som medverkar i den verksamhetsintegrerade utbildningen och där anställning kan sökas är: Härjedalen, Krokom, Ragunda, Strömsund, Östersund, Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Sundsvall, Ånge, Örnsköldsvik, Hudiksvall, Ljusdal, Nordanstig och Söderhamn.
- Yrkehögskolan i Akademi Norr kommunerna
- Uppdragsutbildningar
- Statsbidrag till Lärcentrum
- Akademi Norr som påverkansorgan
- Projekt
 - o Karriärlýftet, en ansökan till ESF som inte blev prioriterad. Projektet handlade om kompetensutveckling av presumtiva ledare inom kommunorganisationerna
 - o SAM (Stärkt Attraktiv Mottagning) som avslutades 31 december. Projektet har drivits i Arjeplog, Arvidsjaur, Norsjö, Lycksele, Storuman och Dorotea. Den största delen har varit kompetensutveckling för personal inom flyktingmottagning.
 - o Projektidé under utveckling för att stärka Lärcentrum ännu mer.
 - o Integration i Norr, ett projekt som ägs av Umeå universitet och där några av Lärcentrum i Akademi Norr kommunerna bidrar med sina erfarenheter.
 - o Vindkraft generator för tillväxt som ägs av Sollefteå kommun och där Akademi Norr bidrar med erfarenheter runt kompetensutveckling. Även några av Akademi Norr kommunerna är med som parter.
 - o YH-Nord består av två delar ett regionalt projekt som omfattar Norr- och Västerbotten och ett nationellt projekt. Projektägare är Region Västerbotten och Region Norrbotten.

**PARTNERSKAP INLAND-
AKADEMI NORR****PROTOKOLL**

12 (13)

Direktionen

2019-02-15

- Fulltäckning, ett Vinovaprojekt där Luleå tekniska universitet är projektägare. Lunds universitet, Eriksson, Netmore, LRF, Visita, GMC, Region Västerbotten och Region Norrbotten är några av deltagande projektpartners.

Direktionen beslutar**att** lägga informationen till handlingarna.

Justering (sign)

Expediering

AN § 12

Mötet avslutas

De sista punkterna på dagordningen hanns inte med. De kommer att tas upp vid ett senare tillfälle.

- Kommunalförbundet som påverkansorgan
- Beställningar av utbildning på universiteten
- Ett "digitalt" universitet

Ordförande Britta Flinkfeldt avslutar mötet med följande uppmaning:

att direktionen ska mindre tystlåtna

att direktionen har en maktposition

att direktionen ska stå för samlad påtryckning



Strömsunds
Kommun
Sträejmien tjele

Strömsunds Kommun
2019-04-17
2019, 203 Del 042

REDOVISNING AV KOMMUNALT PARTISTÖD

33

Redovisningen lämnas senast den 30 juni

Handelsbanken

Parti <i>Rättvis Demokrati</i>	Organisationsnr <i>802428-2114</i>	Bankkonto eller bank-/plusgiro <i>6377 757663532</i>
Ordförande <i>Göran Edman</i>	Kassör <i>Mona Bjurström</i>	

Erhållet partistöd: 46000 kr för år 2018

Partistöd är ett ekonomiskt bidrag och stöd till politiska partier som syftar till att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. Lokalt partistöd är enligt lagstiftarens mening avsett för det lokala partiarbetet.

Redovisning av kommunalt partistöd

Redovisa hur partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Ändamål	Kronor
<i>Valkostnader</i>	<i>39504,94</i>
<i>Annonsering</i>	<i>7238,00</i>
<i>Utställning massor</i>	<i>15807,00</i>
<i>Skyddsearvoden</i>	<i>5000,00</i>
<i>Redovisningsfjäns</i>	<i>3506,00</i>
<i>Bankkostnader</i>	<i>1760,00</i>
<i>Kontorsmaterial</i>	<i>5516,00</i>
<i>Förbrukningsinventarier</i>	<i>2248,00</i>
<i>Post & Frimärken</i>	<i>1531,00</i>
<i>Gåvor & Uppmärksamhet</i>	<i>800,00</i>
<i>Summa</i>	<i>67262,64</i>
Summa (= erhållet partistöd) <i>46000</i>	0,00

Övrigt

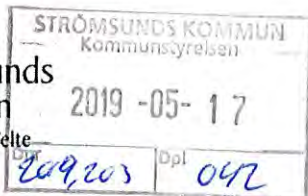
Granskningsintyg

Härmed intygas att redovisningen ger en rättvisande bild av partiets användning av kommunalt partistöd under det gångna året.

Intygas av <i>Göran Edman</i>	Namnförtydligande <i>Göran Edman</i>
Datum och ort <i>17/4 Helsing</i>	Funktion för partiet <i>ordförande</i>



Strömsunds
Kommun
Sträsmien tjelle



REDOVISNING AV KOMMUNALT PARTISTÖD

Redovisningen lämnas senast den 30 juni

Parti Centerpartiet	Organisationsnr 892001-2617	Bankkonto eller bank-/plusgiro 7884-30-05545
Ordförande Mats Gärd	Kassör Magnus Svensson	

Erhållet partistöd: 100000 kr för år 2018

Partistöd är ett ekonomiskt bidrag och stöd till politiska partier som syftar till att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. Lokalt partistöd är enligt lagstiftarens mening avsett för det lokala partiarbetet.

Redovisning av kommunalt partistöd

Redovisa hur partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Ändamål	Kronor
Expeditionskostnader	15300
Reseersättningar *)	11933
Reklam, sponsring	22326
Möten, marknader	8570
Kurser, konferenser	8004
Serviceavgift till C-distriktet	13365
Övriga kostnader	8257
Valkostnader *)	12245
Summa (= erhållet partistöd)	100000

Övrigt

*) Ytterligare medel för reseersättningar och valkostnader i samband med valet har hämtats från c-kretsens valfond.

Granskningsintyg

Härmed intygas att redovisningen ger en rättvisande bild av partiets användning av kommunalt partistöd under det gångna året.

Intygas av <i>Tore Olofsson</i>	Namnförtydligande Tore Olofsson, Ingeborg Stierna Wikberg
Datum och ort Strömsund 15 juni 2019	Funktion för partiet Revisorer för c-kretsen



Redovisningen lämnas senast den 30 juni

Parti Socialdemokraterna	Organisationsnr 892000-9340	Bankkonto eller bank-/plusgiro 382-5825
Ordförande Gudrun Hansson	Kassör Morgan Johansson	

Erhållet partistöd: 316 000 kr för år 2018

Partistöd är ett ekonomiskt bidrag och stöd till politiska partier som syftar till att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. Lokalt partistöd är enligt lagstiftarens mening avsett för det lokala partiarbetet.

Redovisning av kommunalt partistöd

Redovisa hur partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Ändamål	Kronor
Medlemshantering: Medlemskontakter, betalningar, medlemsutskick, administrativt arbete m.m.	117.850,00
Lokalkostnader/hyra, underhåll	59.150,00
Studier/kurser m.m.	23.230,00
Adm.kostnader (tel,porto,copy m.m.)	18.680,00
Material	8.565,00
kampanjer, info, m.m.	10.850,00
Stöd till sidoorganisationer	29.500,00
valet 2018	48.175,00
Summa (= erhållet partistöd)	316.000,00

Övrigt

Motprestationer: Stödet till "sidoorganisationer" är våra lokala S-föreningar, Unga Örnar och SSU i kommunen. Så att dessa ska ha möjlighet att möta våra lokala kommunpolitiker, anordna träffar och informera i kommunen.

Granskningsintyg

Härmed intygas att redovisningen ger en rättvisande bild av partiets användning av kommunalt partistöd under det gångna året.

Intygas av Gudrun Hansson	Namnförtydligande Gudrun Hansson
Datum och ort Strömsund 27/5-19	Funktion för partiet Ordförande



Parti <i>Sverigedemokraterna</i>	Organisationsnr <i>802453-4334</i>	Bankkonto eller bank-/plusgiro <i>8147-1,923392134-6</i>
Ordförande <i>Marcus Danielsson</i>	Kassör <i>Ronny Karlsson</i>	

Erhållet partistöd: 64000 kr för år 2018

Partistöd är ett ekonomiskt bidrag och stöd till politiska partier som syftar till att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. Lokalt partistöd är enligt lagstiftarens mening avsett för det lokala partiarbetet.

Redovisning av kommunalt partistöd

Redovisa hur partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Ändamål	Kronor
<i>Avsättning inköp utskick från riks in för kyrkval</i>	<i>9326</i>
<i>Inköp kampanj fält plus material kyrkval, kepsar m.m</i>	<i>32412</i>
<i>Marknad/polis</i>	<i>2000</i>
<i>Resor/utbildning/konferenser/annonser/medlemsvärd</i>	<i>26362</i>
<i>TV lokal</i>	<i>2913</i>
Summa (= erhållet partistöd)	0,00

Övrigt

Granskningsintyg

Härmed intygas att redovisningen ger en rättvisande bild av partiets användning av kommunalt partistöd under det gångna året.

Intygas av <i>Steve S</i>	Namnförtydligande <i>Steve Svensson</i>
Datum och ort <i>3 Juni 2019</i>	Funktion för partiet <i>Gruppledare SSD:s kommun Sverigedemokraterna</i>

Redovisningen lämnas senast den 30 juni

Parti Moderaterna i Strömsunds kommun	Organisationsnr	Bankonto eller bank-/plusgiro 802488-5215
Ordförande Simon Högberg	Kassör Anders Andréé	STRÖMSUNDS KOMMUN Kommunstyrelsen 2019-06-07 2019203 042

Erhållet partistöd: 82000 kr för år 2018

Partistöd är ett ekonomiskt bidrag och stöd till politiska partier som syftar till att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. Lokalt partistöd är enligt lagstiftarens mening avsett för det lokala partiarbetet.

Redovisning av kommunalt partistöd

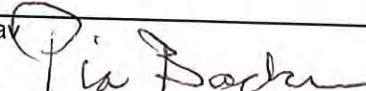
Redovisa hur partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Ändamål	Kronor
Lokal	44.967,00
Kampanj/möten	41.303,00
Administration	34.485,00
Summa (= erhållet partistöd)	120.755,00

Övrigt

Granskningsintyg

Härmed intygas att redovisningen ger en rättvisande bild av partiets användning av kommunalt partistöd under det gångna året.

Intygas av 	Namnförtydligande Pia Backman
Datum och ort 2019-04-29	Funktion för partiet Revisor



Redovisningen lämnas senast den 30 juni

Parti VÄNSTERPARTIET	Organisationsnr	Bankkonto eller bank-/plusgiro
Ordförande Leif Johansson	Kassör Aron Kjellgren	

Erhållet partistöd: **64 000** kr för år **2018**

Partistöd är ett ekonomiskt bidrag och stöd till politiska partier som syftar till att stärka deras ställning i den kommunala demokratin. Lokalt partistöd är enligt lagstiftarens mening avsett för det lokala partiarbetet.

Redovisning av kommunalt partistöd

Redovisa hur partistödet använts för att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin

Ändamål	Kronor
Annonsering	6890:-
Fika medl. möten	1520:-
Styrelsemöten	2390:-
Resekostn. ersättn.	8440:-
Tryckkostnader	7800:-
Kommundagar Malmö (3 delt.)	2160:-
1 Maj 2018	8600:-
Hyra husvagn	9000:-
	66240:-
Summa (= erhållet partistöd)	0,00

Övrigt

--

Granskningsintyg

Härmed intygas att redovisningen ger en rättvisande bild av partiets användning av kommunalt partistöd under det gångna året.

Intygas av Peter Frost	Namnförtydligande Peter Frost
Datum och ort Sund 190627	Funktion för partiet Revisor/grp-ledare

 Strömsunds Kommun Stræjmien tjjelte	TJÄNSTESKRIVELSE 2019-06-19 Sidan 1 av 3
Förvaltning Miljö- och byggavdelningen	Diarienummer 2019.0584
Utredare/handläggare Anders Bergman, med flera	Nämnd/styrelse Till Kommunstyrelsen

Ärende

Klimatanpassningsplan för Strömsunds kommun, 2019-2030.

Sammanfattning av ärendet

Strömsunds kommun har i ett förvaltningsövergripande samarbete tagit fram en klimatanpassningsplan för kommunen. Planens syfte är att mildra negativa effekter och/eller kostnader för kommunens verksamheter, men också att ta tillvara nya möjligheter, till följd av klimatförändringarna.

Förslag till beslut och motivering

Kommunstyrelsen godkänner förslaget till "Klimatanpassningsplan för Strömsunds kommun, 2019-2030" och skickar det vidare till kommunfullmäktige för antagande.

Underskrift

.....

 Strömsunds Kommun Stræjmien tjjelte	TJÄNSTESKRIVELSE 2019-06-19 Sidan 2 av 3
Förvaltning Miljö- och byggavdelningen	Diarienummer 2019.0584
Utredare/handläggare Anders Bergman, med flera	Nämnd/styrelse Till Kommunstyrelsen

Beskrivning av ärendet

Strömsunds kommun har i ett förvaltningsövergripande samarbete tagit fram en klimatanpassningsplan för kommunen. Arbetsgruppen har bestått av tjänstemän och politiker från kommunens förvaltningar och nämnder, nämnder och styrelser.

Syftet med klimatanpassningsplanen är att mildra negativa effekter och/eller kostnader för kommunens verksamheter, men också att ta tillvara nya möjligheter, till följd av klimatförändringarna.

Klimatanpassningsplanen är begränsad till kommunens verksamhetsområden. Analysen av klimatförändringarnas konsekvenser utgår från de sektorer som behandlas i Klimat- och sårbarhetsutredningen (SOU 2007), med fokus på de områden där anpassningsåtgärder kan vidtas inom kommunens verksamheter.

Målet för klimatanpassningsarbetet i Strömsunds kommun är att:

- Identifiera de verksamheter där ytterligare åtgärder krävs för att stå bättre rustade inför ett framtida klimat.
- Integrera klimatanpassning i kommunens dagliga processer och planering i alla berörda verksamheter, för att bidra till en hållbar utveckling.

Konsekvenserna av klimatförändringarna och behovet av anpassning hänger tätt ihop med arbetet med att minska klimatpåverkande utsläpp. Klimatanpassningsplanen omfattar dock inte åtgärder som görs för att minska klimatpåverkan, då detta istället behandlas inom ramen för kommunens strategiska miljö- och klimatarbete.

I planen har arbetsgruppen identifierat konsekvenser och sårbarheter som bedöms vara klimatrelaterade. Respektive påverkansområde har fördelats mellan de mest berörda förvaltningarna, vilka har fått huvudansvaret för att arbeta vidare med åtgärder och hur förvaltningen ska anpassa sin verksamhet efter de förväntade scenarierna. Gruppen har därefter prioriterat bland åtgärderna och fördelat ansvaret för de olika åtgärderna mellan kommunens förvaltningar.

 Strömsunds Kommun Stræjmien tjjelte	TJÄNSTESKRIVELSE 2019-06-19	Sidan 3 av 3
Förvaltning Miljö- och byggavdelningen	Diarienummer 2019.0584	
Utredare/handläggare Anders Bergman, med flera	Nämnd/styrelse Till Kommunstyrelsen	

Tidsramar

Planen ska aktualitetsprövas eller revideras under varje mandatperiod, på uppdrag av kommunstyrelsen.

Bilagor

Klimatanpassningsplan för Strömsunds kommun, 2019-2030
Excellfil med prioriterade åtgärder

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Klimatanpassningsplan för Strömsunds kommun 2018–2030

1. Bakgrund och genomförande	2
Klimat- och sårbarhetsutredningen SOU 2007:60	3
Länsstyrelsen ska samordna	3
Jämtlands läns klimatstrategi	4
Kommunens roll i arbetet	4
Syfte	4
Mål	4
Projektorganisation	5
Metod	5
Klimatunderlag.....	5
Avgränsningar	6
2. Strömsunds kommun	8
Kommunala dricksvattentäkter	8
Klimatfaktorer som påverkar Strömsunds kommun.....	9
Ökande medeltemperatur	9
Längre vegetationsperiod	10
Värmebölja.....	11
Ökad nederbörd i form av regn, främst vintertid	12
Kraftigare nederbörd	13
Minskat snötäcke	14
Lägre markfuktighet.....	14
Ökade vattenflöden under vinterhalvåret	14
Mindre tjäle.....	14
Extrema vindar.....	15
Grundvatten.....	15
3. Konsekvenser av ett förändrat klimat – hot och möjligheter	16
Tekniska försörjningssystem, infrastruktur	16
Dricksvatten	17
Dagvatten.....	18
Avloppsvatten	19
Fiber	19
Värmebehov.....	20
Vägar	21
Bebyggelse och byggnader	21
Uppvärmning, urban heating	22
Strandnära bebyggelse, översvämning	23
Ras, skred och erosion	24
Byggnadskonstruktion	24
Föroreningsspridning, avfall.....	25
Elsystem, fiber, telefon, kommunikation, värme- och kylbehov	26
Naturmiljö, areella näringar och turism	27
Naturmiljö	28
Areella näringar.....	29
Turism och friluftsliv	30
Kulturmiljö	31
Människors hälsa	32
Hälsoeffekter.....	33
Utomhus- och inomhusmiljö.....	34
Smittspridning.....	35

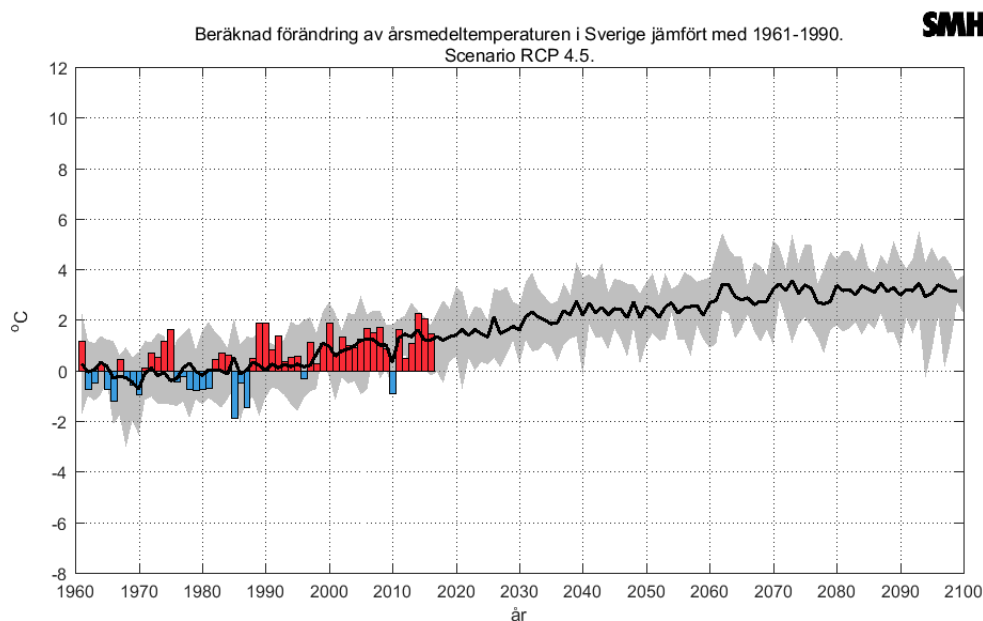
4. Prioriteringar och behov av åtgärder, samt ansvarsförhållanden.....	36
Prioriteringar.....	36
Ansvar	36
Tabellbilaga, prioriteringar kategori 1	37
Aktualitetsprövning av planen	39
Referenser	39

1. Bakgrund och genomförande

Klimatet har alltid varierat och påverkats av naturliga processer som ger variationer mellan varmare och kallare perioder i ett längre perspektiv. Men de förändringar som sker nu är unika genom att de sker så snabbt, har stor omfattning och förväntas få långtgående effekter. De snabba förändringarna gör att den normala anpassningen, både av den naturliga och av samhällets system har svårt att hinna med. Effekterna av den globala uppvärmningen märks på alla kontinenter i form av till exempel stigande havsnivå och mer extremväder som värmeböljor och översvämningar.

Den globala medeltemperaturen har stigit anmärkningsvärt snabbt och kraftigt, jämfört med klimatets förändringar längre tillbaka i tiden. Enligt FN:s klimatpanels (IPCC) rapport från 2007 kommer klimatförändringen, till följd av mänsklig utsläpp av växthusgaser, att innebära en global temperaturökning på mellan 1,8 och 6,4 grader till år 2100.

Klimatförändringarna har accelererat och det senaste årtiondet var det varmaste som någonsin uppmätts. Sverige beräknas få en ännu större temperaturökning än globalt och då framförallt i de norra delarna av landet.



Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställt:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

I Sverige kommer temperaturförändringarna generellt att leda till mildare och blötare vintrar, längre somrar och fler värmeböljor. Vinterstormarna förväntas orsaka allt större skada, eftersom tjälperioden blir kortare och tjäldjupet minskar. Städer och andra urbana områden är särskilt sårbara för värmeböljor, översvämningar och torka, vilket kan påverka infrastruktur, människors hälsa och den ekonomiska utvecklingen.

Klimatanpassning är en del av en hållbar samhällsutveckling. Inom varje sektor som påverkas måste man ta hänsyn till klimatförändringarna. Det är ett krav för att bland annat säkra framtida dricksvattentillgång, hantera nederbörd och värmeböljor, samt att utveckla turism, jord- och skogsbruk efter de förutsättningar som ges av klimatet och naturen.

Ur ett globalt perspektiv kommer Sverige och Strömsund trots allt att drabbas lindrigt av klimatförändringarna, eftersom vi har ekonomiska och tekniska möjligheter att vidta åtgärder för att förhindra större skada på våra samhällen och livsmiljöer. Den information som finns idag om klimatförändringar är så pass tillförlitlig att vi måste förhålla oss till den. Anpassningsarbetet måste börja snarast, för att vi ska kunna undvika och förebygga stora kostnader när förändringarna redan skett.

Klimat- och sårbarhetsutredningen SOU 2007:60

I Sverige tillsattes Klimat- och sårbarhetsutredningen 2007, för att beskriva vilka konsekvenser klimatförändringarna kan få. Utredningen visade att i stort sett alla samhällssektorer i Sverige blir påverkade; bebyggelse, infrastruktur, naturmiljö, kvaliteten på vårt dricksvatten, jord- och skogsbruk, människors hälsa och så vidare. I många fall är effekterna negativa, men ett varmare klimat ger också nya möjligheter. Exempelvis innebär ett varmare klimat nya möjligheter för skogs- och jordbruksproduktion. Centrala myndigheter, länsstyrelser, landsting, kommuner, näringsliv och enskilda blir alla berörda av klimatförändringarna och har då också ett ansvar för att hantera de utmaningar och möjligheter som de för med sig.

Ett stort antal centrala myndigheter är genom sina respektive sektorsansvar inblandade i klimatanpassningsarbetet. SMHI har av regeringen fått uppdraget att inrätta ett nationellt kunskapscentrum för klimatanpassning. Andra myndigheter, som till exempel Naturvårdsverket, Boverket, Energimyndigheten, Lantmäteriet, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Statens geotekniska institut (SGI), Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen och Sveriges geologiska undersökning (SGU), arbetar enskilt eller tillsammans med SMHI med klimatanpassningsfrågor.

Länsstyrelsen ska samordna

Länsstyrelsen har på regeringens uppdrag ansvaret att samordna och driva på det regionala klimatanpassningsarbetet. SMHI har på uppdrag av länsstyrelsen utfört en regional analys av klimatförändringar för Jämtlands län. Resultatet redovisas i rapporten Framtidens klimat i Jämtland (SMHI 2015). I analysen beskrivs klimatet i länet utifrån dagens och framtidens temperatur, nederbörd, vattenflöden, snö samt markfuktighet utifrån olika scenarier. De framtida förhållandena redovisas på kort sikt (till år 2050) och på lång sikt (till år 2098). Den regionala analysen har använts som underlag i den här klimatanpassningsplanen.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Dessutom har Länsstyrelsen i Jämtlands län publicerat en Faktasamling om klimatanpassning och risk- och sårbarhetsarbete i Jämtlands län, KARSA (2018). Faktasamlingen ger en överblick och beskriver exempel på hot, risker och möjligheter som kan bli följden av ett framtida förändrat klimat i Jämtlands län. Materialet från denna faktasamling har framför allt använts för att identifiera olika sårbarhetsområden i Strömsunds kommun.

Jämtlands läns klimatstrategi

Jämtlands läns klimatstrategi och dess åtgärdsplaner ska fungera som vägledning i omställningen till förnybar energi och ett energieffektivt samhälle, och till ett långsiktigt robust samhälle som kan hantera sårbarheter och ta vara på möjligheterna i ett förändrat klimat. Strategins vision och målsättningar anger länets viljeinriktning, och visar på de strategiska steg som behöver tas för att genom regional samverkan och lärande skapa en gemensam kunskapsbas. Strategin är en vägledning och ett stöd i samband med upprättande av andra planer och program, vid prioriteringar och beslut.

Den första klimatstrategin för Jämtlands län fastställdes 2014. Tre år senare blev åtgärdsförslagen uppdaterade, och texterna bearbetade. Regeringen gav länsstyrelsen i uppdrag att under 2018 presentera en uppdaterad klimat- och energistrategi som bidrar till att nå de förändrade nationella klimat- och energimålen. Den ska antas hösten 2019.

Kommunens roll i arbetet

Kommunerna spelar en avgörande roll i klimatanpassningsarbetet genom att de ansvarar för att det finns fungerande anläggningar för vatten, avlopp, energi och avfall samt vård, skolor och omsorg. Alla dessa områden kan komma att påverkas av klimatförändringarna. Det är därför viktigt att kommunen identifierar sårbara områden och verksamheter, finner lämpliga åtgärder för att anpassa samhället, gör avvägningar mot andra intressen och prioriterar vilka åtgärder som krävs, på lång och på kort sikt. Klimatanpassning spänner över en stor bredd och berör många olika verksamheter, därför är samarbete mellan olika förvaltningar och aktörer nödvändigt.

Syfte

Syftet med klimatanpassningsplanen är att mildra negativa effekter och/eller kostnader för kommunens verksamheter, men också att ta tillvara nya möjligheter, till följd av klimatförändringarna.

Mål

Målet för klimatanpassningsarbetet i Strömsunds kommun är att:

- Identifiera de verksamheter där ytterligare åtgärder krävs för att stå bättre rustade inför ett framtida klimat.
- Integrera klimatanpassning i kommunens dagliga processer och planering i alla berörda verksamheter, för att bidra till en hållbar utveckling.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Projektorganisation

Strömsunds kommun har under 2016–2017 deltagit i SMHI:s projekt för att arbeta fram en klimatanpassningsplan. Därefter tillsattes en arbetsgrupp, med representation från kommunens förvaltningar och bolag, samt politiker. Gruppen har haft det övergripande ansvaret för att driva kommunens klimatanpassningsarbete. Respektive förvaltning/bolag har inom sin egen verksamhet analyserat de verksamheter, platser och grupper av människor inom Strömsunds kommun som är sårbara för klimatförändringarna. Med en bred representation och deltagande i processen ska kunskapen om klimatförändringar och dess tänkbara konsekvenser spridas i hela organisationen.

Metod

Strömsunds kommun har valt att arbeta med klimatanpassningsplanen parallellt med kommunens risk- och sårbarhetsanalys. De identifierade konsekvenserna och sårbarheterna som bedöms vara klimatrelaterade och förväntas vara relativt regelbundet förekommande har förts till klimatanpassningsplanen. Respektive påverkansområde har fördelats mellan de mest berörda förvaltningarna, vilka har fått huvudansvaret för att arbeta vidare med åtgärder och hur förvaltningen ska anpassa sin verksamhet efter de förväntade scenarierna. Gruppen har därefter prioriterat bland åtgärderna och fördelat ansvaret för dem mellan kommunens förvaltningar.

Klimatunderlag

Strömsunds kommun har i planen valt att arbeta utifrån scenariet RCP4.5. Detta scenario är det som bäst stämmer överens med det antagna klimatscenario kommunen använt sig av i den gällande kommunövergripande översiktsplanen från 2014. I planens diagram har även RCP8.5 tagits med för att visa på ”ytterligheter”.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställt:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Tabell 1. Antaganden som ligger till grund för scenarierna RCP4.5 och RCP8.5

RCP4.5

- Utsläppen av koldioxid ökar något och kulminerar omkring år 2040.
- Befolkningsmängd något under nio miljarder i slutet av seklet.
- Lågt arealbehov för jordbruksproduktion, bland annat till följd av större skördar och förändrade konsumtionsmönster.
- Omfattande skogsplanteringsprogram.
- Låg energiintensitet.
- Kraftfull klimatpolitik.

RCP8.5

- Koldioxidutsläppen är tre gånger dagens vid år 2100 och metanutsläppen ökar kraftigt.
- Jordens befolkning ökar till tolv miljarder, det leder till ökade anspråk på betes- och odlingsmark för jordbruksproduktion.
- Teknikutvecklingen mot ökad energieffektivitet fortsätter, men långsamt.
- Stort beroende av fossila bränslen.
- Hög energiintensitet.
- Ingen tillkommande klimatpolitik.

RCP:er är möjliga utvecklingsvägar för strålningsbalansen med det gemensamma namnet "representativa koncentrationsutvecklingsbanor" från engelskans "Representative Concentration Pathways (RCP)". RCP:erna är namngivna efter den nivå av strålningsdrivning i W/m² som uppnås år 2100. RCP-scenarier låg till grund för IPCC:s rapport 2013.

Avgränsningar

Klimatanpassningsplanen är begränsad till kommunens verksamhetsområden. Analysen av klimatförändringarnas konsekvenser utgår från de sektorer som behandlas i Klimat- och sårbarhetsutredningen (SOU 2007), med fokus på de områden där anpassningsåtgärder kan vidtas inom kommunens verksamheter.

De hot och risker som ett förändrat klimat kan medföra kommer på en övergripande nivå att identifieras och värderas i kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA). I RSA-arbetet kommer "klimathoten" att värderas och det är sannolikt att några hot då värderas som allvarliga. Klimatanpassningsplanen kan alltså ses som ett dokument parallellt till kommunens RSA, där klimatanpassningsplanen i huvudsak handlar om "vardagshändelser". Det är händelser som vi kan förvänta sker frekvent på grund av förändringarna i klimatet och som påverkar våra medborgare regelbundet. Kommunens RSA kommer att behandla "sällanhändelser", det vill säga händelser av mer extrem karaktär som saknar regelbundenhet. Vissa händelser och scenarier kan naturligtvis beröras i såväl klimatanpassningsplanen som i risk- och sårbarhetsanalysen.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Konsekvenserna av klimatförändringarna och behovet av anpassning hänger tätt ihop med arbetet med att minska klimatpåverkande utsläpp. Klimatanpassningsplanen omfattar dock inte åtgärder som görs för att minska klimatpåverkan, då detta istället behandlas inom ramen för kommunens strategiska miljö- och klimatarbete.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

2. Strömsunds kommun

Strömsunds kommun ligger i Jämtlands län och är landets till ytan sjätte största kommun med sina 11 780 kvadratkilometer, varav 1 315 kvadratkilometer är vatten.

Den till arealen stora kommunen har flera olika naturtyper. Längst i nordväst, med gräns mot Norge, finns fjällnatur. Fjällen är relativt låga med få toppar över 1 200 meter. Fjällnaturen övergår i förfjällsterräng, med delvis sjöfyllda nordväst–sydostliga dalar. Genom Ströms Vattudals 16 mil långsträckta sjösystem rinner Faxälven vidare mot sydost, ner till Ångermanälven. Slättområden i form av skog- och myrmarker finns mellan fjällkedjan och urbergets skogklädda bergskullterräng längst i öster. Drygt hälften av kommunens yta, cirka 600 000 hektar, är produktiv skogsmark. Framför allt i kommunens södra del finns det näringsrik, odlingsbar jord, cirka 5 000 hektar åker och betesmark brukas i kommunen.

Med en befolkning på totalt 11 703 invånare, 5 623 kvinnor och 6 080 män (31 december 2018) bor det endast drygt en invånare per kvadratkilometer. Av dessa bor cirka 60 procent i tätorter, därför finns stora obebodda områden i kommunen. Samtliga större tätorter ligger i anslutning till vatten, även mindre tätorter och enskilda hus ligger oftast i närheten av någon sjö eller vattendrag.

Centralorten, Strömsund, med drygt 3 700 invånare, ligger vid Ströms Vattudal. Andra större tätorter är Hammerdal (cirka 1 300 invånare), Hoting (cirka 800 invånare), Backe (cirka 600 invånare), och Gäddede (cirka 400 invånare). Tio procent av befolkningen bor i små byar (50–200 invånare) och 30 procent i ännu mer glesbefolkade områden.

Kommunens berörs av både Ångermanälvens och Indalsälvens vattensystem. Indalsälvens vattensystem, i de södra delarna av kommunen, utgörs i huvudsak av Amerån, som rinner från Hammerdalssjön ner till Indalsälven. Denna sträcka är oreglerad och omfattas av Natura 2000. Ångermanälvens vattensystem sträcker sig från norska sidan och till kommungränsen i öster. Vattensystemet omfattas av ett flertal stora sjöar, som till exempel Stora Blåsjön, Kvarnbergsvattnet, Tåsjön, Flåsjön och Ströms Vattudal. Vattensystemet är reglerat och det finns ett flertal vattenkraftverk och dammar i kommunen. Från Strömsunds kommun rinner Fjällsjöälven och Faxälven ut i Ångermanälven.

Kommunens västra delar, fjällkedjan, består i huvudsak av sedimentära bergarter som kalksten och olika skifferarter samt kvartsit, medan kommunens östra delar befinner sig på urberg av granit. Den dominerande jordarten är morän, men i närheten av vattensystem och efter isälvssystem förekommer även olika glaciala och postglaciala sediment.

Kommunala dricksvattentäkter

Kommunen har 18 kommunala dricksvattentäkter. Av dessa är 17 grundvattentäkter, medan endast en är en ytvattentäkt. Dessutom finns ett antal ”föreningar” i framför allt byarna som har gemensam vattenförsörjning, här förekommer både yt- och grundvattentäkter. Enskilda hushåll kan ha egen dricksvattenförsörjning från djupborrad brunn, grävd brunn eller ytvatten. För kommunens vattentäkter pågår ett arbete med att införa vattenskyddsområden. Det ska vara klart inom de närmsta åren.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

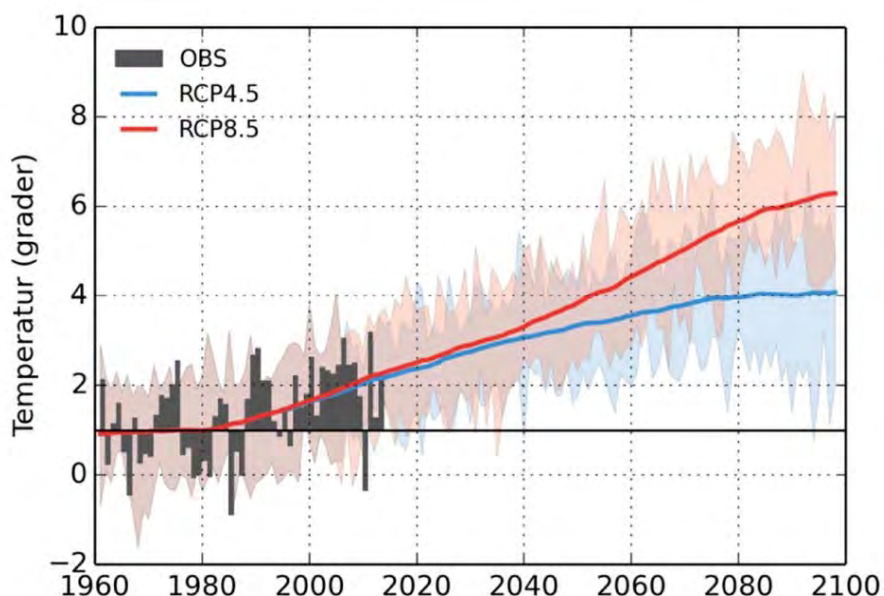
En intention att även skapa vattenskyddsområden för de större gemensamhetsanläggningarna finns uttalad i den kommunövergripande översiktsplanen. I dagsläget bedöms kommunens möjligheter för dricksvattenförsörjning som god, då kommunen har stora sjöar och en förhållandevis god grundvattentillgång.

Klimatfaktorer som påverkar Strömsunds kommun

Fakta om de klimatfaktorer som påverkar vår kommun har vi till största delen hämtat från ”Framtidsklimat i Jämtlands län, SMHI 2015”, en rapport som beskriver dagens och framtidens klimat i Jämtland baserat på observationer och beräkningar utifrån två olika antaganden om atmosfärens innehåll av växthusgaser. Data från internationell klimatforskning är bearbetade för att möjliggöra analyser på lokal skala, inklusive hydrologisk modellering. Resultaten beskrivs i form av olika klimatindex, det vill säga medelvärden, säsongsvariationer och mer extrema förhållanden, baserade på statistiska bearbetningar av data.

Ökande medeltemperatur

Årsmedeltemperaturen i Jämtland ligger idag (1961–1990) på cirka 0°C i fjällen och cirka 1,5°C i lågterräng. Analyserna av framtida klimat visar på en gradvis uppvärmning. I mitten på seklet visar båda RCP-scenarierna en uppvärmning på cirka 2 grader jämfört med perioden 1961–1990. I slutet av seklet visar RCP4.5 en uppvärmning på cirka 3 grader medan RCP8.5 hamnar på cirka 5 grader. Störst uppvärmning väntas ske under vintern.



Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

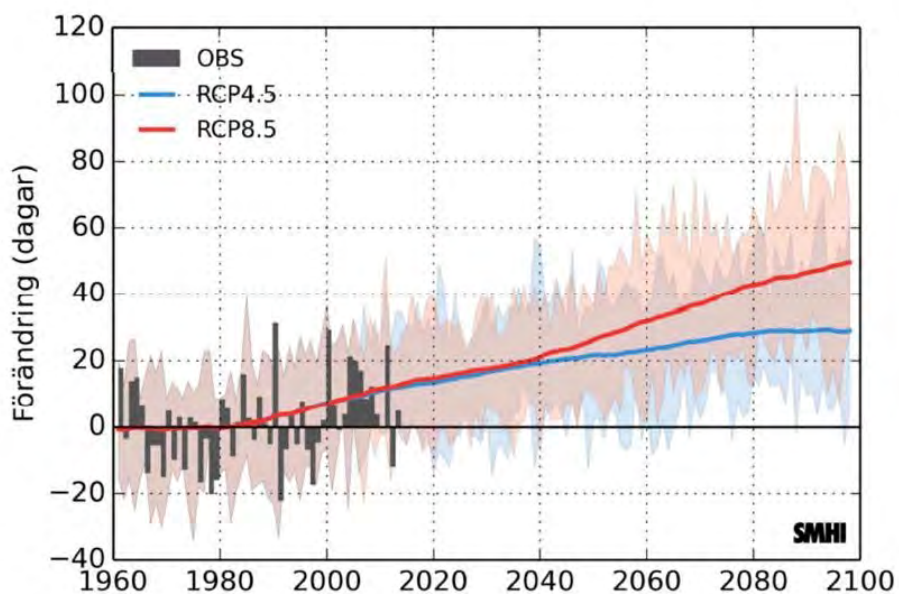
Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Längre vegetationsperiod

I och med uppvärmningen ökar vegetationsperiodens längd, för RCP4.5 med ungefär en månad och för RCP8.5 med cirka 50 dagar.



Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds kommun 2018–2030

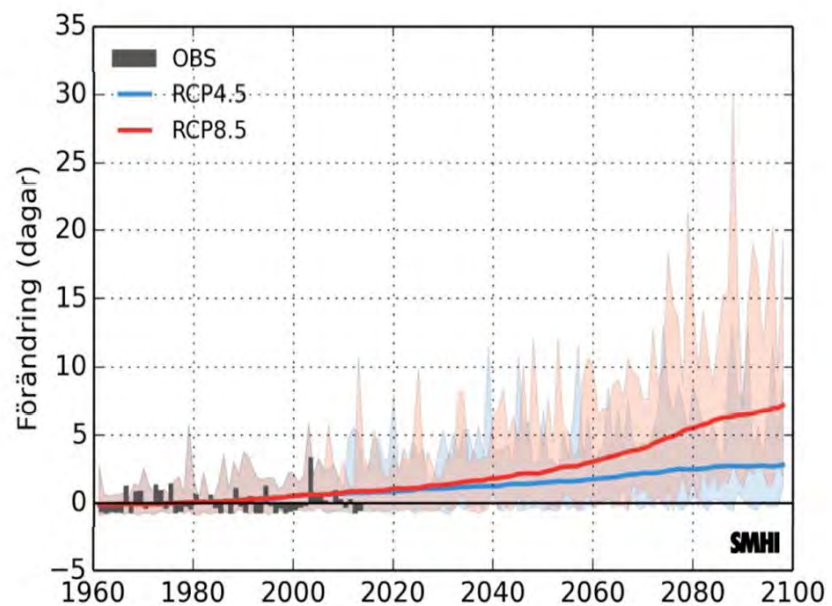
Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Värmebölja

Värmeböljorna förväntas öka då antalet varma dagar blir fler. RCP8.5 visar ett årsmedelvärde på åtta dagar i följd med dygnsmedeltemperaturer på över 20°C, i slutet av seklet. SMHIS:s definition av värmebölja är följande: En sammanhängande period då dygnets högsta temperatur är minst 25.0°C minst fem dagar i sträck.



Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

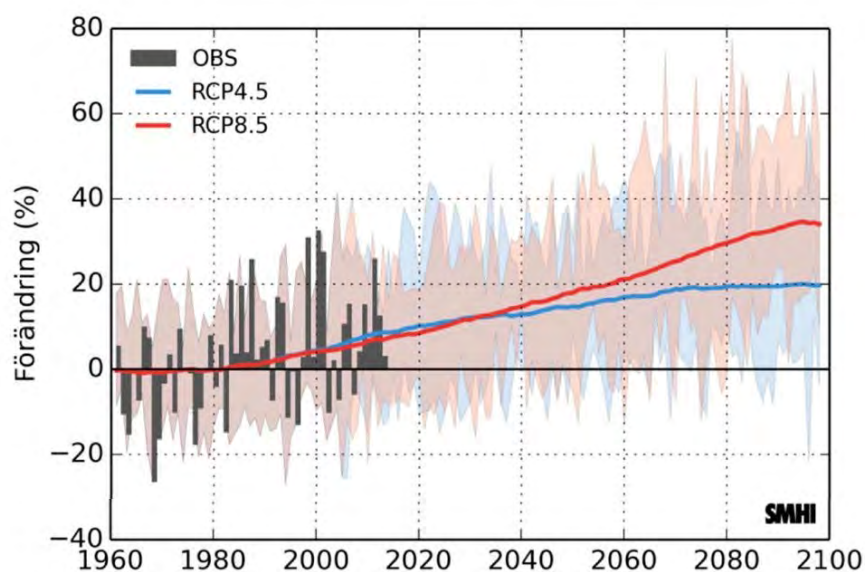
Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Ökad nederbörd i form av regn, främst vintertid

En varmare atmosfär innebär både ökad avdunstning och snabbare cirkulation, vilket ger mer nederbörd. Analyserna av årsmedelnederbörd bekräftar större regnmängder i det framtida klimatet. Årsmedelnederbörden väntas öka med 20 procent för RCP4.5 och drygt 30 procent för RCP8.5. Nederbörden ökar mest vintertid, i den östra delen av länet visar RCP8.5 på cirka 40 procents ökning.



Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

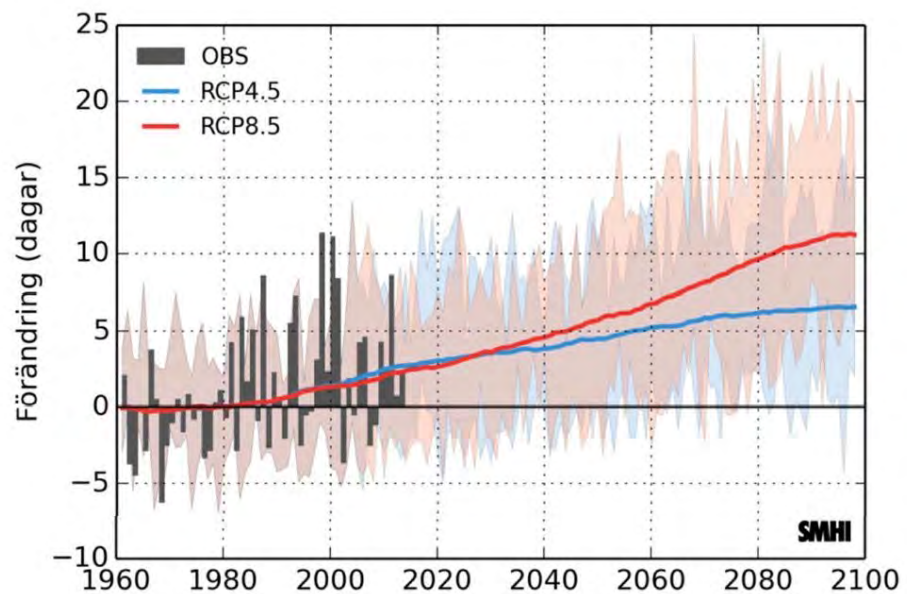
Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Kraftigare nederbörd

Den kraftiga nederbörden ökar också, maximal dygnsnederbörd kan öka med 15–20 procent beroende på RCP-scenario. Kraftigt regn är enligt SMHI:s definition mer än 4 millimeter per timme.



Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

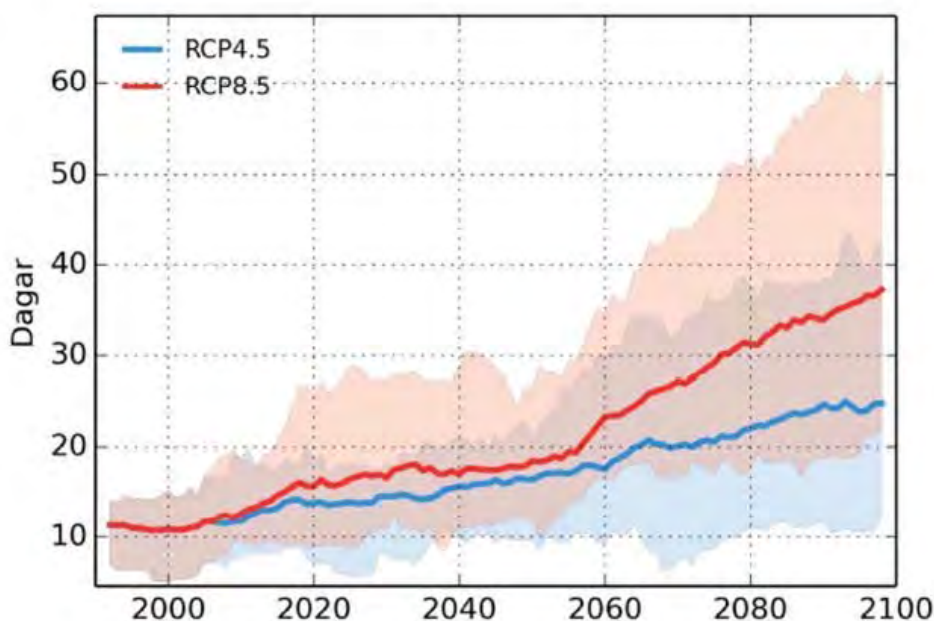
Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Minskat snötäcke

Antalet dagar med snö varierar över länet. Enligt klimatscenerierna minskar snötäcket generellt i länet men främst i de östra delarna. Den västliga delen av länet påverkas i mindre omfattning.

Lägre markfuktighet

Antalet dagar med låg markfuktighet ökar i framtiden. Från dagens åtta till tio dagar till 25–30 dagar (RCP4.5) eller 35–45 dagar (RCP8.5) mot slutet av seklet.



Ökade vattenflöden under vinterhalvåret

För länet ses en ökning av årstillrinningen med uppemot tio procent vid mitten av seklet. Ökningen fortsätter även mot slutet av seklet och är relativt jämnt fördelad över länet. Den största ökningen av tillrinningen sker under vintern och även det lägre scenariot RCP4.5 visar på 40–90 procents ökad tillrinning för vattendragen. Under sommaren förväntas tillrinningen minska.

Vattendragen har under referensperioden haft tydliga årstidsförlopp, med vårflodestopp, låga sommarflöden, högre höstflöden och lägre vinterflöden. Dessa förändras i princip inte enligt framtidsscenerierna men flödet blir något mer utjämnat över året. Vårflödestoppen kommer tidigare och det finns områden som troligen får både lägre och högre vårflodestopp.

Mindre tjäle

Det är stora skillnader mellan tjäle i olika typer av jordar. För sandjordar utvecklas tjälen djupare än i till exempel lerjordar. Snö och markvegetation isolerar och hämmar tillväxten av tjäle. I och med temperaturökningen beräknas säsongen för tjäle bli kortare och tjäldjupet minskar framöver.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Extrema vindar

I Sverige är det mest blåsigt under vinterhalvåret, och minst blåsigt under sommaren. Eftersom det vanligen blåser från väster när det stormar som värst i Sverige, är södra Sverige mest utsatt.

Det finns idag inga säkra svar på hur extrema vindförhållanden kommer att utvecklas i framtiden, även om några beräkningar visar att lågtryckens banor flyttas, vilket leder till regionala minskningar respektive öknings av blåsigt väder. En annan tendens är att de kraftigaste stormarna blir mer intensiva.

Det går alltså inte att ge några säkra svar för Jämtlands län. Ändå finns det anledning att förvänta sig större stormskador i framtiden. Vindfällningar som kan orsaka skogsskador, blockera transportleder och skada luftledningar påverkas av mer än bara av vindstyrkan. Skadorna på skogen blir ofta större vid brist på tjäle och då marken är blöt, förhållanden som väntas bli ännu vanligare i och med mildare vintrar framöver.

Grundvatten

Förändrad nederbörd och ökad avdunstning påverkar grundvattnet, både kvalitativt och kvantitativt. För Sverige i stort ökar grundvattenbildningen och grundvattennivåerna höjs. I större magasin, som sand- och grusåsar, kan nivåökningen bli någon eller några decimeter.

Nivåändringarna följer säsongerna. Vintertid ökar grundvattennivåerna jämfört med referensperioden, i och med att vädret blir mildare och mer av nederbörden kommer som regn. Under sommarperioden och tidig höst (maj–oktober) sänks grundvattennivåerna. Snösmältningen sker tidigare på året och den period då avdunstningen är högre än nederbörden blir längre. Nivåsänkningen under sommaren väntas bli något svagare än höjningen under vintern.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

3. Konsekvenser av ett förändrat klimat – hot och möjligheter

Avsnittet handlar om hur vi kan förvänta att Strömsunds kommuns verksamheter blir påverkade av klimatförändringarna. De flesta verksamheterna i kommunen påverkas direkt, eller indirekt. Påverkan kan vara både positiv och negativ. Respektive förvaltning har identifierat sårbarheter inom de olika verksamhetsområdena. Därefter har projektgruppen gemensamt analyserat olika åtgärder, för att minska och mildra effekterna av sårbarheten. Konsekvenserna av påverkan kommer generellt att leda till ökade krav på kommunen med att hantera förändringar, samt en ökad krisberedskap.

Tekniska försörjningssystem, infrastruktur

Olika tekniska försörjningssystem och en fungerande infrastruktur är avgörande för att vårt samhälle ska fungera, så som vägar, dricksvatten, dagvatten, avlopp, elsystem med mera. Klimatförändringarna ger konsekvenser för alla dessa områden och har analyserats för att hitta åtgärder som kan minska och mildra de effekter de får. Ofta är problemen inte nya, utan redan befintliga problem förvärras av ett förändrat klimat.

Kommunikationer och infrastruktur planeras ofta utifrån ett längre perspektiv, och det är viktigt att vid planering för investeringar ta hänsyn till aktuell kunskap om de förändringar som förväntas ske.

Ett klimat med högre medeltemperatur kan på längre sikt också ge möjligheter. Exempelvis kan vattentillgången öka generellt, likaså infiltrationen till grundvatten. Ett annat exempel är att uppvärmningsbehovet minskar, med minskade kostnader som följd.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Dricksvatten

Konsekvenserna för dricksvattenförsörjningen blir avsevärda. Kvaliteten på råvattnet i vattentäkterna kommer sannolikt att försämrast med ökade humushalter och ökad förorening av mikroorganismer. Risken för avbrott och förorening av dricksvattnet ökar med ökade risker för översvämningar, ras och skred.

Ökad temperatur i sjöar och vattendrag, en tidigare islossning och en ökad avrinning kommer att öka utlakningen av närsalter och humus. Resultatet i form av färgade vatten, ökad övergödning och sannolikt ökad förekomst av alger och cyanobakterier medför en försämrad vattenkvalitet och gör det mycket svårt att nå miljömålen. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Sänkta grundvattennivåer.
- Försämrad grundvattenkvalitet.
- Ökade problem med mikroorganismer.
- Vattenbrist.
- Ökning av föroreningar från:
 - Slam med mera via nederbörd.
 - Ökad användning av bekämpningsmedel.
 - Näringsläckage från jordbruk.
 - Enskilda avloppsanläggningar.
 - Bräddningar i reningsverk.
 - Saltning.
- Elavbrott.
- Avsaknad av reservvattentäkter.
- Färre användbara dricksvattenområden.
- Positiv konsekvens: Färre tjälbrott.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Upprättande av vattenskyddsområden.
- Förstärkt råvattenskydd, eller byte av råvattenkälla – utveckla ytvattenreningsverk.
- Fler säkerhetsbarriärer.
- Ny teknisk övervakning.
- Översyn av provtagningsprogram.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Dagvatten

Extrema skyfall innebär att ledningarna bli överbelastade. Riskerna för bakåtströmmande vatten med källaröversvämningar som följd ökar, liksom bräddning av avloppsvatten med åtföljande hälsorisker. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Ökad skyfallsfrekvens.
- Ökad långvarig nederbörd.
- Mer sedimentavlagringar i ledningsnäten.
- Positiv konsekvens: Mindre snösmältning och vårflood.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Öka dimensioneringen av ledningsnätet.
- Hållbar dagvattenhantering vid industrier och privat mark.
- Vid nyanläggning anpassa förläggning och material till eventuella markrörelser.
- Analys av risknivå vid nya exploateringar.
- Anläggande av "översvämningssytor".

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Avloppsvatten

Avloppssystemen kommer att belastas kraftigt i ett förändrat klimat på grund av ökade regnmängder och en omfördelning av regn till höst, vinter och vår när avdunstningen är låg och marken är vattenmättad. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Bräddning på grund av höga flöden.
- Inläckage från dagvattennätet vid höga flöden.
- Källaröversvämningar.
- Elavbrott.
- Ökad föroreningsrisk – högre belastning på recipienten.
- Behov av anpassning av reningsprocesserna.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Ökning av bräddningsmöjligheter i form av säkerhetssedimentering.
- Hållbar dagvattenhantering.
- Minimera inläckage.

Fiber

Fiberkabeln ligger i rör som skyddar mot yttre påverkan. Det gör att den klarar normala markförskjutningar och sättningar på grund av tjäle. Vid större påverkan går det inte att utesluta skador som kan leda till avbrott.

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Avbrott på grund av kraftigare markförskjutningar.
- Kraftiga översvämningar som sveper med sig jord och massor från kabelgraven, vilket medför att fiberkabeln blottas och kan skadas av flytande föremål.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Redundans.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Värmebehov

Klimatförändringarna kommer kraftigt att påverka värme- och kylbehoven. Värmebehovet kommer att minska kraftigt till följd av temperaturhöjningen medan kylbehovet kommer att öka. Det minskade värmebehovet kommer att innebära stora kostnadsbesparingar i form av minskad energianvändning.

Ökad nederbörd med höjda grundvattennivåer ger ökad risk för markförskjutningar och översvämningar, företeelser som allvarligt kan skada fjärrvärmenäten. Då fjärrvärmesystemen successivt bedöms kunna anpassas till ett förändrat klimat bör de inte i någon större utsträckning påverkas av klimatförändringarna. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Elavbrott.
- Okunskap.
- Ökad konkurrens om skogsbränsle.
- Positiv konsekvens: Minskat värmebehov.
- Positiv konsekvens: Mindre behov av "spetsvärme".

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Inventera och åtgärda möjligheter för kunder att ta emot fjärrvärme vid elavbrott.
- Information.
- Anpassa värmeverken för att kunna elda annat material.
- Taxejusteringar.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Vägar

Den ökande nederbörden och ökade flöden innebär översvämningar, bortspolning av vägar och vägbankar, skadade broar samt ökade risker för ras, skred och erosion. En ökad temperatur innebär att skador förskjuts från tjälrelaterade till värme- och vattenbelastningsrelaterade. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Förstörda/oframkomliga vägar på grund av översvämningar, stormar, snö med mera.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Dimensionering av trummor för framtida flöden.
- Alternativa vägsträckningar – minimera "återvändsgränder".
- Prioritering av snöröjning, sandning med mera.
- Ökade resurser för väghållning.

Bebyggelse och byggnader

Både befintlig bebyggelse och planering av nya områden berörs av klimatförändringarna. Alla skeden i plan- och byggprocessen, från översiktsplan till förvaltningsskedet, måste samverka för att förebygga och mildra negativa effekter av detta. Vid planering och byggande måste man ta hänsyn till kommande klimatförändringar, samtidigt som åtgärder bör vidtas för att begränsa den klimatpåverkan som orsakas av den byggda miljön.

Plan- och bygglagen (PBL) ställer krav på att lokaliseringen av bebyggelse är lämplig med avseende på bland annat översvämningssrisker och risker för människors hälsa. Sedan den nya PBL infördes i maj 2011 ska även hänsyn tas till klimataspekter i planeringen.

I samband med sin översiktsplanering gör kommunen en övergripande bedömning för att avgöra om vissa områden är lämpliga för bebyggelse. Med ett klimatanpassningsperspektiv kan översiktsplanen bli långsiktigt hållbar och bidra till att man undviker risker för till exempel översvämningar, ras och erosion.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Uppvärmning, urban heating

Bebyggda områden är generellt sett varmare än obebyggda områden. Dessa lokala skillnader i temperatur beror främst på byggnadsmaterialens förmåga att absorbera och lagra värme samt hur höga husen är och hur tätt de står. Andra viktiga faktorer är andelen hårdgjorda ytor (det vill säga gator, trottoarer, parkeringsplatser och tak) samt hur mycket värme och luftföroreningar som släpps ut. Bebyggelsen fungerar även som element och utsöndrar värme till omgivningen nattetid.

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Inga extrema platser identifierade. Dock kan ökad strålningsvärme uppkomma i vissa byggnader.
- Ökad vattenförbrukning.
- Saknas tradition av att hantera värmeböljor (okunskap).

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Rumsbyten.
- Information.
- Kylanläggningar.
- Isolerande färg.
- Skuggiga miljöer – trädplantering.
- Markiser, persienner och mörkläggningsgardiner.
- Isolerande fönster.
- Väl dimensionerande vattenverk.
- Planering vid nybyggnation.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställt:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Strandnära bebyggelse, översvämning

Landets västra och sydvästra delar väntas få översvämningar längs vattendrag oftare eller mycket oftare i ett förändrat klimat. De ökade 100-årsflödena i fjälltrakterna kan också fortplanta sig längs vattendragen med översvämningar som följd, men här finns en osäkerhet då vattendragen är reglerade. I andra områden minskar risken för översvämningar eller kvarstår på dagens nivå. En höjd havsnivå ställer ökade krav på åtgärder och planering vid nybebyggelse framförallt längs landets södra kuster, men även längs de mellersta. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Översvämning av befintliga byggnader (till exempel i Rossön, Rörström).
- Källaröversvämningar.
- Översvämningar av dricksvattenverk (Hammerdal) och avloppsreningsverk (Gåxsjö).

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Ingen nybyggnation i översvämningshotade, strandnära områden.
- Bra dimensionerat dagvattensystem.
- Invallningar.
- Anpassningar av utsatta vatten- och avloppsverk.
- Se över ventilplaceringar för källare.
- Spola, rengöra befintliga dagvattenledningar.
- Minska hårdgjorda ytor.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Ras, skred och erosion

Klimatförändringarna med större och intensivare nederbördsmängder liksom förändrade grundvattennivåer ökar sannolikt benägenheten för ras, skred och erosion. Särskilt landets sydvästra och västra delar och delar av den östra kusten är utsatta. Framförallt låg bebyggelse ligger inom de skredbenägna områdena. Inom andra områden minskar i stället risken då snösmältningssäsongen blir förlängd och vårfloden minskar liksom de höga flödena. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Inga kända, identifierade riskområden i kommunen där det finns befintlig bebyggelse.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Inventera områden med bebyggelse tillsammans med Statens geologiska institut, SGI, där det kan finnas risk.
- Identifiera områden i bygglovsprocessen.

Byggnadskonstruktion

Klimatförändringarna kan allvarligt påverka befintliga och framtida byggnadskonstruktioner. Ökad nederbörd medför större risk för fukt och mögelskador samt överfulla avloppssystem och översvämningar av källare. Det yttre underhållsbehovet kommer att öka. Den ökade temperaturen ger ett minskat uppvärmningsbehov, men samtidigt kommer kylbehovet att öka. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Ökade underhållskostnader på grund av ökad luftfuktighet, högre temperatur och ökad nederbörd.
- Hållbarhet för snölaster.
- Stormar.
- Bristfällig kunskap kring byggteknik och konstruktion.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Klimatanpassat byggmaterial.
- Information.
- Anpassning av byggnader till kraftigare vindar (till exempel utskott, verandor med mera).

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Föroreningsspridning, avfall

Den ökade risken för översvämningar och särskilt för ras och skred innebär att kemiska ämnen och smittämnen kan spridas från förorenad mark och gamla deponier. Det finns därför en ökad risk för förorening av framför allt lokala vattentäkter och betesmarker. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Kemikalieurlakning (på grund av översvämningar).
- Skadedjur (bättre överlevnad på grund av varmare klimat).
- Smittspridning (exempelvis bräddning av avlopp, översvämning eller inläckage i brunnar).
- Avfallsspridning (exempelvis soptunnor blåser omkull).

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Fastställda, eventuellt utökade vattenskyddsområden.
- Reservvattentäkter.
- Information.
- Inventera och minimera risker för bräddning av avlopp.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Elsystem, fiber, telefon, kommunikation, värme- och kylbehov

Ökade risker för stormfällning påverkar system med luftledningar och även master. Luftledningar kommer att finnas kvar under ett antal år även om utvecklingen går mot radiolösningar och nedgrävning av kablar. De elektroniska kommunikationerna är även kraftigt elberoende. Med hänsyn tagen till både förändringar av klimatet och skogstillståndet samt den pågående ombyggnaden av elsystemet kommer störningar sannolikt fortsatt att drabba de elektroniska kommunikationerna.

Klimatförändringarna innebär ökad nederbörd vilket skapar mycket goda förutsättningar för en successivt ökad vattenkraftproduktion. Detta kommer dock att kräva vissa investeringar i kraftverken. Även vindkraftsproduktionen bedöms kunna öka något. En ökad stormfällning på grund av förändrat skogstillstånd, minskad tjäle och kraftigare vindar kommer säkerligen fortsatt att påverka elnäten negativt, trots den omfattande markförläggning av kablar som nu pågår. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Fler elavbrott.
- Förvaring av mat och livsmedel.
- Kommunikationsproblem.
- Larm och övervakning.
- Ökat kylbehov.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Reservkraft.
- Information.
- Alternativa larm och övervakningssystem.
- Anpassa fjärrvärmen även till fjärrkyla.
- Rakel, satellittelefon.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Naturmiljö, areella näringar och turism

Det är svårt att bedöma hur enskilda växt- och djurarter påverkas av klimatförändringarna. Det kan däremot konstateras att de förväntade klimatförändringarna kommer att ge effekter på den biologiska mångfalden i våra ekosystem.

Jordbruket kan på flera sätt gynnas av klimatförändringarna, genom bland annat längre vegetationsperiod som ger möjlighet till ökade skördar, och användning av nya grödor. Däremot är extremväder en riskfaktor, precis som för många andra sektorer, som kan medföra skördeförluster och brist på bete. Ett mildare klimat gynnar också många skadegörare och ogräs, vilket kan leda till ökat behov av bekämpningsinsatser.

Nya djursjukdomar kan bryta ut när klimatförändringen bidrar till förändringar i ekosystemens sammansättning. Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) bedömer att sannolikheten ökar för att vissa sjukdomar bryter ut. Vid översvämningar ökar även risken för att marken förorenas med smitta.

Skogsbruket kommer sannolikt att gynnas av ett förändrat klimat, genom förlängd vegetationsperiod. Detta ger möjligheter att öka produktionen och uttag av biomassa och bioenergi. Det ger också förutsättningar för att använda nya trädslag. Samtidigt ökar skaderiskerna genom att skadeinsekter, svampar och sjukdomar gynnas av ett varmare och fuktigare klimat. Förekomsten av tjäle minskar vilket kan öka risken för stormfällning av skog och även påverka transportvägar i skogen.

Vinterturismen i kommunen kan få sämre möjligheter, då antal dagar med snötäckt mark troligtvis kommer att minska. Samtidigt kan det skapas nya möjligheter för sommarturism. De ökande temperaturerna kan medföra att fler väljer att turista i Sverige. En ökad satsning på besöksnäringen, med större fokus på sommarturism, med ett större utbud och en större variation kan därför vara aktuell.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Naturmiljö

Landekosystemen i Sverige står inför stora omvälvningar och förlusten av biologisk mångfald kan komma att öka på grund av klimatförändringarna. Åtgärder för anpassning till ett förändrat klimat riskerar också leda till negativ påverkan på biologisk mångfald, men de negativa effekterna kan begränsas. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Förändringar i ekosystem – förändrad artsammansättning.
- Varmare vatten och luft.
- Torka.
- Höga flöden.
- Längre växtsäsong.
- Bränder.
- Främmande arter.
- Ekosystemtjänster försvinner.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Återskapa, nyskapa våtmarker.
- Beredskap för skogsbränder.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Areella näringar

Konsekvenserna för den svenska skogen och skogsbruket kommer att bli betydande. Ökad tillväxt ger större virkesproduktion, men ökad frekvens och omfattning av skador från främst insekter, svampar och storm samt blötare skogsmark kan föra med sig stora kostnader.

Förutsättningarna för jordbruket förbättras i huvudsak med klimatförändringarna. Längre växtsäsonger ger ökade skördar och möjlighet för nya grödor. Samtidigt kommer fler skadegörare och ogräs in och nya behov av bevattning och dränering kan uppstå på grund av de ändrade nederbördsmönstren. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Problem med körning och transporter vid avverkningar på grund av minskad tjäle.
- Fler skogsbränder.
- Ökning av skadedjur, skadesvampar och skadeväxter.
- Längre perioder med torka.
- Fler och kraftigare stormar.
- Ökade kostnader för livsmedel.
- Positiv konsekvens: Längre vegetationsperiod ger ökad tillväxt.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Information, riktlinjer för skogsbruk.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Turism och friluftsliv

Den snabbt växande turistnäringen kan få ytterligare ökade möjligheter i ett förändrat klimat med varmare somrar och högre badtemperaturer. Vattenresurser och kvalitet blir dock en nyckelfråga. Vinterturism och friluftsliv kommer att möta successivt snöfattigare vintrar, särskilt i de södra fjällen. Med framsynt anpassning kan konkurrenskraften sannolikt bibehållas under åtminstone de närmaste decennierna. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Ökad vattentemperatur påverkar fiskbestånd och tillväxt av alger.
- Kortare skid- och skotersäsong (vinterturism).
- Mer sårbar mark.
- Höjd trädgräns.
- Sämre vägar.
- Ökad brandrisk.
- Eld- och grillningsförbud.
- Sämre badvattenkvalitet.
- Ökade mängder mygg och fästingar.
- Vattenbrist.
- Positiv konsekvens: Ökad sommarturism.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Begränsa eller förbjuda övergödande verksamheter.
- Regleringsområde för snöskoteråkning.
- Hjälpa företagare att erbjuda "barmarksalternativ".
- Spånga leder.
- Reglering, kvotering av markutnyttjande.
- Information om matlagning i naturen.
- Information om och provtagning av badvatten.
- Uppsättning av fågelholkar.
- Bekämpning av mygg.
- Vaccinationskampanjer.
- Information om återhållsamhet med vatten.
- Snålspolande duschar, toaletter med mera.
- Tillvaratagande av regnvatten.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Kulturmiljö

Väder, vind och nederbörd påverkar byggnader på olika sätt. Kulturmiljöer kan påverkas av både klimatförändringen i sig men även av anpassningsåtgärder som genomförs med anledning av det förändrade klimatet. Klimatförändringen kan komma att få en effekt på nedbrytningstakten av vårt kulturarv då kulturmiljöer är anpassade till dagens klimatförhållanden och kan bli svårare att bevara på samma sätt som tidigare.

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Kulturmiljöer förstörs på grund av översvämningar och fukt, röta.
- Förändrade villkor för rennäringen.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Vädersäkra viktiga kulturmiljöer.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Människors hälsa

Ett varmare klimat kan ge både positiva och negativa effekter på människors hälsa. Olika individer och grupper av individer kommer att drabbas på olika sätt.

Perioder av höga temperaturer blir vanligare och maxtemperaturerna blir högre än idag. Långvariga värmeböljor kan leda till ökad dödlighet, särskilt bland sårbara grupper som äldre och sjuka. Det är viktigt att identifiera sårbara grupper så att man når ut med vård och information. Ett mildare vinterklimat kan å andra sidan leda till minskat antal köldrelaterade dödsfall och förfrysningar. Personer med kroniska hjärt- och lungsjukdomar, kärlkramp samt reumatiska besvär mår också bättre av ett varmare klimat.

Ett varmare och våtare klimat innebär ökad risk för att nya sjukdomar sprids, när deras värdjur ökar i antal och utbredningsområde.

Varmare somrar ökar kraven på livsmedelshygien för att förhindra smittspridning. Det finns även risk att dricksvatten förorenas på grund av extrem nederbörd och högre temperaturer.

Pollensäsongen förlängs och blir mer intensiv, eftersom vegetationsperioden blir längre.

Vård och omsorg är beroende av att samhällets tekniska system fungerar. Det kan till exempel bli svårt för hemtjänstpersonal att utföra sitt arbete i glesbygd under extrema väderförhållanden.

Att systemen för vatten och avlopp fungerar är en grundläggande förutsättning för att upprätthålla hygien, och om de slutar att fungera kan det medföra ökad risk för smittspridning.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställt:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Hälsoeffekter

Perioder med höga temperaturer blir vanligare och de högsta temperaturerna högre än i dag, vilket leder till en ökad dödlighet, särskilt för sårbara grupper. Framtida värmeböljor kan bli ett betydande problem som kräver motåtgärder. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Ökad dödlighet för vissa utsatta grupper.
- Ökad eller förändrad arbetsbelastning för personal inom äldreomsorg och barnomsorg.
- Psykiska påfrestningar, depressioner, ökad trötthet, infektioner och fallskador kan öka.
- Överkänslighetsreaktioner.
- Försämrade framkomlighet kan innebära utebliven hemtjänst och hemsjukvård.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Handlingsplan för värmebölja och höga temperaturer
- Riktlinje för utevistelse.
- Bordsfläktar eller AC-aggregat.
- Information.
- Utbildningsinsats för personal.
- Centrala kylsystem.
- Omprioriteringar i verksamheterna.
- Evakueringsplaner.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Utomhus- och inomhusmiljö

Perioder med höga temperaturer blir vanligare och de högsta temperaturerna högre än i dag, vilket leder till en ökad dödlighet, särskilt för sårbara grupper. Det blir viktigare att utifrån ett hälsoperspektiv planera för vistelse i sol och värme.

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Ökad temperatur inomhus under sommaren.
- Bristfällig hantering och förvaring av livsmedel.
- Höjd luftfuktighet.
- Ökad solexponering.
- Förlängd och förändrad pollenperiod.
- Allergier och infektioner ökar.

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Behov av skuggiga platser.
- Klimatanläggningar för kyla.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Smittspridning

Ett varmare klimat med ökad nederbörd ger en ökad risk för smittspridning. Spridningsmönster för smittsamma sjukdomar kommer sannolikt att förändras och helt nya sjukdomar och sjukdomsbärare kan komma in i landet. Osäkerheterna och risken för överraskningar är dock stora. (SOU 2007:60)

Konsekvenser och sårbarheter i vår kommun

- Ökad risk för smittat dricksvatten.
- Vissa sjukdomar ökar när badvattnets temperatur ökar (badplatser, bas-sänger).
- Förlängd röttnad ger fler infektioner och matöverförda sjukdomar. Främst drabbas barn, äldre och sjuka.
- Borrelia, TBE (fästingburen hjärninflammation), allergiska besvär och hudinfektioner ökar (fler myggor, fästingar med mera).

Tänkbara åtgärder i vår kommun

- Skapa vattenskyddsområden (dricksvatten) anpassade för extrem-nederbörd (delvis).
- Ge information till de med enskilda brunnar.
- Identifiera föroreningskällor och riskområden (delvis).
- Ge information till allmänheten om risker vid badplatser.
- Se över kylförvaring.
- Vaccinationer.

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

4. Prioriteringar och behov av åtgärder, samt ansvarsförhållanden

Prioriteringar

Projektgruppen har samlat samtliga identifierade åtgärder, för respektive konsekvens och sårbarhet från kapitel 3, ”Konsekvenser av ett förändrat klimat – hot och möjligheter”, i en tabellbilaga. Åtgärderna har därefter prioriterats utifrån en bedömning av hur akut åtgärden bedöms vara, med tanke på vilka konsekvenser som kan uppstå.

Prioriteringarna är gjorda utifrån fem olika kategorier:

0. Av kommunen redan genomförda åtgärder.
1. Existerande, stora problem. Kommunen behöver påbörja eller intensifiera arbetet omgående (under innevarande och nästkommande mandatperiod). I kategori ett ingår även påbörjade, men ännu inte avslutade åtgärder.
2. Vi kan se effekter idag som kommer att öka enligt de modeller som finns. Kommunen bör påbörja arbete inom de närmsta åren (under kommande mandatperioder).
3. Framtida förväntade effekter som kommunen bör bevaka.
4. Bedöms inte som kommunens ansvarsområde.

Våren 2019 fördelar sig de olika kategorierna enligt följande:

0. Utförda	5 procent
1. Innevarande och nästa mandatperiod	28 procent
2. Kommande mandatperiod	18 procent
3. För bevakning	21 procent
4. Inte kommunens ansvarsområde	25 procent

Åtgärderna som är prioriterade för innevarande och nästkommande mandatperiod är redovisade i tabellen nedan.

Ansvar

Ansaret för de identifierade åtgärderna är i första hand förvaltningsövergripande, då det är av stor vikt att alla förvaltningar och avdelningar i möjligaste mån arbetar med de prioriterade klimatanpassningsåtgärderna. För att tydliggöra ansvaret har dock arbetsgruppen identifierat de förvaltningar och avdelningar som bör hålla i huvudansvaret för respektive åtgärd. Tabellen nedan redovisar de olika förvaltningarnas och avdelningarnas huvudansvar.

I projektgruppens analys har inte ingått att göra kostnadsbedömning och utse kostnadsansvar för de identifierade och prioriterade åtgärderna. Kostnaderna bör lämpligen omhändertas inom respektive nämnds eller styrelses internbudget, alternativt budgeteras med speciellt avsatta medel från kommunstyrelsen.

Tabellbilaga, prioriteringar kategori 1

Den text som är rödmarkerad i kolumn tre, tänkbara åtgärder, indikerar redan påbörjade åtgärder.

Klimatfaktor, effekt	Konsekvens och sårbarhet	Tänkbara åtgärder	Ansvar
Värmeböljor	Inga extrema platser identifierade i kommunen. Dock kan strålningsvärme uppkomma i vissa byggnader	Markiser, persienner och mörkläggningsgardiner	TSF
Värmeböljor	Inga extrema platser identifierade i kommunen. Dock kan strålningsvärme uppkomma i vissa byggnader	Planering vid nybyggnation, skuggiga miljöer - trädplantering	MoB, TSF
Värmeböljor	Saknas tradition att hantera	Information, kylanläggningar	TSF
Lågt grundvattenstånd	Vattenbrist	Förstärkt råvattenskydd	TSF
Lågt grundvattenstånd	Försämrade grundvattenkvalitet	Förstärkt råvattenskydd	TSF
Torka	Ökat vattenbehov	Förstärkt råvattenskydd	TSF
Värmeböljor	Ökat vattenbehov	Förstärkt råvattenskydd	TSF
Långvariga regn	Slam, Bräddning	Ny teknisk övervakning	TSF
Skyfall	Slam	Ny teknisk övervakning	TSF
Slamströmmar	Föroreningar	Ny teknisk övervakning	TSF
Stormar	Elavbrott	Reservverk	TSF
Lågt grundvattenstånd	Försämrade grundvattenkvalitet	Upprättande av vattenskyddsområden	TSF
Värmeböljor	Ökat kylbehov	Kylanläggningar	TSF
Brand	Eld och grillningsförbud	Information	KLF
Översvämning (vattendrag)	Kemikalieurlakning	Fastställda, ev utökade vattenskyddsområden	TSF
Torka	Ökad solexponering	Behov av skuggiga platser	VSF, BKU, TSF
Vegetationsperiod	Förlängd/förändrad pollenperiod	Pollenfilter	TSF
Torka	Längre perioder av torka	Slåtter på kommunalt ägd mark	TSF

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX
Typ: Plan
Fastställt:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Klimatfaktor, effekt	Konsekvens och sårbarhet	Tänkbara åtgärder	Ansvar
Långvariga regn	Inläckage från dagvatten- nätet	Hållbar dagvattenhantering. Mini- mera inläckage	TSF
Långvariga regn	Källaröversvämningar	Hållbar dagvattenhantering	TSF
Skyfall	Inläckage från dagvatten- nätet	Hållbar dagvattenhantering. Mini- mera inläckage.	TSF
Skyfall	Källaröversvämningar	Hållbar dagvattenhantering	TSF
Stormar	Elavbrott	Information	KLF
Förändrat snötäcke	Oframkomliga vägar	Ökad snöröjning	TSF
Nollgenomgångar	Hala vägar	Ökad halkbekämpning	TSF
Översvämning (hav/sjö)	Översvämning av dricks- vattenverk (Hammerdal) och avloppsreningsverk (Gåxsjö)	Anpassning av utsatta verk	TSF
Översvämning (vattendrag)	Översvämning av befint- liga byggnader. Jfr Ros- sön, Rörström	Ingen nybyggnation i dessa områden	MoB
Översvämning (vattendrag)	Smittspridning	Inventera/minimera risker för brädd- ning av avlopp	TSF, MoB
Värmeböljor	Ökad/förändrad arbets- belastning för personal	Bordsfläktar/AC aggregat. Om- prioriteringar i verksamheterna.	VSF, BKU
Värmeböljor	Ökad dödlighet för ut- satta grupper	Handlingsplan för värmebölja/höga temperaturer. Riktlinje för utevis- telse.	VSF, BKU
Långvariga regn	Ökad risk för smittat dricksvatten	Identifiera föroreningskällor och risk- områden. Skapa vattenskyddsområ- den.	TSF, MoB
Värmeböljor	Psykiska påfrestningar, depressioner, ökad trötthet, infektioner, ök- ning av fallskador	Information	KLF
Värmeböljor	Ökad inomhusvärme sommartid	Klimatanläggningar för kyla	TSF
Stormar	Försämrad framkomlig- het	Omprioriteringar i verksamheterna	Alla
Översvämning (vattendrag)	Ökad risk för smittat dricksvatten	Skapa vattenskyddsområden	TSF, MoB

Titel: Klimatanpassningsplan för Strömsunds
kommun 2018–2030

Version: XX

Typ: Plan
Fastställd:

Giltighetstid: Tills vidare
Tid för uppdatering:

Aktualitetsprövning av planen

Denna plan ska aktualitetsprövas alternativt revideras under varje mandatperiod, på uppdrag av kommunstyrelsen. Då tillkommer nya åtgärder och förhoppningsvis går det att föra över åtgärder till kategori 0, redan genomförda åtgärder.

Referenser

IPCC 2007. *Climate Change 2007*. The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fourth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change. Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA

IPCC 2013. *Climate Change 2013*. The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change. Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA

KARSA - *En faktasamling om klimatanpassning och risk- och sårbarhetsarbete i Jämtlands län*. Länsstyrelsen i Jämtlands län. 2018.

Klimatstrategi Jämtlands län 2018–2024. Länsstyrelsen i Jämtlands län. 2018.

Framtidsklimat i Jämtlands län – enligt RCP scenarier. SMHI 2015.

SOU 2007:60. *Sverige inför Klimatförändringarna – hot och möjligheter*. Slutbetänkande av Klimat- och sårbarhetsutredningen. Miljödepartementet. Statens offentliga utredningar.

Översiktsplan för Strömsunds kommun. Strömsund 2014.



Motion - Ett IT-Gymnasium i Strömsund,
Ett lyft för kommunen

IT är framtidens bransch och vi lever redan idag i framtiden. Denna bransch ger oss inte bara innovativa lösningar som förenklar vår vardag utan också otroligt stora möjligheter till jobb.

Strömsunds kommun behöver inte bara fler jobb, utan också fler ungdomar. Genom att starta ett program inom IT på gymnasiet i Strömsund så ökar vi ~~kommunens~~ kommunens utveckling genom utbildning, skapar på sålt stora arbetsmöjligheter som skapar välfärd. Men framför allt så ger vi våra barn, ungdomar möjligheten att stanna i kommunen, bo & jobba här inom en bransch utan gränser.

Oscar Hammar

Oscar.hammar-3c@outlook.com

0769 478182

2018-12-11



Utifrån detta föreslår jag,

Attstats: Att utreda möjligheterna att
förlägga ett IT-gymnasium i Strömsunds
kommun.

Motion om översyn av kommunens administration

Strömsunds kommun står inför en svårare tid framöver när det gäller ekonomin om inga större åtgärder vidtas. Det är många saker som måste ses över för att kommunen ska kunna bedriva en bra verksamhet med en stramare budget.

Moderaterna i Strömsunds kommun föreslår därför:

- Att Strömsunds kommun ska gå igenom de system och plattformar som vi idag använder oss av inom administration, ärendehantering, betalningar, löner etc. och se över vad kommunen bör uppdatera.
- Att Strömsunds kommun kartlägger vad marknaden erbjuder inom digital välfärd samt moderna och användarvänliga administrationssystem.
- Att Strömsunds kommun avsätter en rimlig summa pengar för att utreda ovanstående punkter med hjälp av en extern-, sakkunnig aktör.
- Att all information löpande sker till kommunstyrelsen eller kommunstyrelsen arbetsutskott.

Simon Högberg (M)

Maria Sandberg (M)

Lars-Erik Bergman (M)

Jan-Olof Olofsson (M)

NU TAR
VI TAG I
STRÖM
SUND

nysa
STRÖMSUNDS KOMMUN

Till Kommun Fullmäktige Strömsunds Kommun.

Många Folkets Hus Föreningar o Samhällsföreningar M,f,l i Norrlands inland brottas med en allt Äldre Befolkning som skall försöka hålla liv i Föreningslivet. Man brottas även med dålig Ekonomi P,g,a Neddragna bidrag och Bygdemedel ,Svårt att få evangemang att gå ihop, Det får till följd att Underhåll och Skötsel av lokalerna eftersätts, Dom här lokalerna är ju viktiga för byarna i många avseenden.

Strömsunds Kommun inget undantag , När jag nu har förstått att Kommunens Ekonomi är hårt ansträngd och man måste Prioritera Skola Vård och Omsorg, Så blir det allt mer viktigt att Mäniskor jobbar idielt , inom så väl Föreningslivet och Andra Aktiviteter Som en del i Demokratisk Fostran , Och ett Arbete för Byarnas Bästa .

Mitt Medborgar förslag är Följande ,**För att visa alla som Arbetar idielt hur viktigt Strömsunds Kommun ser på deras Arbete , Och när nu Ekonomin är Hårt Ansträngd** . Då tror jag att det skulle ha ett stort Symbolvärde i att även Kommunledningen ställer upp och Arbetar idielt E,x Vis Utan Arvode vid ett Kommun fullmäktige möte . Jag ser fram emot ett Skriftligt svar på mitt Förslag .



Mvh : Kenneth Sjödin
Öhnavägen 15
880 51 Rossön

Mob :073/ 0375679

 Strömsunds Kommun Stræjmien tjjelte	TJÄNSTESKRIVELSE 2019-05-22 Sidan 1 av 2
Förvaltning Miljö- och byggavdelningen	Diarienummer 2019.0228
Utredare/handläggare Anders Bergman/Tomas Hedin	Nämnd/styrelse Till Kommunfullmäktige

Tillägg till översiktsplan - vindkraft

Ärende

Kommunstyrelsen har gett Miljö- och byggavdelningen uppdraget att revidera de fördjupade översiktsplanerna för vindkraft från 2005 (KF 2005-04-27 § 25) respektive 2009 (KF 2009-06-10 § 40).

Syftet med revideringen är att:

- sammanföra planerna till en plan,
- förändra planerna efter den teknikutveckling som skett inom området,
- förbereda planerna för att sammanföras med den kommunövergripande översiktsplanen vid nästa revidering.

Arbetet har föregåtts av en medborgarenkät, utförd i början av 2019. I enkäten har man utvärderat hur boende i kommunen upplever vindkraft och vilka konsekvenser vindkraften medför. Att genomföra enkäten är ett ställningstagande i den kommunövergripande översiktsplanen från 2014.

Miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalkens 6 kapitel är utförd på samma sätt och med samma matris som för den kommunövergripande översiktsplanen från 2014:

Planen har efter samråd varit utställd från den 10 juni till den 15 augusti 2019, efter KS beslut § 132 2019-05-28. Tre yttranden har kommit in under utställningstiden. Ett granskningsutlåtande, med de olika synpunkterna har upprättats. De inkomna förslagen har inte föranlett några ändringar av planen.

Det nu framarbetade tillägget till översiktsplanen - vindkraft överlämnas till Kommunfullmäktige för antagande.

 Strömsunds Kommun Stræjmien tjælte	TJÄNSTESKRIVELSE 2019-05-22 Sidan 2 av 2
Förvaltning Miljö- och byggavdelningen	Diarienummer 2019.0228
Utredare/handläggare Anders Bergman/Tomas Hedin	Nämnd/styrelse Till Kommunfullmäktige

Bilagor

Tillägg till översiktsplan - vindkraft i Strömsunds kommun, med ställningstaganden

Kartmaterial (Bilaga 1)

Områdesbeskrivningar (Bilaga 2)

Enkätundersökning om upplevelsen av vindkraft i Strömsunds kommun (Bilaga 3)

Miljökonsekvensbeskrivning (Bilaga 4)

Granskningsutlåtande (Bilaga 5)

Kungörelse (Bilaga 6)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner Tillägget till översiktsplan - vindkraft, och beslutar att förslaget skall lämnas till Kommunfullmäktige för antagande.

Underskrift

.....

Anders Bergman
 Miljö- och byggchef

Antagandehandling

Tillägg till Strömsunds kommuns Översiktsplan - Vindkraft

Vindkraft

Planeringsförutsättningar

Regeringen har pekat ut vindkraft som en viktig energikälla för att reducera utsläppen av växthusgaser och för att klara en övergång till förnybar energiproduktion. Flera myndigheter delar på ansvaret för att främja planeringen av vindkraft. Den kommunala översiktsplanen har här en viktig roll.

Strömsunds kommun har överlag sett goda vindförhållanden och goda förutsättningar för etablering av vindkraft. Vindkartan visar på att det finns många bra vindlägen dels i högfjällsområdena, men också på flera platser i skogslandet. För att ett område ska bedömas ha goda vindförhållanden ska det blåsa mer än 7,2 m/s i årsmedelvind, på 100 meters höjd ovan mark (Energimyndighetens kriterier för utpekande av riksintresse för vindbruk).

Energimyndigheten har pekat ut sju områden som är av riksintresse för elproduktion från vindkraftverk i Strömsunds kommun. Alavattnet-Havsnäs, ett område väster om Hammerdal, två områden mot gränsen till Ragunda kommun, ett område norr om Tåsjö, samt två områden väster om Fyrås. (Bilaga 1)

Sedan 2005 har det funnits en fördjupad översiktsplan för Vindkraft i Strömsunds kommun (antagen av Kommunfullmäktige 2005-04-27), samt en fördjupad översiktsplan för vindkraft, södra delen (antagen av Kommunfullmäktige 2009-06-10). Planerna har behandlats som ett tillägg till den kommunövergripande översiktsplanen. Syftet med fördjupningarna har varit att underlätta pågående och kommande etableringar av vindkraft i kommunen. Syftet med uppdateringen är inte att peka ut nya områden utan bedöma de redan utpekade områdenas lämplighet och fastställa kommunenens ställningstaganden utifrån teknikutvecklingen.

Frostberget är utpekad som riksintresse för energiproduktion men inte utpekad som område för storskalig vindkraft denna plan. Riksintresset har tillkommit efter det att de tidigare planerna antogs och har därför inte varit en del av den demokratiska process som föregick dessa. Den medborgarundersökning (Bilaga 3) som gjorts, i enlighet med den kommunövergripande planen, ger inte underlag för att peka ut ytterligare områden. Kommunen har därför valt att inte peka ut Frostberget för storskalig vindkraft i planen. Området ingår dock i de övriga områdena där kommunen enligt ställningstagande kan tillåta utbyggnad så länge det inte finns motstående riksintressen som kan påverkas negativt av en vindkraftsutbyggnad.

Vindkraft i landskapet

Utbyggnaden av vindkraften förändrar landskapet. Det är av största vikt att förändringen genomförs medvetet med hänsyn till varje landskaps unika betydelse idag och i framtiden. En stor omsorg måste läggas vid planering av både parker och av enstaka verk. Naturmiljöerna har stor betydelse för allmänhetens vardagsliv och fritid. Därför är det viktigt att förändringen av landskapet sker i en demokratisk process där olika anspråk och synsätt kan komma fram. Detta är viktigt både för att få en god hushållning med landskapets värden, men också för att få acceptans hos en bredare allmänhet för utbyggnad av vindkraften. Kumulativa effekter på landskapsbilden bör beaktas vid tillståndsgivningen, så att berörda byar får en acceptabel landskapsbild.

Rennäringens påverkan av vindkraft finns beskrivet i Vindvals studie från 2015 ”Hur påverkar vindkraft i driftfas renarnas val av betesområde – konsekvenser för renen och den samiska renskötseln”. Ett hållbart och långsiktigt brukande av mark för rennäringen, speciellt med hänsyn till pågående klimatförändringar, innebär att ingen vindkraft bör byggas där påverkan på rennäringen är omfattande. Ställningstaganden rörande rennäring finns i avsnittet om rennäring i den kommunövergripande översiktsplanen.

Vindkraft i Strömsunds kommun

I Strömsunds kommun är merparten av de anvisade områdena för storskalig vindkraftsproduktion redan etablerade (byggda eller tillståndsgivna) vid denna plans upprättande. Vid årsskiftet 2018/19 fanns 86 färdigbyggda och 67 under uppförande. När dessa är byggda kommer de tillsammans att producera lite drygt 1,4 TWh el årligen. Strömsunds kommun tillhör de kommuner i landet med mest produktion av vindkraftsel.

Därutöver finns det tillstånd för att bygga ytterligare ett femtiotal vindkraftverk, varav de flesta är under prövning för ändringstillstånd i syfte att få bygga högre, men färre vindkraftverk.

Anvisade områden för storskalig vindkraft i kommunen är utpekade på karta, Bilaga 1, och områdena finns beskrivna i Bilaga 2.

Teknikutvecklingen har varit stor inom vindkraftsbranschen. Trenden har gått mot högre torn, större rotordiametrar och ökad produktion per vindkraftverk. Teknikutvecklingen har inneburit att de äldre vindkraftverken i kommunen kan vara ekonomiskt lönsamma att byta ut. Sådana generationsskiften kan öka producerad vindkraftsel utan att ytterligare områden tas i anspråk.

Enkätundersökning

I början av 2019 lät kommunen utföra en enkät bland boende berörda av vindkraftsetableringar, samt en slumpvis utvald referensgrupp i kommunen. 82 av totalt 467 utskickade enkäter besvarades (svarsfrekvens 18%). Utvärderingen genomfördes av en extern aktör, i enlighet med ställningstagandet i den nu gällande översiktsplanen:

”Då vindkraften redan fått ta i anspråk delar av kommunens areal, anvisad för vindkraft, bör inga ytterligare nya vindkraftsområden för storskalig vindkraftsproduktion anvisas, före en utvärdering av hur de byggda verken upplevs och vilka konsekvenser de medfört genomförts”.

Utvärderingen visade bland annat att en majoritet av de svarande (64%) inte ansåg sig störda av vindkraftverken, oavsett avstånd till dessa. Av de som har fler än 10 vindkraftverk i sin närhet (inom 5 kilometer) upplever sig 45% vara störda. 30% av de svarande är positiva till att det byggs fler verk i kommunen, 23% anser att det är tillräckligt som det är nu och 16% anser att det inte borde ha byggts någon vindkraft i kommunen.

Hela undersökningen finns att läsa som Bilaga 3.

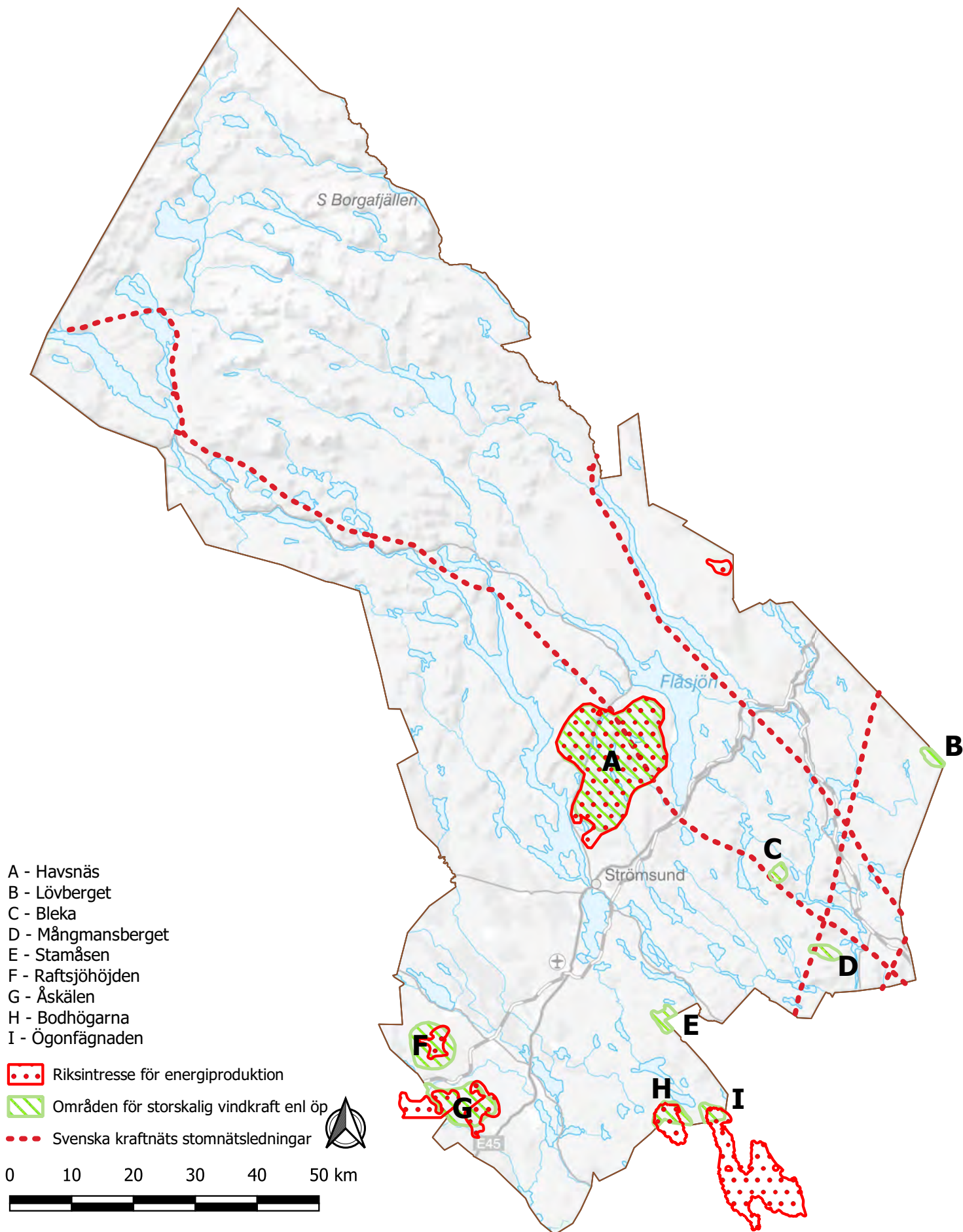
Hänsyn vid prövning

Vid tillståndsprövning eller anmälningsplikt enligt miljöbalken samt vid bygglovsprövning enligt plan- och bygglagen, ska den som ansöker om att få bygga vindkraftverk kunna visa att projektet är förenlig med denna plan. Förutom kommunala planer behöver sökanden även visa

att projektet är förenligt med Försvarsmaktens intressen, elektroniska kommunikationssystem, kraftnätsägare, natur- och kulturvärden, geotekniska förutsättningar och eventuella andra intressen. Särskild uppmärksamhet ska riktas mot miljökvalitetsnormer enligt 5 kap miljöbalken, inga projekt kan tillåtas om de medför att en miljökvalitetsnorm överskrids.

Ställningstagande

- Kommunen ställer sig positiv till utbyggnad av vindkraft i de utpekade områdena (se bilaga 1) Vad avser övriga områden ska ingen vindkraft byggas inom områden med utpekade motstående riksintressen, nationalparker, naturreservat eller natura 2000 områden. Nya vindkraftverk ska byggas längre än 1000 meter från befintliga bostadshus.
- Områden som ska byggas ut ska utnyttjas så resurseffektivt som möjligt, med hänsyn tagen till gällande riktvärden för buller och skuggor. Kommunen är positiv till ”generationsskifte” inom redan befintliga vindparker .
- Kommunen ska verka för införande av händelsestyrd hinderbelysning i såväl provning som tillsyn.
- Kommunen ska arbeta för att vindkraftsetableringar ger så stor lokal nytta som möjligt vid uppbyggnad, drift och nedmontering av anläggningar, samt utbildningar inom vindkraftsområdet.



Områdesbeskrivningar

Havsnäs (A)

Området ligger mellan Ströms Vattudal och Flåsjön ca 15 km norr om Strömsund. Havsnäs omfattar ca 2 200 ha och fanns med i tidigare fördjupad översiktsplan för vindbruk från 2005. Området, samt området runt Havsnäs vindpark är utpekade som riksintresse för vindbruk. Området är delvis ianspråktaget. I den södra delen av det utpekade området överlappar det ett riskintresseområde för rennäring för Ohredahke sameby. Området beskrivs på Sametingets karttjänst som ett uppsamlingsområde för ren. Rakt igenom området går det en flyttled. I den del som redan är utbyggd finns ett naturreservat.

Lövberget (B)

Området ligger på gränsen mot Dorotea och Sollefteå kommuner, ca 25 km öster om Hoting. Lövberget omfattar ca 260 ha och fanns med i tidigare fördjupad översiktsplan för vindbruk från 2009. Området runt Lövberget är inte utpekade som riksintresse för vindbruk. Området är inte ianspråktaget av några vindkraftverk. Inom området finns flera nyckelbiotoper. Området gränsar direkt mot naturreservat i både Dorotea och Sollefteå kommuner.

Bleka (C)

Området ligger mellan Rossön och Backe väster om Fjällsjöälven. Bleka omfattar ca 600 ha och fanns med i tidigare fördjupad översiktsplan för vindbruk. Det utpekade området runt Bleka är inte riksintresse för vindbruk från 2009. Området är inte ianspråktaget av någon vindkraftspark. Inom området finns några nyckelbiotoper.

Mångmansberget (D)

Området ligger mellan Backe och Vängel, ca 10 km söder om Backe. Mångmansberget omfattar ca 820 ha och fanns med i tidigare fördjupad översiktsplan för vindbruk från 2009. Området runt Mångmansberget är inte utpekade som riksintresse för vindbruk. Området är inte heller ianspråktaget av något vindkraftverk.

Stamåsen (E)

Området ligger på gränsen mot Sollefteå kommun ca 25 km sydost om Strömsund. Stamåsen omfattar ca 970 ha och fanns med i tidigare fördjupad översiktsplan för vindbruk från 2009. Området är inte utpekade som riksintresse för vindbruk. Området

är tillståndsgiven och delvis utbyggt. Inom området finns delområden med höga naturvärden.

Raftsjöhöjden (F)

Området ligger strax norr och öst om Raftsjöhöjden ca 15 km väster om Hammerdal. Raftsjöhöjden omfattar ca 250 ha och fanns med i tidigare fördjupad översiktsplan för vindbruk från 2009. Området runt Raftsjöhöjden är riksintresseområde för vindbruk. Området är ianspråktaget av flera anläggningar. Området tangerar ett riksintresse för naturvård vilket också är naturreservat och Natura 2000 område.

Åskälen (G)

Området ligger mot gränsen till Östersunds kommun ca 10 km sydväst om Hammerdal. Åskälen omfattar ca 5 400 ha och fanns med i tidigare fördjupad översiktsplan för vindbruk från 2009. Det utpekade området runt Åskälens vindkraftspark är också riksintresse för vindbruk. I den nordvästradelen av området finns ett naturreservat kring Skarpåsbodarna. I området finns även andra delområden med höga naturvärden och kulturhistoriska objekt. Området är ianspråktaget av ett bolag och är under uppförande.

Bodhögarna (H)

Området ligger mot gränsen till Ragunda kommun ca 20 km öster om Hammerdal. Bodhögarna omfattar ca 1 600 ha och fanns med i tidigare fördjupad översiktsplan för vindbruk från 2009. Det utpekade området runt Bodhögarnas vindpark är riksintresse för vindbruk. I området finns tillstånd för en vindkraftpark, men det är ännu inte ianspråktaget. I det östra hörnet av området överlappar det med riksintesseområdet för rennäring. Inom området finns flera nyckelbiotoper och kulturhistoriska objekt.

Ögonfågeln (I)

Området ligger mot gränsen till Sollefteå och Ragunda kommuner ca 25 km öster om Hammerdal. Ögonfågeln omfattar ca 930 ha och fanns med i tidigare fördjupad översiktsplan för vindbruk från 2009. Det utpekade området runt Ögonfågeln vindkraftspark är även riksintresse för vindbruk. Området är ianspråktaget av ett bolag. En liten del av det västra hörnet av Ögonfågeln vindpark överlappar med riksintesseområde för rennäring, där delar av området är ett uppsamlingsområde för rennäringen. Inom området finns även några nyckelbiotoper redovisade.

2019

Enkätundersökning Vindkraft Strömsund

FÖRFATTARE

KATARINA NYBERG FINN

INLEDNING	2
ÖVERSIKTSPLAN	2
INTE JURIDISKT BINDANDE	3
OM VINDKRAFT I GÄLLANDE ÖVERSIKTSPLAN	3
SYFTE	4
TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR	4
METOD	4
URVAL	5
MATERIAL	5
BORTFALL	6
ANALYS OCH TOLKNING	6
RESULTAT	7
UPPLEVER DU DIG VARA STÖRD AV VINDKRAFTVERKEN	8
HUR PÅVERKAS FASTIGHETSVÄRDET, FRILUFTSLIV OCH JAKT	14
ÄR DU OROLIG ATT BLI STÖRD	15
VAD ANSER DU VARA POSITIVT MED VINDKRAFT	16
VAD ANSER DU OM VINDKRAFTSUTBYGGNADEN I STRÖMSUNDS KOMMUN	16
UPPLEVELSEN AV FLER VINDKRAFTVERK I ANSLUTNING TILL BEFINTLIGA	18
UPPLEVELSEN AV EN UTBYGGNAD AV NYA VINDKRAFTPARKER	20
KOMMENTARER ANGÅENDE UTBYGGNADEN AV VINDKRAFT I STRÖMSUNDS KOMMUN	22
SAMMANFATTANDE OCH AVSLUTANDE KOMMENTARER	23
BILAGA 1 ÖPPNA SVAR	25
KOMMENTARER TILL FRÅGAN OM MAN UPPLEVER SIG STÖRD AV VINDKRAFTVERKEN	25
KOMMENTARER ANGÅENDE UTBYGGNADEN AV VINDKRAFT I STRÖMSUNDS KOMMUN	26
BILAGA 2 FÖLJEBREVET	28

INLEDNING

Vindkraften är en förnybar, inhemsk och ren energikälla som producerar elkraft när det blåser. Genom att ersätta fossil energi kan vindkraften begränsa påverkan på den lokala och globala miljön. I det stora hela är människor positiva till förnybar energi. Men erfarenheten visar samtidigt att vindkraftsetableringar väcker blandade känslor när de kommer för nära det egna boendet.

Vindkraften har en påverkan på omgivningen. När människor upplever vindkraft som störande, brukar det oftast handla om buller. Skuggor och reflexer samt synupplevelsen kan förstärka besvären. Det finns regler för att se till att ljud från vindkraftverk inte överskrider rekommenderade riktvärden. Största påverkan har sannolikt vindkraftverken på landskapsbilden. Det är ofrånkomligt att vindkraftverken kommer att synas på långa avstånd.

En vindkraftsetablering påverkar regionen på ett positivt sätt när det gäller ekonomi. Men den kan ibland ha en negativ ekonomisk påverkan. Det är viktigt att lokala resurser nyttjas. En etablering i Strömsund visar att 48 vindkraftverk skapade 250 tillfälliga regionala årsarbeten, med kringeffekter blev det 1000 arbetstillfällen, av dessa 13 varaktiga anställningar.

I en rapport om effekterna av uppförandet av Skogsbergets vindkraftpark i Piteå kommun konstaterades det att 42 % av arbetet hade utförts av regional arbetskraft där totalt 148 företag var delaktigt i vindkraftsbygget varav 62 % var från regionen kring vindkraftpark. En beräkning i rapporten visar att utifrån antal regionala årsarbeten, skatteintäkter samt samhällsbesparingar så renderar ett vindkraftverk under byggtiden en samhällsintäkt på 2,1 mkr och under driftsfasen totalt 6,5 mkr per vindkraftverk.

ÖVERSIKTSPLAN

En översiktsplan visar kommunens ställningstagande för hur man vill använda mark- och vattenområden och hur bebyggelsen ska utvecklas och bevaras. Översiktsplanen ligger till grund för kommunens och andra myndigheters beslut.

En översiktsplan är ett dokument som varje kommun tar fram för att ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Översiktsplanen omfattar hela kommunen och ska ge vägledning för hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Översiktsplanen visar också vilka allmänna intressen som kommunen senare kommer att väga mot enskilda intressen, när man tar fram detaljplaner, områdesbestämmelser, eller tar ställning i ett lovärende. Likaså ska det framgå vilken användning kommunen prioriterar vid avvägning mellan olika allmänna intressen.

INTE JURIDISKT BINDANDE

Översiktsplanens innehåll och förfarande regleras i PBL samt i MB. Själva planen är inte juridiskt bindande men ger betydelsefull vägledning gällande mark- och vattenanvändningen och ligger till grund för kommunens och andra myndigheters beslut. Dessutom är den ett viktigt underlag för andra rättsverkande planer, som detaljplaner och områdesbestämmelser, samt i vissa fall för bygglovsprövning och annan tillståndsgivning.

Eftersom en översiktsplan inte är juridiskt bindande, utan snarare en politisk viljeinriktning, kan innehållet inte överklagas. För den som vill påverka planens innehåll gäller det därför att utnyttja de möjligheter till inflytande som ges under planprocessens gång.

OM VINDKRAFT I GÄLLANDE ÖVERSIKTSPLAN

Kommunen har genom bestämmelserna i 16 kap 4 § MB möjlighet att styra var vindkraftsetableringar kan göras. Strömsunds kommun har sedan 2005 en fördjupad översiktsplan för vindkraft i Strömsunds kommun (antagen i Kommunfullmäktige 2005-04-27), samt från 2009 en fördjupad översiktsplan för vindkraft, södra delen (antagen i Kommunfullmäktige 2009-06-10).

Planerna behandlas som ett tillägg till översiktsplanen. Syftet med fördjupningarna är att underlätta pågående och kommande etableringar av vindkraft i kommunen. I den nu gällande översiktsplanen konstateras det att Strömsunds kommun överlag har goda vindförhållanden och goda förutsättningar för etablering av vindkraft.

Med hänvisning till att vindkraften redan fått ta i anspråk delar av kommunens areal, anvisad för vindkraft, beslutade kommunfullmäktige att inga ytterligare nya vindkraftsområden för storskalig vindkraftsproduktion bör anvisas före en utvärdering genomförts av hur de byggda verken upplevs och vilka konsekvenser de medför.

SYFTE

Strömsunds kommun avser att utvärdera upplevelsen av nuvarande vindkraftsområden i enlighet med intentionen i gällande översiktsplan.

TIDIGARE UNDERSÖKNINGAR

En tidigare enkät genomfördes mars 2016 och gick ut till alla som var fastighetsägare inom en radie av 10 km från vindparkerna Stamåsen och Ögonfågeln samt även till den inte byggda parken Bodhögarna. Eftersom enkäten adresserades till fastighetsägare gick den också till dem som inte nyttjande fastigheten för permanent boende. Enkäten hade färre frågor än föreliggande med en inriktning på om man upplever sig störd och om inställningen till höjning av verk. Enkäten skickades ut per post med frakterat svarskuvert.

Svarsfrekvensen var 54 %. Resultatet av den enkätundersökningen visade att 60 % av de tillfrågade inte upplevde sig störd av vindkraften och 43 % var positivt inställd till vindkraft medan 27 % var negativ och 29 % hade ingen uppfattning.

METOD

Olika metoder kan komplettera varandra och kan kombineras för att skapa olika data som kan vara ömsesidigt stödande. Det betyder också att olika metoder ger olika perspektiv på samma sak. Kombinerade metoder gör det möjligt att bekräfta eller ifrågasätta resultaten och ökar validiteten i det som undersöks.

I den här undersökningen användes enkäter som undersökningsmetod. Enkäter användes för att få så många svar som möjligt för att kunna bilda sig en uppfattning. Enkätundersökningen riktades till privatpersoner som direkt eller indirekt berörs av vindkraftverken med syfte att undersöka deras upplevelse, påverkan och inställning till vindkraftsparkerna.

URVAL

Enkätundersökningen genomfördes som en urvalsundersökning där ett urval av populationen undersöktes och också som en slumpmässig undersökning med boende i kommunen.

Urvalet av respondenter gjordes av Strömsunds kommun som använde sin kartdatabas för få fram adresspunkter som finns inom fem km från ett vindkraftverk med en mantalsskriven person. De tillhör gruppen boende inom 5 km från vindkraftverk. Det blev en mottagare på varje adress oavsett hur många som bor på adressen. Till gruppen boende i närheten av en vindkraftspark skickades enkäten till 189 adresser. Referensgruppen slumpades ut bland boende i kommunen där 279 enkäter skickades till bosatta som slumpmässigt valts ut.

MATERIAL

Ett frågeformulär konstruerades och formuläret försöktes hållas så kort som möjligt för att undvika överflödiga detaljer. Större antal frågor kan avskräcka respondenterna från att besvara enkäten och därför var inriktningen att frågeformuläret skulle vara kort och koncist och endast innehålla frågor som var avgörande för undersökningen. 22 frågor formulerades. Inledningsvis innehöll enkäten några bakgrundsfrågor som exempelvis vilka vindparker respondenterna berörs av, hur långt den tillfrågande har till närmsta vindkraftverk och om man ser vindkraftverk från sin tomt.

Frågorna i enkäterna var till sin utformning både fasta och öppna. De frågor som följde av de inledande var frågor med syfte att mäta olika attityder hos respondenterna som frågor av karaktären, upplever du dig störd i så fall av vad? Möjliga svarsalternativ var konstruerade i en Likertskala som är den vanligaste skalan för attitydsmätning. Måttenheten bestäms genom olika sifferskalor eller genom negativa/positiva påståenden för att få fram ett index över flera enkelställda frågor. Den skala som användes i den här enkäten var femgradig. Svarsalternativen som användes var: Inte alls, lite, varken lite eller mycket, mycket och väldigt mycket samt mycket mer positiv, mer positiv, ingen förändring, mer negativ och mycket mer negativ. På några av frågorna gavs också möjlighet till att utveckla sitt svar genom fritext.

Ett brev skickades ut som gav en beskrivning av bakgrunden till enkätundersökningen. I brevet fanns en digital länk som man själv skrev in i sin webbläsare för att kunna fylla i enkäten digitalt.

BORTFALL

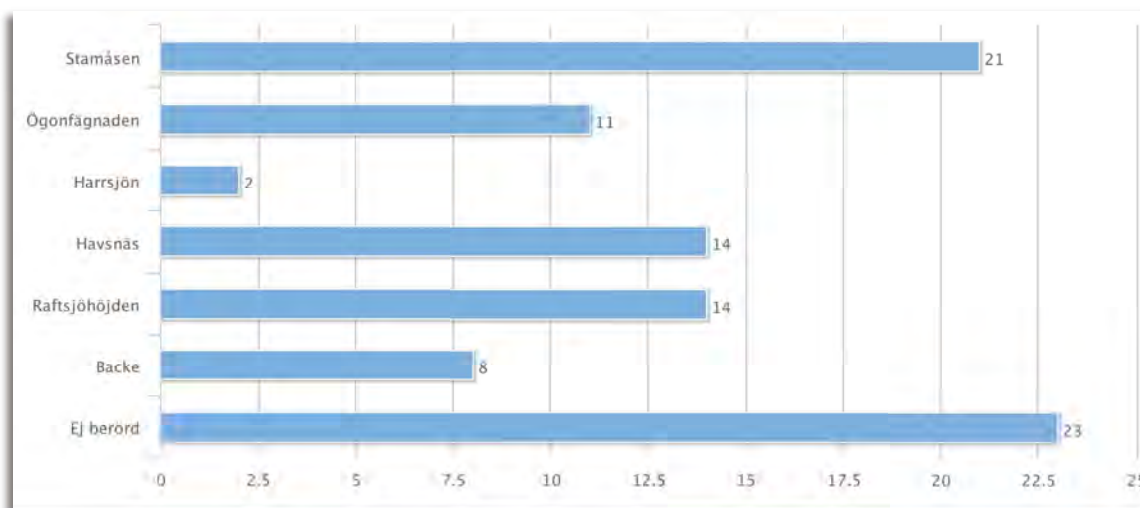
Att lägga upp enkäter på webben har blivit allt vanligare. Det ger en snabbare process och mindre handpåläggning. Själva enkäten på webben skiljer sig inte så mycket från den man skickar med posten. En fördel med både en postenkät och en webbenkät är att respondenten i lugn och ro kan besvara frågorna. Hög svarsfrekvens uppnås oftast genom att respondenterna känner sig speciellt intresserade av att besvara enkäten. För att höja svarsfrekvensen så krävs ofta att ett antal påminnelser skickas ut. I och med att denna enkät enbart skickades som ett följebrev med en digitallänk utan påminnelse så blev bortfallet stort. 82 enkäter av 467 besvarades vilket ger en svarsfrekvens på 17,5 %.

ANALYS OCH TOLKNING

Kvantitativ och kvalitativ metod användes vid analys av enkätresultaten. Syftet var att kunna jämföra hur många av respondenterna valde olika svarskategorier och vilken svarskategori som valdes av de flesta. Kvalitativ metod användes vid bearbetning av de skriftliga kommentarerna i den öppna delen av frågorna.

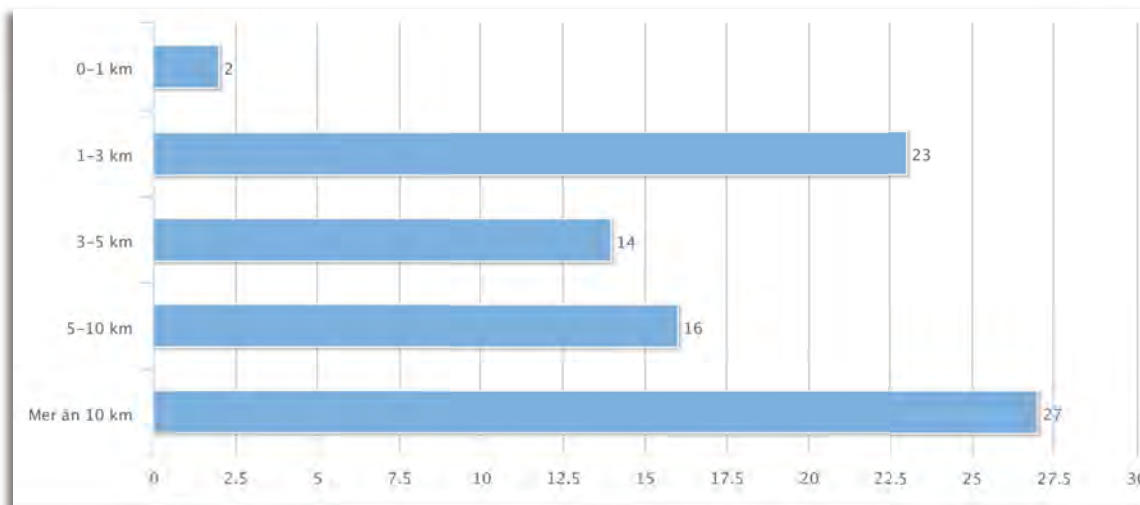
RESULTAT

På den inledande frågan av vilka vindparker respondenterna berörs av så svarade 25 % att de berörs av Stamåsen vindpark och 17 % av Havsnäs respektive Raftsjöhöjden. Frågan var möjlig att besvara med fler än ett alternativ. 28 % av respondenterna svarade att de inte berörs alls av en vindpark och tillhör sannolikt gruppen slumpmässigt utvalda boende i kommunen.



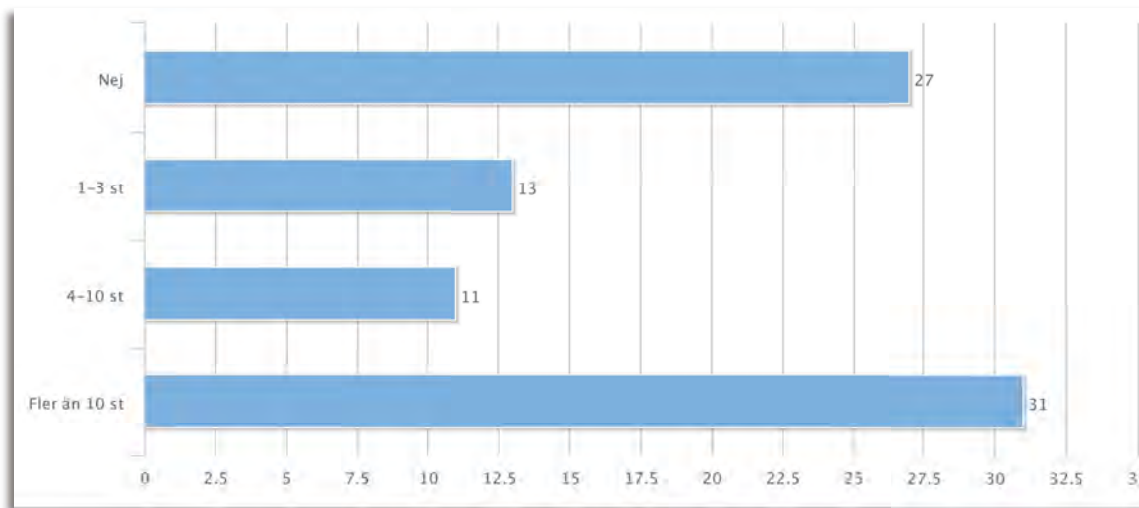
Figur 1 Min fastighet berörs av följande vindpark/vindparker.

På frågan hur långt de tillfrågade har till närmsta vindkraftverk svarade 33 % mer än 10 km och 28 % svarade att de bor på ett avstånd mellan 1–3 km till närmsta vindkraftverk. En majoritet av de svarande bor på avståndet 3–10 km.



Figur 2 Hur långt har du till närmsta vindkraftverk?

På frågan "ser du några vindkraftverk från din tomt" svarade 37 % fler än 10 vindkraftverk och 33 % svarade att de inte ser några alls. 16 % svarade att de ser mellan 1–3 och 13 % mellan 4–10 vindkraftverk.

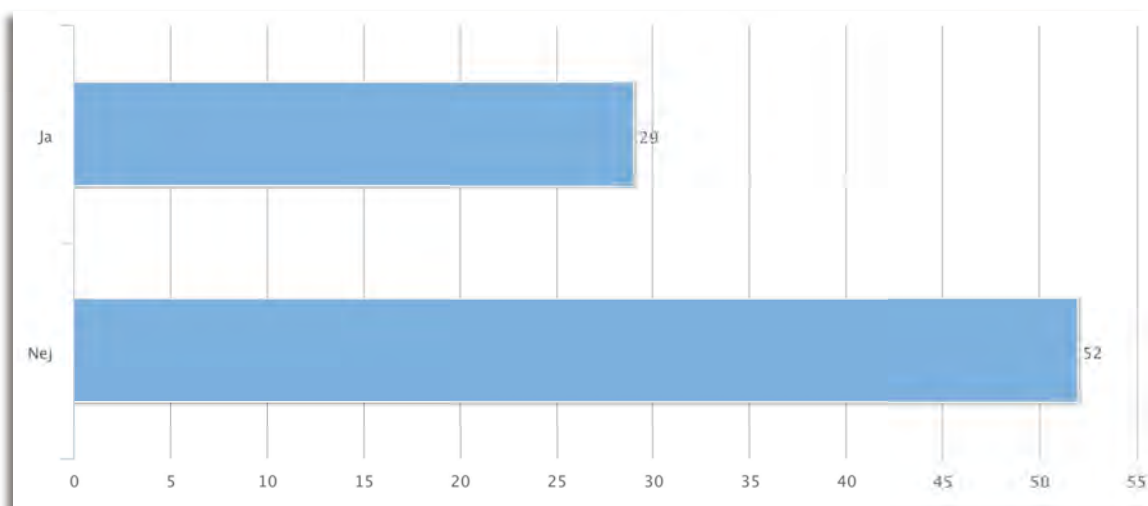


Figur 3 Ser du några vindkraftverk från din tomt?

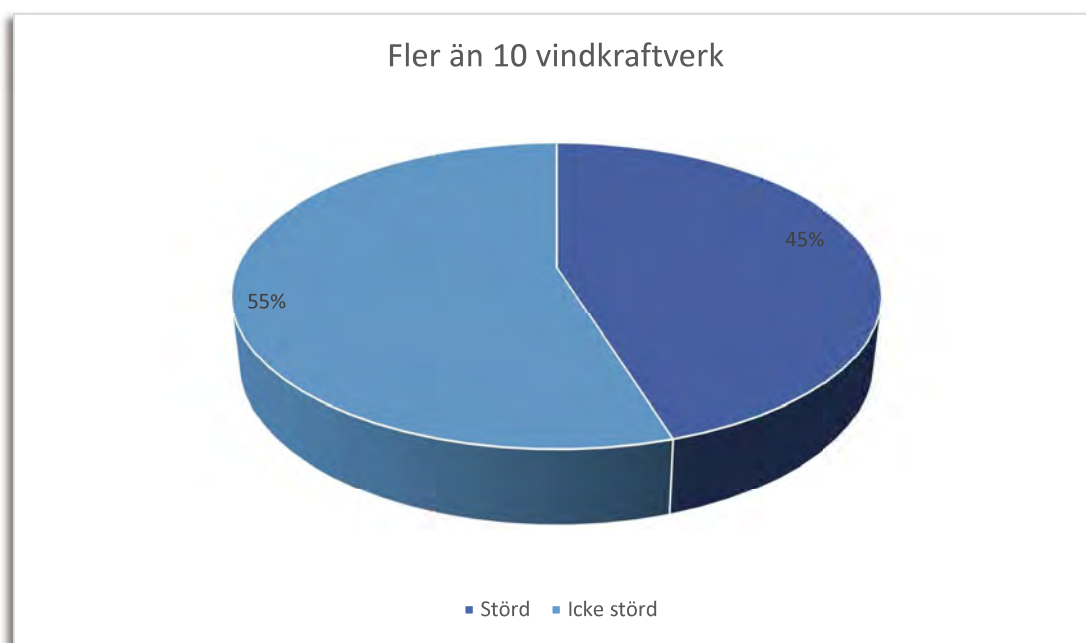
UPPLEVER DU DIG VARA STÖRD AV VINDKRAFTVERKEN

På frågan "upplever du dig störd av vindkraftverken" svarade 64 % att de inte upplevde sig störd medan 36 % upplevde sig vara störd. Det kan jämföras med den tidigare frågan om man ser några vindkraftverk från sin tomt, där 68 % svarade att de ser ett eller flera vindkraftverk.

Av de som ser fler än 10 vindkraftverk uppgav 45 % av de tillfrågade att de upplevde sig störda vilket är tio procentenheter högre än för den totala andelen som upplever sig störda. Samtidigt uppgav en majoritet (55 %) ur den gruppen att de inte upplevde sig vara störda trots att de angivit att de ser fler än 10 vindkraftverk. I gruppen som inte ser några vindkraftverk uppgav 18 procent att de upplevde sig störda av vindkraftverken.



Figur 4 upplever du dig störd av vindkraftverken?

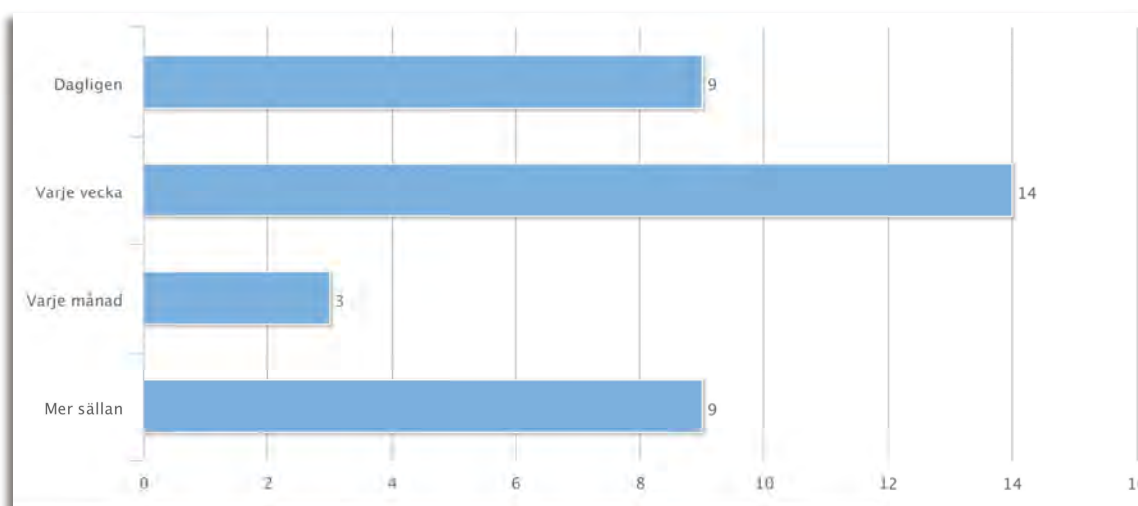


Figur 5 upplever du dig störd av vindkraftverken ur gruppen som ser fler än 10 vindkraftverk?



Figur 6 upplever du dig störd av vindkraftverken ur gruppen som inte ser några vindkraftverk.

De som svarat att de upplevde sig störd av vindkraftverken, 35 %, fick möjligheten att svara i vilken omfattning de upplevde sig störd. 40 % upplevde sig störd varje vecka och 26 % dagligen. Lika stor andel, 26 %, upplevde sig störd mer sällan.

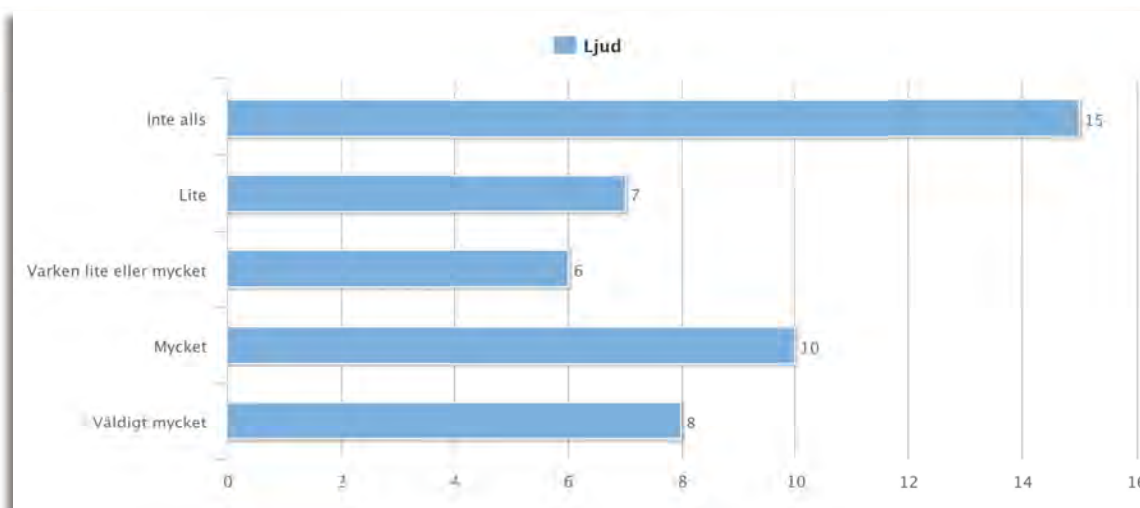


Figur 7 Om du upplever dig störd, i vilken omfattning?

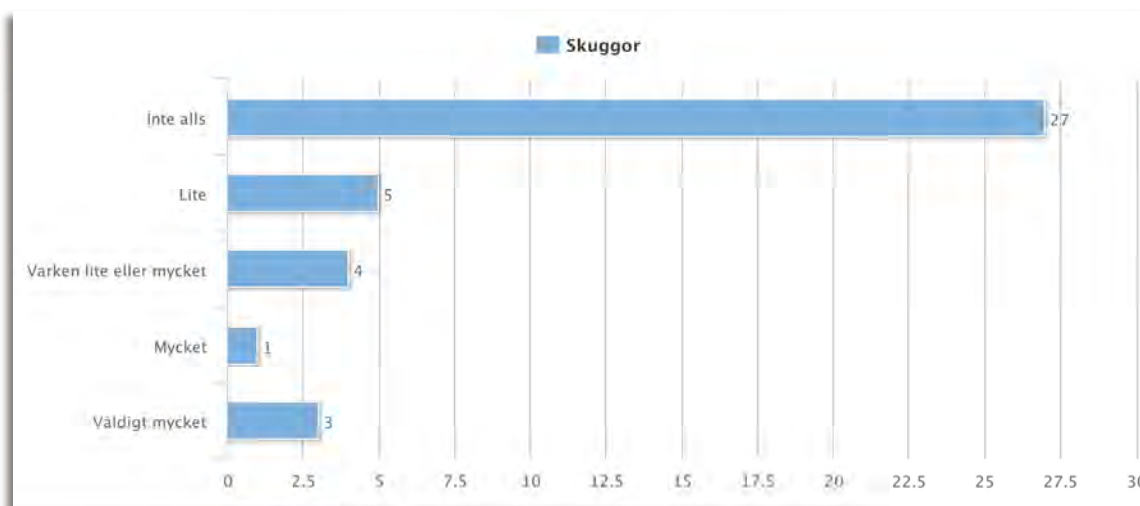
För att få en fördjupad bild av vad man upplevde sig vara störd av fanns möjligheten att fylla i ett eller flera svar av alternativen: ljud, skuggor, störd utsikt och ljus. Det fanns också möjlighet att ange om man upplevde att fastighetsvärdet, friluftslivet och jakt påverkas av störningar från vindkraftsparkerna samt en möjlighet till fritext om man ville tillföra ett eget alternativ.

Skuggor var det alternativ man störde sig minst av följt av ljus från vindkraftsverken. Samtidigt, av de som uppgav sig störda av ljuset, var det 36 % som upplevde sig vara det i mycket hög grad eller väldigt mycket hög grad. Av de som ansågs sig störda av ljudet var det 39 % av respondenterna som upplevde sig störd i alternativen mycket eller väldigt mycket. 47 % angav att det inte alls eller i liten grad vara störd av ljudet från vindkraftsparkerna.

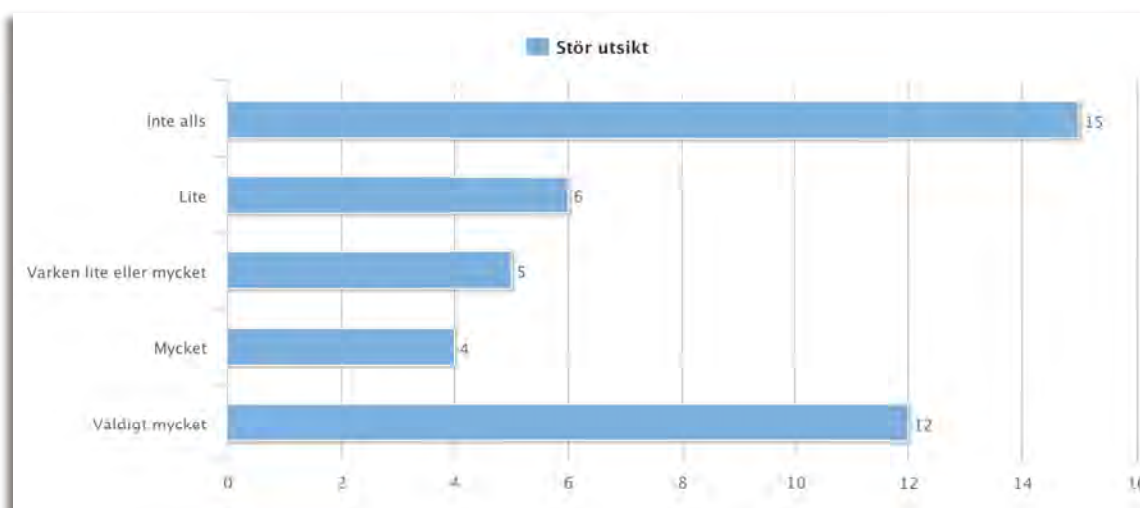
På frågan om man upplevde att utsikten var störd så svarade 50 % inte alls eller lite och 38 % mycket eller väldigt mycket.



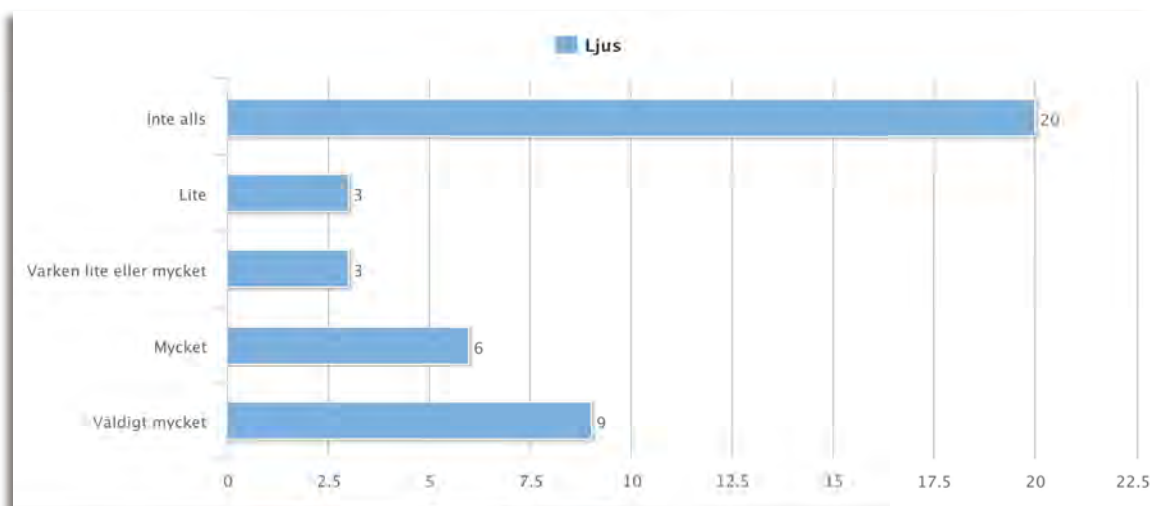
Figur 8 Upplever du dig störd av ljud?



Figur 9 Upplever du dig störd av skuggor?



Figur 10 Är din utsikt störd?



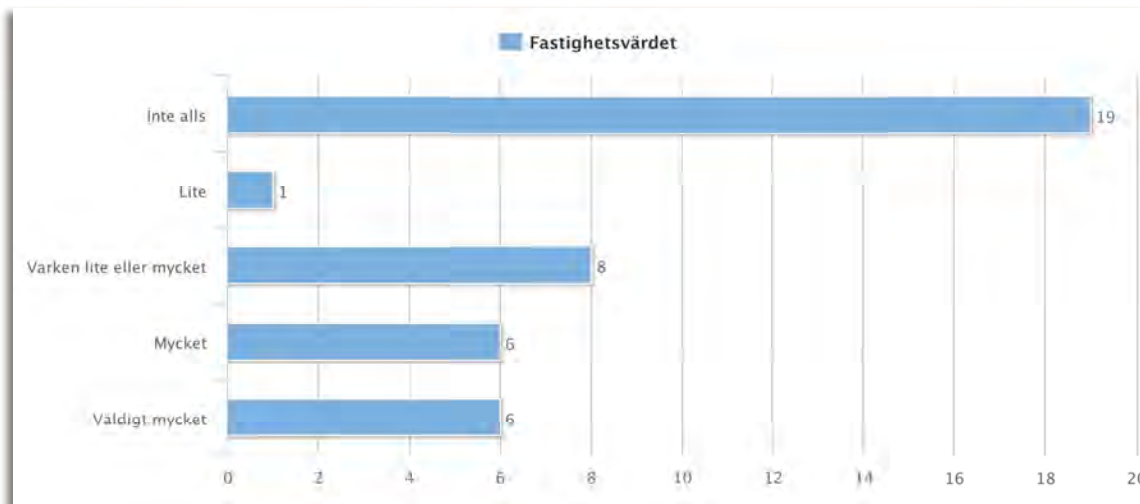
Figur 11 Upplever du dig störd av ljus?

Det fanns också möjlighet att ange andra störningar än de fasta svarsalternativen. Ca 16 % av de svarande använde sig av möjligheten att tillföra egna kommentarer (se bilaga för samtliga kommentarer).

Flera av kommentarerna berörde ljudet och hur det upplevs störa både djurliv och natur och att vindkraften uppfattas vara ett onaturligt inslag i naturen. Samtidigt fanns det också kommentarer som poängterar värdet av vindkraften och att det skapar bättre ekonomiska förutsättningar och arbetstillfällen i glesbygd. Några av kommentarerna ifrågasatte samtidigt värdet av vindkraften och vad som stannar i bygden när det gäller ekonomi och arbeten.

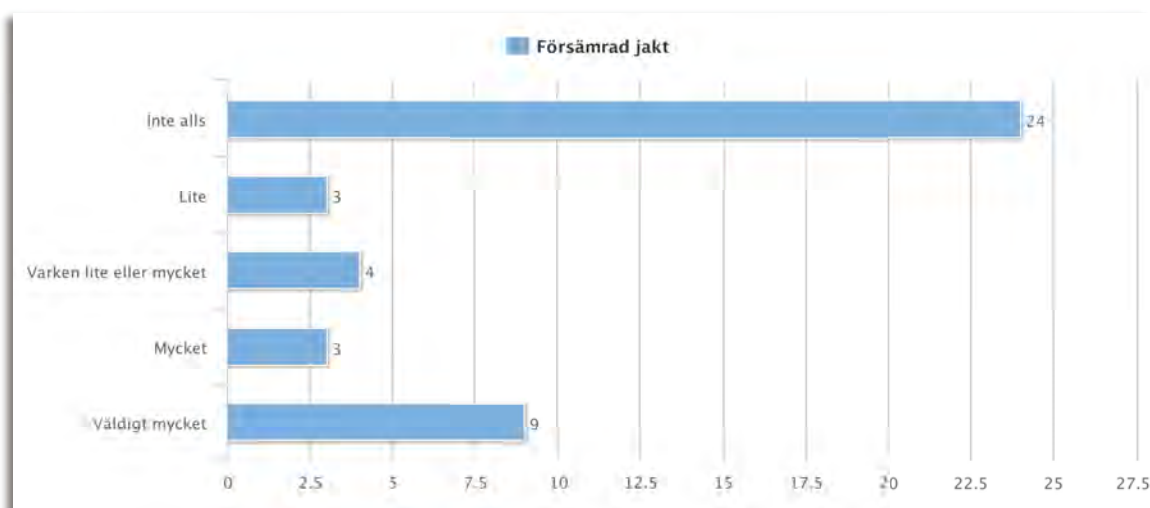
HUR PÅVERKAS FASTIGHETSVÄRDET, FRILUFTSLIV OCH JAKT

Hur upplevde då respondenterna att fastighetsvärdet påverkades av störningar från vindkraftverken. 48 % ansåg att fastighetsvärdet inte påverkades medan 30 % ansåg att det mycket eller väldigt mycket var påverkat.



Figur 12 Upplever du att fastighetsvärdet påverkas?

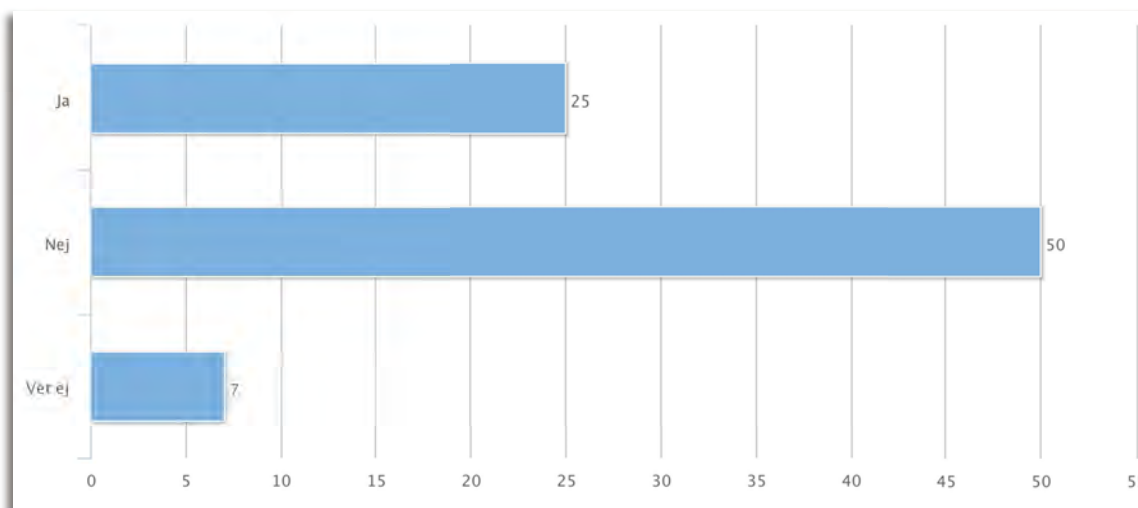
På frågan om respondenterna upplevde ett försämrat friluftsliv till följd av störningar från vindkraftverken svarade 45 % inte alls eller lite och 42 % mycket eller väldigt mycket. Om jakten påverkades av störningar så svarade 56 % inte alls medan 21 % väldigt mycket.



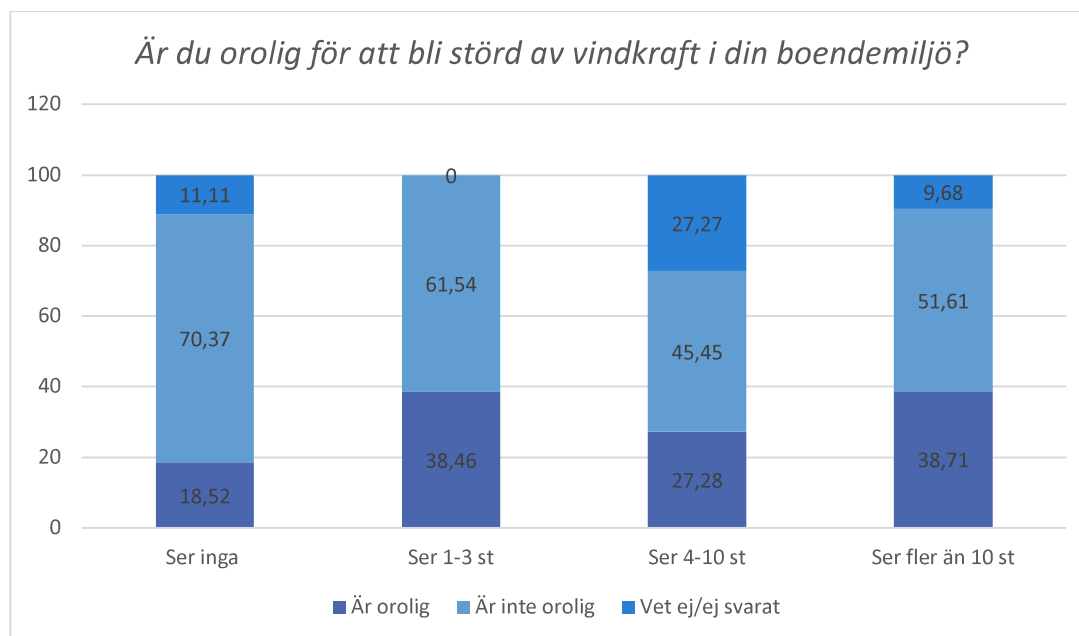
Figur 13 Upplever du en försämrad jakt?

ÄR DU OROLIG ATT BLI STÖRD

På frågan om man upplevde sig vara orolig över att bli störd av vindkraften i sin boendemiljö svarade en stor andel, 61 %, att de inte var orolig medan 30 % uppgav att de var oroliga att bli störda. Bryter vi ner siffrorna och tittar lite närmare på svaren så anger 70 % i gruppen som inte ser något vindkraftverk att de inte är oroliga medan motsvarande svar i gruppen som ser fler än 10 vindkraftverk är 51 %. Oron för att bli störd är som störst i grupperna som ser 1–3 vindkraftverk och i gruppen som ser fler än 10 verk.



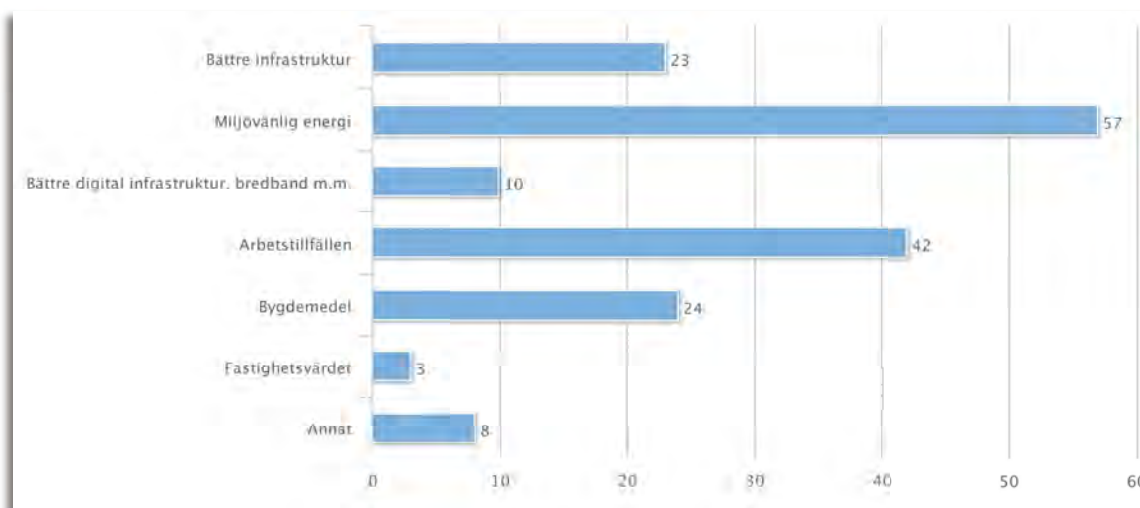
Figur 14 Är du orolig för att bli störd av vindkraft i din boendemiljö?



Figur 15 Är du orolig för att bli störd av vindkraft i din boendemiljö?

VAD ANSER DU VARA POSITIVT MED VINDKRAFT

På frågan vad respondenterna ansåg vara positivt med vindkraft angav en stor andel att det bidrar till miljövänlig energi och arbetstillfällen. Även bättre infrastruktur och bygdemedel var sådant som upplevdes som positiv om dock i mindre grad än miljövänlig energi och fler arbetstillfällen.

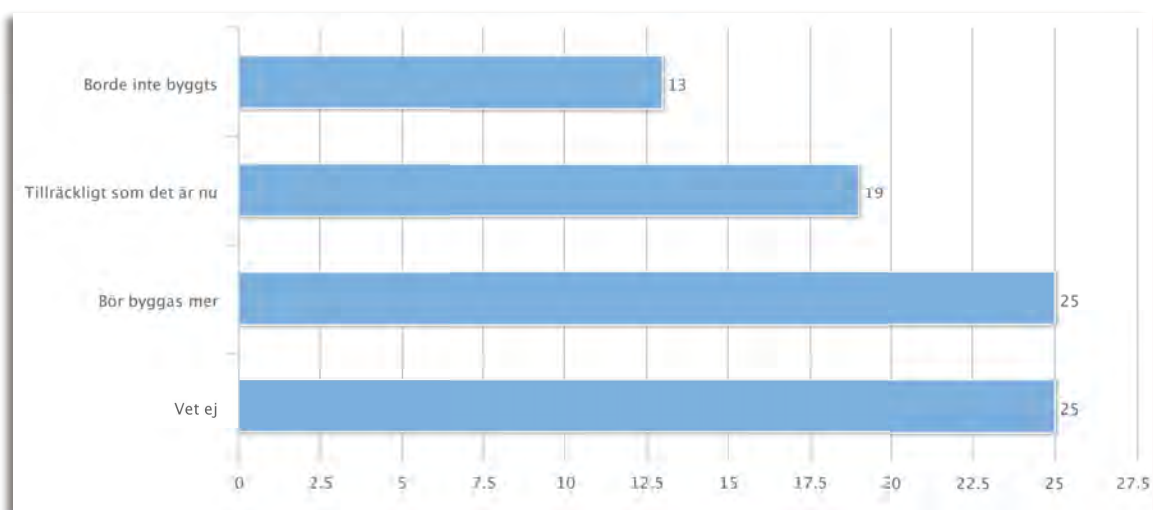


Figur 16 Vad anser du positivt med vindkraft?

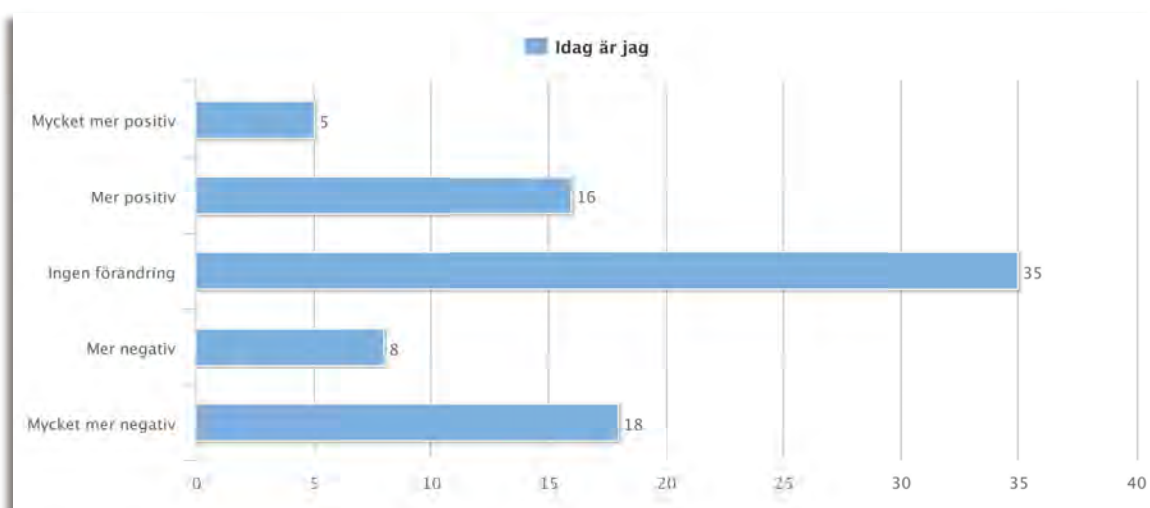
VAD ANSER DU OM VINDKRAFTSUTBYGGNADEN I STRÖMSUNDS KOMMUN

På frågan om vad respondenterna ansåg om vindkraftsutbyggnad mer generellt i Strömsunds kommun visade svaren på en splittrad bild. 30 % svarade att de bör byggas mer medan 23 % ansåg att det var tillräckligt som det är och 16 % ansåg att det aldrig borde ha byggts. En stor andel av respondenterna svarade vet ej på frågan om vad det ansåg om vindkraftsutbyggnaden i kommunen.

Hur upplever då de svarande att deras bild av vindkraftsutbyggnaden har förändrats? 26 % angavs sig vara mer positiv och mycket mer positiv än tidigare. 32 % uppgav att de var mer negativ och mycket mer negativ. Merparten 42 %, uppgav dock ingen förändring i sin uppfattning från tidigare.



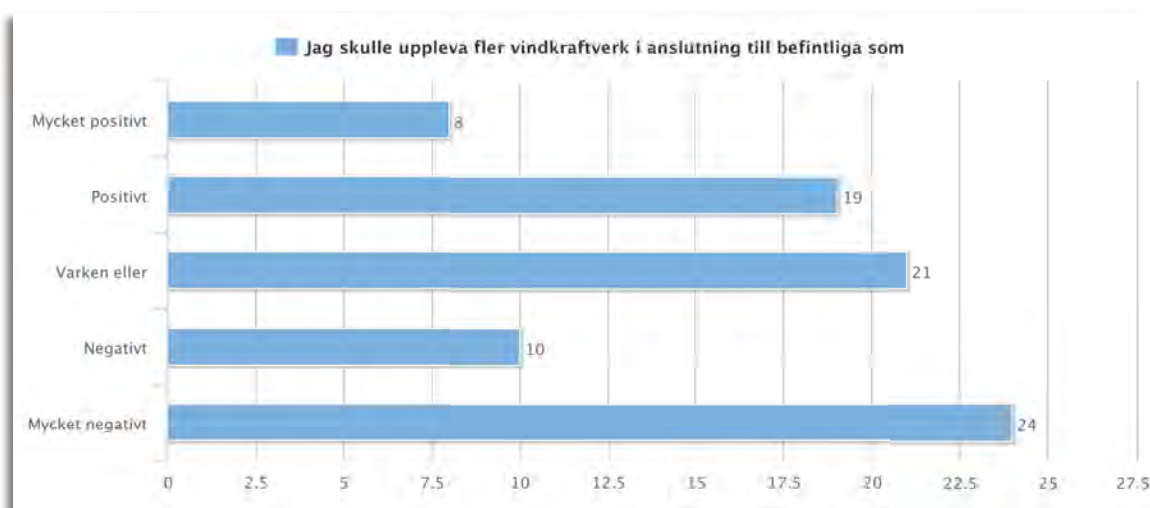
Figur 17 Vad anser du om vindkraftsutbyggnaden i Strömsunds kommun?



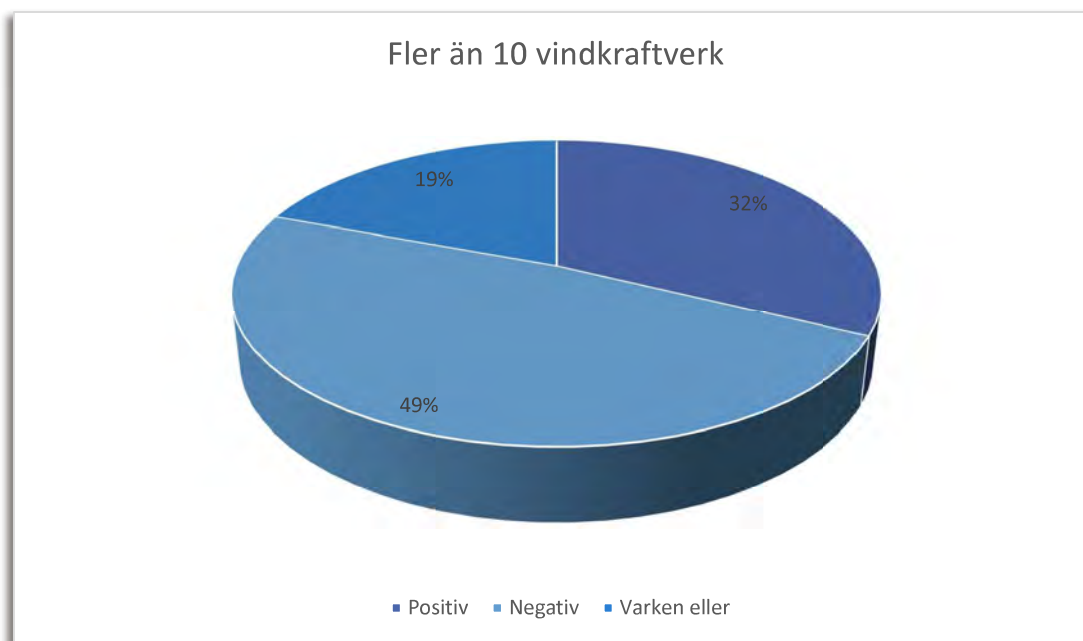
Figur 18 Idag är jag..

UPPLEVELSEN AV FLER VINDKRAFTVERK I ANSLUTNING TILL BEFINTLIGA

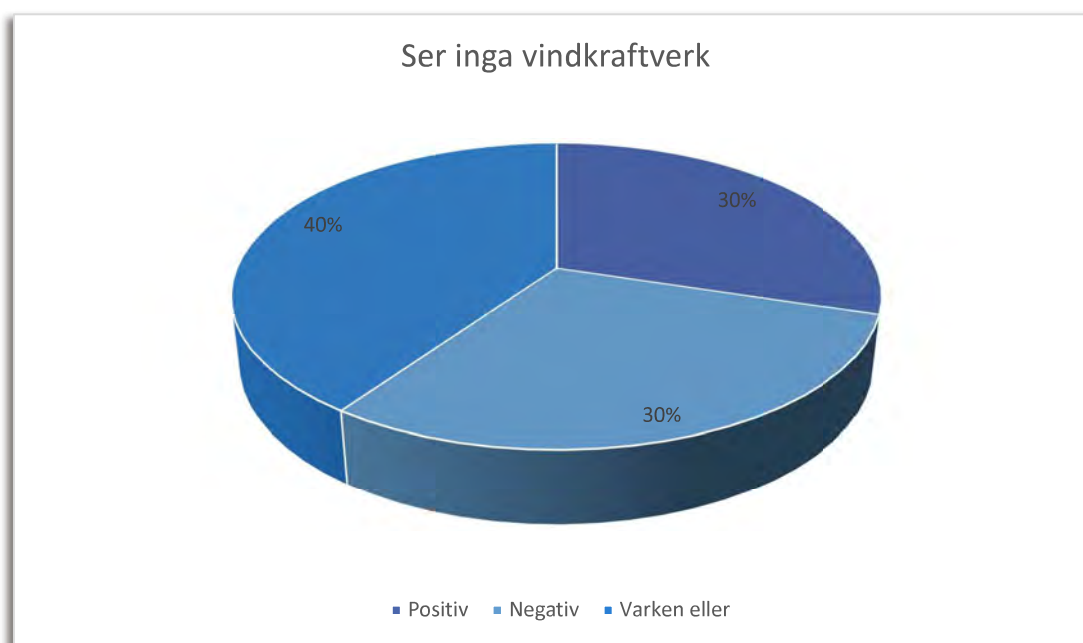
På frågan på hur respondenterna skulle uppleva fler vindkraftverk i anslutning till befintliga svarade 33 % positivt och mycket positivt medan 41 % skulle uppleva det som negativt och mycket negativt. Bryter vi ner svaren till att enbart betrakta de som idag inte ser några vindkraftverk så är andelen positiva i den gruppen 30 % respektive 32 % för de som ser fler än 10 vindkraftverk. De som har flera vindkraftverk i sin närhet är till och med något mer positiv än de som inte har det om än marginellt. Dock är en stor andel, 49 %, i gruppen som ser fler än 10 vindkraftverk negativ till fler vindkraftverk i anslutning till redan befintliga att jämföra med 30 % för gruppen som inte ser några vindkraftverk idag.



Figur 19 Jag skulle uppleva fler vindkraftverk i anslutning till befintliga som?



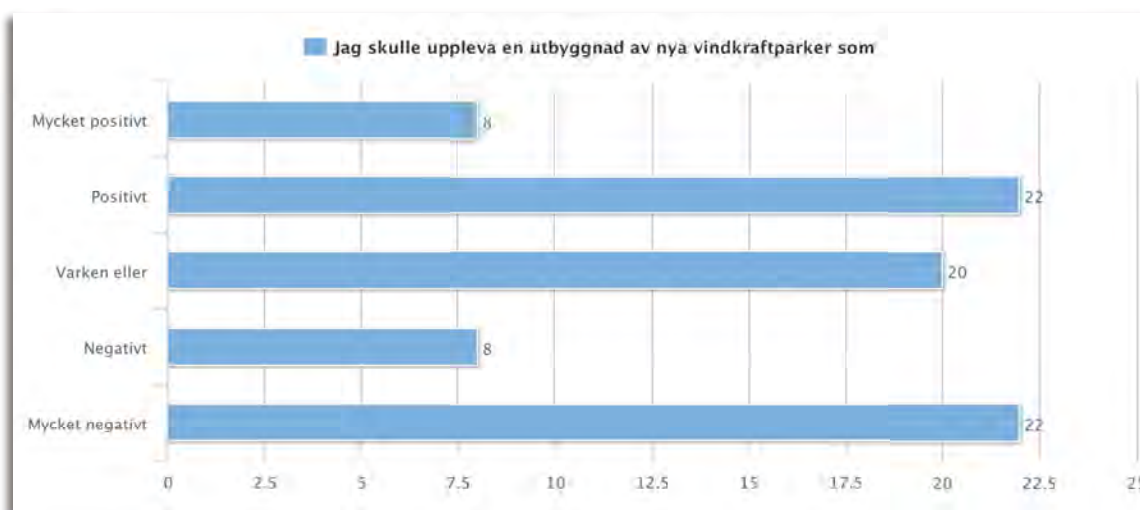
Figur 20 Jag skulle uppleva fler vindkraftverk i anslutning till befintliga som... ur gruppen som ser fler än 10 vindkraftverk från sitt boende.



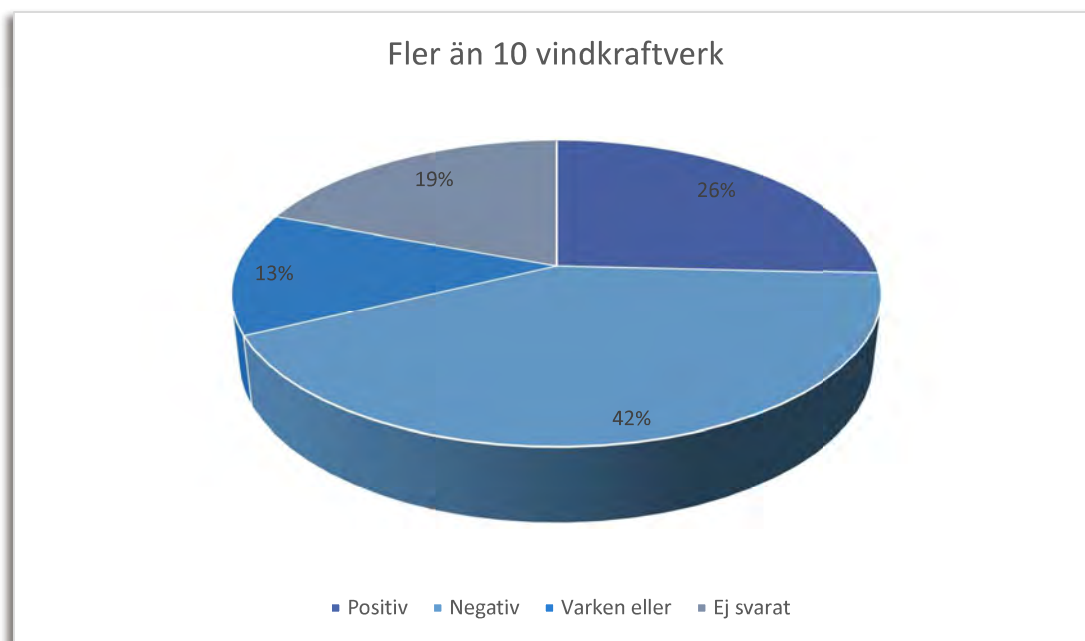
Figur 21 Jag skulle uppleva fler vindkraftverk i anslutning till befintliga som... ur gruppen som inte ser vindkraftverk från sitt boende.

UPPLEVELSEN AV EN UTBYGGNAD AV NYA VINDKRAFTPARKER

På frågan om hur man skulle uppleva att det uppfördes nya vindkraftparker så svarade 37,5 % att de var positiv eller mycket positiv till det vilket är ett resultat som var lika för gruppen negativa och mycket negativa. Bryter man ut gruppen med fler än 10 vindkraftverk i sin närhet så var de något mer negativ, 42 %, till en utbyggnad av nya vindkraftparker än den totala gruppen medan de som idag inte har några vindkraftverk i sin närhet var mindre negativ till en utbyggnad. Samtidigt svarade en stor andel 41 % ur samma grupp varken eller på frågan.



Figur 22 Jag skulle uppleva en utbyggnad av nya vindkraftparker som



Figur 22 Jag skulle uppleva en utbyggnad av nya vindkraftparker som... ur gruppen som ser fler än 10 vindkraftverk från sitt boende.



Figur 23 Jag skulle uppleva en utbyggnad av nya vindkraftparker som... ur gruppen som inte ser vindkraftverk från sitt boende.

KOMMENTARER ANGÅENDE UTBYGGNADEN AV VINDKRAFT I STRÖMSUNDS KOMMUN

Avslutningsvis gavs möjligheten att besvara med egna kommentarer på hur man ser på en utbyggnad av vindkraften i Strömsunds kommun. En majoritet av kommentarerna är negativa och kritiska till en utbyggnad av vindkraften. Kommentarererna redovisas i sin helhet i bilagan. Följande citat får symbolisera inställningen från de respondenter som var mer negativ till en utbyggnad av vindkraft.

- *"Det vore förödande för våra byar med mer vindkraft. Vi som bor här är mycket bullerstörda framförallt vid snö och regn och då vinden ligger på mot byn från vindkraftverken."*
- *Den "miljövänliga" el som kommer från vindkraftverk är en illusion. Arbetstillfällena är väldigt tillfälliga."*
- *"Det blir för mycket. I Raftsjöhöjden blir byn fullständigt inbyggt av verk. Det tycker jag är fullständigt åt helvete."*
- *"Upplever att forskningsresultat angående de negativa effekterna av vindkraftverk negligeras, bara det byggs så är det bra. Jag anser att det är nog utbyggt i vår kommun nu. Möjligtvis skulle jag ändra min åsikt något om beskattning och eventuell vinst tillföll kommunen men det kommer aldrig att hända."*
- *"Finns inget positivt. tänk hur många 1000tals hektar skog/mark som förstörs. hur vi som lever ikring vindkraften drabbas. Absolut det skapas jobb mest under byggtiden men med väldigt mycket utländska arbetskraft. För sedan är det ett fåtal jobb kvar med servicefolk."*

Några av respondenterna var något mer positivt inställd i sina kommentarer till en utbyggnad av vindkraft i kommunen. Följande citat sammanfattar deras tankar.

- *"Vi ställer oss positiva till en fortsatt utbyggnad av vindkraft i Strömsunds kommun."*
- *Är positiv till vindkraften och ser gärna en vidare utbyggnad, men inte lämpligt alldeles intill någon fastighet, är ju svagt ljud från dem när bladen roterar. Enda nackdelen med dem som jag ser är att det förekommer kollisioner med fåglar, bl. a. rovfåglar - kunde man komma på något som förhindrar det vore det bra men väl inte så lätt."*
- *"Det är positivt med vindkraft om vindkraften genererar pengar till Strömsunds kommuninvånare på ett eller annat sätt. Den avkastningen bör dock ligga utanför markägaravtalen."*

SAMMANFATTANDE OCH AVSLUTANDE KOMMENTARER

Strömsunds kommun har i sin översiktsplan beslutat att innan nya vindkraftsområden för storskalig vindkraftsproduktion anvisas ska en utvärdering av hur de byggda verken upplevs och vilka konsekvenser de medför genomföras. Syftet med enkätundersökningen var att undersöka upplevelsen av nuvarande vindkraftsparker.

En webbenkät användes för att fånga in synpunkter från de boende i kommunen. Länken till undersökningen skickades via ett brev till ett urval av boende i kommunen. I och med att ingen påminnelse skickades ut så blev det en lägre svarsfrekvens. Av de svar som inkommit så återfanns respondenter i de båda urvalsgrupperna, boende som bor i närheten av en vindkraftspark och de som bor på längre avstånd.

Även om urvalet var begränsat kan man dra några slutsatser. I jämförelse med den tidigare undersökningen som genomfördes 2016 är gruppen som uppger att de inte är störd något fler än i den tidigare, 64 % i denna undersökning och 60 % i den tidigare. Något färre upplever sig vara störd i den här undersökningen jämfört med den tidigare, 36 % resp. 40 %. Den tidigare undersökningen riktade sig till dem som har en fastighet i närheten av en vindkraftspark medan föreliggande hade ett bredare urval vilket kan förklara den marginella skillnaden i upplevelse. Intressant blir det när vi bryter ner och tittar specifikt på dem som har fler än 10 vindkraftverk i sin närhet där 45 % uppger sig vara störd. En slutsats man kan dra är att de som bor längre ifrån en vindkraftspark generellt är mindre störd än de som bor i närheten av en vindkraftspark. Viktig iakttagelse är att en majoritet trots allt inte upplever sig vara störd oavsett om man bor nära eller längre ifrån en park.

I den tidigare undersökningen uppgav 43 % av de tillfrågade att de upplevde vindkraften som något positivt, 27 % att vindkraft är dåligt och 30 % saknade uppfattning. I den här undersökningen var svarsalternativen formulerat på ett lite annat sätt men ändå jämförbar i den bemärkelsen att 30 % i denna undersökning ansåg att det bör byggas mer, 23 % att det är tillräckligt som det är och 16 % att det aldrig borde ha byggts vindkraft i kommunen.

På frågan om att bygga fler vindkraftverk i anslutning till befintliga återfinns en skillnad i uppfattningen mellan de med fler än 10 vindkraftverk i sin närhet och mellan de som inte ser några vindkraftverk där 19 % respektive 40 % är positiva. På frågan hur man uppfattar en utbyggnad av nya vindkraftparker kvarstår den skillnaden mellan grupperna, där de som inte ser några vindkraftverk är mer positiv än den andra gruppen.

I en rapport från VINDVAL analyseras begreppet samhällsnytta i tillståndsprövning av vindkraft. Förutom att vindkraften påverkar samhällsekonomin genom att bidra till elproduktionen påverkar utbyggnaden även lokal eller regional ekonomi och sysselsättning samt andra näringar, menar man i rapporten. Hur stora effekterna blir på sysselsättning och inkomster på lokal/regional nivå, beror bland annat på det lokala utbudet av de tjänster och den kompetens som efterfrågas. I en annan rapport om kraftproduktion och miljöopinion menar man att opinionen mot vindkraft oftast riktar in sig på estetiska värden och idén om individens rätt till en subjektiv naturupplevelse. Vidare menar man att

vindkraftsopinionen inte har stöd i breda folklager eller hos miljöorganisationer utan att motståndet oftast finns på lokal nivå, där det kan ta kraftiga uttryck. Lokala ekonomiska fördelar är därför viktiga för människors inställning till en vindkraftsetablering, konstaterar rapportförfattarna. Resultatet i den här undersökningen visar på att det finns synpunkter och åsikter kring den regionala ekonomiska nyttan där arbetstillfällen och ekonomiska fördelar ifrågasätts.

Undersökningen gav en bild av hur vindkraften upplevs av närboende och övriga boende i kommunen. För att ge undersökningen ytterligare bredd i data och mer detaljer så skulle det finnas ett värde att i ett andra steg genomföra intervjuer med exempelvis företagare inom kommunen för att fånga olika perspektiv på vindkraftsfrågan. Att hitta former för en utvecklad medborgardialog kan också vara värdefullt i den fortsatta processen.

BILAGA 1 ÖPPNA SVAR

KOMMENTARER TILL FRÅGAN OM MAN UPPLEVER SIG STÖRD AV VINDKRAFTVERKEN

- Vi kör med draghundar, upplevelse är mycket mindre. Några hundar blir rädd när ljudet är högt
- Vindkraftverken gör att glesbygden blir mer levande. Inslaget med de roterande vingarna och de höga tornen gör att skogslandskapet inte känns lika monotont. Även det ljus som vindkraftverken skapar i mörket ger ett mer levande intryck, trots att de vita hinderljusen stundtals kan upplevas något störande.
- Vindkraften skapar också bättre ekonomiska förutsättningar för boende på landsbygden i form av ersättning till markägare och vissa fall i form av bygdepeng. Arbetstillfällen skapas vid uppförandet av verken och efter driftsättning i form av bevakning. Kombinationen av förnyelsebar energikälla och en möjlighet till förbättrade ekonomiska förutsättningar för landsbygden gör vindkraftverken till ett positivt inslag i kommunen, trots att det finns visuella nackdelar.
- Det är ett onaturligt intrång på naturen!!
- Hälsoproblem: det direkta men ohörbara, infraljudet i luften. dels det indirekta ljudet som uppstår från vibrationer i hus och byggnader. Vi hör int ljudet men celler och nerver i innerörat reagerar. Det handlar om en subliminal påverkan på oss. Inte alla påverkas negativt, men många drabbas av sömnproblem. koncentrationssvårigheter, och depression.
- På grund av att vi transporterar el till andra landsdelar får vi högre nätagift då man måste bygga ut den. Vindkraft ska produceras där den konsumeras!
- Gällande Stamåsen är väl det positiva att det ger arbetstillfällen. Annars detta snack om bygdemedel, bredband od har det inte allt bidragit till något positivt. Från en början vid samrådsträffar/möten lät det väldans bra med möjligheter men med facit i hand så bidrar inte vindkraften med några positiva effekter.
- Inverkan på Djurlivet
- ingenting, norr om sverige har en vacker natur och tystnad vi borde vara stolta över. Vi borde inte störa det genom att skära ned träd och placerar stor metallindustri i den
- En del av strömsund kommunen men också jämtland är den vackra naturen här, vilket lockar folk och turister, låt inte förstöra det.
- finns inget positivt. tänk hur många 1000tals hektar skog/mark som förstörs. hur vi som lever ikring vindkraften drabbas.absolut det skapas jobb mest under byggtiden men med väldigt mycket utländska arbetskraft. För sedan är det ett fåtal jobb kvar med service folk. tänk om du skulle bygga en industrilokal som är säg 1000hektar stor och påverkar flertal byar för att det kanske ske ge jobb åt 20.30 tal personer i slutändan
- Ljud om natten så man inte får sova riktig.
- Vad gäller ljuset så är det vindkraftparker med vitt blinkande sken som stör.

KOMMENTARER ANGÅENDE UTBYGGNADEN AV VINDKRAFT I STRÖMSUNDS KOMMUN

- Nu få ni ta och sluta och förstöra all natur med vindkraften, det är bara dumt och fult med vindkraft, ställ skiten i Stockholm istället.
- Kommunen borde ha sett till att få procentandel av intäkterna från elproduktionen.
- Något som inte nämns är grusvägarna till verken. Trafiken med både personbilar och tung transport kommer att slita på grusvägarna Sikås- Raftsjöhöjden och Gåxsjö-Raftsjöhöjden. I det samrådsmöte som Vasa Vind höll så var dessa vägar inget som de hade att göra med. Inte ens tanken att ta kontakt med Trafikverket för att informera om den ökade trafiken som skulle bli. Att underhållet måste öka i förhållande till den ökade trafiken är för oss en självklarhet.
- Vi ställer oss positiva till en fortsatt utbyggnad av vindkraft i Strömsunds kommun.
- Upplever att forskningsresultat angående de negativa effekterna av vindkraftverk negligeras, bara det byggs så är det bra. Jag anser att det är nog utbyggt i vår kommun nu. Möjligtvis skulle jag ändra min åsikt något om beskattning och eventuell vinst tillföll kommunen men det kommer aldrig att hända.
- Den "miljövänliga" el som kommer från vindkraftverk är en illusion.
Arbetsstillfällena är väldigt tillfälliga.
Det är ett intrång på naturen.
- Det kostar mycket mer än det ger. Människor blir lurade!!
Mer Kritisk granskning Tack!!!
Vi ska göra allt för att stoppa utbyggnaden!! Tack för mig!
- Bra om det kunde bli bygdemedel till byn för att ha råd att hålla byn mera levande. Vi har inte fått något till byalaget av de 3 snurrorna som blev uppförda trots ett löfte om en viss procent till byalaget.
- Det vore förödande för våra byar med mer vindkraft. Vi som bor här är mycket bullerstörda framförallt vid snö och regn och då vinden ligger på mot byn från vindkraftverken. Vi har påtalat ett 100-tal gånger till Statkraft angående bullerproblemen. Statkraft är väl medveten om att de inte kommer tillrätta med problemen. De har erbjudit 10,000 kr till de närliggande fastigheterna att byta fönster i sovrummen då det inte går att sova. Några fastighetsägare har tvingats att flytta från sina hus. Det går ibland inte att sitta ute sommartid för att det dånar som om ett reoplan står på en startbana. Vi i närliggande byar tycker att det är nog med vindkraft i vårt område runt parkerna. Det kan väl inte vara meningen att vi som bor i kommunen och betalar skatt ska tvingas lämna våra hem för att mer vindkraft ska upp. Det räcker nu!
- I närheten från Havsnäs Vindpark räcker det. För framtiden är det bra att bygga mer vindkraftparker men inte i närheten från fastboende och direkta område.
- Parkernas placering måste ske med hänsyn till naturnäringar som turism, rennäring med flera, och att ändå kunna erbjuda boende i ostörd miljö (nog så viktigt för nutidens människor). Återbäring till områden som påverkas av utbyggnaden i form av ekonomisk kompensation (lägre elpriser?) ökar förståelsen av nyttan med vind-producerad el i närområdet.

- Är positiv till vindkraften och ser gärna en vidare utbyggnad, men inte lämpligt alldeles intill någon fastighet, är ju svagt ljud från dem när bladen roterar. Enda nackdelen med dem som jag ser är att det förekommer kollisioner med fåglar, bl. a. rovfåglar - kunde man komma på något som förhindrar det vore det bra men väl inte så lätt.
- Tveksam till miljöfördelarna
- absolut inga fler, vår livskvalitet är förstörd redan idag. Ingen av våra barn vill ta över fastigheten om fler verk byggs. Vi är idag riktigt bullerstörda och vår tid ute i naturen är begränsad. Statkraft har heller inte kommit tillrätta med problemen i de verk som är uppförda.
- Jag tycker att vår kommun har tillräckligt många vindkraftverk.
- Se till så att överföringsavgifterna sänks till rimlig nivå för oss konsumenter för att få bygga flera, och se till så att mera går tillbaka till bygden som drabbas.
- Vi kommer med stor sannorlikhet helt lämna Sörviken om fler parker upprättas i närheten, då närmast tänker vi på Bodhögarna. Avståndet blir då endast 2 km rakt över Sörviksjön, utsikten, ljudnivån där vi tillbringar all vår fritid tillsammans med barn och barnbarn samt det stället som ger oss den bästa av vila och återhämtning. Allt det vi uppskattar kommer förstöra det värdefulla.
- Lös detta med blinkande vita ljus, så skulle jag bli mera positiv.
- Det blir för mycket. I Raftsjöhöjden blir byn fullständigt inbyggt av verk. Det tycker jag är fullständigt åt helvete.
- Första frågan fanns ej Åskälen med. Vindkraften bör ej bli högre än nuvarande 180m. Vindkraft i sydlig riktning från byar är inte ok. Vindkraften söder om Trekilen är tveksamt om den skulle fått tillstånd.
- Jag har tittat på vindkrafts pro och nackdelar, och jag vet att vi behöver energi och de säger att vindkraft är miljövänligare men hur miljövänlig är det att skära ner träd, placera industrin i en som en gång var en lugn, vacker skog, jaga bort djur och förstör hela ekosystemet.
- Istället för att få mer industri här, bör vi ta hand om naturen, för det är norr om sverige! Det är milen av orörd natur utan förorening. Så jag säger nej till vindkraft. >Kanske det är bättre om att lära folk hur de kan använda som lite energi som möjligt, och investera i det.
- Finns inget positivt. tänk hur många 1000tals hektar skog/mark som förstörs. hur vi som lever i kring vindkraften drabbas. Absolut det skapas jobb mest under byggtiden men med väldigt mycket utländska arbetskraft. För sedan är det ett fåtal jobb kvar med service folk. tänk om du skulle bygga en industrilokal som är säg 1000hektar stor och påverkar flertal byar för att det kanske ske ge jobb åt 20.30 tal personer i slutändan skulle det verkligen va hållbart?
- Motståndet är mycket stor, vilket alla underskrifter visar. Bygg inga fler! Lyssna på dom som bor nära, och blir störd av dom!
- Viktigt att ha samråd med berörda samebyar samt att ta hänsyn till djur-och fågelliv (ex. örn).
- Det är positivt med vindkraft om vindkraften genererar pengar till Strömsunds kommuninvånare på ett eller annat sätt. Den avkastningen bör dock ligga utanför markägaravtalen.

BILAGA 2 FÖLJEBREVET

Frågor angående upplevelsen av vindkraft

Du har fått detta brev därför att du bor och/eller äger fastighet i Strömsunds kommun.

Strömsunds kommun vill inför en kommande revidering av nuvarande översiktsplan få in boendes synpunkter på upplevelsen av vindkraft där både positiva som negativa upplevelser är viktigt att ta i beaktande.

Vindkraft – ett hot eller en möjlighet?

Utbyggnaden av vindkraften förändrar landskapet. Med bra beslutsunderlag kan vindkraftparker lokaliseras så att påverkan på omgivningen blir så liten som möjligt. En stor omsorg behöver läggas vid att utvärdera redan befintliga vindkraftparker och också planering inför kommande där olika anspråk och synsätt får möjlighet att komma fram.

Hur upplever du vindkraften?

För att få in synpunkter och klarlägga problem och möjligheter med redan etablerade vindkraftparker och inför en framtida utveckling, vill Strömsunds kommun få in dina synpunkter på hur du upplever vindkraften. Du som får den här enkäten bor eller äger fastighet i närheten av en vindkraftspark eller är, som boende i kommunen, slumpmässigt utvald.

Påverkas du direkt av vindkraften? Hindrar vindkraftverken ditt utnyttjande av din fastighet eller ditt friluftsliv? Ser du positiva effekter av befintlig vindkraftsetablering som t.ex. bättre vägar, sysselsättning och fiberuppkoppling? Om det i framtiden eventuellt skulle uppföras fler vindkraftverk, hur tror du att du skulle uppleva det?

Dina tankar och synpunkter är viktiga!

Svara senast den 15 februari

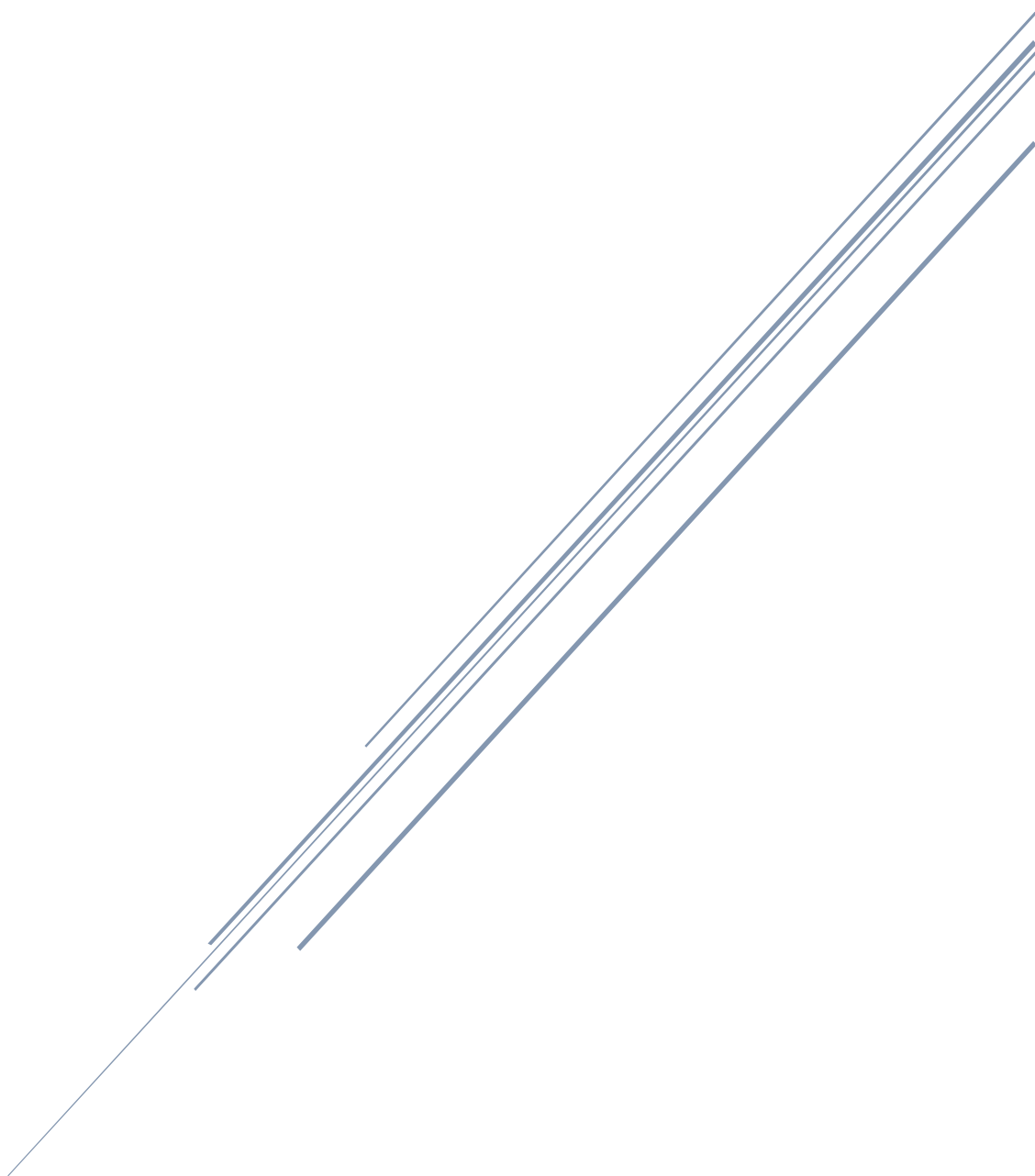
Vi hoppas att du tar dig några minuter i anspråk med att svara på frågorna. Enkäten hanteras digitalt och du hittar den på den här länken som du skriver in i din webbläsare <https://app.easyquest.com/q/Da3g5>

För att kunna använda dina synpunkter behöver du svara senast **2019-02-15**.

Ditt svar kommer att behandlas anonymt. Svaren analyseras och sammanställs av en extern utvärderare. Materialet kommer att användas för att se om det finns skillnader i upplevelser mellan de olika parkerna, permanentboende och fritidshusägare, etc.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Vindkraft, tillägg till kommunens översiktsplan



Strömsunds Kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	3
Tillägg till kommunens översiktsplan	3
Utpenade områden för vindkraft i tillägget till översiktsplan	3
Inledning	4
Strategisk miljöbedömning	5
Måluppfyllelse, når vi målen/visionen?	5
Motverkar eller samverkar planen med översiktsplanens ställningstaganden?	5
Miljö- och riskfaktorer/markanvändning	6
Areella näringar/markanvändning	6
Det tredimensionella begreppet hållbar utveckling.....	6
Miljökonsekvenser	7
Gynnar flera av de nationella miljömålen	7
Effekter på miljömålet <i>Ett rikt växt och djurliv</i>	7
Sociala konsekvenser.....	8
Lokal nytta av vindkraftsetableringar.....	8
Hinderstyrd belysning på vindkraftverk	9
Den samiska kulturen	9
Den kumulativa effekten i kommunen.....	9
Samhällsekonomiska konsekvenser	9
Riksintressen	10
Överlappande riksintressen	11
Miljökonsekvensbeskrivning	12
Miljökvalitetsnormer	12
Betydande miljöpåverkan	12
Miljömål.....	12
Miljökonsekvensbeskrivning för utpekade områden i TÖP	13
Området vid Havsnäs (A).....	13
Området vid Lövberget (B).....	13
Området runt Bleka (C)	13
Området vid Mångmansberget (D)	13
Området vid Stamåsen (E).....	13
Området vid Raftsjöhöjden (F)	13
Området runt Åskälen (G)	14
Området runt Bodhögarna (H)	14
Området vid Ögonfågeln (I).....	14

Nollalternativ	14
Höjder	14
Område söder om Görvik	14
Området norr om Tåsjön	15
Andra alternativa utformningar	15
Alternativ 1 - Ingen fortsatt utbyggnad	15
Alternativ 2 - Ingen fortsatt uppgradering av befintliga anläggningar	15
Alternativ 3 - Ytterligare utpekat område, Frostberget	16
Slutsats	16
Källförteckning	16

SAMMANFATTNING

För att skapa beredskap inför den framtida utvecklingen och kunna hantera både nya framtida vindkraftsprojekt och uppgraderingar av redan befintliga vindkraftsanläggningar gör Strömsunds kommun en revidering av de fördjupade översiktsplanerna för vindkraft. Syftet med revideringen är inte att peka ut nya områden för vindkraft, utan att bedöma de redan utpekade områdenas lämplighet och att fastställa kommunens ställningstaganden utifrån ny teknikutveckling. Revideringen görs som ett tillägg till den kommunövergripande översiktsplanen.

Tillägg till kommunens översiktsplan

I tillägget till översiktsplanen har kommunens ställningstaganden om vindkraft setts över. Där har bland annat den tidigare begränsningen av vindkraftverkens höjd omformulerats. Inga nya områden för vindkraft har pekats ut, däremot har två tidigare utpekade områden strukits bort.

Utpekade områden för vindkraft i tillägget till översiktsplan

Havsnäs (A) ligger mellan Ströms Vattudal och Flåsjön ca 15 km norr om Strömsund.

Lövberget (B) ligger på gränsen mot Dorotea och Sollefteå kommun, ca 25 km öster om Hoting.

Bleka (C) ligger mellan Rossön och Backe väster om Fjällsjöälven.

Mångmansberget (D) ligger mellan Backe och Vängel, ca 10 km söder om Backe.

Stamåsen (E) ligger på gränsen mot Sollefteå kommun ca 25 km sydost om Strömsund.

Raftsjöhöjden (F) ligger strax norr och öst om Raftsjöhöjden ca 15 km väster om Hammerdal.

Åskälen (G) ligger mot gränsen till Östersunds kommun ca 10 km sydväst om Hammerdal.

Bodhögarna (H) ligger mot gränsen till Ragunda kommun ca 20 km öster om Hammerdal.

Ögonfågeln (I) ligger mot gränsen till Sollefteå och Ragunda kommuner ca 25 km öster om Hammerdal.

INLEDNING

För att skapa beredskap inför den framtida utvecklingen och kunna hantera både nya och framtida vindkraftsprojekt samt uppgraderingar av redan befintliga vindkraftsanläggningar behöver kommunen en ny översiktsplan inom området. I plan- och bygglagen (2010:900) samt miljöbalken (1998:808) finns det krav på att denna typ av vägledande dokument ska genomgå en konsekvensbedömning och för de delar som kan väntas medföra en "*betydande miljöpåverkan*" ska metoden för strategisk miljöbedömning användas. (1, 2)

De gällande fördjupningarna från 2005 (FÖP 2005) (3) och 2009 (FÖP 2009) (4) har varit viktiga för kommunen men nu behövs en översyn och revidering. Översynen görs som ett tillägg till den kommunövergripande översiktsplanen från 2014 (5). Uppdateringen är särskilt påkallad utifrån den teknikutveckling som sker inom området. Syftet med revideringen är inte att peka ut nya områden för vindkraft, utan att bedöma de redan utpekade områdenas lämplighet och att fastställa kommunenens ställningstaganden utifrån ny teknikutveckling.

STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING

Miljöbedömningen av tillägget till översiktsplanen (TÖP) görs för att planen så långt möjligt ska främja en hållbar utveckling inom kommunen. Målet är att belysa frågorna från flera håll.

I materialet finns källhänvisningar i form av siffror inom parantes efter varje påstående. Siffrorna ger en återkoppling till källförteckningen längst bak i materialet. Källhänvisningen är tänkt att även fungera som en väg för ytterligare kunskap och att bidra med argument i den demokratiska planprocessen.

Måluppfyllelse, når vi målen/visionen?

Vid genomgång av Vision 2030 i den gällande översiktsplanen (ÖP) konstateras att samtliga utvecklingsmål inte berör revideringen av de fördjupade översiktsplanerna. I ÖP redovisas i visionen under rubriken *Utbildning och kompetens* bland annat att man ska prioritera ett bra samarbete med det lokala näringslivet och att det ska finnas goda utbildningsmöjligheter på alla nivåer. Ställningstagandet om lokal nytta i den reviderade fördjupade översiktsplanen kan ses som en vidare utveckling av detta. I avsnittet *Näringsliv och arbetsmarknad* pekas på vikten att planera för ett utvecklat och mångfacetterat näringsliv. (5) I detta perspektiv kan en revidering av FÖP 2005 och FÖP 2009 om vindkraft ses som en del av detta. På samma sätt kan TÖP om vindkraft även anses kunna uppfylla resonemanget om hållbarhet eftersom revideringen bland annat har som mål att ta hänsyn till förbättrad teknik inom området.

Motverkar eller samverkar planen med översiktsplanens ställningstaganden?

Vid en genomgång av ställningstaganden i TÖP och de ställningstaganden som finns i kommunens gällande ÖP konstateras att det inom vissa områden finns större risker för intressekonflikter än andra. I ÖP finns det inte några särskilda ställningstaganden som rör riksintressen. Bedömningen av TÖP i förhållande till riksintressena behandlas under en särskild rubrik.

Vid genomgång av kommunens ställningstaganden har det även uppmärksamats att flera av ställningstagandena kan samverka, vilket bör ge en positiv effekt. De motverkande ställningstagandena ställer högre krav på hur dessa hanteras i kommande planering och ärendehantering från kommunens sida. En redovisning lämnas i nedanstående matris där grönt markerar samverkan och rött markerar motverkande ställningstaganden.

	Markanvändning	Resurseffektivt	Hinderstyd belysning	Gårdsverk	Lokal nytta
Befolkning					
Näringsliv					
Kommunikationer					
Teknisk försörjning					
Bebyggelseområden LIS					
Tillgänglighet					
Miljö- och riskfaktorer					
Areella näringar					
Natur- kultur o friluftsvärden					
Besöksnäringar					
Områden för produktion					

Matris 1. Ställningstaganden i TÖP vindkraft jämfört mot ställningstaganden i ÖP. Grönt markerar samverkan mellan ställningstaganden och rött markerar motverkande ställningstaganden.

Miljö- och riskfaktorer/markanvändning

I ett av ställningstagandena under rubriken *Miljö- och riskfaktorer* anger kommunen att man ska värna de tysta miljöer som finns. I ÖP finns ingen närmare redogörelse vilka områden man syftar på. (5) Naturvårdsverket refererar till Europeiska miljöbyråns (EEA) rapport *Good guide on quiet areas* när man menar att tysta områden snarare ska likställas med lugna områden som inte är utsatta för oönskat eller skadligt ljud orsakat av människors verksamhet. (6, 7) I TÖP finns inget särskilt resonemang om hur man förhållit sig till tysta områden vid etablering av vindkraftverk.

Areella näringar/markanvändning

I TÖP ligger samtliga utpekade områden för storskalig vindkraft inom skogsområdena i kommunen. I ÖP finns det några ställningstaganden som rör dessa områden under rubriken *Areella näringar*. (5)

I den gällande ÖP har kommunen bland annat ett ställningstagande om jakt som kan beröras av ställningstagandet om lokalisering av vindkraft: *"För jakten viktiga områden, med vildmarkskaraktär, bör skyddas i den kommunala planeringen."* Inget förtydligande finns i ÖP om vilka områden man syftar på. (5) Frågan berör dock delar av befolkningen. I kommunens enkät uppgav 12 svarande av 82 att de upplevde en mycket eller väldigt mycket försämrad jakt till följd av vindkraftverk. (8)

DET TREDIMENSIONELLA BEGREPPET HÅLLBAR UTVECKLING

Miljöbedömningen av kommunala planer syftar till att integrera miljöaspekter och främja en hållbar utveckling av samhället. I miljöbalkens portalparagraf anges bland annat att en hållbar utveckling innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Mark, vatten och övrig fysisk miljö ska

används så att en långsiktig och god hushållning tryggas utifrån ekologisk, social och samhällsekonomisk synpunkt. (2)

Miljökonsekvenser

För att beskriva miljökonsekvenserna för TÖP om vindkraft har de nationella miljömålen ställts mot de enskilda ställningstagandena. (9) Nedanstående matris ger en summering av inverkan på de nationella miljömålen, där grönt markerar samverkan och rött markerar motverkande ställningstaganden.

	Lokalisering	Resurseffektivt	Hinderstyd belysning	Gårdsverk	Lokal nytta
Begränsad klimatpåverkan					
Frisk luft					
Bara naturlig försurning					
Giftfri miljö					
Skyddande ozonskikt					
Säkerstrålmiljö					
Ingen övergödning					
Levande sjöar och vattendrag					
Grundvatten av god kvalitet					
Myllrande våtmarker					
Levande skogar					
Ett rikt odlingslandskap					
Storslagen fjällmiljö					
God bebyggd miljö					
Ett rikt växt- och djurliv					

Matris 2. Ställningstaganden i TÖP vindkraft jämfört mot de nationella miljömålen. Grön markering markerar att miljömål och ställningstagande kan samverka och rött markerar att miljömål och ställningstagande kan motverka varandra.

Gynnar flera av de nationella miljömålen

Planen kan anses gynna miljömålen *En begränsad klimatpåverkan*, *Frisk luft*, *Bara naturlig försurning* och *Ingen övergödning* under förutsättning att energin från vindkraftverken kommer att ersätta energi producerat med exempelvis fossila bränslen. (10, 11, 12, 13) Planen kan även gynna miljömålen *Storslagen fjällmiljö*, *God bebyggd miljö* och *Ett rikt växt och djurliv* utifrån ställningstaganden om lokalisering av vindkraftverk. (14, 15, 16)

Effekter på miljömålet *Ett rikt växt och djurliv*

Vid en jämförelse mellan miljömålet *Ett rikt växt och djurliv* (16) samt ställningstagandet om resurseffektivisering av vindkraftverken finns det både möjligheter att detta skulle kunna minska risken för döda och skadade djur och öka risken. I Naturvårdsverkets rapport om vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss konstateras att vindkraft generellt är ett större problem för fladdermöss än för fåglar. Detta resonemang förs dels på grund av att det är fler fladdermöss som dödas samt att det endast rör några få arter. I rapporten konstateras att

fågeldödligheten ökar med vindkraftverkens storlek. Samtidigt så menar författarna att man i förhållande till installerad effekt och mängden producerad el kan se en mindre fågeldödlighet vid en ökande storlek på vindkraftverken. När det behövs färre nya stora vindkraftverk för att producera samma mängd el jämfört med äldre små verk antar man att den totala dödligheten minskar per anläggning. Någon likande undersökning bland fladdermöss är inte genomförd. I rapporten påpekas att man för att minska risken för negativ påverkan från vindkraftverk på fåglar i första hand bör undvika att bygga anläggningar på fågelrika platser, särskilt områden som används under häckning, övervintring eller rastning under flyttning. Den viktigaste åtgärden att skydda fladdermöss vid vindkraftverk är att anpassa driften av vindkraftverken. Författarna pekar på möjligheten att låta vindkraftverken stå stilla under de tider och väderförhållanden då aktiviteten av fladdermöss i rotorhöjd är som mest frekvent. (17) Den kumulativa effekten på växt och djurliv om samtliga områden byggs ut, eller vid uppgradering av befintliga anläggningar med färre och högre verk kan vara svåra att förutspå. Kunskapsläget kring detta förväntas öka med tiden och bör tillämpas i samband med tillståndsprövningen av vindparkerna.

Sociala konsekvenser

Vid en genomgång av ställningstagandena i TÖP noterades några tydliga sociala effekter. En redovisning lämnas i nedanstående matris där grönt markerar samverkan och rött markerar motverkande ställningstaganden.

	Lokalisering	Resurseffektivt	Hinderstyrd	Gårdsverk	Lokal nytta
Befolkning, alla					
Befolkning, kvinnor					
Befolkning, män					
Befolkning, flickor					
Befolkning, flickor					
Befolkning, pojkar					
Befolkning, samer					
Befolkning, övriga minoriteter					
Befolkning, funktionsnedsatta					
Befolkning, äldre					

Matris 3. Ställningstaganden i TÖP vindkraft jämfört mot innevånare i kommunen. Grönt markerar samverkande effekter och rött markerar risker för motstående effekter.

Lokal nytta av vindkraftsetableringar

I Naturvårdsverkets rapport 6497 från 2012 redovisas flertalet exempel på hur etableringar av vindkraftsverk skapat både direkta arbetstillfällen och kringeffekter som gynnat den lokala befolkningen. (18) Detta gör det troligt att effekten av ställningstagandet i TÖP om lokal nytta kan antas gynna kommunens befolkning. Den del av ställningstagandet som rör fortsatta utbildningar inom vindkraft skulle kunna ha en tydligare positiv effekt på yngre och kommunmedlemmar i arbetsför ålder.

Hinderstyrd belysning på vindkraftverk

I enkäten uppgav 15 av de 82 svarande att de var mycket eller väldigt mycket störda av ljus. (8) Utifrån dessa svar kan ställningstagandet i TÖP om att verka för hinderstyrd belysning på vindkraftverken positivt.

Den samiska kulturen

I Naturvårdverkets rapport 6497 diskuteras bland annat resultatet från en enkätstudie om livskvalitet i samebyar. En av de största faktorerna för upplevd psykosocial stress uppges vara konkurrensen med bland annat vindkraftsanläggningar om betesmarken. Möjligheten att få påverka utvecklingen för betesmarken anses av rapportens författare vara en viktig faktor till livskvalitet för renägare. (18) Renskötseln är viktig traditionsbärare av den samiska kulturen och har ett stort symbolvärde. (19) En påverkan på renskötseln i dessa sammanhang skulle även kunna ses som en påverkan på den samiska befolkningen. I skriften om miljökonsekvensbeskrivningar och samisk markanvändning pekas bland annat uppförandet av vindkraftparker ut som hot mot det samiska kulturlandskapet. (20) I Naturvårdsverkets rapport 6799 från Vindval påtalas även vikten av att vid eventuell projektering tidigt sträva efter en dialog mellan rennärings, vindkraftsintressen och myndigheter i syfte att minska effekterna av anläggningen i drift. Författarna påpekar vidare att det är viktigt att förstå att ett samarbete mellan rennärings och vindkraftsföretag inte för den delen behöver innebära att renskötseln accepterar eller godtar utbyggnaden. Samebyars deltagande i processen måste kunna ses som en åtgärd för att begränsa negativa effekter om tillstånd skulle ges till en etablering även om renskötseln motsatt sig etableringen. (38) Detta kan vara viktiga aspekter att ta hänsyn till i kommande tillståndsprövningar av vindkraft.

Ställningstagandet i TÖP om att vindkraft inte ska prioriteras inom områden med motstående intressen, exempelvis inom riksintresse rennärings, bör utifrån samma resonemang kunna vara positivt för den samiska befolkningen.

Den kumulativa effekten i kommunen

Den kumulativa effekten för befolkningen om samtliga områden byggs ut eller vid uppgradering av befintliga anläggningar som med färre och högre verk kan vara svår att förutspå. Det kan vara lämpligt att fundera kring hur stor del av en vy, där människor bor, som ska vara bebyggd med vindkraftverk.

Samhällsekonomiska konsekvenser

Vid bedömningen av de ekonomiska konsekvenserna av TÖP har i huvudsak de samhällsekonomiska aspekterna beaktats. Nedan finns en matris som beskriver den bedömda påverkan på kommunens folkhälsoprogram. (21) Folkhälsan har en stor betydelse för samhällsekonomin och flera av målen har både direkt och indirekta ekonomiska aspekter. En redovisning lämnas i nedanstående matris där grönt markerar samverkan och rött markerar motverkande ställningstaganden.

	Lokalisering	Resurseffektivt	Hinderstyrd	Gårdsverk	Lokal nytta
Delaktighet och inflytande					
Utbildning och arbete					
Barn och ungas uppväxtvillkor					
Hälsöfrämjande miljöer					
Alkohol, narkotiska, doping, tobak och spel					

Matris 4. Ställningstaganden för vindkraft jämfört mot kommunens folkhälsoprogram. Grön markering visar ställningstagande kan samverka med kommunens folkhälsoprogram, inget motverkande ställningstagande kunde identifieras.

I kommunens folkhälsoprogram betonas vikten av delaktighet och inflytande. I den reviderade planen finns inget särskilt ställningstagande om detta, men planprocessen inbjuder till möjligheten att påverka. Ställningstagandet i TÖP om lokal nytta kan anses samverka med folkhälsoprogrammets mål om utbildning och möjlighet till arbete. (21) Slutsatsen stärks bland annat utifrån de slutsatser om effekter av vindkraftsetableringar som redovisas i Naturvårdsverket rapport 6497. (18)

RIKSINTRESSEN

Geografiska områden som är av nationell betydelse för en rad olika samhällsintressen kan pekas ut som områden av riksintressen. I miljöbalkspropositionen framgår det bland annat att bestämmelserna i 3 kapitlet och 4 kapitlet miljöbalken om exempelvis riksintressen är avvägningsregler. Dessa ska användas vid situationer då samhället har väsentliga intressen att bevaka från markpolitiska utgångspunkter. Riksintressena redovisar vilka intressen som bedöms ha särskild betydelse för samhällsutvecklingen och ska ges företräde framför andra intressen när markanvändningsfrågor ska avgöras. (22)

Vid en genomgång av riksintresseområdena för vindbruk kan konstateras att de flesta av dessa återfinns som utpekade områden för storskalig vindkraft i tillägget till översiktsplanen. Riksintresset kring Frostberget (norr om Tåsjön, på gränsen mot Dorotea kommun) pekas dock inte ut som område för vindkraft i tillägget till översiktsplanen. (23) Utifrån formuleringen i ställningstagande 1 i planförslaget är området möjligt att nyttja till storskalig vindkraft. Detta gäller så länge det inte kommer till nya riksintressen i området och om dessa intressen inte kan samverka fullt ut. Det aktuella området var inte utpekat i de tidigare, fördjupade översiktsplanerna, och kommunen har valt att inte peka ut nya områden för storskalig vindkraft.

Överlappande riksintressen

Miljöbalkspropositionen menar att man vid bedömningen av den lämpligaste användningen av ett område alltid bör pröva möjligheten att samtidigt utnyttja ett område för flera verksmeter och att utgångspunkten ska vara miljöbalkens mål om hållbar utveckling. (22) När konflikter uppstår mellan olika riksintressen föreskrivs i 3 kapitlet 10 § miljöbalken att företräde ska ges åt det eller de ändamål som främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. (2) I några av de utpekade områdena i TÖP finns det en viss överlappning med andra riksintressen: (23, 24)

- Området Havsnäs (A) är utpekad som riksintresse för energiproduktion. Riksintresseområdet för energiproduktion är lite större än området som är utpekad i TÖP. I området finns även ett naturreservat i den del där det redan finns uppförda vindkraftverk. För den del som är utpekad, men där det ännu inte finns tillstånd för ytterligare vindkraftverk finns även ett riksintresse för rennäring.
- Området Raftsjöhöjden (F) är utpekad som riksintresse för energiproduktion. Inom området finns även ett naturreservat. I området finns flera tillstånd, varav vissa är under omprövning. I området finns flera uppförda vindkraftverk. Frågan om vindkraftens påverkan på naturreservatet har hanterats i tillståndsprövningen.
- Området Åskälen (G) är riksintresse för vindkraft. Inom området finns även ett naturreservat. Området är tillståndsgivet och under uppförande, frågan om vindkraftens påverkan på naturreservatet har hanterats i tillståndsprövningen.
- Området Bodhögarna (H) är riksintresse för vindkraft. Inom området finns även riksintresse för rennäring. Området är tillståndsgivet men ej bebyggt. Frågan om vindkraftens påverkan på rennäringen ingick i tillståndsprövningen.
- Området Ögonfågeln (I) är riksintresse för vindkraft. Inom området finns även riksintresse för rennäring. Området är tillståndsgivet och delvis bebyggt. Frågan om vindkraftens påverkan på rennäring ingick i tillståndsprövningen.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

I 6 kapitlet miljöbalken föreskrivs att en strategisk miljöbedömning av en plan ska fokusera på den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen kan tänkas ha. (2) Tillägget till översiktsplanen har en övergripande inriktning och miljökonsekvensbeskrivningen kommer utifrån detta att hålla en generell och översiktlig inriktning. (25) Som nollalternativ i miljökonsekvensbeskrivningen har de tidigare fördjupade översiktsplanerna, FÖP 2005 och FÖP 2009, använts.

Miljökvalitetsnormer

Utifrån 5 kapitlet miljöbalken har det beslutats om förordningar och föreskrifter om miljökvalitetsnormer för buller, utomhusluft och vattenkvalitet. Gemensamt för samtliga miljökvalitetsnormer är att de utgår från tillståndet i miljön och vad människa och natur förväntas kunna utsättas för utan att ta för stor skada. (26)

Vid en genomgång av gällande miljökvalitetsnormer konstateras att ingen av dem berör TÖP. Frågor om miljökvalitetsnormer ingår i miljöprövningen för en vindkraftspark och ingår även i tillsynsmyndigheternas tillsynsuppdrag. Nya eller mer preciserade miljökvalitetsnormer i framtiden kommer att hanteras inom ramen för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Betydande miljöpåverkan

Enligt 6 kapitlet miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966) ska planer som medför betydande miljöpåverkan innehålla en miljökonsekvensbeskrivning. (2, 27) Utifrån miljöbedömningsförordningen kan man konstatera att den del av planen som är vägledande för tillståndsmyndigheten när den ska fatta beslut om tillstånd anses falla under begreppet "*betydande miljöpåverkan*". (27)

Miljömål

Miljökonsekvensbeskrivningen av TÖP för vindkraft har kommit fram till att det framför allt är miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv* som kan påverkas då vindkraftverk kan ha inverkan på framförallt fladdermöss och fåglar. I Naturvårdsverkets rapport om vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss påpekas att man för att minska risken för negativ påverkan från vindkraftverk på fåglar i första hand bör undvika att bygga anläggningar på fågelrika platser, särskilt områden som används under häckning, övervintring eller rastning under flyttning. Den viktigaste åtgärden att skydda fladdermöss vid vindkraftverk är att anpassa driften av vindkraftverken. (17) Utifrån detta konstateras att och det kräver inventeringar av varje enskilt område för att om möjligt bedöma de exakta riskerna med lokaliseringen. Detta kommer att prövas vidare i samband med varje enskild tillståndsprövning enligt miljöbalken.

Miljökonsekvensbeskrivning för utpekade områden i TÖP

Strömsunds kommun har sedan tidigare två fördjupade översiktsplaner om vindkraft: FÖP 2005 *Vindkraft i Strömsunds kommun* och FÖP 2009 *Vindkraft i Strömsunds kommun, södra delen*. (3, 4) I TÖP kvarstår i huvudsak de utpekade områdena från FÖP 2005 och FÖP 2009, men med förändrat ställningstagande kring högsta totalhöjd för vindkraftverken.

Området vid Havsnäs (A)

Området runt Havsnäs vindpark är utpekad som riksintresse för vindbruk. Området är delvis ianspråktaget. (23) I den södra delen av det utpekade området överlappar det ett riksintresseområde för rennärings för Ohredahke sameby. (34) Området beskrivs på Sametingets karttjänst som ett uppsamlingsområde. Det finns även en flyttled som går rakt igenom området. (35) I den del som redan är utbyggd finns ett naturreservat. (24) Vid en omprövning eller ytterligare tillståndsprövning kommer vindkraftverkens påverkan på rennärings och naturvärden att behöva beläggas.

Området vid Lövberget (B)

Området runt Lövberget är inte utpekad som riksintresse för vindbruk. Området är inte ianspråktaget av några vindkraftverk. (23) Inom området finns flera nyckelbiotoper. Området gränsar direkt mot naturreservat i både Dorotea och Sollefteå kommun. (28) Vid en eventuell prövning kommer vindkraftverkens påverkan på naturvärden att behöva beläggas.

Området runt Bleka (C)

Det utpekade området runt Bleka är inte riksintresse för vindbruk och inte ianspråktaget av någon vindkraftspark. (23) Inom området finns några nyckelbiotoper. (28) Vid en eventuell prövning kommer vindkraftverkens påverkan på naturvärden att behöva beläggas.

Området vid Mångmansberget (D)

Området runt Mångmansberget är inte utpekad som riksintresse för vindbruk. Området är inte heller ianspråktaget av något vindkraftverk. (23) Vid en eventuell prövning kommer vindkraftverkens påverkan på naturvärden att behöva beläggas.

Området vid Stamåsen (E)

Området vid Stamåsens vindkraftspark är inte utpekad som riksintresse för vindbruk. Området är ianspråktaget av ett bolag. (23) Inom området finns delområden med höga naturvärden. (28) Vid en omprövning eller ytterligare tillståndsprövning kommer vindkraftverkens påverkan på naturvärden att behöva beläggas.

Området vid Raftsjöhöjden (F)

Området runt Raftsjöhöjden är riksintresseområde för vindbruk. Området är ianspråktaget av flera anläggningar. (23) Området tangerar ett riksintresse för naturvård vilket också är naturreservat och Natura 2000 område. (24) Vid en omprövning eller ytterligare tillståndsprövning kommer vindkraftverkens påverkan på naturvärden att behöva beläggas.

Området runt Åskälen (G)

Det utpekade området runt Åskälens vindkraftspark är också riksintresse för vindbruk. Området är ianspråktaget av ett bolag. (23) I den nordvästradelen av området finns ett naturreservat kring Skarpåsbodarna. (24) I området finns även andra delområden med höga naturvärden och kulturhistoriska objekt. (28) Vid en omprövning eller ytterligare tillståndsprövning kommer vindkraftverkens påverkan på kultur- och naturvärden att behöva belysas.

Området runt Bodhögarna (H)

Det utpekade området runt Bodhögarnas vindpark är riksintresse för vindbruk. I området finns tillstånd för en vindkraftpark, men det är ännu inte ianspråktaget. (23) I det östra hörnet av området överlappar det med riksintresseområdet för rennäring. (29) Inom området finns flera nyckelbiotoper och kulturhistoriska objekt. (28) Vid en omprövning eller ytterligare tillståndsprövning kommer vindkraftverkens påverkan på rennäringen, kultur- och naturvärden att behöva belysas.

Området vid Ögonfågeln (I)

Det utpekade området runt Ögonfågeln vindkraftspark är även riksintresse för vindbruk. Området är ianspråktaget av ett bolag. En liten del av det västra hörnet av Ögonfågeln vindpark överlappar även med riksintresseområde för rennäring där delar av området är ett uppsamlingsområde för Jinjevaerie sameby. (29, 30) Inom området finns även några nyckelbiotoper redovisade. (28) Vid en omprövning eller ytterligare tillståndsprövning kommer vindkraftverkens påverkan på rennäringen och naturvärden att behöva belysas.

Nollalternativ

Som nollalternativ i miljöbedömningen har de tidigare fördjupade översiktsplanerna om vindkraft, FÖP 2005 och FÖP 2009, används.

Höjder

I FÖP 2009 antogs en riktlinje om att vindkraftverkens totalhöjd inte fick överstiga 150 meter i syfte att undvika högingtensivt blinkande varselljus. (4) Denna riktlinje har frångåtts av tillståndsmyndigheter i flera miljöprövningar (Stamåsen, Ögonfågeln, Bodhögarna och Åskälen). Den generella begränsningen av vindkraftverkens höjd försvårar för kommunen att förhålla sig till uppgraderingar av vindkraftverk där färre och högre konstruktioner kan bidra till mer energi inom samma område. Riktlinjen att inga vindkraftverk överstigande 150 meter totalhöjd ingår i nollalternativet.

Område söder om Görvik

I FÖP 2009 pekade kommunen ut ett område söder om Görvik. (4) Området är inte ianspråktaget av någon vindpark, är inte riksintresse för vindbruk och överlappar delvis riksintresse för rennäring. (23, 29) Det utpekade området tangerar även två rastbeten som visas på som strategiska i Sametingets karttjänst. (30) Inom området finns också några kulturhistoriska objekt redovisade hos Skogsstyrelsen. (28)

Med hänsyn tagen till erfarenheten från dagens forskning om vindkraftverks påverkan på renar finns det en tydlig risk för störningar inom området. Ett rastbete används för vila och bete under flytten av renarna. (31) I Naturvårdsverkets rapporter 6499 och 6799 vittnar renskötare om att renar som betar i närheten av vindkraftparker är mer oroliga och gärna rör sig bort från området trots att det finns god tillgång på bete. Vid en samlad bedömning av forskningen menar författarna till rapporten att vindkraftsparkernas utbyggnadsfas har negativ effekt på renar både i skogslandskap och i kustlandskap. Undvikandeeffekterna orsakas troligen av en ökad mänsklig aktivitet. Liknande effekter har även uppmärksamats vid byggande av kraftledningar. Undvikandeeffekten var störst i närområdet och avtog med ökande avstånd. För vindkraftverkens driftsfas anges att det finns ungefär lika många fall där man inte funnit någon mätbar negativ effekt på renar som fall där man funnit effekter under driftsfas. De olika studierna har gjorts i olika studieområden med olika landskap, bete och förutsättningar för renskötsel. I ekologiska studier förekommer ofta variationer som inte kan kontrolleras i experiment, exempelvis kan både klimat och väderlek bidra till variationen. (32, 38) Ytterligare studier av vindkraftens effekter på renar pågår. (33)

Vid en sammanvägning av dessa faktorer samt den kumulativa effekten för de som bor i byarna Görvik och Sörviken medför detta att området inte ses som en lämplig lokalisering av storskalig vindkraft.

Området norr om Tåsjön

Området norr om Tåsjön fanns med som utpekad område i FÖP 2005 men lyftes inte fram i FÖP 2009. Delområdet närmast sjön blev i FÖP 2009 ett förbudsområde och resten av Tåsjöberget ansågs vid planarbetet 2009 hysa många andra viktiga samhällsintressen. (3, 4) Inom området finns bland annat två delområden som är riksintresse för naturvård (24) samt källflödena till den kommunala dricksvattentäkten i Brattbäcken. Området ingår inte i nollalternativet.

Andra alternativa utformningar

I en strategisk miljöbedömning bör utöver nollalternativet och det föreslagna alternativet även alternativa förslag diskuteras. Utifrån hur kommunen tidigare berört vindkraft i sina planer samt hur Energimyndighetens riksintressen för vindbruk (23) ser ut diskuteras tre olika alternativa förslag.

Alternativ 1 - Ingen fortsatt utbyggnad

Som alternativt ställningstagande till TÖP skulle ett beslut om ingen fortsatt utbyggnad av vindkraften i kommunen kunna tas. I kommunens enkätundersökning svarade 32 personer av 82 svarande att det är tillräckligt med vindkraft eller att ingen vindkraft borde ha byggts i kommunen överhuvudtaget. 25 personer hade ingen åsikt i frågan och 25 ansåg att det borde byggas mer. (8)

Alternativ 2 - Ingen fortsatt uppgradering av befintliga anläggningar

Som alternativt ställningstagande i TÖP skulle även ett beslut om ingen fortsatt uppgradering av befintliga anläggningar kunna tas. I kommunens enkät svarade 13 personer av 82 att ingen vindkraft borde ha byggts i kommunen överhuvudtaget. (8)

Uppgraderingen av befintliga vindkraftverk syftar mot ett bättre resursutnyttjande av ett redan ianspråktaget område.

Alternativ 3 - Ytterligare utpekade område, Frostberget

Området är utpekade som riksintresse för energiproduktion men inte utpekade som område för storskalig vindkraft TÖP. (23) Riksintresset för energiproduktion har tillkommit efter det att FÖP 2009 antogs och har därför inte varit en del av den demokratiska process som föregick de fördjupade översiktsplanerna. Området berörs inte direkt av något riksintresse friluftsliv, rörligt friluftsliv, rennäring, naturvård, naturreservat eller Natura 2000-område. Området ligger ungefär 2 kilometer från ett naturreservat (24) och 2 kilometer från ett område med bearbetningskoncession (36), samt 400 meter från gränsen till Dorotea kommun. Utifrån topografin i området kan man anta att ett ianspråktagande av området skulle ha störst effekt på innevånare i Dorotea kommun. I TÖP ingår området i de övriga områdena där kommunen enligt ställningstagande 1 kan tillåta utbyggnad så länge det inte finns motstående riksintressen som kan påverkas negativt av en vindkraftsutbyggnad.

Slutsats

Vid jämförelse av planen med nollalternativet och de tre övriga alternativen kan konstateras att planen har bättre förutsättningar att leda till en hållbar utveckling. TÖP möjliggör exempelvis energieffektiviseringar av befintliga anläggningar och kan bidra till Sveriges energi- och klimatmål. (37)

KÄLLFÖRTECKNING

1. SFS 2010:900 Plan och bygglagen
2. SFS 1998:808 Miljöbalken
3. Kommunfullmäktige i Strömsunds kommun, § 25 den 27 april 2005 *Vindkraft i Strömsunds kommun Fördjupad översiktsplan*
4. Kommunfullmäktige i Strömsunds kommun, § 40 den 10 juni 2009 *Vindkraft i Strömsunds kommun, södra delen Fördjupad översiktsplan*
5. Kommunfullmäktige i Strömsunds kommun, den 11 juni 2014 *Översiktsplan Strömsunds kommun*
6. Naturvårdsverket. *Bullerfria områden*. 2018-06-04
<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Buller/Bullerfria-omraden/> (hämtad 2019-04-02)
7. European Environment Agency: *Good practice guiden on quiet areas*/ EEA *Technical report No 4/2014*: Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2014 ISBN 978-92-9213-424-2,
8. Nyberg Finn Katarina, 2019. *Enkätundersökning Vindkraft Strömsund*. Nyberg & Finn Verksamhetsutveckling AB Östersund
9. Naturvårdsverket Sveriges miljömål <http://sverigemiljomal.se/miljomalen/> (hämtad 2019-03-25)

10. Naturvårdsverket Sveriges miljömål *Begränsad klimatpåverkan*
<http://sverigesmiljomal.se/miljomalen/begransad-klimatpaverkan/> (hämtad 2019-03-25)
11. Naturvårdsverket Sveriges miljömål *Frisk luft*
<http://sverigesmiljomal.se/miljomalen/frisk-luft/> (hämtad 2019-03-25)
12. Naturvårdsverket Sveriges miljömål *Ingen övergödning*
<http://sverigesmiljomal.se/miljomalen/ingen-overgodning/>
13. Naturvårdsverket Sveriges miljömål *Bara naturlig försurning*
<http://sverigesmiljomal.se/miljomalen/bara-naturlig-forsurning/> (hämtad 2019-03-25)
14. Naturvårdsverket Sveriges miljömål *Storslagen fjällmiljö*
<http://sverigesmiljomal.se/miljomalen/storslagen-fjallmiljo/> (hämtad 2019-03-25)
15. Naturvårdsverket Sveriges miljömål *God bebyggd miljö*
<http://sverigesmiljomal.se/miljomalen/god-bebyggd-miljo/> (hämtad 2019-03-25)
16. Naturvårdsverket Sveriges miljömål *Ett rikt växt- och djurliv*
<http://sverigesmiljomal.se/miljomalen/ett-rikt-vaxt--och-djurliv/> (hämtad 2019-03-25)
17. Rydell, Jens, Ottvall, Richard, Petterson, Stefan och Green, Martin. 2017 *Vindkraftens påverkan på fåglar och fladdermöss, uppdaterad syntesrapport 2017*, Rapport 6740 Naturvårdsverket ISBN 978-91620-6740-3
18. Henningsson, Marianne, Jönsson, Sofia, Bengtsson Ryberg, Johanna, Bluhm, Gösta, Bolin, Karl, Bodén, Bosse, Ek, Kristina, Hammarlund, Karin, Hannukka, Inga-Lena, Johansson, Carina, Mels, Sanna, Mels, Tom, Nilsson, Mats, Skärbäck, Erik, Söderholm, Patrik, Waldo, Åsa, Widerström, Ingegärd och Åkerman, Niklas. 2012. *Vindkraftens påverkan på människors intressen, En syntesrapport*, Rapport 6497 Naturvårdsverket ISBN 978-91-620-6497-6
19. Sametinget *Rennäringen i Sverige* 2018-11-07
https://www.sametinget.se/rennaring_sverigehttps:// (hämtad 2019-04-03)
20. Svenska Samernas riksförbund SSR *Samisk markanvändning och MKB*
<https://www.sametinget.se/26843> (hämtad 2019-04-03)
21. Kommunfullmäktige i Strömsunds kommun 2017-11-15, § 87 *Folkhälsoprogram för åren 2017 – 2020*
22. Proposition 1997/98:45. *Miljöbalk: Författningskommentarer och bilaga 1 Del 2*
23. Länsstyrelserna *Vindbrukskollen* <https://vbk.lansstyrelsen.se/> (hämtad 2019-03-25)
24. Naturvårdsverket *Skyddad natur* <http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/> (hämtad 2019-03-25)
25. Naturvårdsverket. *Strategisk miljöbedömning – miljöbedömning för planer och program* 2018-07-06 <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Miljobedomningar/Strategisk-miljobedomning/> (hämtad 2019-03-25)
26. Naturvårdsverket *Miljö kvalitetsnormer* 2018-08-29
<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Miljokvalitetsnormer/> (hämtad 2019-04-04)
27. SFS 2017:966 *Miljöbedömningsförordningen*

28. Skogsstyrelsen *Skogens pärlor* <https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/> (hämtad 2019-04-04)
29. Sametinget *Rennäringens riksintressen inom Jijnjevaerie sameby* ftp://ftp.sametinget.se/webb/sameby/riks/153_jijnjevaerie_riks.pdf (hämtad 2019-04-05)
30. Sametinget *Strategiska områden Jijnjevaerie sameby* ftp://ftp.sametinget.se/webb/sameby/strat/153_jijnjevaerie_strat.pdf (hämtad 2019-04-05)
31. Sametinget *Renskötselns förutsättningar* 2016-03-01 <https://www.sametinget.se/8388> (hämtad 2019-04-05)
32. Helldin, Jan Olof, Jung Jens, Neuman Wiebeke, Olsson, Mattias, Skarin, Anna, och Widemo, Fredrik *Vindkraftens effekter på landlevande däggdjur En syntesrapport 2012 Rapport 6499* Naturvårdsverket ISBN 978-91-620-6499-0
33. Naturvårdsverket *Vindkraftens påverkan på däggdjur på land* 2019-02-18 www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Forskning/Vindval/Daggdjur-pa-land) (hämtad 2019-04-05)
34. Sametinget *Rennäringens riksintressen inom Ohredahke sameby* ftp://ftp.sametinget.se/webb/sameby/riks/151_ohredahke_riks.pdf (hämtad 2019-04-05)
35. Sametinget *Strategiska områden för Ohredahke sameby* ftp://ftp.sametinget.se/webb/sameby/strat/151_ohredahke_strat.pdf (hämtad 2019-04-05)
36. Sveriges Geologiska undersökning *Mineralrättigheter* <https://apps.sgu.se/kartvisare/kartvisare-mineralrattigheter.html> (hämtad 2019-04-06)
37. Energimyndigheten *Sveriges energi- och klimatmål* 2019-01-22 <http://www.energimyndigheten.se/klimat--miljo/sveriges-energi--och-klimatmal/> (hämtad 2019-04-06)
38. Strand, Olav, Colman, Jonathan E., Eftestøl, Sindre, Sandström, Per, Skarin, Anna, Thomassen, Jørn 2018. *Vindkraft och renar –En kunskapssammanställning* Rapport 6799 Naturvårdsverket ISBN 978-91-620-6799-1

Samrådsredogörelse till samrådsförslag för tillägg till Strömsunds kommuns översiktsplan - vindkraft

Miljö- och byggavdelningen

2019-05-17

Förslaget till tillägg till översiktsplan för Strömsunds kommun, avseende vindkraft, gick ut till samråd den 18 april 2019, efter ett Kommunstyrelsebeslut den 16 april 2019. Då samrådstiden var slut den 15 maj 2019 hade 12 samrådsyttranden kommit in. Samrådsredogörelsen redovisar de framkomna synpunkterna och de förslag som dessa gett anledning till.

Samrådsredogörelse till samrådsförslag för Tillägg till Strömsunds kommuns översiktsplan avseende vindkraft 2019-05-17

Inledning

Strömsunds kommun har beslutat att revidera de nu gällande fördjupade översiktsplanerna för vindkraft från 2005 och 2009, genom ett tillägg till den kommunövergripande översiktsplanen från 2014. Syftet med revideringen har varit att sammanföra planerna, förändra planerna efter den teknikutveckling som skett inom området och förbereda planen för att sammanföras med den kommunövertäckande översiktsplanen vid nästa revidering. Arbetet har föregåtts av en medborgarenkät, i enlighet med ställningstagande i den kommunövergripande översiktsplanen. Konsekvensbeskrivning, enligt miljöbalkens 6 kapitel, är utförd på samma sätt och med samma matris som för den kommunövergripande översiktsplanen. Det upprättade Tillägget har resulterat i ett samrådsförslag, vilket tillsammans med en Konsekvensbeskrivning, gick ut på samråd den 18 april 2019, efter ett Kommunstyrelsebeslut (§88, 2019-04-16). Samrådsförslaget har skickats för yttrande till kommunens medlemmar och enskilda via kommunens hemsida. Andra myndigheter, grannkommuner, bransch- och intresseorganisationer, lokala föreningar och grupper har även fått en separat inbjudan till samrådet. Samrådstiden gick ut den 15 maj 2019.

12 samrådsyttranden har kommit in under samrådstiden (tre yttranden har inkommit för sent, men kommunen har ändå valt att infoga dem i samrådsredogörelsen).

I samrådsredogörelsen har de inkomna synpunkterna listats. Kommunen har därefter bemött förslagen och tagit ställning till hur de ska tillgodoses i det nya tillägget till översiktsplan. För synpunkter som inte har kunnat beaktas har skälen för detta angivits i samrådsredogörelsen.

Inkomna samrådsyttranden:

- | | | |
|-----|------------|---|
| 1. | 2019-04-24 | Blåsjöns framtid |
| 2. | 2019-05-02 | Räddningstjänsten i Jämtlands län |
| 3. | 2019-05-02 | Sörvikens byalag |
| 4. | 2019-05-08 | Östersunds kommun |
| 5. | 2019-05-15 | Vattudalens Naturskyddsförening |
| 6. | 2019-05-15 | Vilhelmina kommun |
| 7. | 2019-05-15 | Länsstyrelsen i Jämtlands län |
| 8. | 2019-05-15 | Miljö- och byggavdelningen, Strömsunds kommun |
| 9. | 2019-05-15 | Ragunda kommun |
| 10. | 2019-05-16 | Kultur- och fritidsavdelningen, Strömsunds kommun |
| 11. | 2019-05-16 | Raeditievaerie sameby |
| 12. | 2019-05-16 | Dorotea kommun |

Sörvikens byalag (3) har synpunkter på området runt Bodhögarnas vindpark. Byalaget för fram att de boende har problem med ljudnivån från de redan driftsatta parkerna. Man störs av ett lågfrekvent ljud, vars utbredning och styrka är väderberoende. En driftsättning av parken Bodhögarna menar man skulle vara förödande för boende i Sörviken.

Bodhögarna är i dagsläget en redan tillståndsgiven park, utpekad i de tidigare fördjupade översiktsplanerna. Byggnationer har inte genomförts, då tillståndet inte avser "moderna" verk. Störningar av lågfrekvent ljud för de boende och att fastställda ljudnivåer följs är en fråga för tillsynsmyndigheten (Länsstyrelsen). Kommunen förstår de boendes frustration över mängden verk i närområdet. Synpunkten föranleder att kommunen tar bort det utpekade, ännu ej tillståndsgivna området, söder om Görvikssjön, för att på så vis minska antalet potentiella verk i området. Synpunkten delvis tillgodosedd.

Sörvikens byalag (3) påtalar att det förekommit föroreningar från parkerna ner mot Västvattnet.

Föroreningar som uppkommit från vindparkerna ska anmälas till tillsynsmyndigheten (i detta fall Länsstyrelsen) så att detta kan utredas och stoppas. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Byalaget (3) påtalar att den lokala nyttan, vad avser befolkning och arbetstillfällen är liten.

En översiktsplan reglerar kommunens användning av mark och vatten. Var arbetskraften kommer ifrån regleras inte i en översiktsplan. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Man (3) påtalar även att Danmark avser halvera antalet landbaserade vindkraftverk och att norska Statkraft tappat tron på vindkraft i Norge, samt att Sveriges statsminister i regeringsförklaringen deklarerat att svensk natur ska bevaras till barn och barnbarn.

Andra länders ställningstaganden vad avser landbaserad vindkraft ser inte kommunen ha någon betydelse för den aktuella planen. Att bevara naturen kan också möjliggöras genom alternativa energikällor, som minskar klimatpåverkan. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Vattudalens naturskyddsförening (5) påtalar att inga nya områden för vindkraft skall öppnas i kommunen.

I planen har kommunen minskat antalet utpekade områden (tagit bort området i Tåsjö). Dessutom har synpunkterna under samrådet medfört att ytterligare ett

område (söder om Görvikssjön) tas bort som utpekat område. Synpunkten tillgodosedd.

Föreningen (5) önskar att en större del av omsättningen ska återföras till kommunen.

Detta är inget som kommunen kan påverka i en översiktsplan. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Föreningen (5) är positiv till effektivisering, t ex genom höjning, av vindkraftverken. Under förutsättning att lokalbefolkning, samebyar och övriga berörda accepterar detta.

Att kunna tillgodose samtliga intressenter i en prövning är oftast inte möjligt. Kommunen avser beakta att gällande lagstiftning och andra regelverk följs. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Föreningen (5) tycker att det varit svårt att förstå remissunderlagets tabeller.

Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Länsstyrelsen (7) skriver i sin sammanfattning att planen i sin nuvarande utformning inte uppfyller den vägledande funktion som en översiktsplan syftar till.

Kommunens inbjudan till samråd är ett sätt att få synpunkter för att göra de förändringar som krävs för att planen ska uppfylla uppställda krav. Synpunkten tillgodosedd.

Länsstyrelsen (7) menar vidare i sin sammanfattning att miljökonsekvensbeskrivningen som tagits fram innehåller områdesbeskrivningar och avvägningar som behöver tydliggöras och lyftas in i själva planen.

Vissa förändringar i planen, enligt punkterna nedan, kommer att förändras till granskningsförslaget. Generellt anser inte kommunen att miljökonsekvensbeskrivningens områdesbeskrivningar och avvägningar ska lyftas in i planen. Synpunkten delvis tillgodosedd.

I Länsstyrelsens (7) allmänna synpunkter påtalar man att lämpliga lokaliseringar ska identifieras genom en demokratisk process.

I Strömsunds kommuns två tidigare fördjupade översiktsplaner för vindkraft har man tagit fram områdena via en demokratisk process. Vid nuvarande revidering har kommunen valt att inte peka ut några nya områden, bland annat på grund av det svårtolkade resultatet från den genomförda enkätundersökningen. Enkäten genomfördes enligt ett ställningstagande i den kommunövergripande planen. Kommunen anser därför, i motsats till

Länsstyrelsen, att de nu aktuella områdena tagits fram via en demokratisk process. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Länsstyrelsen (7) vill att kommunen redovisar tre olika typer av områden för vindkraft i planen; lämpliga för större vindkraftparker, olämpliga för vindkraft och områden där enstaka verk eller mindre grupper kan provas.

Kommunen har medvetet valt att endast peka ut aktuella områden för storskalig vindkraft i planen. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Länsstyrelsen (7) tycker att planförslaget saknar ett resonemang kring nationella mål, planer och program som är relevanta för kommunens hållbara utveckling. Dock menar man också att inverkan på de nationella miljö kvalitetsmålen i förhållande till planens ställningstaganden beskrivs i miljökonsekvensbeskrivningen.

Planförslaget utgör ett tillägg till den kommunövergripande planen från 2014. I nämnda plan finns de efterfrågade synpunkterna beskrivna under kapitlet "strategiska frågor". I konsekvensbeskrivningen sista stycke görs en jämförelse mot klimat- och energimål. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Vidare vill Länsstyrelsen (7) att kommunen redovisar om det finns utpekade LIS områden inom utpekade områden för vindkraft och hur dessa kan komma att påverkas.

Kommunen har vid framtagandet av samrådsförslaget tittat på detta, men eftersom de aktuella vindkraftsområdena befinner sig i höjdlägen och LIS områdena i lägre områden finns inga "krockar" mellan dessa områden, varvid kommunen har valt att inte utreda frågan vidare. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Länsstyrelsen (7) instämmer generellt med kommunens ställningstaganden, men vill att det görs vissa kompletteringar/förtydliganden för att dessa ska få en vägledande funktion;

Ställningstagande 1: Man anser att planen inte har nog tydliga riktlinjer för att undvika negativ påverkan från närliggande vindkraftverk, t ex för fågellivet. Dessutom anser länsstyrelsen att begreppet motstående riksintressen inte är tydligt och menar att det kan finnas icke motstående riksintressen där vindkraft inte bör byggas. Länsstyrelsen saknar ställningstaganden vad gäller påverkan från skuggor, på rovfåglar med mera.

Kommunen menar att en prövning av verk i icke utpekade områden måste ske för varje enskilt fall. Att i en plan bestämma vad som påverkas och inte påverkas, samt hur man ska förhålla sig till det vid en eventuell prövning ser kommunen som omöjligt, då nya rön, lagstiftningar och förutsättningar ständigt tillkommer. Raedtievaerie sameby (11) har i sitt yttrande önskat att

kommunen ska skriva in att "där påverkan på rennäringsen är uppenbar ska ingen vindkraft byggas", vilket kommunen avser tillgodose. I övrigt avser kommunen att vid en prövning följa lagstiftning och de senaste vedertagna rön som berör ärendet. Vad avser icke motstående riksintresse där inte vindkraft ska byggas har kommunen en avvikande uppfattning än Länsstyrelsen. Om riksintressena är oförenliga är de motstående. Riksintressen är oförenliga om bägge inte kan nyttjas fullt ut. Ställningstagande för skuggor och rovfåglar med mera har kommunen medvetet valt att inte skriva in i planen. Kommunen avser följa "vedertagna" riktlinjer, vilka dessutom kan ändras över tid. Detta är frågor vid en eventuell prövning. Synpunkterna föranleder ingen ändring i planen.

Ställningstagande 2: Länsstyrelsen menar att högre verk kan, förutom det kommunen angett, ge kumulativa effekter för visuell påverkan och fågelliv.

Fåglar och fladdermöss finns beskrivna i konsekvensbeskrivningen (sid 4). Kommunen avser skriva in ytterligare faktorer, som kan ge kumulativa effekter, i planen. Synpunkten tillgodosedd.

Ställningstagande 3: Länsstyrelsen ställer sig positiv till att kommunen ska verka för införande av händelsestyrd hindersbelysning.

Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Ställningstagande 4: Länsstyrelsen har inga synpunkter vad gäller lokal nytta.

Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Länsstyrelsen (7) påtalar att kommunen använt ordet konsekvensbedömning i stället för miljökonsekvensbeskrivning.

Kommunen ändrar "konsekvensbedömning" till "miljökonsekvensbeskrivning enligt 6 kap Miljöbalken". Synpunkten tillgodosedd.

Länsstyrelsen (7) har uppmärksammat att det i miljökonsekvensbeskrivningen förekommer två andra alternativ utöver nollalternativet.

Kommunen ändrar i miljökonsekvensbeskrivningen så endast ett nollalternativ finns. Synpunkten tillgodosedd.

I en tabell i miljökonsekvensbeskrivningen konstaterar Länsstyrelsen (7) att Riksintressen saknas i första kolumnen.

Kommunen för in Riksintressen i tabellen. Synpunkten tillgodosedd.

Länsstyrelsen (7) menar att miljökonsekvensbeskrivningen innehåller beskrivningar av de utpekade områdena, samt i vissa fall avvägningar och ställningstaganden i förhållande till allmänna intressen. Länsstyrelsen vill att detta utvecklas och flyttas till planförslaget.

Kommunen har för avsikt att planen ska vara i samma form som den kommunövergripande översiktsplanen, för att vid dess revidering kunna föra in tillägget i planen. De nämnda typerna av beskrivningar, avvägningar och ställningstaganden finns inte upptagna i den kommunövergripande planen för andra verksamheter. Kommunen avser göra en beskrivning av områdena i en bilaga, på liknande sätt som LIS områdena hanteras i den kommunövergripande översiktsplanen Synpunkten tillgodosedd.

Länsstyrelsen (7) upplever otydlighet i planförslaget vad gäller de utpekade områdena söder om Görvikssjön och Bleka ej utpekade på kartan.

Kommunen tar bort området söder om Görvikssjön (på grund av andra synpunkter) från planförslaget området Bleka finns redan utpekade på kartan. Synpunkten tillgodosedd.

Länsstyrelsen (7) saknar områdesbeskrivningar med berörda riksintressen i planen. Man saknar även ställningstagande för varför Frostberget inte pekats ut, trots att det är riksintresse för vindbruk.

Kommunen har för avsikt att planen ska vara i samma form som den kommunövergripande översiktsplanen, för att vid dess revidering kunna föra in tillägget i planen. De nämnda typerna av beskrivningar, avvägningar och ställningstaganden finns inte upptagna i den kommunövergripande planen för andra verksamheter. Kommunen avser göra en beskrivning av områdena i en bilaga, på liknande sätt som LIS områdena hanteras i den kommunövergripande översiktsplanen Synpunkten tillgodosedd.

Länsstyrelsen (7) menar att andra statliga myndigheter inte hunnit yttra sig över planförslaget.

Samråd tiden har varit fyra veckor. Förhoppningsvis kommer kommunen att kunna tillgodose eventuella synpunkter från andra statliga myndigheter under granskningsförfarandet. Synpunkten föranleder inga ändringar i planen.

Länsstyrelsen (7) delar inte kommunens uppfattning, att inga uppsatta miljökvalitetsnormer berör planförslaget.

Kommunen ser inga andra sätt att förhålla sig till miljökvalitetsnormerna än att de ska följas. Kommunen har ingen möjlighet att skriva att miljökvalitetsnormerna inte gäller för vissa verksamheter. Att till exempel miljökvalitetsnormerna för vatten skulle kunna påverkas vid ett vägbygge till en vindpark måste bedömas vid vägbygget och inte i en plan som tydliggör kommunens ställningstaganden vad avser vindkraft. Synpunkten föranleder inga ändringar i planen.

Länsstyrelsen (7) saknar resonemang och ställningstaganden avseende mellankommunala frågor i planen.

Mellankommunala frågor behandlas i ett kapitel i den kommunövergripande översiktsplanen. Fyra grannkommuner har i sina yttranden inte haft några synpunkter vad gäller ytterligare resonemang om samordning. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Länsstyrelsen (7) önskar en enhetlig hantering vad gäller hänsyn till naturvärden i miljökonsekvensbeskrivningen.

Kommunen ändrar i beskrivningen till en enhetligare beskrivning av hur naturvärden ska hanteras. Synpunkten tillgodosedd.

Länsstyrelsen (7) påtalar att det kommer att krävas att arkeologiska undersökningar utförs vid etableringar.

Kommunen har inga synpunkter på detta, självklart måste kulturmiljölagen följas. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

I övrigt önskar Länsstyrelsen (7) att planen sätts in i ett större sammanhang, beskriver hur en prövning går till, samt vilka frågor som ska hanteras och vilka utmaningar och lagstiftningar som gäller och kan bli aktuella.

Kommunen ser att syftet med översiktsplanen är att tydliggöra kommunens användande av mark- och vattenområden, samt hur den fysiska miljön ska utvecklas och bevaras, enligt plan- och bygglagen (2010:900). Utifrån detta tycker kommunen inte att det är lämpligt att beskriva lagstiftning, tillståndprocesser med mera i översiktsplanen. Dessa kan även förändras, vilket snabbt gör att planens innehåll kan vara vilseledande. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Länsstyrelsen (7) önskar även en tydlighet i dokumentet, med sidnumrering, figurbeteckningar, samt namngivning av områdena i kartmaterialet.

*Kommunen tydliggör planen i enlighet med Länsstyrelsens förslag.
Synpunkterna tillgodosedda.*

Miljö- och byggavdelningen (8) menar att resultatet av enkäten inte är speciellt användbart på grund av den låga svarsfrekvensen.

Kommunen håller med om att svarsfrekvensen på enkäten var låg och att det därmed är svårt att använda den för några reella slutsatser. Utifrån detta har kommunen inte heller pekat ut några nya områden för storskalig vindkraft i planen. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Miljö- och byggavdelningen (8) tycker också att det i miljökonsekvensbeskrivningen bör framgå hur en höjning av verken påverkar omgivningen, t ex avseende fågelkollisioner, landskapsbild, iskast och buller.

Kommunen har inte vetskap om några utförda undersökningar av hur högre verk påverkar omgivningarna. På sid 4 i konsekvensbeskrivningen finns det en del skrivet om högre verk och inverkan på fåglar och fladdermöss. Förhoppningsvis kommer undersökningar i takt med att verk med dessa höjder byggs. Kunskapen från undersökningarna kan då användas i tillståndsprocessen. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Ragunda kommun (9) anser att förslaget till ändringar är väl genomtänkt, samt att det inte ändrar något i de kommungemensamma områden som finns beslutade (Ögonfågelnanden och Bodhögarna). Man önskar dock att samverkan mellan kommunerna ska ske tidigt i tillståndsprocessen.

Mellankommunal samverkan finns beskrivet i den kommunövergripande översiktsplanen. Strömsunds kommun är helt överens med Ragunda om att tidig samverkan är att föredra. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Raedtievaerie sameby (11) påtar att de flesta av de utpekade områdena för storskalig vindkraft ligger inom samebyns vinterbetesmarker. Dock inte riksintresse för rennäring. Samebyn vill värna områdena för vinterbete, speciellt med hänsyn till befarade förändringar beroende på framtida klimatförändringar.

Kommunen är medveten om klimatförändringshotet för rennäringen. De i det aktuella området utpekade områdena är redan byggda/tillståndsgivna, förutom området söder om Görvikssjön. För att minska antalet områden och den totala arealen för vindkraft väljer kommunen att ta bort området söder om Görvikssjön från planen. Synpunkten delvis tillgodosedd.

Samebyn (11) vill vidare att det skrivs in i planen att där påverkan på rennäringen är uppenbar ska ingen vindkraft byggas.

Kommunen skriver in i planen att "där påverkan på rennäringen är omfattande ska ingen vindkraft byggas". Synpunkten tillgodosedd.

Samebyn (11) påtalar att texten angående rennäring i den fördjupade översiktsplanen från 2009 inte är aktuell.

Revideringen av planerna beror bland annat på att text i de gamla planerna blivit inaktuell. Den text som avser rennäring finns nu beskriven i den kommunövergripande översiktsplanen från 2014. Synpunkten tillgodosedd.

Raedtievaerie sameby (11) har noterat att riksintresseanspråken för rennäring har uppdaterats av Sametinget.

Revideringen av planerna beror bland annat på att text i de gamla planerna blivit inaktuell. Aktuella kartor för riksintressen finns i den kommunövergripande översiktsplanen från 2014. Kartorna kommer att uppdateras vid planens revidering under innevarande mandatperiod. Synpunkten tillgodosedd.

Samebyn (11) påtalar vidare att det finns ny kunskap och forskning om vindkraftens påverkan på rennäringen. Bland annat en studie utförd av Vindval; "Hur påverkar vindkraft i driftfas renarnas val av betesområde – konsekvenser för renen och den samiska renskötseln".

Kommunen lägger i texten in hänvisning till nämnd studie i texten. Synpunkten tillgodosedd.

Blåsjöns framtid (1), Räddningstjänsten i Jämtlands län (2), Östersunds kommun (4), Vilhelmina kommun (6), Kultur- och fritidsavdelningen (10) och Dorotea kommun (12) har inga synpunkter eller inget att erinra på förslaget.

Granskningsutlåtande till utställningsförslag för tillägg till Strömsunds kommuns översiktsplan - vindkraft

Miljö- och byggavdelningen

2019-08-16

Förslaget till tillägg till översiktsplan för Strömsunds kommun, avseende vindkraft, gick till utställning den 10 juni 2019, efter ett Kommunstyrelsebeslut den 28 maj 2019. Då utställningstiden var slut (2019-08-15) hade tre granskningsyttranden kommit in. Utlåtandet redovisar de framkomna synpunkterna och de förslag som dessa gett anledning till.

Granskningsutlåtande till utställningsförslag för Tillägg till Strömsunds kommuns översiktsplan avseende vindkraft 2019-08-17

Inledning

Strömsunds kommun har beslutat att revidera de nu gällande fördjupade översiktsplanerna för vindkraft från 2005 och 2009, genom ett tillägg till den kommunövergripande översiktsplanen från 2014. Syftet med revideringen har varit att sammanföra planerna, förändra planerna efter den teknikutveckling som skett inom området och förbereda planen för att sammanföras med den kommunövertäckande översiktsplanen vid nästa revidering. Arbetet har föregåtts av en medborgarenkät, i enlighet med ställningstagande i den kommunövergripande översiktsplanen. Konsekvensbeskrivning, enligt miljöbalkens 6 kapitel, är utförd på samma sätt och med samma matris som för den kommunövergripande översiktsplanen. Det upprättade Tillägget har resulterat i ett samrådsförslag, vilket tillsammans med en Konsekvensbeskrivning, gick ut på samråd den 18 april 2019, efter ett Kommunstyrelsebeslut (§88, 2019-04-16). Samrådsförslaget har skickats för yttrande till kommunens medlemmar och enskilda via kommunens hemsida. Andra myndigheter, grannkommuner, bransch- och intresseorganisationer, lokala föreningar och grupper har även fått en separat inbjudan till samrådet. Samrådstiden gick ut den 15 maj 2019.

12 samrådsyttranden har kommit in under samrådstiden (tre yttranden har inkommit något för sent, men kommunen har ändå valt att infoga dem i samrådsredogörelsen). Efter denna tid har ytterligare åtta yttranden kommit in via Länsstyrelsen (2019-06-11). Kommunen har valt att redovisa dessa, och hur de har beaktats i utställningsförslaget, i en kompletterande samrådsredogörelse

I samrådsredogörelsen har de inkomna synpunkterna listats. Kommunen har därefter bemött förslagen och tagit ställning till hur de ska tillgodoses i det nya tillägget till översiktsplan. För synpunkter som inte har kunnat beaktas har skälen för detta angivits i samrådsredogörelsen.

Den 28 maj 2019 godkände Kommunstyrelsen samrådsredogörelsen och beslutade om att den reviderade planen skulle ställas ut (§132, 2019-05-28). Kungörelse om utställning av planförslaget publicerades i länets tidningar den 5 juni. Utställningstiden pågick från den 10 juni till den 15 augusti. Tre granskningsyttranden har kommit in till kommunen under utställningstiden.

Utlåtandet redovisar de framkomna synpunkterna och redovisar de förslag som dessa gett anledning till.

Inkomna granskningsyttranden:

1. 2019-06-24 Strålsäkerhetsmyndigheten (eg svar på samråd)
2. 2019-07-10 Försvarmakten
3. 2019-08-06 Skyttmon Borgvattnet Vind AB

Strålskyddsmyndigheten (1) anser att planen inte beaktar miljömålet Säker strålmiljö. Man menar vidare att det bör göras beräkningar för magnetfältsnivåer som vindkraftparkerna med transformatorstationer och kraftledningar ger upphov till i närliggande bostäder.

Planen pekar ut områden där det är möjligt att uppföra vindkraftverk. I planskedet finns alltså ingen information om vilka verk, antal verk, transformatorstationer eller kraftledningar, varvid beräkningar av magnetfält inte är möjligt. I projekteringsfasen (vid tillståndsansökan) kan dessa beräkningar vara möjliga. Kommunen har valt att förlägga verken minst 1000 meter från permanentbostäder, vilket vi anser minimerar riskerna för eventuell påverkan av magnetfält från parkerna. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Försvarmakten (2) påtalar att samråd med Försvarmakten alltid måste hållas vid uppförande av vindkraftverk, då det kan skada riksintresset för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess, enligt Miljöbalken 3 kap.

Kommunen är medveten om att samråd ska hållas med Försvarmakten. Detta regleras i 25a § Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Skyttmon Borgvattnet Vind AB (3) önskar att det bör finnas utrymme för en generös bedömning i relation till de ställningstagande som redovisas i det nya förslaget till översiktsplan.

Kommunen har valt att inte peka ut några nya områden för storskalig vindkraft. Planens ställningstagande möjliggör bedömningar i enskilda fall, under förutsättning att det inte sker någon påverkan på motstående riksintressen. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Kompletterande samrådsredogörelse till samrådsförslag för tillägg till Strömsunds kommuns översiktsplan - vindkraft

Miljö- och byggavdelningen

2019-06-12

Förslaget till tillägg till översiktsplan för Strömsunds kommun, avseende vindkraft, gick ut till samråd den 18 april 2019, efter ett Kommunstyrelsebeslut den 16 april 2019. Då samrådstiden var slut den 15 maj 2019 hade 12 samrådsyttranden kommit in. Samrådsredogörelsen redovisar de framkomna synpunkterna och de förslag som dessa gett anledning till. Efter denna tid har ytterligare åtta yttranden från kommit in via Länsstyrelsen. I denna kompletterande samrådsredogörelse redovisas hur de sent inkomna yttrandena har beaktats i utställningsförslaget.

Kompletterande samrådsredogörelse till samrådsförslag för Tillägg till Strömsunds kommuns översiktsplan avseende vindkraft 2019-06-12

Inledning

Strömsunds kommun har beslutat att revidera de nu gällande fördjupade översiktsplanerna för vindkraft från 2005 och 2009, genom ett tillägg till den kommunövergripande översiktsplanen från 2014. Syftet med revideringen har varit att sammanföra planerna, förändra planerna efter den teknikutveckling som skett inom området och förbereda planen för att sammanföras med den kommunövertäckande översiktsplanen vid nästa revidering. Arbetet har föregåtts av en medborgarenkät, i enlighet med ställningstagande i den kommunövergripande översiktsplanen. Konsekvensbeskrivning, enligt miljöbalkens 6 kapitel, är utförd på samma sätt och med samma matris som för den kommunövergripande översiktsplanen. Det upprättade Tillägget har resulterat i ett samrådsförslag, vilket tillsammans med en Konsekvensbeskrivning, gick ut på samråd den 18 april 2019, efter ett Kommunstyrelsebeslut (§88, 2019-04-16). Samrådsförslaget har skickats för yttrande till kommunens medlemmar och enskilda via kommunens hemsida. Andra myndigheter, grannkommuner, bransch- och intresseorganisationer, lokala föreningar och grupper har även fått en separat inbjudan till samrådet. Samrådstiden gick ut den 15 maj 2019.

12 samrådsyttranden har kommit in under samrådstiden (tre yttranden har inkommit för sent, men kommunen har ändå valt att infoga dem i samrådsredogörelsen).

I samrådsredogörelsen har de inkomna synpunkterna listats. Kommunen har därefter bemött förslagen och tagit ställning till hur de ska tillgodoses i det nya tillägget till översiktsplan. För synpunkter som inte har kunnat beaktas har skälen för detta angivits i samrådsredogörelsen.

Efter samrådstidens utgång har ytterligare åtta yttranden inkommit via Länsstyrelsen (2019-06-11). Denna kompletterande redogörelse redovisar hur dessa yttranden beaktats eller inte i det nya förslaget. Datum inom parentes anger de aktuella handlingarnas dateringar.

Inkomna samrådsyttranden:

1. Energimyndigheten (2019-05-16)
2. Försvarsmakten (2019-05-23)
3. Post och telestyrelsen, PTS
4. Sametinget (2019-05-21)
5. Statens geotekniska institut, SGI (2019-05-24)
6. Skogsstyrelsen (2019-05-24)
7. Trafikverket (2019-05-14)
8. Svenska Kraftnät (2019-05-29)

Energimyndigheten (1) ser positivt på hur kommunen beaktat riksintressena för vindkraft i planen och är positiva till hur kommunen resonerat kring lämpliga områden och tycker att kommunen gör tydliga avvägningar i planen.

Yttrandet föranleder ingen ändring i planen

Försvarsmakten (2) påtalar att i delar av de utpekade områdena riskerar uppförande av vindkraft att skada riksintresse för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess. För ytterligare bedömning önskar Försvarsmakten detaljerad information om höjder och positioner. Detta innebär att Försvarsmakten kan komma att motsätta sig, alternativt ha synpunkter på utformning av projekt i delar av de utpekade områdena.

Att i planarbetet kunna ta hänsyn till de riksintressen som är belagda med sekretess är inte möjligt för kommunen. I detta, tidiga, planeringsskede känner ingen till vilka höjder respektive positioner som kommer att vara aktuella i de utpekade områdena. I tillståndsprocessen finns möjligheter att ta del av detta och påverka placering och tillåtna höjder. Att samråd ska genomföras med Försvarsmakten finns skrivet i den kommunövergripande översiktsplanen. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Post och telestyrelsen, PTS (3) påtalar att vindkraftverk i vissa fall kan påverka radiolänkförbindelser negativt. PTS önskar därför att ett samrådsförfarande med de vindkraftsbolag och radiolänkopertörer som blir berörda av eventuella etableringar.

Kommunen är positiv till ett samrådsförfarande mellan vindkraftsbolag och radiolänkopertörer i samband med etableringar av områdena. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Sametinget (4) skriver att det tydligare bör framgå att hela kommunen utgör renskötselområde, en karta med samebyarnas område i kommunen, samt kartunderlag för riksintresse rennäring

Denna information finns beskriven i den kommunövergripande översiktsplanen. Det aktuella tillägget berör endast vindkraft och ska därför läsas som ett tillägg till kommunens översiktsplan. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Vidare anser Sametinget (4) att det inte går att lägga alltför stor vikt på enkäten på grund av den låga svarsprocenten.

Kommunen håller med om att det är mycket svårt att dra slutsatser från enkäten. Denna har därför inte heller utgjort ett reellt underlag för planens utformning. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Sametinget (4) har vidare ett generellt ställningstagande att renskötseln och övriga samiska behov ska beaktas och respekteras om markexploateringar ska utföras.

Kommunen är väl medveten om detta, härvid har två områden tagits bort från de tidigare planerna. Vidare finns det i miljökonsekvensbeskrivningen beskrivet hur planen tar hänsyn till den samiska kulturen. Utifrån samebyarnas synpunkter under samrådet har även förändringar gjorts i planens skrivelser. Synpunkten delvis tillgodosedd.

Sametinget (4) har även i sitt yttrande skrivit om; Sveriges mål, Renskötseln – ett allmänt och enskilt intresse, Riksintresse för rennäringen, Funktionella samband, Inflytande, Miljöbedömningar och konsekvensbeskrivningar, Forskning, Renskötselns sociala och kulturella betydelse .

Kommunen anser att mycket av detta finns beskrivet i den kommunövergripande översiktsplanen. Delar av informationen är dessutom svårt att beakta i en översiktsplaneprocess. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Statens geotekniska institut, SIG (5) rekommenderar generellt att geotekniska förutsättningar översiktligt redovisas med avseende på geotekniska säkerhetsfrågor.

Denna information finns beskriven i den kommunövergripande översiktsplanen. Det aktuella tillägget berör endast vindkraft och ska därför läsas som ett tillägg till kommunens översiktsplan. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Skogsstyrelsen (6) påtalar att det är svårt att följa planen, till exempel områdenas bedömning och avvägningar då de pekats ut.

Kommunens har gjort förtydligande av denna information med tillägg i utställningsförslaget. Synpunkten tillgodosedd.

Skogsstyrelsen (6) menar vidare att det finns områden med höga naturvärden i de flesta av områdena.

Vid utpekande av områden har hänsyn tagits till höga naturvärden. Utifrån detta har tidigare utpekade områden tagits bort i planförslaget. Finns ytterligare naturvärden i utpekade områden anser kommunen att det måste hanteras i tillståndsprocessen. Synpunkten delvis tillgodosedd.

Skogsstyrelsen (6) anser att miljömålet "Levande skogar" behöver beaktas och att arbetet med grön infrastruktur ska lyftas in i planen.

I miljökonsekvensbeskrivningen har de nationella miljömålen beaktats. Miljömålen har ställts mot planens ställningstaganden för att utröna samverkande och motverkande intressen. Kommunen ser inte att miljömålet "Levande skogar" skulle påverkas i stor omfattning av planens ställningstaganden. Kommunen ser inte heller att påverkan på grön infrastruktur blir stor. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Trafikverket (7) vill skicka med att det är viktigt att ta fram underlag för infrastruktur vid planering av vindkraftsplaner för att lösa transporter vid byggnation.

Kommunen är medveten om problematiken. Att planera infrastruktur och nya vägar är dock inte en kommunfråga. För de hittills byggda verken i Strömsunds kommun har entreprenörerna hittills lyckats lösa infrastrukturfrågorna. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Svenska kraftnät (8) påminner om att utbyggnad av elproduktion kräver anslutningsnät.

Vindkraftsbolagen är medvetna om detta och vid etablering av vindparker är detta något som planeras tidigt i processen. Kommunen ser inte att detta är något som ska ingå i planen. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Vidare påtalar Svenska kraftnät (8) det finns säkerhetsavstånd och skyddsavstånd att ta hänsyn till.

Säkerhets- och skyddsavstånd måste självklart beaktas vid etableringar av vindkraftverk. Synpunkten föranleder ingen ändring i planen.

Kompletterande granskningsutlåtande till utställningsförslag för tillägg till Strömsunds kommuns översiktsplan - vindkraft

Miljö- och byggavdelningen

2019-08-27

Förslaget till tillägg till översiktsplan för Strömsunds kommun, avseende vindkraft, gick till utställning den 10 juni 2019, efter ett Kommunstyrelsebeslut den 28 maj 2019. Då utställningstiden var slut (2019-08-15) hade tre granskningsyttranden kommit in. Ett granskningsutlåtande skrevs 2019-08-17, inför kommunstyrelsens sammanträde. 2019-08-20 kom Trafikverkets yttrande in, och 2019-08-22 kom Länsstyrelsens granskningsyttrande in. Detta, kompletterande utlåtandet redovisar de framkomna synpunkterna och de förslag som dessa gett anledning till.

Kompletterande granskningsutlåtande till utställningsförslag för Tillägg till Strömsunds kommuns översiktsplan avseende vindkraft 2019-08-27

Inledning

Strömsunds kommun har beslutat att revidera de nu gällande fördjupade översiktsplanerna för vindkraft från 2005 och 2009, genom ett tillägg till den kommunövergripande översiktsplanen från 2014. Syftet med revideringen har varit att sammanföra planerna, förändra planerna efter den teknikutveckling som skett inom området och förbereda planen för att sammanföras med den kommunövertäckande översiktsplanen vid nästa revidering. Arbetet har föregåtts av en medborgarenkät, i enlighet med ställningstagande i den kommunövergripande översiktsplanen. Konsekvensbeskrivning, enligt miljöbalkens 6 kapitel, är utförd på samma sätt och med samma matris som för den kommunövergripande översiktsplanen. Det upprättade tillägget har resulterat i ett samrådsförslag, vilket tillsammans med en konsekvensbeskrivning, gick ut på samråd den 18 april 2019, efter ett Kommunstyrelsebeslut (§88, 2019-04-16). Samrådsförslaget har skickats för yttrande till kommunens medlemmar och enskilda via kommunens hemsida. Andra myndigheter, grannkommuner, bransch- och intresseorganisationer, lokala föreningar och grupper har även fått en separat inbjudan till samrådet. Samrådstiden gick ut den 15 maj 2019.

12 samrådsyttranden har kommit in under samrådstiden (tre yttranden har inkommit något för sent, men kommunen har ändå valt att infoga dem i samrådsredogörelsen). Efter denna tid har ytterligare åtta yttranden kommit in via Länsstyrelsen (2019-06-11). Kommunen har valt att redovisa dessa, och hur de har beaktats i utställningsförslaget, i en kompletterande samrådsredogörelse

I samrådsredogörelsen har de inkomna synpunkterna listats. Kommunen har därefter bemött förslagen och tagit ställning till hur de ska tillgodoses i det nya tillägget till översiktsplan. För synpunkter som inte har kunnat beaktas har skälen för detta angivits i samrådsredogörelsen.

Den 28 maj 2019 godkände Kommunstyrelsen samrådsredogörelsen och beslutade om att den reviderade planen skulle ställas ut (§132, 2019-05-28). Kungörelse om utställning av planförslaget publicerades i länets tidningar den 5 juni. Utställningstiden pågick från den 10 juni till den 15 augusti. Tre granskningsyttranden har kommit in till kommunen under utställningstiden. Den 20 augusti kom Trafikverkets yttrande in och den 22 augusti, en vecka sent, kom Länsstyrelsens granskningsyttrande in till kommunen.

Detta kompletterande utlåtande redovisar de framkomna synpunkterna och redovisar de förslag som dessa gett anledning till, inför Kommunfullmäktiges slutliga antagande av planen.

Inkomna granskningsyttranden:

1. 2019-08-20 Trafikverket
2. 2019-08-22 Länsstyrelsen i Jämtlands län, med bilagor från;
 - a. Försvarsmakten
 - b. Skogsstyrelsen
 - c. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
 - d. Post- och telestyrelsen (PTS)
 - e. Statens Geotekniska institut (SIG)
 - f. Svenska kraftnät

Trafikverket

Trafikverket påtalar i sitt yttrande vikten av att lösa transporter till/från området. Exploatören bör ta fram en "Transportplan" som grund för kommunikation med Trafikverket.

Kommunen har inga synpunkter på detta. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Länsstyrelsens särskilda bevakningsområden

Länsstyrelsen konstaterar att riksintressena beskrivs i MKB:n tillsammans med andra allmänna intressen, t ex naturreservat. Detta kan upplevas förvirrande. Länsstyrelsen önskar vidare att kommunen bör ta ställning till prioriteringar i fall berörda riksintressen anses som oförenliga. Vidare tycker man att kartan kan kompletteras med de riksintressen som citeras, för att visa på vilket sätt de överlappas.

Kommunen har i planen redovisat riksintressen och andra allmänna intressen. Länsstyrelsens synpunkter om att detta skulle kunna göras tydligare är i och för sig riktiga. Dock innehåller planen den information som behövs för läsaren. Kommunen har valt att inte prioritera oförenliga riksintressen i detta läge, på samma sätt som prioriteringar av riksintressen inte är gjorda i den kommunövergripande planen. Kartmaterial på riksintressenas överlappning kan enklare ses i de GIS skikt som såväl myndigheter som företag arbetar med. Kommunen tycker att kartmaterialet blir otydligt då allt förläggs i en gemensam karta. Synpunkterna föranleder ingen ändring av planen.

Länsstyrelsen instämmer med kommunens bedömning om borttagande av ett tidigare utpekade område söder om Görvik.

Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Länsstyrelsen saknar en utförligare motivering till varför riksintresseområdet, Frostberget, norr om Tåsjö inte har pekats ut i planen. Med hänvisning till en skrivning i den kommunövergripande översiktsplanen menar Länsstyrelsen att det är ännu viktigare att kommunen motiverar sitt ställningstagande.

Kommunen för in följande motivering i planen; "Frostberget är utpekad som riksintresse för energiproduktion men inte utpekad som område för storskalig vindkraft denna plan. Riksintresset har tillkommit efter det att de tidigare planerna antogs och har därför inte varit en del av den demokratiska process som föregick dessa. Den medborgarundersökning som gjorts, i enlighet med den kommunövergripande planen, ger inte underlag för att peka ut ytterligare områden. Kommunen har därför valt att inte peka ut Frostberget för storskalig vindkraft i planen. Området ingår dock i de övriga områdena där kommunen enligt ställningstagande kan tillåta utbyggnad så länge det inte finns motstående riksintressen som kan påverkas negativt av en vindkraftsutbyggnad."

Försvarsmakten påtalar att samråd med Försvarsmakten alltid måste hållas vid uppförande av vindkraftverk, då det kan skada riksintresset för totalförsvarets militära del som omfattas av sekretess, enligt 3 kap. Miljöbalken.

Kommunen är medveten om att samråd ska hållas med Försvarsmakten. Detta regleras i 25a § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Kommunen för in en skrivning i planen att samråd ska hållas med berörda myndigheter inför/under prövningsprocessen.

Länsstyrelsen saknar ett utförligare resonemang omkring miljökvalitetsnormerna för vatten. Länsstyrelsen menar att det är viktigt att kommunen beskriver hur kommunen ser att påverkan på vattenförekomster kan minimeras och anger riktlinjer/tar ställning i frågan.

Vid en övergripande bedömning konstaterar kommunen att tillägget till översiktsplanen inte kan påverka miljökvalitetsnormerna för vatten inom kommunen. De utpekade områdena är högt belägna och inrymmer inga sjöar. Inom något delområde kan det dock finnas något mindre vattendrag. Inför tillståndsprövning och verksamhetsutövares detaljplanering av anläggning kommer detta att granskas. Den fördjupade översiktsplanen kan inte föregripa en tillståndsprövning i dessa frågor genom att detaljstyra enskilda verksamheter. Vid vägdragning eller likande markarbeten inom de utpekade områdena kan förutom villkor i tillstånden, enligt 9 kap. miljöbalken, även reglerna om vattenverksamhet i 11 kap miljöbalken och samrådsplikten enligt 12 kap 6 § miljöbalken beröras. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen. En allmän skrivning om miljökvalitetsnormer förs dock in i planen.

Länsstyrelsen skriver att kommunen i samrådsredogörelsen beskrivit att inga utpekade LIS områden finns inom de utpekade områdena för storskalig vindkraft.

Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Länsstyrelsen skriver att kommunen inte kompletterat frågan om mellankommunala frågor. Man anser inte att den hänvisning som, i samrådsredogörelsen, gjorts till den kommunövergripande planen räcker och menar att den kommunövergripande planen inte tar upp vindkraft som en möjlig mellankommunal fråga.

Kommunen håller inte med Länsstyrelsen i dess bedömning. Följande text finns på sid 14 i den kommunövergripande planen. "Glesbygdskommunerna i Norrlands inland exploateras för närvarande en hel del, avseende mineralbrytning, vindbruk och torvbrytning. Många gånger påverkas närliggande kommuner av exploateringarna och bevarandeintressena, direkt eller indirekt, på såväl positivt som på negativt sätt. En samsyn och samråd kring de olika exploateringarna, över kommungränserna, är viktig. Det är mycket viktigt att kontakter tas mellan kommunerna i dessa frågor." Kommunen anser att denna skrivning är tydlig nog, och att vindkraft (vindbruk) tas upp som en mellankommunal fråga. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Länsstyrelsen skriver att MSB i sitt yttrande lyfter vikten i att lokalisera eventuella kommande vindkraftverk så att påverkan på radiokommunikationssystemet Rakel undviks.

Kommunen för in en skrivning i planen att samråd ska hållas med berörda myndigheter inför/under prövningsprocessen.

Länsstyrelsen skriver att SGI bedömer att frågor kring geotekniska risker eller markens byggbarhet borde tas upp i planen. Man hänvisar till att värderingar kan göras utifrån kartmaterial.

Att utifrån kartor i detta läge göra bedömningar av markens beskaffenhet ser kommunen inte som meningsfull, då tillgängligt kartmaterial för detta är mycket översiktligt, med en skala på 1:750 000. Kommunen för dock in en skrivning i planen att samråd ska hållas med berörda myndigheter inför/under prövningsprocessen. Kommunen förutsätter vidare att eventuella företag under projekteringen skapar ett underlag vad gäller markens byggbarhet.

Länsstyrelsens allmänna synpunkter

Under Länsstyrelsens "allmänna synpunkter" tycker Länsstyrelsen att planen delvis tappar sin vägledande funktion i förhållande till tidigare planer. Länsstyrelsen tycker att kommunen i planen borde ta ställning till exempel till; påverkan på rovfåglar, skyddsavstånd, landskapsbild, kumulativa effekter och skuggor.

Kommunen anser att dessa frågor lämpligen behandlas under prövningen. Förhållningssätt till vissa av dessa exempel är föränderligt över tid, varvid vi inte ser en fördel i att ha skrivit fast oss i planen. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Vidare tycker Länsstyrelsen att planen inte beskriver hur kommunen resonerar om ej tillståndspliktiga verk.

Kommunen tydliggör i planen att de icke tillståndspliktiga verken ska hanteras på ett likartat sätt som de tillståndspliktiga.

Länsstyrelsen påtalar att vissa områden kan beröra aktiva kungsörnsrevir och att samråd bör ske med Naturvårdsenheten på Länsstyrelsen inför eventuella inventeringar.

Kommunen har inga avvikande synpunkter på detta. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Länsstyrelsen skriver vidare att det kommer att krävas arkeologiska undersökningar innan eventuella etableringar.

Kommunen har inga avvikande synpunkter på detta. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Synpunkter från myndigheterna, som inte tagits upp i Länsstyrelsens yttrande

PTS påtalar att uppförande av verk kan störa radiokommunikation. Utifrån detta rekommenderas ett samrådsförfarande.

Kommunen för in en skrivning i planen att samråd ska hållas med berörda myndigheter inför/under prövningsprocessen.

Skogsstyrelsen är funderad på varför man i planen pekat ut områden som har höga naturvärden och inte är utpekade som riksintresseområden för vindkraft. Lövberget (B), Bleka (C) och Mångmansberget (D).

I områdesbeskrivningarna finns skrivet att "Påverkan på naturvärden ska analyseras vid en eventuell prövning" vad avser område B och C. Denna skrivning förs även in för område D.

Skogsstyrelsen vill vidare att kommunen i planen beaktar grön infrastruktur och miljömålet "Levande skogar".

Kommunen anser att detta är frågor som ska beaktas vid en eventuell prövning. Planen beskriver att påverkan ska analyseras vid eventuell exploatering. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Skogsstyrelsen vill också att kommunen redogör för vilka konsekvenser planen ger på kända naturvärden.

Kommunen anser att detta ska utredas vid en eventuell prövning. Planen beskriver att påverkan ska analyseras vid eventuell exploatering. Synpunkten föranleder ingen ändring av planen.

Svenska kraftnät påtalar att samråd ska hållas, samt skyddsavstånd och säkerhetsavstånd beaktas. Vidare kan det behövas anslutningsnät/förstärkningsnät vid etableringar. Om dessa rekommendationer beaktas har Svenska kraftnät inga invändningar mot planen.

Kommunen för in en skrivning i planen att samråd ska hållas med berörda myndigheter inför/under prövningsprocessen.



Strömsunds kommun

plan@stromsund.se

Granskningsyttrande över tillägg till översiktsplan för vindkraft i Strömsunds kommun

BAKGRUND

Strömsunds kommun har upprättat ett förslag till tematiskt tillägg till översiktsplan för vindkraft i Strömsunds kommun enligt 3 kap 9 § plan- och bygglagen (2010:900).

Två fördjupade översiktsplaner avseende vindkraft i Strömsunds kommun antogs 2005 respektive 2009 (södra delen). Kommunen har bedömt att nuvarande ställningstagande angående vindkraft är i behov av en revidering och har därför gjort en översyn som mynnar ut i detta samrådsförslag till tillägg till översiktsplan (TÖP). Tillägget kommer, efter antagande, att ersätta de tidigare fördjupade översiktsplanerna för vindkraft. Vid nästa aktualisering av den kommuntäckande översiktsplanen kommer TÖP:en att sammanföras med översiktsplanen.

Enligt 3 kap 16 § plan- och bygglagen ska länsstyrelsen under utställningstiden avge ett granskningsyttrande över översiktsplaneförslaget. Detta granskningsyttrande utgör statens samordnade syn på förslaget och ska redovisas tillsammans med den antagna översiktsplanen.

Av granskningsyttrandet ska det framgå om

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap miljöbalken (1998:808)
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap miljöbalken inte följs
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.



Efter utställningstiden ska kommunen i ett särskilt utlåtande sammanställa de synpunkter som kommit fram och redovisa de förslag som synpunkterna gett anledning till. Om planförslaget ändras väsentligt efter utställningen ska kommunen ställa ut förslaget på nytt. Kommunen ska, efter planens antagande, redovisa länsstyrelsens granskningsyttrande tillsammans med översiktsplanen. Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del ska det anmärkas i planen.

Länsstyrelsens granskningsyttrande börjar med de synpunkter som ingår i länsstyrelsens särskilda bevakningsområden och därmed utgör prövningsgrund i kommande detaljplaneprocesser. Yttrandet fortsätter med råd och synpunkter kring andra allmänna intressen som kan beröras.

Länsstyrelsens särskilda bevakningsområden

Riksintressen

Berörda riksintressen beskrivs i bilaga 2, *Områdesbeskrivning* samt i miljökonsekvensbeskrivningen under *Överlappande riksintressen*. Kommunen har efter samrådet beskrivit de utpekade områdena tillsammans med en karta på ett tydligare sätt. I MKB:n (under *Överlappande riksintressen*) konstaterar länsstyrelsen att för varje område tas upp även andra allmänna intressen, som till exempel naturreservat, som dock inte är av riksintresse. Att blanda ihop riksintresse med andra allmänna intressen kan upplevas som förvirrande, utifrån rubriceringen. Kommunen borde i ovannämnda stycke lyfta endast vilka överlappande riksintressen finns inom varje utpekade område samt ta ställning till eventuella prioriteringar i fall berörda riksintressen anses som oförenliga. Kartan kan med fördel kompletteras med de riksintressen som citeras för att visa på vilket sätt de överlappas (till exempel riksintresse för rennäring).

Riksintresse för rennäring, 3 kap 5 § MB

Vissa utpekade områden för storskaliga vindkraftsetableringar berör riksintresse för rennäring (områden A -Havsnäs, H-Bodhögarna samt I- Ögonfågeln), vilket beskrivs i MKB:n. För dessa områden finns det ett tillstånd för vindkraft eller är redan tagna i anspråk. Kommunen har efter samrådet tagit bort ett utpekad område söder om Görvik, som delvis överlappar ett område av riksintresse för rennäring. Kommunens samlade bedömning är att området inte är lämpligt för storskalig vindkraft på grund av möjlig påverkan på rennäring och andra kumulativa effekter för närliggande byar.

Länsstyrelsen instämmer med kommunens bedömning och har inga synpunkter om utpekandet av områden i planförslaget.



Riksintresse för energiproduktion/vindbruk, 3 kap 8 § miljöbalken (MB)

Planförslaget pekar ut lämpliga områden för storskaliga vindkraftsetableringar i linje med de tidigare fördjupade översiktsplanerna. De flesta är även utpekade områden av riksintresse för energiproduktion/vindbruk.

Länsstyrelsen saknar fortfarande en utförligare motivering till att riksintresseområdet norr om Tåsjö (Frostberget) inte pekas ut som lämpligt för vindkraft. I MKB:n, på s.10, skriver kommunen att området skulle kunna pekas ut som lämpligt för vindkraft och sedan konstateras att i de tidigare fördjupade översiktsplanerna inte var utpekade. Kommunen borde på ett tydligare sätt beskriva anledningarna som har lett till att undanta området från vindkraftsetableringar. I den kommuntäckande översiktsplanen (s.100) skriver kommunen att 2013 har tre nya riksintresseområden pekats ut av Energimyndigheten (bland dessa Frostberget) och att områdena *...har inte kunnat beaktas i översiktsplanen ...varvid översiktsplanen inte har en vägledande funktion för utbyggnad av vindkraft inom dessa tre områden*". Därför det är ännu viktigare att kommunen motiverar sitt ställningstagande i det aktuella planförslaget.

Riksintresse för totalförsvaret, 3 kap 9 § MB

Försvarsmakten bedömer i sitt yttrande att risken finns att uppförande av vindkraft i delar av utpekade områden kan innebära påtaglig skada på riksintresse för totalförsvaret. Försvarsmakten lyfter även vikten i att följa kravet på remiss vad gäller lokalisering av höga objekt för att minimera risken och undvika negativ påverkan.

Miljökvalitetsnormer

Enligt 4 kapitlet 1 § plan- och bygglagen ska översiktsplanen redovisa hur kommunen avser följa gällande miljökvalitetsnormer i 5 kap. miljöbalken. Länsstyrelsen saknar fortfarande ett utförligare resonemang omkring miljökvalitetsnormerna för vatten i samband med utpekade områden för vindkraft. Kommunen anser att miljökvalitetsnormer ändå ska följas och därför kommer frågan att hanteras vid kommande tillståndsprövningar. Länsstyrelsen menar dock att det är viktigt att kommunen beskriver hur kommunen ser på påverkan på berörda vattenförekomster kan minimeras (och följaktligen miljökvalitetsnormer för vatten kommer att följas) och ange riktlinjer/ta ställning i frågan. Detta skulle utöka översiktsplanens vägledande roll och ge eventuella exploatörer en tydlig bild om hur kommunen anser att frågan bör hanteras.

LIS områden

Kommunen beskriver i samrådsredogörelsen att inga utpekade LIS-områden finns inom de områden som anses som lämpliga för storskaliga vindkraftsetableringar.



Mellankommunala frågor

Kommunen har efter samrådet inte kompletterat planförslaget i frågan och hänvisar till den kommuntäckande översiktsplanen. I denna tas dock inte upp vindkraft som en möjlig mellankommunal fråga och därför saknas ett resonemang omkring eventuellt behov av mellankommunal samverkan gällande storskaliga vindkraftsetableringar vid gränsen med andra kommuner/län.

Hälsa och säkerhet

Radiosignaler, Rakel

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) lyfter i sitt yttrande vikten i att lokalisera eventuella kommande vindkraftsverk så att påverkan på radiokommunikationssystemet Rakel undviks. Systemet är ett viktigt verktyg i kommunikationen mellan olika aktörer (till exempel räddningstjänst, polis m.fl.) vid oförutsedda händelser/kris.

Ras, skred och erosion

Statens Geotekniska Institut (SGI) bedömer att frågor kring geotekniska risker eller markens byggbarhet borde tas upp i planen. Översiktliga värderingar kan göras utifrån kartmaterial och kan bli en lokaliseringsfaktor i översiktsplanering.

Allmänna synpunkter

Planens vägledande funktion

Planförslaget har delvis kompletterats enligt länsstyrelsens synpunkter som lämnats i samrådsyttrandet. Länsstyrelsen har inga invändningar vad gäller de områden som pekats ut som lämpliga för storskalig vindkraft enligt planförslaget. Länsstyrelsen bedömer dock att tillägget, som kommer att ersätta de gällande fördjupade översiktsplanerna för vindkraft, tappar delvis sin vägledande funktion då vissa riktlinjer och ställningstagande försvinner i förhållande till de tidigare planerna. Länsstyrelsen har inga invändningar till att exempelvis krav på verkens maximal höjd slopas men anser att kommunen borde även ta ställning till andra aspekter (till exempel påverkan på rovfåglar, landskapsbild m.m.) och ange riktlinjer för att minimera negativ påverkan samt kumulativa effekter från eventuella högre vindkraftsverk. Även om teknikutvecklingen är svårt att förutse bör detta inte hindra kommunen att tydligare beskriva hur kommunen ser lokalisering och utveckling av vindkraft i en närmare framtid genom riktlinjer och ställningstagande i vissa frågor.

Kommunen anger att tillägget kommer att bearbetas in i nästa aktualisering av den kommuntäckande översiktsplanen, vilket är positivt. Länsstyrelsen bedömer dock att tillägget brister i vissa avseende vad gäller vägledning för vindkraft och att därför bör kommande aktualisering utveckla/komplettera ytterligare kommunens ställningstagande i frågan. Detta gäller framför allt kommunens syn på den minsta



acceptabel nivå vad gäller skyddsavstånd för rovfåglar, skuggor, kumulativa effekter för landskapsbilden m.m. Länsstyrelsen är medveten att vanligtvis dessa frågor hanteras under tillståndsprövningen men översiktsplanen är ett vägledande dokument även för andra prövningar än tillstånd enligt miljöbalken. Vidare hanterar planförslaget endast storskalig vindkraft inom utpekade områden men beskriver inte hur kommunen resonerar om exempelvis ej tillståndspliktiga vindkraftsetableringar föreslås utanför dessa områden. I sin aktuella utformning ger planen inte tillräcklig vägledning för det.

Artskydd, kungsörn

Vissa utpekade områden för större vindkraftsetableringar berör aktiva kungsörnsrevir. Inför en eventuell omprövning eller ytterligare tillståndsprövning skall en kungsörninventering genomföras för att säkerställa att en planerad vindkraftutbyggnad inte påverkar något kungsörnsrevir. Samråd bör ske med Naturvårdsenheten på Länsstyrelsen inför eventuella inventeringar.

Fornlämningar

Länsstyrelsen vill påtala att det inom Strömsunds kommun inte skett någon inventering efter fornlämningar sedan 1960–70-talet. Därför kommer det att krävas att arkeologiska utredningar görs innan eventuella etableringar för vindkraft. Detta för att ta reda på om okända fornlämningarna berörs.

Övrigt, upplysningar

Länsstyrelsen vill lämna några upplysningar vad gäller vidarehantering av tillägget till översiktsplanen.

Enligt 3 kap 20 § plan- och bygglagen ska kommunen, efter antagande, redovisa länsstyrelsens granskningsyttrande tillsammans med översiktsplanen.

Enligt 3 kap 22 § plan- och bygglagen, när ett beslut att anta eller ändra översiktsplanen har fått laga kraft, ska kommunen utan dröjsmål skicka följande handlingar till Boverket, länsstyrelsen, landstinget och de kommuner som berörs:

1. översiktsplanen,
2. den samrådsredogörelse som avses i 11 §,
3. det granskningsyttrande som avses i 16 §,
4. det utlåtande som avses i 17 §, och
5. ett protokollsutdrag med beslutet.



Länsstyrelsen
Jämtlands län

Ärende

Strömsunds kommun har ställt ut förslag till tillägg till översiktsplan för vindkraft i Strömsunds kommun för granskning enligt 3 kap 9 § plan- och bygglagen. Som underlag för länsstyrelsens yttrande har synpunkter inhämtats från berörda statliga myndigheter samt berörda sakområden inom länsstyrelsen.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jöran Hägglund efter föredragning av arkitekt Massimo Cati. I den slutliga handläggningen deltog även länsråd Susanna Löfgren, chefsjurist Jon Paulsson samt enhetschef Samhällsenheten Magnus Lindow. Detta yttrande har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Jöran Hägglund

Massimo Cati

Bilagor:

Yttranden från:

Försvarsmakten

Skogsstyrelsen

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Post- och telestyrelsen (PTS)

Statens Geotekniska Institut (SGI)

Svenska kraftnät

Kopia till:

Deltagande internt inom länsstyrelsen

Energimyndigheten

Försvarsmakten

Skogsstyrelsen

MSB

PTS

Energimyndigheten

Sametinget

SGI

Svenska kraftnät

Trafikverket



Länsstyrelsen
Jämtlands län

Avdelningen för förnybar energi & klimat
Enheten för förnybar energi och samhälle
Linus Linde
016 542 06 10
linus.linde@energimyndigheten.se

Länsstyrelsen Jämtlands län
jamtland@lansstyrelsen.se

Yttrande angående revidering av tillägg till översiktsplan för vindkraft, Strömsunds kommun

Energimyndigheten ser positivt på Strömsund kommuns beaktande av riksintresseområdena för vindkraft i planen. Överlag ser Energimyndigheten positivt på att kommunen resonerar kring lämpliga områden för vindkraft och gör tydliga avväganden i planen.

Energimyndigheten vill uppmärksamma kommunen på Försvarsmaktens ställningstagande angående händelsestyrd hinderbelysning (FM2016:10926:1). I detta ställningstagande avråder Försvarsmakten från radarstyrd markering av hinder.

Energimyndigheten har inga övriga synpunkter att redovisa.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Fredrik Svartengren.
Föredragande har varit handläggaren Linus Linde.



Fredrik Svartengren



Linus Linde



Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Länsstyrelsen Jämtland

Ert datum
2019-05-03

Er beteckning
401-3272-19

Vårt tjänsteställe, handläggare
HKV PROD RPE INFRA, Ulrika Gustafsson,
08-788 83 39, fysplan@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

**Yttrande avseende tillägg till översiktsplan för vindkraft,
Strömsunds kommun - revidering, Jämtlands län**

Försvarsmakten har följande synpunkter i rubricerat ärende.

Det reviderade tillägget till översiktsplanen för vindkraft pekar ut ett antal områden som lämpliga för etablering av vindkraft.

I delar av dessa områden riskerar uppförande av vindkraftverk att påtagligt skada riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § andra stycket Miljöbalken som omfattas av sekretess. För att fullständigt bedöma om uppförande av vindkraftverk riskerar att medföra skada på riksintresse behöver försvarsmakten mer detaljerad information avseende vindkraftverkens positioner och höjder. Detta innebär att Försvarsmakten kan komma att motsätta sig, alternativt ha synpunkter på utformning av, vindkraftsprojekt i delar av de utpekade områdena.

Vid frågor i ärendet, kontakta handläggaren enligt ovan.

Bramer, Camilla

Chef fysplansektionen, Infrastrukturavdelningen

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

(AAR)

Postadress
Försvarsmakten
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se

FÖRSVARSMAKTEN

Yttrande

Datum
2019-05-23

Beteckning
FM2019-11225:3 Sida 2 (2)

Sändlista

Länsstyrelsen Jämtland

jamtland@lansstyrelsen.se

För kännedom

Svar på samråd angående översiktsplan för vindkraft Strömsunds kommun - revidering

PTS har getts möjlighet att inkomma med svar på samråd av översiktsplan för vindkraft Strömsunds kommun - revidering

PTS är en central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar- inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete ska PTS bland annat:

- främja tillgång till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.
- verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar och verka för en ökad krishantering.
- verka för att tillgodose totalförsvarets behov av post- och elektronisk kommunikation under höjd beredskap och stärka samhällets beredskap mot allvarliga störningar i näten för elektronisk kommunikation i fred.

Uppförande av vindkraftverk kan i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser.

PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkraftsetableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför detta samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

PTS har inga ytterligare synpunkter.

YTTRANDE

2019-05-21

Dnr 5.2.2-2019-644

Länsstyrelsen Jämtlands län
831 86 Östersund

jamtland@lansstyrelsen.se



Yttrande över samrådsunderlag för tillägg om vindkraft till översiktsplan för Strömsunds kommun. Ert dnr 401-3272-19

Sametinget i Sverige är både en statlig myndighet och ett folkvalt samiskt parlament med syfte att förbättra de svenska samernas möjligheter som ursprungsfolk att bevara och utveckla sin kultur. Sametingets uppgift är att medverka i samhällsplaneringen och bevaka att samiska behov beaktas – däribland renskötelsens intressen – vid utnyttjandet av mark och vatten. Sametinget har fått möjlighet att yttra sig under samrådet och lämnar följande synpunkter samt generella riktlinjer.

Hela Strömsunds kommun utgör renskötelsområde vilket tydligare borde framgå samt en karta som visar samebyarnas områden samt riksintressen inom kommunen. Sametinget anser att samrådsunderlaget är otydligt och svåröverskådligt. Särskilt när det gäller kartunderlag och vilka områden som är utbyggda av vindkraft samt vilka som är utpekade som lämpliga områden för vindkraft. Vidare anser Sametinget att inte allt för stor vikt kan läggas vid enkäten då svarsprocenten endast är 18 procent vilket motsvarar 82 personer.

Generell ståndpunkt

Sametingets generella ståndpunkt är att markexploateringar endast får utföras om renskötelsens och övriga samiska behov beaktas och respekteras. Vindkraften utgör en förnyelsebar energikälla som rätt använd kan bidra till att klara av det framtida energibehovet, men fel placerad är vindkraften varken miljövänlig eller hållbar och kan orsaka stor påverkan på det samiska samhället och den samiska miljön. Sametinget menar att frågan om den samiska kulturens förutsättningar ska sättas in i sitt sammanhang när det gäller marker som ursprungsbefolkningen traditionellt brukat samt brukar.

Den huvudsakliga effekten av vindkraftsetableringen är renarnas undvikelse som främst resulterar i betesbortfall, minskad betesro, minskad flexibilitet vilket i sin tur leder till bland annat ökad arbetsbelastning, psykisk och fysisk stress samt påverkar relationer till grannsamebyar. Konsekvenserna är långtgående och påverkar även kommande generationer vilket i sig strider mot globala mål.

Berörda samebyar påverkas idag av ett antal andra verksamheter som skogsnäring, turism- och friluftsliv, infrastruktur, gruvnäring och täkter. Störningar från dessa verksamheter samt ett ökat rovdjurstryck och ett ändrat klimat försämrar möjligheten till traditionell naturbetesbaserad renskötsel. Det finns ett flertal större planerade exploateringar inom

Cujuhus/adress	Telefodnda/telefon	Fákxa/telefax
Box 90, 981 22 GIRON/KIRUNA		
Besök: Adolf Hedinsvägen 58	0980 - 780 30 (växel)	0980 - 780 31
e-post: kansli@sametinget.se		
Org.nr.: 202100-4573		www.sametinget.se

samebyarnas renbetesmarker, till exempel har ett annat bolag getts tillstånd att uppföra vindkraftpark i anslutning till det ansökta området. Erfarenheterna från flera samebyar visar att konsekvenserna blir större än vad bolag redovisar i sina miljökonsekvensbeskrivningar. I en bedömning av vad som är det mest långsiktiga och hållbara alternativet för markanvändningen i aktuellt område, måste effekterna av ansökt verksamhet tillsammans med de kumulativa effekterna av andra pågående, tidigare, samt framtidigt planerade verksamheter beaktas.

I den samiska traditionen har man under lång tid och på ett speciellt sätt förhållit sig till landskapet. Kunnandet om landskapet ingår i den traditionella samiska kunskapen – *árbediehtu* – som beskriver kunskap både som information och som process och som förtydligar olika sätt att erhålla eller tillskansa sig kunskap. Det finns en grundläggande koppling mellan språk och traditionell kunskap i samband med biologisk mångfald. Förlust av biologisk mångfald och förstörelse av ekosystem innebär att relaterade språk och kunskaper försvinner. Språket är något av det mest centrala vid överföring och bevarande av *árbediehtu*. Därför är det viktigt även beakta det samiska språket. Staten och myndigheter har ansvar att enligt regeringsformens 1 kap 2 § st 6 främja samernas rätt att behålla och utveckla sin kultur- och samfundsliv.

Sveriges mål

Den samiska kulturen och renskötseln bidrar till att Sverige lever upp till nationella och internationella mål och åtaganden. Det samiska samhället har ett helhetsperspektiv och de samiska kunskaperna är värdefulla för hur miljöbalken ska tillämpas för Sveriges hållbara utveckling samt säkra "Generationsmålet". Den samiska kulturen och renskötseln är avgörande för att nå "Storslagen fjällmiljö" och bidrar till att nå "Levande skogar", "Myllrande våtmarker" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Renskötseln – ett allmänt och enskilt intresse

Rennäringsintresset är både ett allmänt intresse enligt miljöbalken 3 kap 5 § och ett enskilt intresse som medlemmarna i en sameby innehar enligt rennäringslagen (1971:437). Det allmänna rennäringsintresset innebär att mark- och vattenområden som har betydelse för renskötseln ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Det enskilda rennäringsintresset sammanfaller ofta med och utgör en förutsättning för det allmänna rennäringsintresset. En inskränkning i renskötselrätten får endast göras efter godkännande från den enskilde rättighetshavaren eller genom att regeringen upphäver renskötselrätt inom ett område med stöd av 26 § rennäringslagen.

Riksintresse för rennäringen

Enligt 3 kap. 5 §, första stycket miljöbalken ska mark- och vattenområden som har betydelse för bl.a. rennäringen så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. Enligt andra stycket ska områden av riksintresse för rennäringen skyddas mot sådana åtgärder. Bestämmelsen innebär att i områden som är av riksintresse ska åtgärder som kan påtagligt försvåra renskötselns bedrivande inte tillåtas. Områdena karaktäriseras ofta som flyttvägar, svåra passager, kalvningsområden och rastbeten. Riksintresse rennärings ska ses i ett landskapsperspektiv eftersom det handlar om ett skydd för områden med olika ändamål som måste hänga ihop för att helheten ska fungera.

Cujuhus/adress	Telefodvna/telefon	Fákxa/telefax
Box 90, 981 22 GIRON/KIRUNA		
Besök: Adolf Hedinsvägen 58	0980 - 780 30 (växel)	0980 - 780 31
e-post: kansli@sametinget.se		
Org.nr.: 202100-4573		www.sametinget.se

Rennäringen är en förutsättning för den samiska kulturen och riksintresseskyddet för rennäringen tillkom p.g.a. rennäringens svårigheter att hävda sig mot starka exploateringsintressen. Sametinget anser inte att kommunen ska peka ut eller tillåta vindkraft inom riksintresse för rennäringen eller där det kan påverka de funktionella sambanden.

Funktionella samband

Förutom kärnområden och strategiska platser finns riksintressekategorin funktionella samband. Funktionella samband avser funktionskrav som måste ställas för att renskötseln skall kunna bedrivas inom olika säsongbetesområden i en sammanhållen årscykel. Ett krav kan exempelvis vara att renskötseln inom ett område inte skall tillåtas bli störd av flera exploateringar i en sådan utsträckning att de sammanlagda effekterna av exploateringarna leder till att den sammanhållna årscykeln hotas. Funktionella samband är inte möjliga att redovisa i förväg i form av riksintresseområden. Detta innebär att Sametinget först i samband med en aktuell tillståndsprövning, t.ex. när en miljökonsekvensbeskrivning skall upprättas eventuellt kan komma att göra bedömningen att ett visst område är av riksintresse. I den mån detta sker kan det bara avse marginella arealer.

Renen vandrar efter födan och olika betesområden används under olika årstider och förutsättningar. För att möjliggöra användandet krävs strategiska platser som flyttleder, uppsamlingsområden och rastbeten. Samebyarnas förutsättningar att bedriva en naturbaserad och ekonomiskt bärkraftig renskötsel får inte äventyras. Vilket i sin tur förutsätter att renarna kan ta sig till och från olika områden. När och hur renarna lämpligast gör detta beror på en mängd yttre faktorer som väderleks- och snöförhållanden, rovdjurstryck, renarnas kondition, betestillgång, personal, störningar från andra verksamheter m.m. Renskötseln bedrivs utifrån renarnas förutsättningar och på renarnas villkor.

Inflytande

Samebyarna har rätt till inflytande och ska ha möjlighet att påverka besluten när mark och vatten inom det samiska traditionella området berörs. Kommuner ska ha tidig dialog direkt med berörda samer vid framtagande av planer. Sametinget anser att vissa normer ska följas för att det ska anses som att samerna deltagit effektivt:

- Samrådsförfarandet har varit omfattande och har resulterat i ett positivt stöd för åtgärden hos en majoritet av de rådfrågade.
- Samer ska få så mycket information om åtgärden att de kan fatta ett informerat beslut om projektet och om de så önskar lämna sitt "fritt och informerat samtycke".
- Samer ska ges möjlighet till ett effektivt deltagande och ett faktiskt inflytande. För att nå ett effektivt deltagande avses; tidsaspekten, ekonomiska resurser och att inga andra faktorer redan låst förutsättningarna.
- Den samiska kulturen och de samiska rättigheterna/folkrättsliga principer ska respekteras.
- De traditionella näringarna får inte bli tillintetgjorda.

Det är även viktigt att kommunen i sin tur lyfter fram samernas rätt till inflytande i sina planer då samma normer även ska följas av exploatörer och projektörer.

Cujuhus/adress	Telefodvna/telefon	Fåksa/telex
Box 90, 981 22 GIRON/KIRUNA		
Besök: Adolf Hedinsvägen 58	0980 - 780 30 (växel)	0980 - 780 31
e-post: kansli@sametinget.se		
Org.nr.: 202100-4573		www.sametinget.se

Miljöbedömningar och konsekvensbeskrivningar

En exploatering av marken innebär ofta att landskapet runt omkring påverkas med förändrad natur och förutsättningar. Detta ger konsekvenser för samerna och den samiska kulturen, då den samiska markanvändningen som regel försämras. Det är viktigt att berörda samebyar kommer in i ett tidigt skede i arbetet med att ta fram en MKB för att kunna förmedla sina kunskaper och syn på den planerade verksamheten. Sametinget har tagit fram en vägledning för hur samisk markanvändning ska integreras i MKB-processen:

<https://www.sametinget.se/26843>

I en MKB ska bland annat följande beskrivas:

- Hur, när och var renskötsel bedrivs i det aktuella området
- Vilken funktion området har för rennäringen
- Samlad bedömning av vilka konsekvenser som kan uppstå för renskötseln inom berörd samebyn samt påverkan på samebyns funktionella samband
- Kumulativa, permanenta, tillfälliga, sociala och kulturella effekter
- Redogöra för berörda riksintressen
- Redovisa förebyggande och skadelindrande åtgärder som vidtas för att minimera störningar på rennäringen
- Redovisa aktuell samt förutsägbar intrångsbild för berörd sameby
- Eventuell påverkan på angränsande samebyar
- Redovisa vad som framkommit i samrådet med berörd sameby

Forskning

Enligt forskningsrapporten "Renar och vindkraft II – vindkraft i drift och effekter på renar och renskötsel" Skarin m.fl. 2016, ses tydliga effekter på renar och rennäring av vindkraft. Bland annat undviker eller minskar renarna sin användning av markområden inom 3-5 km från vindkraftsparkerna under både anläggnings- och drifttid. Detta slås även fast i Mark och miljödomstolens dom M 1421-15. Forskningsrapportens olika resultat diskuteras och förklaras i rapporten "Vindkraft och renar, en kunskapssammanställning" av Skarin, Colman m.fl. 2018. Motstridiga resultat vad gäller vindkraftverkens påverkan på renar, kan bero på bland annat topografi, betesförhållanden, närhet till annan infrastruktur. Den senaste forskningsrapporten "Out of sight of wind turbines – Reindeer response to wind farms in operation" av Skarin mfl, 2018, visar att renarna föredrar områden där vindkraftsverk är topografiskt skydda framför områden där vindkraftverk är inom synhåll och att nya vindkraftsparker verkar förändra valet av kalvningsplatser. Renarnas markanta ökade användning av områden där vindkraften inte syns, visar att det är vindkraften i sig som stör och påverkar renarna.

Alla marker inom en sameby är viktiga och blir allt viktigare i takt med ökad exploatering och förändringar i klimatet. Forskningen lyfter fram att konkurrerande markanvändning är en av de faktorer som har störst betydelse för renskötseln och att det även kommer att ha stor betydelse för effekterna av ett förändrat klimat. Vilket innebär att tillgången till olika betesmarker och flexibilitet att nyttja dem vid olika årstider och väderförhållanden är mycket viktigt för renskötselns klimatanpassningsmöjligheter.

Cujuhus/adress	Telefodnda/telefon	Fåksa/telex
Box 90, 981 22 GIRON/KIRUNA		
Besök: Adolf Hedinsvägen 58	0980 - 780 30 (växel)	0980 - 780 31
e-post: kansli@sametinget.se		
Org.nr.: 202100-4573		www.sametinget.se

Renskötselns sociala och kulturella betydelse

Rennäring är en central del av i den samiska kulturen och är en traditionsbärare med stort symbolvärde. Renskötselarbetet innebär en stark social och kulturell samhörighet. Traditionellt är hela familjen – barn, kvinnor och män – involverade i alla verksamheter inom rennäringsen och bidrar med olika typer av kombinerande sysselsättningar. De miljömässiga konsekvenserna av en exploatering har en mycket stark koppling till de kulturella och socioekonomiska effekterna för en berörd sameby. Enligt miljöbalken definieras begreppet miljö utifrån både ett biologiskt och ett socialt perspektiv. Miljöbalkens övergripande mål är att både människors hälsa och miljö ska skyddas mot skador och olägenheter. De senaste tio åren har flera studier om samers psykosociala hälsa uppmärksammas. Studier visar bland annat att konflikter om markrättigheter är en källa till psykosociala hälsoproblem hos renskötare. ¹De sociala och kulturella konsekvenserna behöver utvecklas och utredas ytterligare i miljökonsekvensbeskrivningen, då detta är värden som är avgörande för den samiska kulturen och livsmiljön.

I sametingets yttrande har rennäringschef Lars-Ove Sjajn beslutat efter föredragning av samhällsplanerare Anne Walkeapää, rennäringsavdelningen.

Bilaga: Sametingets syn på vindkraft i Sápmi

¹ https://www.sametinget.se/rapport_psykosocial_ohalsa

Cujuhus/adress	Telefovdna/telefon	Fákxa/telefax
Box 90, 981 22 GIRON/KIRUNA		
Besök: Adolf Hedinsvägen 58	0980 - 780 30 (växel)	0980 - 780 31
e-post: kansli@sametinget.se		
Org.nr.: 202100-4573		www.sametinget.se



Datum
2019-05-24

Beteckning
5.1-1905-0343

Ert datum
2019-05-03

Er beteckning
401-3272-19

Vår referens
Samir Ezziyani

Länsstyrelsen Jämtland
jamtland@lansstyrelsen.se

Tillägg till översiktsplan för vindkraft i Strömsunds kommun

Yttrande över tillägg till översiktsplan

Statens geotekniska institut, SGI, har av Länsstyrelsen Jämtland erhållit rubricerat ärende med begäran om yttrande. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred och erosion. SGI har inte granskat frågeställningar rörande grundläggning av byggnader eller markmiljö inkl. markradon.

Syftet med tillägg till översiktsplan är att revidera kommunens fördjupade översiktsplaner från 2005 och 2009 som rör Vindkraft i Strömsunds kommun.

Syftet med revideringen är att:

- sammanföra planerna till en plan,
- förändra planerna efter den teknikutveckling som skett inom området,
- förbereda planerna för att sammanföras med den kommunövergripande översiktsplanen vid nästa revidering.

Underlag

1. Konsekvensbeskrivning för tillägg till översiktsplan, daterad 2019-04-18
2. Tillägg till kommunövergripande översiktsplan, 2019-02-28

SGI:s synpunkter

SGI rekommenderar generellt för översiktsplaner att geotekniska förutsättningar översiktligt redovisas med avseende på geotekniska säkerhetsfrågor (t.ex. ras/skred i berg/jord, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning som nämnts ovan). Dessa faktorer kan vara avgörande för lämpligheten utifrån ett geotekniskt perspektiv och de bör därför redovisas tidigt i planprocessen. Grova värderingar kan göras utifrån bl. a. geologiska och topografiska kartor. SGI bedömer vidare att det skulle vara värdefullt att i hela översiktsplanen utveckla och redovisa en strategi för hur geoteknisk lämplighet bör hanteras vid framtida detaljplanering och utbyggnad.

Med strategi menar vi att man i översiktsplanens beskrivning anger hur de geotekniska säkerhetsfrågorna ska beaktas i planprocessen. Strategin bör innehålla:

- Identifierade områden med osäkra förhållanden eller förutsättningar för försämrad säkerhet med hänsyn till; skred och ras i jord och berg, erosion, översvämning, områden med begränsad bygghänsyn till följd av komplicerade geotekniska förhållanden.
- Identifiering av områden där det krävs detaljerade geotekniska utredningar inför detaljplanearbeten.
- Riktlinjer för eventuella restriktioner med hänsyn till geotekniska förhållanden.

Statens geotekniska institut

Huvudkontor

Besöksadress: Olaus Magnus väg 35
581 93 LINKÖPING
Tel 013-20 18 00
Fax 013-20 19 14

Regionkontor Göteborg

Besöksadress: Hugo Grauers gata 5B
Postadress: 412 96 GÖTEBORG
Tel 031-778 65 60
Fax 031-778 59 40

Bankgiro 5211-0053
Org nr 20 21 00-0712
E-post sgi@swedgeo.se



Datum
2019-05-24

Beteckning
5.1-1905-0343

- Översiktlig bedömning av hur klimatförändring kan påverka de geotekniska säkerhetsfrågorna.

Avsikten med en strategi är att ange vad som ska utredas för att ha en beredskap för detta i samband med detaljplanläggning. Det kan t.ex. påverka i vilken ordning man planlägger områden eller att man samordnar utredning för flera områden. Strategin innebär också att de geotekniska säkerhetsfrågorna kommer med tidigt i planläggningen och bygglovgivning vilket är ett stöd för att styra markanvändning mot ökad säkerhet och minskade kostnader.

SGI vill i tillägg trycka på att det i samband med detaljplanering alltid ska utföras bedömning av ras, skred och erosion i enlighet med PBL.

SGI vill även upplysa om att översiktsplaner som påbörjas efter 1 augusti 2018 ska enligt PBL redovisa kommunens syn på risken för skador på den befintligt byggda miljön till följd av klimatrelaterade olyckor som till exempel översvämning, ras, skred och erosion samt hur sådana risker kan minska eller upphöra. SGI rekommenderar att FÖP kompletteras med en sådan redovisning.

Anledningen till våra synpunkter är att vi allmänt anser att information om nämnda frågeställningar är av värde vid översiktlig planering eftersom det är viktigt att tidigt uppmärksamma eventuella geotekniska riskfaktorer kopplade till säkerhetsaspekter vid val av framtida markanvändning.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Planenheten

Enligt uppdrag

Samir Ezziyani



Norra Jämtlands distrikt
Sara Toivanen Jonsson
Strandvägen 1, 83731 Järpen
sara.toivanenjonsson@skogsstyrelsen.se
Tfn 0647-66 55 75

YTTRANDE

Datum
2019-05-24

1(1)

Diariennr
2019/1396
Er referens
401-3272-19

Länsstyrelsen Jämtlands län
831 86 Östersund

Yttrande över samråd tillägg till översiktsplan för vindkraft, Strömsunds kommun - revidering

Skogsstyrelsen har noterat att ett av syftena med att göra en revidering är att sammanföra de två äldre planerna för vindkraft till en. Den samrådshandling med bilagor som Skogsstyrelsen har tagit del av upplevs som sammanfattande och ofullständig, till stor del saknas de äldre planernas innehåll. Till exempel är det nödvändigt att i nuläget gå tillbaka till de båda äldre dokumenten för att hitta de aktuella områdenas benämning och avgränsning i karta samt de avvägningar som gjorts när de pekades ut.

De utpekade områdena består i huvudsak av skogsmark och i de flesta finns det områden med höga naturvärden, utöver nationalparker, naturreservat och natura 2000-områden. Skogsstyrelsen anser att även miljömålet *Levande skogar* behöver beaktas och att arbetet med grön infrastruktur ska lyftas in. Påverkan på områden med höga naturvärden skulle innebära negativ inverkan på miljömålen *Levande skogar* och *Ett rikt växt- och djurliv*.


Peter Newman
Skogskonsulent


Sara Toivanen Jonsson
Skogskonsulent

Cati Massimo

Från: lena.eriksson@trafikverket.se
Skickat: den 14 maj 2019 15:41
Till: Länsstyrelsen Jämtlands län
Kopia: Cati Massimo
Ämne: dnr 401-3272-2019

TRV 2019/54997

Trafikverkets yttrande angående remiss gällande tillägg till översiktsplan för vindkraft, Strömsunds kommun, Jämtlands län

Trafikverket har inga direkta synpunkter på remissen men vill skicka med att det är viktigt att tidigt ta fram underlag för infrastruktur vid planering av vindkraftparker. Detta för att kunna planera och lösa transporterna av själva verken men även alla övriga transporter till/från området. Vidare är transporter av delar av vindkraftverk långa och i vissa fall mycket tunga vilket kräver dispens från Trafikverket för att få köra på det allmänna vägnätet. Om åtgärder behöver utföras på det statliga vägnätet kräver det planering i god tillsammans med Trafikverket.

Trafikverket anser att exploatören ska ta fram en så kallad "Transportplan" som får utgöra en viktig grund i kommunikationen med Trafikverket. Transportplanen kan bland annat visa vilken hamn som ska användas och på vilka vägar vindkraftverken ska transporteras. Trafikverket tillåter inte långa transporter på väg av vindkraftverken utan istället ska de transporteras med båt till närmast lämpliga hamn.

Trafikverket vill även passa på att lyfta fram publikationen 2010:33 Transporter till vindkraftparker – en handbok som finns på www.trafikverket.se

Med vänlig hälsning

Lena Ericsson

Samhällsplanerare
Region Mitt

lena.eriksson@trafikverket.se

Telefon: 010-123 61 89

Trafikverket

Box 810

781 28 Borlänge

Besöksadress: Kyrkgatan 43B, Östersund

Telefon: 0771-921 921

www.trafikverket.se



Framkomlighet och samhällsplanering
Planhandläggare
Mats Borrie
010 475 87 82
samhallsplanering@svk.se

Länsstyrelsen i Jämtlands län
jamtland@lansstyrelsen.se

2019-05-29

2019/1376

YTTRANDE

Yttrande angående samrådsförslag för tillägg till översiktsplan för vindkraft, Strömsunds kommun

Ert diarienummer: 401-3272-19

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har följande synpunkter:

Nuläge

I Strömsunds kommun har Svenska kraftnät två 400 kV-ledningar och två 220 kV-ledningar. De två 220 kV-ledningarna vilka korsar kommunen i östlig-västlig sträckning ansluter till flertalet nätstationer med andra huvudmän än Svenska kraftnät.

Allmän information

Svenska kraftnät har ledningsrätt för kraftledningarna som är av betydelse för rikets elförsörjning. Ledningsrätten innebär att åtgärd och/eller verksamhet som på något sätt inskränker Svenska kraftnäts verksamhet, inte får vidtas på fastighet som belastas av ledningsrätt.

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från transmissionsnätsledningar och stationer. Mer information om hur samråd med Svenska kraftnät går till finns på vår webbplats: <http://www.svk.se/aktorsportalen/samhallsplanering>

Svenska kraftnät vill påminna om att byggnationer i närheten av transformatorstationer och ledningsstråk kan medföra svårigheter vid eventuella framtida förändringar i transmissionsnätet.

Alla kraftledningar som drivs och förvaltas av Svenska kraftnät har underjordiska installationer. Vid alla typer av markarbete inom en kraftledningsgata ska Svenska kraftnät rådfrågas om direktiv innan markarbete påbörjas.

Ur ett elsäkerhetsperspektiv regleras avståndet mellan kraftledningar och olika verksamheter i Elsäkerhetsverkets föreskrifter ELSÄK-FS 2008:1 med ändring ELSÄK-FS 2010:1 och ELSÄK-FS 2015:3. Föreskrifterna reglerar bland annat byggnation och vissa typer av verksamheter på upp till 100 meters avstånd från kraftledningar. Exempel på detta är verksamhet med brandfarliga och explosiva varor, upplag, parkeringsplatser, busshållplatser med mera.

Svenska kraftnät vill passa på att informera om att invid och under en kraftledning finns det risk för steg- och beröringsspänningar i marken. Det finns också elsäkerhetsrisker med att anlägga en metallisk konstruktion, t.ex. elstängsel och vindskydd med plåttak, i närheten av kraftledningar. Byggnader i närheten av transmissionsnätet för el kan behöva jordas exempelvis om väggar och tak är av plåt. Om jordning är aktuellt eller om du har andra frågor rörande ärendet, vänligen kontakta oss för ytterligare information.

Ärendespecifik information

Vi vill påminna om att all utbyggnad av elproduktion kräver anslutningsnät. Vid större produktionsetableringar krävs ofta förstärkningar av såväl lokal-, region- som transmissionsnät. All produktionsutbyggnad medför därmed utbyggnad av infrastrukturen för el. Detta måste beaktas vid planering av utbyggnad av elproduktion. Ledtiderna för att utreda, planera, söka tillstånd för, bygga och driftsätta en ny transmissionsnätledning är för närvarande cirka 10 år.

Vid planering av vindkraftsanläggningar krävs ett visst säkerhetsavstånd mellan vindkraftverk och våra anläggningar. Avståndet får inte vara sådant att ett vindkraftverk skulle kunna falla över en kraftledning vid ett haveri. Avstånden måste även vara tillräckliga för att möjliggöra en säker flygbesiktning samt tillräckliga mellan kraftledningens jordpunkter och jordpunkter i vindkraftsanläggningens uppsamlingsnät.

För att upprätthålla en god flygsäkerhet vid besiktningar rekommenderar Transportstyrelsen att vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd lägre än 50 meter placeras minst 100 meter från kraftledning. Vindkraftverk och master med stag med en totalhöjd över 50 meter bör placeras minst 200 meter från kraftledning. Avståndet beräknas med utgångspunkt från kraftverksrotorns periferi. För verk med en rotordiameter på 100 meter eller mer bör avståndet mellan torn och ledning vara större än 250 meter.

Slutligen vill vi informera om att förändringar av elnätetsstrukturen i regionen kan vara anmälningspliktigt enligt elberedskapslagen. Svenska kraftnäts elberedskapsföreskrift (SvKF 2013:2) anger såväl vilka anläggningar som vilka typer av förändringar som omfattas av anmälningsskyldigheten. Den planerade förändringen ska i

ett så tidigt skede som möjligt anmälas till Svenska kraftnät för att Svenska kraftnät i egenskap av elberedskapsmyndighet ska kunna vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa en robust elförsörjning i Sverige. Föreskriften och blankett för anmälan om förändring i elförsörjningen finns att hämta på Svenska kraftnäts webbplats, <https://www.svk.se/aktorsportalen/elberedskap/anmala-forandringstorning/> Här finns även ett förtydligande dokument i form av "Frågor och svar om Elberedskapsföreskriften".

Ytterligare information om lagar, föreskrifter, förordningar och vägledning kopplade till för elberedskapsverksamheten återfinns på vår webbplats, <https://www.svk.se/aktorsportalen/elberedskap/regelverk/>

Svenska kraftnät vill att hänsyn tas till ovan angivna rekommenderade skyddsavstånd och att kommunen lägger till detta till vindbruksplanens riktlinjer. Svenska kraftnät vill även framhålla vikten av att kommunen planerar för den mark som kan komma att behövas för nya kraftledningar vid upprättande av vindkraftsutbyggnad.

Så länge våra rekommendationer beaktas har Svenska kraftnät inga invändningar mot aktuellt tillägg till Strömsunds översiktsplan,

Svenska kraftnät vill informera om att våra anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se, som WMS eller som en shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningssätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar. Vid produktion av kartor där Svenska kraftnäts geografiska anläggningsinformation används ska följande copyrighttext framgå: "© Affärsverket svenska kraftnät".

Ytterligare information rörande samhällsplanering i närheten av våra anläggningar återfinns i skrifterna ***Elnät i fysisk planering*** och ***Vägledning för verksamhet vid markförlagd kabel i stamnätet***. För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för transmissionsnätet för el hänvisar vi till ***Systemutvecklingsplan 2018-2027***. Dessa dokument finns publicerade på vår webbplats, www.svk.se.

Detta yttrande har beslutats av tillförordnad enhetschef Annika Ström efter föredragning av samhällsplanerare Mats Borrie. Vid ärendets handläggning har även Kristina Arrehag deltagit.

Med vänliga hälsningar

Annika Ström

Mats Borrie

Information angående samråd och remisser till Svenska kraftnät

Svenska kraftnät önskar att ni vid remittering av kommande ärenden sänder fullständigt material till oss. Vi ser gärna att relevant lägesbunden data i form av shape- eller dwg-filer skickas till oss med information om vilket koordinatsystem de är skapade i. Exempel på detta kan vara detaljplanegränser och utredningskorridorer. Samråd skickas till: registrator@svk.se alternativt till: Svenska kraftnät, Box 1200 172 24 Sundbyberg



§ 29

Dnr 2019.16

700

Verksamhetsprognos per april 2019

Redovisning lämnas av verksamhetsprognos per april 2019. Prognosen pekar i nuläget på ett underskott på ca 340 tusen kronor mot ursprunglig budget. Kostnader för ärenden som överklagats till Försäkringskassan är inte inräknade. I övrigt finns osäkerheter kring rekrytering av närvårdschef, biträdande närvårdschef och distriktssköterska som påverkar budget.

Yrkande

Ordföranden yrkar följande

Närvårdsnämnden tar del av och godkänner verksamhetsprognos per april 2019.

Närvårdsnämnden bjuder in ansvarig ekonom till nästkommande sammanträde för information om prognosens olika delar för att kunna analysera avvikelser och de kostnader nämnden har att ta ställning till nu och tillsvidare.

Närvårdsnämnden begär tilläggsanslag hos kommunfullmäktige för LSS-kostnader som Närvård Frostviken inte har fått täckning för i budget innevarande år samt lämnar begäran om en ramökning för LSS-kostnader kommande år och så länge behovet finns.

Närvårdsnämndens beslut

1. Närvårdsnämnden tar del av och godkänner verksamhetsprognos per april 2019. Bilaga.
2. Närvårdsnämnden bjuder in ansvarig ekonom till nästkommande sammanträde för information om prognosens olika delar för att kunna analysera avvikelser och de kostnader nämnden har att ta ställning till nu och tillsvidare.



Gemensam nämnd för

2019-05-17

4

närvård Frostviken

§ 29 (forts.)

3. Närvårdsnämnden begär tilläggsanslag hos kommunfullmäktige för LSS-kostnader som Närvård Frostviken inte har fått täckning för i budget innevarande år samt lämnar begäran om en ramökning för LSS-kostnader kommande år och så länge behovet finns.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Närvårdschefen

Verksamhetsprognos

April 2019

Närvård Frostviken

Intäkter tkr			Kostnader tkr			Netto
Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse	
-13 490	-13 704	214	37 131	37 685	-554	-341

Prognosen pekar nu på ett underskott på c:a 340 tkr mot ursprunglig budget, det är dock inte medräknat LSS-ärenden som är överklagade. I övrigt finns osäkerheter kring rekrytering av Närvårdschef, biträdande närvårdschef och distriktssköterska som påverkar budgeten.

	Intäkter tkr			Kostnader tkr			Netto
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse	
Nämnd							
008 Närvårdsnämnd Frostviken			0	332	292	40	40
			0	332	292	40	40
Ledning och administration							
197 Ledning och administration			0	1 428	1 171	257	257
			0	1 428	1 171	257	257
Hemsjukvård, Kommunrehab							
782 Hemsjukvård	-70	-70	0	2 346	2 548	-202	-202
	-70	-70	0	2 346	2 548	-202	-202
Samverkan med Regionen							
720 Hälsocentral	-5 675	-5 775	100	6 910	6 586	324	424
721 Ambulans	-6 095	-6 250	155	6 593	6 938	-345	-190
	-11 770	-12 025	255	13 503	13 524	-21	234
Stöd & service							
717 Personlig assistans	0	-3	3	917	1 389	-472	-469
718 Stödinsatser			0	36	8	28	28
	0	-3	3	953	1 397	-444	-441
Äldreomsorg							
771 Särskilt boende	-960	-1 050	90	10 685	11 069	-384	-294
778 Trygghetsboende			0	383	387	-4	-4
781 Hemvård	-640	-521	-119	7 280	7 096	184	65
786 Fotvård	-50	-35	-15	221	201	20	5
	-1 650	-1 606	-44	18 569	18 753	-184	-228

Prognoshistorik

Februari	23
April	-341

	Strömsunds Kommun Stræjmien tjjelte	TJÄNSTESKRIVELSE Datum	Sidan 1 av 1
Förvaltning Kommunledningsförvaltningen		Ärendenr/diariennr	
Utredare/handläggare Viktor Sjödin		Nämnd/styrelse Kommunstyrelsen	

Sammanträden med arbetsutskottet, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige 2020

Sammanfattning av ärendet

Kommunledningsförvaltningen/ kansli har upprättat förslag till sammanträdesdagar år 2020.

	<i>Arbetsutskottet</i>	<i>Kommunstyrelsen</i>	<i>Kommunfullmäktige</i>
Januari	14	28	-
Februari	11	25	19
Mars	17	31	-
April	7	21	22
Maj	5	19	-
Juni	2	16	9
Juli	-	-	-
Augusti	11	25	-
September	8	22	16
Oktober	6	21	-
November	3	17	11
December	1	15	9

Förslag till beslut

1. Upprättat förslag till sammanträdesplan 2020 för kommunstyrelsens sammanträden godkänns.
2. Planen redovisas för kommunfullmäktige för fastställelse av sammanträdesdagar

Bilagor

Årsplan 2019.

Januari			Februari			Mars			April			Maj			Juni		
O 1		1	L 1			S 1			O 1			F 1	Första Maj		M 1		23
T 2			S 2			M 2	Sportlov 10		T 2			L 2			T 2	AU	
F 3			M 3		6	T 3	Sportlov		F 3			S 3			O 3		
L 4			T 4			O 4	Sportlov		L 4			M 4		19	T 4		
S 5			O 5			T 5	Sportlov		S 5			T 5	AU		F 5		
M 6		2	T 6			F 6	Sportlov		M 6		15	O 6			L 6	Nationaldag	
T 7			F 7			L 7			T 7	AU		T 7			S 7		
O 8			L 8			S 8			O 8			F 8			M 8		24
T 9			S 9			M 9		11	T 9	Skärtorsdag		L 9			T 9	KF	
F 10			M 10		7	T 10			F 10	Långfredag		S 10			O 10		
L 11			T 11	AU		O 11			L 11			M 11		20	T 11		
S 12			O 12			T 12			S 12	Påsk		T 12			F 12		
M 13		3	T 13			F 13			M 13	Annandag påsk 16		O 13			L 13		
T 14	AU		F 14			L 14			T 14	påsklov		T 14			S 14		
O 15			L 15			S 15			O 15	påsklov		F 15			M 15		25
T 16			S 16			M 16		12	T 16	påsklov		L 16			T 16	KS	
F 17			M 17		8	T 17	AU		F 17	påsklov		S 17			O 17		
L 18			T 18			O 18			L 18			M 18		21	T 18		
S 19			O 19	KF		T 19			S 19			T 19	KS		F 19	Midsommarafton	
M 20		4	T 20			F 20			M 20		17	O 20			L 20	Midsommardagen	
T 21			F 21			L 21			T 21	KS		T 21	Kristi Himmelsfärd		S 21		
O 22			L 22			S 22			O 22	KF		F 22			M 22		26
T 23			S 23			M 23		13	T 23			L 23			T 23		
F 24			M 24		9	T 24			F 24			S 24			O 24		
L 25			T 25	KS		O 25			L 25			M 25		22	T 25		
S 26			O 26			T 26			S 26			T 26			F 26		
M 27		5	T 27			F 27			M 27		18	O 27			L 27		
T 28	KS		F 28			L 28			T 28			T 28			S 28		
O 29			L 29			S 29			O 29			F 29			M 29		27
T 30						M 30		14	T 30			L 30			T 30		
F 31						T 31	KS					S 31	Pingstdagen				

Juli			Augusti			September			Oktober			November			December		
O 1			L 1			T 1			T 1			S 1			T 1	AU	
T 2			S 2			O 2			F 2			M 2		45	O 2		
F 3			M 3		32	T 3			L 3			T 3	AU		T 3		
L 4			T 4			F 4			S 4			O 4			F 4		
S 5			O 5			L 5			M 5		41	T 5			L 5		
M 6		28	T 6			S 6			T 6	AU		F 6			S 6		
T 7			F 7			M 7		37	O 7			L 7			M 7		50
O 8			L 8			T 8	AU		T 8			S 8			T 8		
T 9			S 9			O 9			F 9			M 9		46	O 9	KF	
F 10			M 10		33	T 10			L 10			T 10			T 10		
L 11			T 11	AU		F 11			S 11			O 11	KF		F 11		
S 12			O 12			L 12			M 12		42	T 12			L 12		
M 13		29	T 13			S 13			T 13			F 13			S 13		
T 14			F 14			M 14		38	O 14			L 14			M 14		51
O 15			L 15			T 15			T 15			S 15			T 15	KS	
T 16			S 16			O 16	KF		F 16			M 16		47	O 16		
F 17			M 17		34	T 17			L 17			T 17	KS		T 17		
L 18			T 18			F 18			S 18			O 18			F 18		
S 19			O 19			L 19			M 19		43	T 19			L 19		
M 20		30	T 20			S 20			T 20			F 20			S 20		
T 21			F 21			M 21		39	O 21	KS		L 21			M 21		52
O 22			L 22			T 22	KS		T 22			S 22			T 22		
T 23			S 23			O 23			F 23			M 23		48	O 23		
F 24			M 24		35	T 24			L 24			T 24			T 24		Julafton
L 25			T 25	KS		F 25			S 25			O 25			F 25		Juldagen
S 26			O 26			L 26			M 26	Novemberlov	44	T 26			L 26		Annandag jul
M 27		31	T 27			S 27			T 27	Novemberlov		F 27			S 27		
T 28			F 28			M 28		40	O 28	Novemberlov		L 28			M 28		
O 29			L 29			T 29			T 29	Novemberlov		S 29			T 29		
T 30			S 30			O 30			F 30	Novemberlov		M 30		49	O 30		1
F 31			M 31		36				L 31	Alla helgons dag					T 31		Nyårsafton

2019-08-23

Dnr 2019.334 Dpt 331

Förslag till Lekpark

Runt Hökstigen och Traststigen finns det många barnfamiljer, dom har ingenstans att leka tillsammans.

I lekparken önskas det finnas

- Gungor för alla åldrar (bäbisgunga, gungor)
- Kompisgunga
- klätterborg med rutchkana och spindelnät
- Gungbräda
- Linbana

Skulle även vara bra om det fanns bord och ~~Bänkar~~ som sitter fast i bordet för föräldra

En grillplats skulle också vara uppskattat då det kan bidra till en bättre grannsamverkan.

Detta kan byggas på den stora gräsplätten mellan Hökstigen och Traststigen.

NAMN:

Astrid Wallberg

~~Ell~~ Wallberg (49år)

Tula Wallberg (11år)

Heike Wallberg (9år)

Ann Folkwer

Jany Salu

Luna Folkwer (2år)

Manda Folkwer (10år)

Gabriella Folkwer (8år)

Daniel Rn

Maria Nordenmark 41 år

Noa	10 år	Nordenmark	Mårten Olofsson
Ture	8 år	— " —	Disa 8 veckor
Stina	6 år	— " —	Morine H. Lindqvist många barnbarn
Gideon	3 år	— " —	Cathrin Blixth
Markus	Nordenmark		Anders Blixth
Henrik Nyman			Karla Mård
Louise Bostrom			Hans Eriksson
Alva 5 år			Alexandra Ahlsson 10 år
Jonathan 1 år			Freja Hjerten/Johansson 12 år
Helvi Rosendahl			Carin Johansson
Axel 5 år			Sofi Norlén
Elin 3 år			Jens Adrian Johannesson
ELIN STRID			Alma Johannesson 1 år
WILLIAM 10 år			Elin Folkwar 15 år
TUWA 7 år			Bo Knutsson
WILMA 9 mån			Ingegärd Modin
THERESE STRID			Bodil Knutsson
TONY JONSSON			Ingemar Olsson Knutsson
ELVIN 3 mån			Jonatan Wallberg
Adam 9 år			Emma Mård
Albin 11 år			Linus Östman
ARON 6 år			Ella Östman 9 år
Anton Norlén 3 år			Thea Östman 6 år
Angelica Pålsson			
Klas Norlén			